شێرێكیان كوشتووە

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی

زنجیرەی ڕۆشنبیری

*

خاوەنی ئیمتیاز: شەوکەت شێخ یەزدین

سەرنووسەر: بەدران ئەحمەد حەبیب

***

ناوونیشان: دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس، شەقامی گوڵان، هەولێر

شێرێکیان کوشتووە!

نووسینی:

مارییا ڤینە

وەرگێڕانی:

خەبات عارف

ناوی کتێب: شێرێکیان کوشتووه
نووسینی: مارییا ڤینه
وەرگێڕانی: خەبات عارف
بڵاوکراوەی ئاراس – ژمارە: ٦٠٩
دەرهێنانی هونەریی ناوەوە: کارزان عەبدولحەمید
دەرهێنانی بەرگ: حەمید ڕەزا ئازمووده
پیت لێدان: بۆکان نوری سعید
هەڵەگری: شێرزاد فەقێ ئیسماعیل
چاپی یەکەم، هەولێر – ٢٠٠٧
لە کتێبخانەی گشتیی هەولێر ژمارە (٦١٣)ی ساڵی ٢٠٠٧ی دراوەتێ

پێشەکی

ئێستا کە بۆ جاری سێیەم چیرۆکی بەسەرهاتەکانم بڵاودەکرێتەوە، حەز دەکەم و دەمەوێت چەند وشەیەك لە بارەیەوە بڵێم.

سەردێری "شێرێکیان کوشتووە"م بۆیە هەڵبژارد، چونکە شێر، بۆ من، نوێنەرایەتیی هێز دەکات و ئەگەر منداڵیی منیش هێندە پڕ لە ترس و تۆقاندن و دوور لە خۆشەویستی نەبووایە، دڵنیام کە دەبووم بە کەسێکی بەهێزتر و دڵنیاییەکی زیاتریش ناخ و دەروونی پڕ دەکردمەوە. کەواتە ئەو شێرە کوژراوە، منم.

هاوکاتیش بەئاگام لەوەی کە هەندێك لە بەسەرهاتە ترسناکەکانم زێدەڕۆییییان پێوە دیارە، بەڵام ئەو بەسەرهاتانە لە چاوی منداڵێکەوە بینراون و ترس و بیمیش ڕۆڵێکی زۆر گەورەتریان لە دنیای منداڵێکدا هەیە، زۆر زیاتر لەوەی لە شێوەیەکی ئاساییدا دەیهێنێتە پێش چاوی خۆت.

وا پێ دەچێت، بیرەوەری ئەو بەسەرهاتانەی سەردەمی منداڵی، تا ئێستاش، بۆ من گرنگی و بایەخێکی زۆریان هەبێت. من سەرەڕای شیکاری لە خۆکۆڵینەوە و هەوڵدان بۆ دۆزینەوەی چارەسەر ـ کە دەتوانرێت "کتێبی شێرەکە!" بەهەوڵێك بەرەو گەیشتن بەو ئامانجانە دابنرێت – نەمتوانیوە خۆم لە دەست مۆتەکەی ئەو بەسەرهاتانە ڕزگار بکەم.

نیگەرانی و نادڵنیاییم بەرانبەر بە سەگ، بە پێچەوانەوە، زیادی کردووە، بە هەمان شێوەش گومان و دوودڵیم بەرانبەر بەو مەسعەدانەی پێیان ئاشنانیم و تا ئێستاش لە ئاست پشیلەدا هەست بە نادڵنیایی و گرژی و لەش بەباری دەکەم.

ئەو ڕووداوە بێ بایەخەی، ئەگەر لە دەرەوەڕا تەماشای بکەیت، بەرانبەر

بەو پاکتانەی کە لە جەژنی کریستمسدا وەریاننەگریت، جێیەکی وا قووڵی لەناخمدا جێهێشتووە، کە لەگەڵ هاتن و نزیکبوونەوەی هەر جەژنێکی کریسمسدا، هەست بە بۆشاییەکی پڕ لە نیگەرانی و خەمینی دەکەم. بەڵام لەوە دەچێت کە بە تەواوی بەسەر ترسان لە ئاوە قووڵەکاندا زاڵ بووبم: من ئێستا بوومەتە مەلەوانێکی چاك و لە مەلەکردندا باوەڕم بە توانای خۆم هەیە.

بێگومان لەگەڵ تێپەڕبوونی ڕۆژگاردا خۆم فێرکردووە کە چاکتر هەڵسوکەوت لەگەڵ یادەکانی سەردەمی منداڵیمدا بکەم و بەرەو ڕاڕەوە بەرهەمهێنەرەکان بە کێشیان بکەم.

هەروەها هەندێك لەو بەسەرهاتانەش قاڵتریان کردووم لە ژیاندا و سەرمایەیەکی زیاتریان بۆ کارکردن لەگەڵیاندا خستووەتە بەر دەستم. پێم وایە، ئەو جۆرە توانایەش کە بتوانم بچمە چارەنووسی مرۆڤەکانی ترەوە و تێیاندا بژیم، یەکێك لە دەرئەنجامە چاکەکانی سەردەمی منداڵیمە.

ئەگەر چی ترس و نادڵنیایی بەسەر کتێبەکەمدا زاڵن، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئەو بڕگانەشی تێدا هەن کە ساتەکانی بەختەوەری و دڵشادی دەگێڕنەوە. دەکرێت هەر ئەو ساتە کورتانەش بن کە وایان کردبێت ترس و خەمینی قووڵتر هەستیان پێ بکرێت، یان تۆ بڵێیت، سەرباری هەر شتێکیش، هەر ئەو ساتە کورتانە نەبن کە منیان تا ئێرە گەیاندووە؟

کەمێك لەوە دوو دڵ بووم کە بەشی یەکەمی کتێبەکەم لا ببەم یان نا. ئەو بەشە نەختێك ڕەنگوڕووی ئەفسانەی پێوە دیارە، بەڵام لە دووبارە خوێندنەوەیدا ئەوە دەبینمەوە کە ئەو بەشەش باسوخواسێکی بۆ گێڕانەوە تێدایە. ئێستا لێم ڕوونە، کە ئەوسا پێویست بوو کە بۆ هەڵکوتانە سەر یادەکانی سەردەمی منداڵیم، پەنا بۆ گێڕانەوەیەکی ئەفسانەیی بەرم، تا تۆزێك کەمتر هەست بە ئێش و ئازاریان بکەم.

ئێستا یەك دوو ڕووداوی نوێم بۆ کتێبەکە زیاد کردووە و ئەوانەش سووك و ئاسان لەگەڵ دیسان خوێندنەوەی کتێبەکەدا لێم دەرکەوتن، بێجگە لەوەش چەند بڕگەیەکم لە کتێبەکانی ترمەوە، کە پێم وابوو، ئێرە جێیان بێت، وەرگرتووە و هەندێك بڕگەی تریشم سەرلەنوێ داڕشتووەتەوە.

سۆڵنا
۱۹۷٤/۲/؟؟
مارییا ڤینە

کە بەتەنیا سەوە دوای یادەکانی منداڵیم کەوتم، هەرەشەیان لێکردم، سەروچاوە توورە و تۆسنەکانی خۆیان لێ وەرگێڕام، پەلاماریان دام و، فرێیان دامە تاریکییەکەوە، لەوێ، بە کلیلی ئاسنینی قورس لێیان دام. کاتێك، دەم بە هاوار، سەرم نایە نێو دەستەکانمەوە، مرۆڤەکان بەگیریان هێنام و لە نێو قەفەزی شێرێکدا، بەندیان کردم.

لەبەر شیشبەندی قەفەزەکەدا، دەستم کرد بەقسەکردن لەگەڵ خۆمدا: لە ڕاستیدا من مرۆڤێکم و دەبێت وەك مرۆڤ بژیم و بیر بکەمەوە، بەڵام هەرچییەك لە دونیای شێراندا روودەدات، بەتوندی، پەیوەندی بەمنەوە هەیە، پیاو ناتوانێت شێرێك بکوژێت، بێ ئەوەی لەنێو خۆمدا، هەست بەمەرگ و ئازارەکانی نەکەم. ناخۆشترین هەستیش ئەو هەستەیە، کاتێك دەمەوێ پێبکەنم، پێکەنینێکی مرۆڤانە و، دەنگی گوللەیەك دێتە بەر گوێم و شێرێکی پێکراو دەبینم. ئەوکات خۆم لە دنیای مرۆڤەکان دەکێشمەوە و، بۆ ماوەیەکی درێژخایەن، بەنێو جەنگەڵی خەونەکانمدا ڕۆ دەچم.

ڕۆژانە قەفەزەکەم تەنگە، زۆربەی کات، سەرم بەر شیشەکانی دەکەوێت، بە جۆرێك کە ئاگرەکان بە ئاگا دێن و پەلامارم دەدەن، دەمسووتێنن و منیش بەدەم ئازارەوە دەقیژێنم. لەنێو شیشەکانەوە دەست دەبینم بۆ

یـارمـەتـیـدان درێژ دەکرێن، بـەڵام کـاتم نـییـە چـاك بـبـمـەوە، بـیـر لـە سەرهەڵگرتنی خۆم دەکەمەوە، بەردەوام بەرەو شیشبەندەکە ڕادەکەم و ڕێ بە خۆم دەدەم ئـازار بچێژم، یان لە جێی خۆمدا دەمێنمەوە و گوێ بۆ دەنگی گوللەکان ڕادەگرم و شێرەکانیش دەبینم دەگلێن و بە لادا دێن.

شەوانـە، قـەفـەزەکـەم، چـیـتـر قـەفـەز نـییـە. بـە هـەمـان هـێز و بـوێریـی شێرەکەوە، بەنێو جەنگەڵی خەونەکانمدا، دەگەڕێم. جارنا، لە دوورەوە، دەنگی مرۆڤان دەبیستم و، جارجاریش لەنزیکەوە، دەنگی گیانلەبەران دێتە بەر گوێم، دەبینم مرۆڤەکان خۆیان دەگۆڕن و دەبن بە گیانلەبەر و گیانلەبەرەکانیش بە مرۆڤ. دەوەنە بچووکەکان دەبینم بە ئاگری باڵندە ڕەنگاوڕەنگەکانەوە دەگرێن، ڕووباری ئاسمان دەبینم کە سێبەری لق و پۆپەکانیان بەند دەکات. قیژەی بکوژ و کوژراوەکان دەبیستم گەورە دەبن و دەبن بە ئۆرکان، ئۆرکانەکانیش دەبینم گوڵە گەورە لمینەکانی بیابان لە بنارەوە بەرەو دوندی چیاکە هەڵدەگرن، دەنگی بەئاگا هێنەرەوەی هەورە تریشقە و گوللە دەبیستم، برووسکە دەبینم مارە ئاگرینەکانی لە تاریکیی درەختەکان دەچەقێنێت و گیانلەبەرانیش هەڵدێن، پۆلێك باڵندە دەبینم، بە بەرزایی ئاسمانەوە، فوو بە شمشاڵە دەنگ نووساوەکانیاندا دەکەن. دەبینم، بریسك و هوڕی دەریا بەر شەوارەیان دەخات و بەردەبنەوە و، وا هەست دەکەم کە دەبێت منیش بەرەو دەریاکە ڕابکەم، هێندە زیاتر خۆی دوور دەخاتەوە و لێم هەڵدێت.

شەوێك لەو شەوانە ڕووبەڕووی ماری جەنگەڵ بوومەوە. ئێمە، هەمیشە خۆ لە یەکتر لا دەدەین، بەڵام ئەم شەو بە فیشکەفیشك لێم ڕاست بووەوە و پەلاماری دام، بە جۆرێك کە ناچار بووم بیکوژم. ئەمە کاتێکی زۆری خـایـانـد و، کـاتـێکیش بـە مـردوویـی لـە بـەردەمـی خـۆمـدا بـیـنـیـمـەوە، زۆر خەمبار بووم و ئارەزووی چوونە سەر دەریاشم لە دەست دابوو. بەڵام لە پڕێکدا دەریام لە پێش خۆمدا بینی، بەچکە شێرێکیشم بینی لە کەناری

دەریا نزیك بووەوە، لە پشت دەوەنێکیشەوە ڕاوکەرێکم، بە تاپڕێکەوە، بینی و بەرەو پێشەوە ڕام کرد و بۆ ئەوەی شێرەکە ئاگادار بکەمەوە بەو نێوەدا قیژاندم. بەڵام درەنگ بوو! دوای گوللەکە، بینیم شێرەکە بەلادا هات و، کاتێکیش گەیشتمە سەری، کچێکی دەم و لووت خوێناوی لەوێ کەوتبوو. هەڵمگرتەوە، خستمە سەر پشتم و، بەنێو دارستانەکەدا بردم.

بۆ سبەی، کە لەنێو قەفەزەکەمدا بەئاگا هاتمەوە، تەواو دڵنیا بووم کە نابێت مرۆڤەکان بمکوژن. ئەوانیش هەر هەمان بەیانی دەرگای قەفەزەکەمیان کردەوە و لە دەرەوەش دارستانی منداڵیم تەواو ڕووناك بووبووەوە و، گشت هەورازەکانی خۆی لە بەردەممدا ڕاخستبوو.

"Fredrik d. 7 skaenkede jaegerspris Slot
til grivinde Danner, der oprettede
Kong Fredrik d. 7. s Stiftelse hojaelpose
hjaelpose og forladte pigeborn af Almuen.

له پرێکدا، دەورە دراو بەکۆمەڵێك کچ، کە چاوە شینە گەورەکانیان تێ بڕیبووم و لە هەموو شتێك ورد دەبوونەوە، لە پشت دەروازەی خانەی منداڵاندا خۆم بینییەوە، ژنێکی نەناسیاویش هاتە ژوورەوە و وتی: بە (خوشك) بانگی دەکەین، چونکە تەمەنی تەنیا دوو ساڵانە و لە هەموو شتان بچووکترە. پەنجە گەورەمی لە دەمم دەرهێنا و ئەو کەسەش کە لەگەڵ خۆیدا بردبوومیە ئەوێ، دەستی بەردام و بۆ هەمیشە لە دەروازوکووە ون بوو، گەورە کچێك لێم هاتە پێش و بەرەو ژوورێکی تری بردم. لەوێ، هێندەی نەمابوو، لە گێژەنی دەنگی ئەو منداڵانەدا کە پێدەکەنین، بخنکێم.

لنگە پۆڵایینە پڕشنگدارەکانی مقەستەکە لە هەوادا کەوتبوونە لنگەفرتێ و هێندە گەورە و خۆ نەگر بوون، کە ناچار بووم هەردوو دەستم، کاتێك کە دەمویست کاغەزە ڕەش و زەرد و سوورەکانی پێ ببڕم، بە کار بهێنم. یەك لە دوای یەك، بە مقەستەکە، شێوەی دڵم لە کاغەزە ڕەشەکان دەردەهێنا، تاکو دواییەکەی بە لۆمەو سەرزەنشتەوە گشتیان لەتوپەت کردن وتیان دڵ دەبێت سووربێت. پاشان دڵی سوورم دەرکرد، یەك لەوی دیکەیان گەورەتر و کچەکانیش لە دەوروبەرم دانیشتبوون و هەر دەمانبڕی و دەمانبڕی و مقەستەکانیشمان وەکو ماسی فرتەفرتیان دەکرد و دەبریسکانەوە، بەڵام هەر ئەوسا یەکەوڕاست مقەستەکەم بە لنگی کراوەوە لە هەوادا وەستا و هەموو لەشم کەوتە لەرەولەرز: سێبەرئاسا و بە خێرایی بەرپرسیارەکەمان بەسەر پشتی ئەسپە رەشەکەیەوە بەبەر پەنچەرەکەدا ڕەت بوو. سەگەلێکی چڵێسیش بە هەناسەبڕکێوە بە دوای کەوتبوون، لمۆزە کراوە و داچەقاوەکانیان وەکو ئەشکەوتی سوور دەبریسکایەوە و لەنێوانیاندا زمانە

تەڕە لیکاوییەکانیان شۆڕ بووبوونەوە و لە دڵە کاغەزییەکانی من سوورتر بوون. هاوکات یەکێ لە سەگەکان خۆی بۆ پەنجەرە کراوەکە هەڵدا و ژوورەکەی پڕکرد لە گرموهۆڕی وەڕین.

هەموو دڵە لە کاغەز دروست کراوەکانم لە دەست بەربوونەوە و تۆقیو و دڵ پڕ لە خورپە بەرەو کوانووە ئاسنینەکەی قوژبنی ئەوسەری ژوورەکە، کە مینا پشکۆ دەگڕا، هەڵهاتم.

دەبوو ساڵانە، دوو جاران، گوڵ لەسەر گڵکۆی ژنی خاوەن زەوی و زارەکانی ئەو دەوروبەرە کە وەکو پارێزەرمان لەو نزیکەوە نێژرابوو دابنێن. ئەو دووسەد ساڵ بوو مردبوو و بە سەدان کچیش ساڵانە، دوو جاران، گوڵیان لەسەر گڵکۆکەی دانابوو: گوڵەکانی پایز کە سوورو پڕ لە ژیان بوون و گوڵە بەهارییەکانیش کە زەرد و خەمبار دەهاتنە پێش چاوان.

دەیانگێڕایەوە کە ئەو ژنە دۆستی پادشایەك بووە. دۆستی کەسێك بوون؟! دەبێت کەسێکی زۆر خۆشەویست بووبێت و منیش، کاتێك بێدەنگ و لەسەرەخۆ لەو پلیکانانەوە کە سێ هەنگاو لە شیشبەندەوە دوور بوون کە دەوری گڵکۆکەیان دابوو دەهاتمە خوارێ، پەیمانم بە خۆم دا کە دەبێت منیش ببمە ژنێکی وەك ئەو و کە گەورەش بووم، ببم بە دۆستی کەسێك. دەبێت زۆر لەبەر دڵانیش شیرین بم!

بۆ ئەوەی بتوانم گوڵەکان بەسەر ئەو شیشبەندەدا کە دەوری گڵکۆکەیان دابوو هەڵدەمە سەر گڵکۆکەی، دەبوو لەسەر نووکی پەنجان بوەستم. بێدەنگ لەو پەیکەرەم دەڕوانی کە وێنای ئەوی دەنواند: چاوەکانی کوێر بوون.

بەڵام، کاتێك بە هێواشی بەنێو دەریایەك لە گەڵای سووری ئاگرین و وەریوی پایزدا بەرەو ماڵەوە - بەرەو خانەی منداڵانەکە - دەبوومەوە، دڵی خۆم بەوە دەدایەوە، کە هەر چۆنێك بێت زۆر لەبەر دڵان شیرین بووە و خۆشیان ویستووە.

سبەینێ دەچین. من پێشووتر سۆزم بە کچەکان دابوو کە لەگەڵیاندا بچم بۆ ئەو ژوورەی مردووەکانی لێ بوو. دەیانوت ئێسکی مردووەکان هێشتا لەوێ، لە ژوورەوە، ماون و ئەگەر جامولکەیەك خواردن لەوێدا دابنێیت، بۆ سبەینێ هیچی تێدا نامینێت.

پەشیمان بوومەوە لەوەی سۆزم پێ دابوون و بیرم لەوە کردەوە چۆن خۆ لەو پەیمانە ڕزگار بکەم. ئەگەر نەخۆش بکەوتمایەوە، بێگومان دەمتوانی لەنێو جێگادا بمێنمەوە و لەگەڵتیان نەچم. سەرم بەقەراغی جێگاکەدا کێشاو پەنجەم لە قورگم وەردا، لێفەکەم لەسەر خۆم فڕێ دا و لە جێی خۆم خەریکی بۆڵە و خورتەخورت بووم و چاوەڕێ بووم نەخۆشی بێت و لە جێگادا بمهێڵێتەوە. ئێستا ئیتر پێم وابوو کە قورگم دەئێشێت و لە ڕاستیشدا کاتێك قوتم دەدا نەختێك دەئێشا و ئارخەیان لێی نووستم. بۆ سبەی بە زەردەخەنەیەکی تاساوەوە سەرم بۆ گەورەکان هەڵبڕی و وتم نەخۆشم. بەڵام کەسیان باوەڕیان پێ نەکردم و ناچار بووم هەڵسم و بکەومە دوایان.

کاتێك بەرەو ئەو ژوورە تاریك و نووتەکەی مردووەکانی لێ دانرابوو ڕۆ چووین، دەستی یەکترمان گرتبوو. بۆنی کەڕووی لێ دەهات و بنمیچەکەش ئاوی ساردی لێ دەتکایەوە. هەوای سارد، وەك پارچە پەڕۆی تەڕکراو، لە قاچ و قول نان دەپێچرا. من لەبەر ئەوەی بچووکترینیان بووم لە ڕیزەکەدا لە دوای هەموویانەوە بووم. پشت و ئەو دەستەم. کە بەدەستی کەسەوە نەبوو، لەو تاریکاییە دەترسان کە تا دەهات زیاتر لە دوامەوەم زیادی دەکرد. چەند قووڵتر ڕۆ چووین، هێندە زیاتر دەبوو خۆ بچەمێنینەوە. کەس نەیدەوێرا هیچ بڵێت. تەنیا گوێمان لە دەنگی مردووی ئەو د لۆپانە بوو کە دەکەوتنە سەر ئەرزە بەردینەکە. دەستە تەنیاکەمم، ئەو دەستەی کە بە دەستی کەسەوە نەبوو، لە بن باڵمدا شاردەوە. تا دەهات پەنجە تێکەڵوپێکەڵەکانمان، قووڵتر و قووڵتر، ترس و بیمی خۆیان بەنێو لەپی دەستەکاندا ڕۆ دەکرد و ترسی هاوبەشیشمان

تەواوی ژوورەکەی پڕ کردبوو لەو قیژە و هاوارانەی کە هێشتا لە دەم نەهاتبوونە دەر. هێواشتر و نادڵنیاتر بەرەو پێش ڕۆ چووین و وا پێدەچوو کە ڕاڕەوەکە بێ کۆتایی بێت. لە هەردوولاوە تاریکایی دەوری تەنیبووین. بەڵام هەر لەو کاتەدا بێدەنگییەکە، بەو قیژەیەی کە چاوەڕوان دەکرا، شکێنرا. یەکێك لە کچەکان پێی هەڵنووتا و بە قیژەقیژەوە دەستی هاوڕێکەی بەردا و ڕای کردە دەرەوە.

هەر دوای ئەوە گەردەلوولێکی تۆقێنەر لە نێو ئەشکەوتەکەدا هەڵی کرد و هەموو دەستی یەکتریان بەردا و بە قیژوهوڕ بە بەردەمی مندا بەرەو دەرەوە ڕایانکرد. نەمویرا لە جێی خۆم بجووڵێم و نەشمدەزانی دەرییەکە دەکەوێتە چ لایەك و هەر بینیت و، ئێستا نا دەمێکی تر، تەنیا و بێکەس لەگەڵ قیژەکانی خۆمدا بە جێ هێڵرام. دەمویست خۆم لەسەر ئەرزە بەردینەکە پاڵ بخەم، بەڵام لەو کاتەدا هەستم بە چنگێك کرد کرا بە قۆڵمدا. یەکێك لەگەڵ خۆیدا بۆ دەرەوە پەلکێشی کردم.

لە دەرەوە خۆری زستان، کز و لاواز، دەدرەوشایەوە و کچانیش بەقریشکەقریشك و بەکامی دڵ لەگەڵ کوڕانی گوندەکەدا بە لاپاڵی ئەو گردەوە کە نزیك بە گۆڕستانە کە بوو، خەریکی خلیسکێن بوون. ئەوەی کەمنی ڕاکێشابووە دەرەوە یەکێك لەو کوڕانە بوو و پاشان لێی پرسیم ئاخۆ دەمەوێت خلیسکێنەی لەگەڵ بکەم، منیش لارەمل بە سەر وەڵامم دایەوە و پێکەوە کەوتینە خۆخلیسکاندن، بەڵام کە بینی من وەکو کچەکانی تر لە خۆشییاندا ناقریشکێنم و لەوێدا کز و لاواز و تەزیو دوای کەوتووم، هەر زوو تاقەتی لێم چوو و منیش بەدەم بۆڵە و خورتەخورتەوە بەرەو ماڵ گەڕامەوە.

هەر لەبەر ئەوەی بەیانییەکەی هێندەی دڵ بخوازێت قەشەنگ و جوان بوو و منیش نەمدەزانی لەو خەنین و شادییە بکەم کە لەشی داگرتبووم، سێوێکی قەدەغەکراوم هەڵگرت و دانم لە گووپە سوورەکانی گیر کرد. لە سزای ئەوەدا، بەو ڕۆژی ڕووناکە، ناچاریان کردم بڕۆم و بجزێمە نێو جێگا و بنووم.

کاتێك کە لە گریەگری بوومەوە، چاوم بە هەموو لایەکی ئەو هۆڵی نووستنە چۆڵوهۆڵەدا گێڕا. هەموو شتێك تارادەی تۆقاندن سپی بوو. پەنجەرە نیوە کراوە هاوینییەکان بە چاوە کوێرەکانیانەوە تێیان دەڕوانیم، با لە شووشەکانیانی دەدا و ترسی دەچۆڕاندمە نێو گوێیەکانمەوە، باسکی شەکاوەی پەردەکان هەڕەشەی پەلاماریان لێ دەکردم، کۆڵەکەی سپی و تۆکمەوتۆڵەکانی بنمیچەکەش هێزی خۆیان پێشان دەدام و خۆیان لە بەرانبەر بێهێزیی مندا دەنواند. هەتا نەمدەوێرا سەیری ژێر جێگای نووستنەکەم بکەم و لەوەش زیاتر نەمدەوێرا دەستەکانم بەسەر چەرچەفەکەمدا بهێڵمەوە، نەکا خێوێك پەلاماریان بدات. زور شت بوون کە چاوەکانم دەبوو پاسیان بکات: پەنجەرەکان، دەرگاکان، جێگای نووستنەکەم، کۆڵەکەکان، پەردە دادراوەکان. نەمدەوێرا سەیری پەنجەرەکەی پشتمەوە بکەم، نەمدەوێرا ئاوڕ بدەمەوە، نەکا پەردەکانی پەنجەرەکەی دی هەڵکوتنە سەرم، بەڵام گوێم ڕادێرابوو، چرپوپڕ بە گوێی پشت سەرم گوێم ڕاگرتبوو و هەر ئەوساش گوێم لە هەنگاو دەبوو خۆیان لە پشتم کە ترس خۆی لێوە پێچابوو نزیك دەخستەوە، بینیم چۆن دەسکی دەرگای ئەو ژوورەی جلوبەرگی تێدا هەڵدەگیرێت دەستی بە جووڵە جووڵ کرد، چۆن کۆڵەکەکان خۆیان لار دەکردەوە، خۆیان لوول دەدا و بە هەڕەشەوە بەسەرمدا دەچەمانەوە. کاتێك دەستەکانم بەرز کردەوە بۆ ئەوەی خۆمیان لێ بپارێزم، کتوپڕ هەنگاوەکان لە پشتەوە وەستان و دەرگای ئەو ژوورەی کە جلوبەرگی تێدا هەڵدەگیرێت بەتوندی بە یەکدا هات

و زرمەی لێوە هەڵسا. دەم و چاوم خستە ژێر سەرچەفەکەمەوە و قیژاندم. شتێکی سارد بەنێو لەشمدا کەوتە جووڵەجووڵ.

کە گەورەکان بەپەلە و هەڵەداوان گەیشتنە سەرم و بە تەنیا لە هۆڵی نووستنەکەدا بینیانمەوە، هەر ئەوەندەیان پێ کرا سەرێکیان لێ بادام و لێیان پرسیم کە بۆ گشت جلوبەرگی ژوورەکەم بەسەر یەکتردا داوە. منیش هەر ئەوەندەم لە دەست هات بەوە وەڵامیان بدەمەوە کە من هەرگیز سەرم بەو ژوورەدا نەکردووە.

سەرەتا پەنجە گەورەمیان لەنێو ئەشکەوتی دڵنیا و گەرمی دەممدا دەرهێنا و دەموچاوە زل و قەبەکانی خۆیان بەسەردا چەماندمەوە، لچیان لێ هەڵقوورچاندم و وتیان: عەیبە...عەیبە، نابێت پەنچەت بمژیت! پاشان، کاتێك پەنچە خەونبینەرەکانم لەنێو کونە لووتەکانم دەگەڕان، بەنەرمییەوە بە دەستەکانیاندا کێشام و، بە توندوتیژییەوە وتیان: ئای، ئای، کچی گەورە نابێت دەست بە کونە لووتیدا بکات! کاتێکیش کە مرواریی نێو ڕانەکانمم دۆزییەوە و دەمویست بە دەستەکانم شەوقی پێ هەڵبێنم، توندتر بە دەستەکانیاندا کێشام. بەڵام ئەم جارەیان، لە چەند نیگایەکی بەد و ناحەز زیاتر، هیچیان بۆ باس نەکردم. لەو کاتەوە ئیتر شاردنەوەی دەستەکان لەژێر گەرمی لێفەدا، گەڕان بەنێو نهێنییەکانی جەستەدا و دۆزینەوەیان قەدەغەبوو. هەموو شەوێك چاودێری ئەوەیان دەکرد، دەستەکان بەسەر لێفەوە بن، کە لەوێدا وەك باڵندەی تەزیوی بێ هێلانە خەویان لێ دەکەوت.

گرەوەمان لەسەر ئەوە کرد کێ نامەکە بۆ بەرپرسیارەکەی خانەی منداڵان بەجێ بهێڵێت. تا خوا حەز بکات، لە سەگە چڵێسەکانی، کە هەمیشە بەر لەوەش بگەینە بەر دەرگاکەی هەستیان بەنزیکبوونەوە و گەیشتنی ئێمە دەکرد، دەترساین. من دۆڕاندم و بەدەم زەردەخەنەوە کاغەزەکەم وەرگرت و بە ڕێ کەوتم. لە ڕاستیدا ژوورەکەی ئەو کەوتبووە ئەوبەر باخچەکەوە و ڕاستە ڕێگایەکمان بەین بوو، بەڵام من ئەوەم پێ باشتر بوو لاڕێیەك بگرمە بەر. بە وریاییەوە بە پاڵ دیواری خانووەکەدا خۆم دزییەوە، تا سەگەکان چاویان پێم نەکەوێت کە هەمیشە لەبەر پەنجەرەکەیدا دەوەستان و شووشەکەیان بە لیك دادەپۆشی.

بێ ئەوەی ببینرێم، گەیشتمە جێ. بە هێواشی دەروازەکەم کردەوە. جیڕەیەکی لێوە هات، جیڕەیەك کە هەرزوو لە لایەن ئەو سەگە وریایانەوە قۆسترایەوە و، چونکە من ئیتر لە دەرگای ژوورەکەی نزیك بووبوومەوە، بە مڕەمڕێکی دڕەوە، کە پاشان بوو بە وەڕەوەڕێکی تەواو، وەڵامیان دایەوە. هەر ئەوساش گوێم لە خشەخشی پێیەکانیان بوو کە بە تووڕەییەوە بەسەر ئەرزی بەردەمی ژوورەکەیاندا دەهێنا و وەکو شڵپەی قامچی بەر ئەرزەکە دەکەوتن، بێ ئەوەی بوێرم دەست لەسەر زەنگەکە داگرم، ماوەیەك لەبەر دەرگاکەدا وەستام. تەواو بێدەنگ و کشومات بوو. وەکو ئەوەی هەردوو سەگەکە و منیش لە چاوەڕوانی ئیشارەتێکدا بین، تا وایان لێ بکات بە هێزێکی نوێوە دەست بەوەڕەوەڕی خۆیان بکەنەوە. تەنیا دەست داگرتنێکی کەمیش لەسەر زەنگەکە بەس بوو بۆ ئەوەی بە تووڕەیی و لوورە لوورەوە خۆ بە دەرگا داخراوەکەدا بکێشن و منیش لە ترساندا بۆ دواوە گەڕامەوە.

هەر لەو کاتەدا گوێم لە ترپەی هەنگاو و دەنگێك بوو کە هەوڵی دەدا سەگەکان بێدەنگ بکات و پاشانیش دەرگاکە هێندە بەپەلە خرایە سەر پشت کە پێیەکانی خستمە حەشۆکە و لەرزین. ئەوجا بەرپرسیارەکە لە نێوان هەردوو سەگەکەیدا لە بەردەممدا قووت بووەوە. بەهەموو هێزییەوە هەوڵی

ئـــەوەی دەدا ڕێ لـــە سەگـــەکـــان بـگـــرێت، تـــا پـــەلامـــارم نـــەدەن. لاشە زەبەلاحەکانیان خۆیان بۆ قەڵەمباز بە ڕووی مندا ئامادە کردبوو، بۆشایی نـێو دەرگـای کـراوەش بـە ورگـە هـەڵـئـاوساوەکـانـیـان، بـە خشەخشی دەستـوپـەلـیـان و بـە لمۆزە پـڕ لـە لیك و هـەڵئـاوساوەکـانیـان پڕ بووبوو و هەناسە سواریشیان بە بونێکی ناخۆش و شیرین بەنجی کردم. یەکێکیان دەستەکانی خستە سەر شانم و منیش سەیری لمۆزە سوور و تۆقێنەرەکانیم کرد، کە زمانی وەکو پارچە گۆشتێکی زیندوو لە نێویدا دەگەڕا و دەلەرزی و کەڵبەکانیشی لەنێو دەریایەك لە لینجی و لیکدا بە ئاستەم دەبریسکانەوە.

زریکەیەکم لێ بەرز بووەوە. بەرپرسیارەکە پێکەنی و بۆ هێورکردنەوەی سەگە تووڕەکانی دەستی بە مل و پشتیاندا هێنا. پاشان چەند کلۆ شەکرێکی هەڵدایە ناو لمۆزە لیکن و داچەقاوەکانیانەوە و یەك دوو کلۆشی بۆ من هەڵدا و هەر بەپێکەنینیشەوە بانگی لە یەکێك لە ژوورەکەی پشتیەوە کرد تا بێت و پێشوازیم لێ بکات. پاشان خۆی و سەگەکانی ون بوون. بەڵام من دەرگاکەم بەخێرایی بەیەکدا دا و بەسەر پلیکانەکاندا بەرەوخوار بوومەوە. لەبەر دەروازەکەدا بۆم دەرکەوت کە نامەکەم بە جێ نەهێشتبوو. بە پێدزکە و وریاییەوە گەڕامەوە و نامەکەم لەبەر دەرگای ژوورەکەیدا دانا.

ئەوسا، کە هێشتا فێری ئەوە نەبووبووم قژم بهۆنمەوە، ڕێم دەدا، هەموو بەیانیەك، (ئەننا) بۆم بهۆنێتەوە. ئەو بەیانییەش، وەك هەر بەیانییەکی تر، خەریکی ئەوە بووم قژم بۆ بکات بە دوو پرچی پڕ و ئەستوور، کاتێك کە یەکێك لە گەورە کچەکان بە خۆی و گۆڤارێکی یاساغەوە خۆی کرد بە ژووردا و بەوپەڕی نهێنییەوە بە گوێیدا چرپاند. (ئەننا)ش کتوپڕ پرچە نیوە تەواو بووەکانی بەردام و پێکەوە خۆیان لە سووچێکی ژوورەکە خزاند و بە خۆشییەوە دەستیان کرد بە گەڕان بەنێو گۆڤارەکەدا. لە کاتێکدا کە نەیاندەهێشت بەشداریی نهێنییەکانیان بکەم ویستم بە دزییەوە بڕۆمە دەرەوە؛ بەر لەوەی دەرگاکە پێوە بدەمەوە (ئەننا) هاواری لێ کردم: خوشکێ، کاتێك بەسەر ڕێگا سەرەکییەکەدا دەڕۆیت، وریابە و ڕووبەڕووی ئەو پیاوە نەبیتەوە کە مقەستێکی گەورەی پێیە. ئەوەتا لە گۆڤاوە کەدا نووسراوە کە بە مقەستەکەی قژی کچە بچکۆڵەکان دەبڕێت، دەیفرۆشێتەوە و هێشتا پۆلیس نەیتوانیوە بیگرێت.

بۆ دوای نیوەڕۆ نێردرام بۆ ماڵی قەشەکە و لە ڕێگاشدا بە نزیك پیرەژنێکەوە ڕێم دەکرد، چونکە لەوە دەترسام ڕووبەڕووی ئەو پیاوە ببمەوە کە مقەستەکەی پێیە. بەڵام پێشوازیی پڕ لە دڵنەوایی ژنی قەشەکە وای لێ کردم کە ئەوم لە بیر بچێتەوە و بەدەم گۆرانی وتنەوە، بەسەر ئەو ڕێگا چۆڵ و تەنیایەدا بەرەو ماڵ بوومەوە. هەر لەسەر ئەو ڕێگایە، لە پڕێکدا، چاوم بە پیاوێکی جل داتەکاو و شڕۆڵە کەوت کە بەرەو ڕووم دەهات و یەکسەر ئاگادارکردنەوەی کچەکانم بەبیردا هاتەوە. بەسەر چاڵەکەدا بەرەو ئەوبەری ڕێگاکە قەڵەمبازم دا. بەڵام پیاوەکەش هەنگاوێکی بەسەر چاڵەکەدا هەڵهێنایەوە و لە هەمان بەری ڕێگاکەدا بەرەو ڕووم هات. دەمویست بگەڕێمە دواوە و هەر لەو کاتەدا ئەو بانگی لێ کردم کە نەترسم. بێ جووڵە لە جێیەکەی خۆمدا وەستام و هێندەی نەبرد ئەویش گەیشتە سەرم. بەڕوویەکی خۆش و خەمبارەوە سەیری کردم و پاشان وتی: قژت

چـەنـد جـوانـە! و دوایـی بـەدەسـتـە زبـرەکـەی دەسـتـی بـەڕوومـەتمدا هـێنـا. لـە ترسان چنگم بەپرچەکانمدا کرد. پێی وتم کە پێویست ناکات بترسێم و هـاوکاتیش خـەریکی دەستهێنان بوو بە جلەکانیدا. لەو کاتەدا بیرم بۆ لای ئەوە چوو: هـەر ئێستا مقەستەکەی دەردەهێنێت و، دەستم لە پرچەکانم توندتر کرد. بـەڵام مقـەستـی دەرنـەهـێنـا و لـەنێو دەستێکیدا هـێشتییەوە و دەستەکەی تری خستبووە سەر شانم. لە پڕێکدا ئاهێکی هەڵکێشاو کەوتە ڕێکخستنەوەی جلەکانی. لە گیرفانی نوقوڵێکی تەڕی دەرهێناو بۆی درێژ کردم. بەڵام من نوقوڵەکەم فڕێ دا و بە پرچی نەقرتاوەوە بەرەو ماڵ بوومەوە.

ئەگەر کەسێك هەبێت خۆشی بوویێت، لە جەژنی کریسمسدا دیاری وەردەگریت. زۆر گرنگە کەسێك هەبێت، خۆشی بوویێت، بە تەنگتەوە بێت و تۆش بزانیت کە جێ و ڕێیەکت لە دڵی کەسێکدا بۆ خۆت گرتووە. چونکە مرۆڤ ناتوانێت تا هەتاهەتایە هەر لە خانەی منداڵاندا بمینێتەوە! زۆر جاران گەورە کچەکان ئەمەیان وتبوو ـ بەڵام من نەمدەزانی کە کەسێك هەبێت منی خۆش بوویێت و بتوانم، کاتێك کە چیتر ناخوازن لە خانەی منداڵانەکەدا بمێنمەوە، بچم بۆ لای.

چەند هەفتەیەك بوو، بەر لە نووستن، هەموو ئێوارەیەك گوێم بۆ ئەو چیرۆکانە ڕادەدێرا کە کچە گەورەکان لەبارەی جەژنە کریسمسە بەسەرچووەکانەوە بۆ یەکتریان دەگێڕایەوە، هەر لەبەر ئەوەش کە ئیتر ئەم جەژنی کریسمسەش نزیکتر دەبووەوە، جەژنە بەسەرچووەکان و دیارییەکانیش تا دەهاتن جوانتر و قەشەنگتر دەبوون.

هەندێك لە کچەکان بە دیار قەڵەم و کاغەزەکانیانەوە، لەسەر جێگاکانیان، پاڵ دەکەوتن و لە لیستەدا ناوی ئەو شتانەیان دەنووسییەوە کە خوازیار بوون لە دایك و باوك و خزمەکانیانەوە بە دیاری وەریانبگرن. منیش پڕ بە دڵ حەزم دەکرد لیستەیەك بۆ ئەو شتانە بکەم کە خوازیار بووم وەریانبگرم، بەڵام لیستە بۆ کێ بنێرم، من تەنانەت نەمدەزانی کە ئاخۆ هیچ دایك و باوکێکم هەن ـ کاتێك باسی لیستەکەمم بۆ کچەکانی تر کرد، پێکەنین و وتیان تۆ بۆ کێ دەنووسیت؟ تۆ کە کەس نازانێت لە کوێوە دێیت! خۆ ئەگەر کەسێکیش سەروبەری لە هیچ جێیەکەوە دیار نەبێت، ناکرێت چاوەڕوانی ئەوە بێت هیچ دیارییەکی لە هیچ کەسێکەوە پێ بگات!

بەڵام ـ ئاه، چەندێ بە ئاواتەوە بووم دیارییەکم لە کەسێکەوە بۆ بێت، چەند بچکۆڵەش بووایە، گرنگ نەبوو، هەر ئەوەندە دیارییەك بووایە لە کەسێکەوە، تا کچەکانی تر بە چاوی خۆیان بیانبینیایە کە منیش سەروبەرم بە جێیەکەوەیە!

لەو ژنەم پرسی کە چاودێری دەکردین ئاخۆ لەو بڕوایەدایە، ئەگەرچی من سەروبەرەم لە هیچ جێیەکیشەوە دیار نییە، هیچ دیارییەکم بەدەست بگات. ئەو پێکەنی و وتی: ئەمە چ قسەیەکە کە تۆ سەروبەرت لە هیچ جێیەکەوە دیارنییە؟ ئێمە هەر هەموومان لە جێگەیەکەوە دێین و بێگومان دیارییەك بۆ تۆش دێت، چاوەڕوان بە تا بزانین وایە یان نا! ئەو هێندە بەدڵنیاییەوە قسەکانی کرد کە ئیتر باوەڕم پێ کرد و هەستم بە هێمنی و دڵشادیش کرد. بەڵام کاتێك بۆ کچەکانم گێڕایەوە کە ئەوەی وتووە و پەیمانی گەیشتنی دیارییەکیشی پێ داوم، بە پێکەنینەوە وەڵامیان دامەوە: ئەو هەر لەبەر ئەوەی دڵ تەنگ نەبیت ئەوەی وتووە! و ئیتر منیش دیسان کەوتمەوە دڵەڕاوکە و گومانەوە– ئاخرییەکەی شەوی کریسمس هات.

هەموو دەستی یەکترمان گرتبوو و بەدەوری سنەوبەری جەژندا سەمامان دەکرد و گۆرانیمان دەوت: بەسەر سەوزیی درەختەکانەوە بریقوباقی جەژن دەدرەوشێتەوە- منیش لەنێوان کچێك و ئەو ژنەی سەرپەرشتی دەکردین هەر هەڵدەبەزیمەوە و قۆڵێکم بەقۆڵی کچەکە و قۆڵەکەی دیکەشم هەڵبڕیبوو، تا بتوانم دەستم لە دەستی ژنە سەرپەرشتکارەکەمان بەر نەبێت و هەرزووش قۆڵم کەوتە ئێش و لەتاو ئێش و ئازار بە زەحمەت دەمتوانی گۆرانییەکەیان لەگەڵدا بڵێمەوە.

سەرەتا هەموو بە ئاراستەیەك سەمامان بەدەوری سنەوبەرەکەدا دەکرد و پاشانیش بە پێچەوانەوە و سنەوبەرەکەش هێندە بەرز بوو سەری دابوو لە بنمیچەکە و هێندەش پانوپۆڕ بوو کە دە دەست و قۆڵی درێژکراوی منداڵانەی دەویست تا پێیدا بگات. لە گشت لایەك بۆن و بەرامەی مۆم و دارستانی سەروو و سنەوبەر دەهاتن و هێندەش بە گڕی مۆمەکان ڕووناك بووبووەوە، کە چیتر لە گەڵا و لق و پۆپە چرووپرەکانی نەدەترسام ـ لە کاتێکدا کە من هەردەم ترس دایدەگرتم، کاتێك لە تاریکیدا بە لای سەروو و سنەوبەرەکانی دارستاندا تێپەڕ دەبووم.

تـاڵـە دەزووی بـریـقـوبـاق لـە سەرەوەی سنـەوبـەرەکـەوە تـا بـنـەوەی شۆڕ بووبووەوە و وەك خاچێکی دارینی دەورەدراو بە چڵ و گەڵاکانی دەینواند! بە لقەکانییەوە زەنگۆڵەی بچووك بچووکی لە زیو هەڵکێشراو و ئەو دڵە سوور و سپییانە هەڵواسرابوون کە من خۆم لە دروستکردنیاندا بەشدار بووم. دڵەکان هەڵئاوسابوون، چونکە کرابوون بە کیسە و پڕ لە شیرینی کرابوون. زەنگوڵەکان، بە ئاستەمێك، بەو بایەی کە لە سەماکەی ئێمەوە دەهـات دەزرنگـایـەوە و گشت مـۆمـەکـانیش قـژە ئـاگرییـەکـەی خـۆیـان بـۆ پـێشەوە داهـێنـابـوو، بـەڵام هـەر کـە لـە سەمـاکردن دەوەستـایـن، ئـەوانیش قژیان بەولادا هەڵدەدایەوە.

دیـاریـیـەکـان لـەسەر ئـەو مـێزەی تـایبـەت بـۆ ئـەو جـەژنـە ڕازێنرابـووەوە دانرابوون: بریتی بوون لە پاکەت لە هەموو قەبارە و گشت شێوەیەك، بەڵام گـەورەتـریـنـەکـانـیـان لـە ژێر مـێزەکـەدا دانـرابـوون. بـە تـاسە و ئـارەزووی دیـاریـیـەکـانـەوە بـووم، کـەچـی هـێشتـا سەمـاکـە کۆتـایی نـەهـاتبـوو، بـە نابەدڵییەوە ڕاپێچ دەکرام و پێم وابوو کە ئەستێرەی جەژنی کریسمسیش زۆر بە بەرزی بە بنمیچەکەوە هەڵواسراوە، ئەوەندەم سەیر کرد، ملم کەوتە ئێش و کاتێکیش بە سەماکردنەکەوە ڕوومان بۆ لایەکی دی وەرگێڕا، فریای ئەوە نەکەوتم کە بە خێرایی قاچم بگۆڕم و خەریك بوو لەبەر تێکئالانی قاچەکانم دەکەوتم.

بەڵام ژنە سەرپەرشتیکارەکەمان بە توندی قۆڵە درێژکراوەکەمی گرت و بەدوای خۆیدا کێشی کردم، بە جۆرێك دەبوو زیاد لە پێویست هەنگاو هەڵبهێنمەوە تا هەقی ئەو هەنگاوانە بکەمەوە کە لە کیسم چووبوون. تەواو گێژ بووبووم لە خۆم دەپرسی ئاخۆ کەی ئەم سەمایە کۆتایی دێت، بەڵام سەرپەرشتکیارەکەمان دەستی بە سەرەتای گۆرانییەکی تر کرد، سەمـاش بـەردەوام بـوو و مـنـیـش کـە هـاوکـات شاد بـووم و زوو زوو هەڵدەنووتام و دەشترسام، بە ڕاکەڕاکە دوایان دەکەوتمەوە.

زۆربەیان بەکامی دڵ گۆرانییان دەوت، بەڵام من دەمێك بوو بێدەنگ بووبووم. نەمدەتوانی بەدەم سەرسمەوە و بە قۆڵی شل و شەکەتەوە، لە کاتێکدا کە جارێك سەرم بۆ سنەوبەرەکە هەڵدەبڕی و جارێکیش تەماشای دیارییەکانم دەکرد و هاوکاتیش دەبوو گۆرانی بڵێم، لەسەر ڕاکەڕاك بەردەوام بم! هێز و بڕستم لەبەر بڕابوو و قوڕگیشم پڕ بوو بوو لە گریان، کاتێك لە سەما و هەڵپەڕکێ کەوتن و دەستی یەکتریان بەردا، ئەوسا ئیتر هێدی هێدی سەرپەرشتکیارەکەمان بەرەو لای مێزەکە بووەوە و بێدەنگی و کشوماتییەکی تاقەتپڕوێنیش ئەو ناوەی گرتەوە. منیش لەش بەبار و دەم داچەقاو دوای کەوتم. ئەو خۆی بۆ مێزەکە درێژ کرد و نەختێك بە بێدەنگی، بۆ ئەوەی سەرنج و چاوەڕوانیمان بۆ لای خۆی ڕابکێشێت، لە تەنیشتییەوە ڕاوەستا. دەمێکی هێندە درێژ خایەن بوو کە من پێم وابوو ئیتر هیچ شتێك ڕوونادات.

ئاخرییەکەی خۆی بەرەو مێزەکە چەماندەوە و پاکەتێکی هەڵگرت و بۆ ماوەیەك لەو ناوە ڕاما کە لەسەری نووسرابوو و ئەوجا خوێندییەوە. کچێك بەپەلە ڕای کردە پێشەوە و دیارییەکەی وەرگرت، بە پەلەش بۆ دواوە گەڕایەوە و خۆی لە کونجێك خزاند و بۆ ئەوەی پاکەتەکەی بکاتەوە لەسەر ئەرزەکە لێی دانیشت. ئیتر بەو شێوەیە بەردەوام بوو. سەرپەرشتیارەکە، یەك لە دوای یەك، ناوەکانی دەخوێندەوە و کچەکانیش دڵشاد و خەنی خۆیان هەڵدایە بەردەمی و پڕیان بە پاکەتەکانیان دەکرد و بۆ ئەوەی بیانکەنەوە لەسەر ئەرزەکە لێی دادەنیشتن. ئەرزەکە پڕ بووبوو لە خشوهوڕی کاغەزی چرچ و لۆچکراو، داوە بەنی پێچانەوەی گرمۆڵەکراو و یاریی منداڵانەی تازە و دیاریی هەمەچەشنەی تر، دەنگی پڕ لە خۆشی شادیی کچەکانیش کە هاواریان دەکرد: تەماشاکە! تەماشاکە!، دەنگی دەدایەوە و ژوورەکەی پڕ کردبوو.

من لە لایەکەوە ڕاوەستابووم، دڵە خورپە دایگرتبووم: هێشتا ناوی من

نـەخـوێنـدراوەتـەوە، لـە كـاتێكدا نـاوی هـەندێ لـە كـچـەكـان دوو سێ جـار خوێندراوەتەوە و پاكەتەكانی سەر مێزەكەش خەریكە تەواو دەبن -

دەنگی خۆشی و شادیی ئەوانی تر ئازاری دەدام، هەستم دەكرد تەنیا و دوور لەوان ماومەتەوە، منیش پڕ بە دڵ دەمویست لەگەڵ ئەواندا لەسەر ئەرزەكە لێی دانیشم، پاكەت بكەمەوە و وەكو ئەوانیش هاوار بكەم. نەم دەویست لەوان جیاواز بم، دەبێت پاكەتێك بۆ منیش هەبێت. ئارەقەی سەر تـەوێڵـم دڵـۆپـەی بـەستـبـوو: بـیـر بـكـەرەوە ئـەگـەر... - بـەڵام نـا، هـێشتـا دیارییەپاكەتە گەورەكانی ژێر مێزەكە لە جێی خۆیان مابوون.

لە سەرپەرشتیار و مێزەكە چوومە پێشەوە، بێ دەنگ سەیری لێوەكانیم كرد، بەڵام هێشتا هەر بانگی ناوی خۆمم نەدەهاتە گوێ. فرمێسكەكانم دڵـۆپـیـان دەدا، لـێوەكـانم كـەوتبـوونـە لـەرزەلـەرز، دەستـەكـانم یـەكـتـریـان هەڵدەگوشی و لەبەر خۆمەوە دەموتەوە: دەبا پاكەتێكی بۆ من تیا بێت! دەبا هەر هیچ نەبێ كەسێكیش هەبێت حەزی لە من بێت! دڵ پڕ لە خورپە لە كچەكانی ترم دەڕوانی، كە لەسەر ئەرزەكە دانیشتبوون و ڕوومەتەكانیان لـە خـۆشیـیـانـدا داگـیـرسـابـوون. ئـاخـر مـنیش دەمـویست لـەگـەڵ ئـەوانـدا دابنیشم!

بە لاچاوێك سەیری ژێر مێزەكەم كرد و بینیم هێشتا چەند پاكەتێكی لێ ماوە، بیرم كردەوە ڕەنگە یەكێك هێشتا هەر... – بەڵام نا وا یەكێكی تر و یەكێكی تر دیار نەما –

ئێستا ئیتر تەنیا دوو پاكەت،... یەك پاكەتی لێ ماوەو ... وا هیچی لێ نەما!

وەكو ئەوەی لە پەلوپۆ كەوتبم لەوێدا ڕاوەستابووم. پاكەتی لێ نەما! كەس نەبوو منی بەلاوە گرنگ بێت! سەروبەرم بە هیچ جێیەكەوە نەبوو! ئـایـا مـن هـیـچ جـێیـەك نییـە، كـاتێك كـە خـانـەی مـنداڵانـەكـە نـاتوانێت

ئـاگـاداریم بکـات، ڕووی تـێ بکـەم! ئـاهـ، منداڵـەکـانـی تر ڕاستیـان کرد! سەرپەرشتکیارەکەش درۆی بۆ کردبووم!

بـە لـوشکـەلـووشك و گـریـانـەوە ڕامکـردە بـەردەمـی سـەرپـەرشـتکـیـارەکە و بەدەم قیژە و گریانەوە بە مشت تێی بەر بووم: تۆ درۆت بۆ کردم! تۆ پەیمانت پێ دام کە منیش دیارییەك وەردەگرم!

ئەو کە تا ئەو کاتەش هەستی بەوە نەکردبوو کە لەنێو پاکەتەکاندا هیچی بۆ من تێدا نییە، بەتوندی قۆڵی ڕاکێشام و وتی: هێمن بە، هێمن! هەر ئێستا پاکەتێك بۆ تۆش دروست دەکەین –

من قیژاندم بەسەریدا و بە ڕکەبەرکێوە سەیرم کرد: ئیتر پاکەتم ناوێت! کچەکان لە دەورم کۆ بوونەوە و شیرنی و نوقوڵنکانی خۆیان بۆ ڕاگرت، بەڵام من بەتوندی پاڵم بەدەستیانەوە نا، پێم بەئەرزەکەدا کێشا و قیژاندم: نامەوێت، نامەوێت! و بەر لەوەی پێڕاگەم خێرا لە ژوورەکە بچمە دەرەوە، سەرپەرشتکیارەکە قۆڵی گرتم و دیسانەوە هەوڵی دا دڵم بداتەوە و هێمن ببمەوە – من چیتر هی ئەوە نەبووم دڵم بدرێتەوە و دەبوو لە جێدا لێی بکـەوم و چـەنـد ڕۆژێکیش دوای ئـەوە بـەدەم لـەرزوتـاوە لـە جێگاکەمدا مامەوە–

کە تاریک داهات، هەمیشە، ئەندێشە ترسێنەرەکانم، سەروەرییان بەدەست دەهێنایەوە. ئەو ئێوارەیەش وەك ئێوارانی تر لە دەوری چراکە کۆ بووینەوە و گۆرەویمان دەچنی. کچە گەورەکان، یەك لە دوای یەك چیرۆکی ناخۆش و ترسناکیان دەگێڕایەوە. پڕ بەدڵ بە ئارەزوویەکی تێکەڵ بەنیگەرانییەوە، گوێم لە چیرۆکەکان ڕاگرتبوو، هێندەی نەبرد کە لەنێو دنیای ترسەکانمدا بەند بووم: تارماییییە ڕەشەکان بەنێو ژوورەکەدا کەوتبوونە جووڵە، لە بنمیچەکەوە بەرەوخوار دەبوونەوە و بەسەر ئەرزەکەدا دەخشان، لەژێر مێزەکەشدا تارماییییە تێکەڵوپێکەڵەکان گاگۆڵکێیان دەکرد، لە پشتمەوە با ساردەکان هەناسەیان دەدا، لە پەنجەرەکەوە جووتێك چاوی قووڵ و هەڵکۆڵراوم بینی، کە تێیان دەڕوانیم. لەسەر دیوارەکانیش تارمایی باڵندەکان، لەپڕێکدا، لە شەقەی باڵیان دەدا، پاشان دەرگاکە هەبوو، ئەو دەرگایەی کە هەمیشە چاوەڕێم دەکرد شتێکی خەتەرناکی لێوە بێتە ژوورەوە، نەمدەوێرا لە جێگەی خۆم بجووڵێم و وەك ئیفلیجێك لەوێدا مابوومەوە، تەنانەت ئەو کاتەش کە هەستم کرد پێویستە لە خانووەکە بچمە دەرەوە، لە جێگەی خۆمدا چەقیم و ئازار بەدوای خۆیدا کێشی کردم، تا یەکێك لە کچە گەورەکان ڕوومەتە داگیرساوەکانی بەدی کردم و تێگەیشت. بۆ ئەوەی لەگەڵمدا بێتە دەرەوە، هەستایە سەر پێ، بەڵام هەر لەوکاتەدا دەرگایەکە بەتوندی خرایە سەرپشت و ئەو ژنەی یارمەتی دەدایـن، بە هەناسەبڕکێ، خۆی بە ژووردا کرد و دەینالاند: پیاوەکە، بەدرێژایی ڕێگاکە، بەڕاکردن بەدوامەوە بووە!

کچە گەورەکان پرسییان: کام پیاو؟ بەڵام ئەو، قەدەرێك بوو، لە هۆش خۆی چووبوو، کەوتبووە سەر ئەرزەکە.

نەگەیشتم بەوەدا لە خانووەکە بچمە دەرەوە و، لەگەڵ ئەوەشدا ئەوەی دەبوو ڕوویدا ڕووی دا.

تا شەو درەنگانێك ژووری نووستنەکەمان پڕ بووبوو لە نهێنیّ و هەر ئەوساش بە دڵنیاییەوە حاڵی بووم: کە لە ڕاستیدا پیاوێك هەیە، دەبێت بەئاگا بێت لێی و، ئەو پیاوە جارێك لە جاران لە دەرگاوە، بۆ منیش، دێتە ژوورەوە. هاتنە ژوورەوەی لە ناکاوی ئەو پیاوە کە هەمیشە ترسێکی بەردەوام بوو، بەرۆکی بەرنەدام.

کەس باوەڕی بەوە نەدەکرد کە (ئێستەر) نەخۆش بوو. لەگەڵ ئەوەشدا کە چەند ڕۆژێك بوو، بەدەست ئازاری سکییەوە دەیناڵاند، کەس نەیدەویست باوەڕ بە نەخۆشییەکەی بکات.

شەوێك لە هەموو شەوانی تر زیاتر گریا. من بیّ دەنگ بەسەر ئەرزە سارد و سڕەکەدا بەرەو جێگاکەی ئەو خۆم خشاند و خۆم خزاندە جێگاکەیەوە. بۆ ئەوەی نەختێك دڵی بدەمەوە، باوەشم پێدا کرد. پێکەوە گریاین، هێندە گریاین تا نەختێك لە ئازارەکەی کەم بووەوە و هاتە نێو منەوە. ئەو هێدی هێدی خەوی لیّ کەوت و منیش بە بێداری و بەدەم ڕامانەوە لە جێگاکەدا مابوومەوە. بەڵام کە دەمەوبەیان بەرەو جێگاکەی خۆم گەڕامەوە. دەستی کردەوە بە لووشکەلووشك و گریان.

نەیدەویست هەڵسێت. بەدەم گریانەوە داوای دەکرد هەر لە جێگاکەیدا بمێنێتەوە، بەڵام هێشتا کەس باوەڕی بە نەخۆشییەکەی نەدەکرد. کاتێك بەرەو موبەقەکە چووین، تەنیا من بووم دڵنەواییم دەکرد. ئەو لەسەر کورسییەك دانیشت، بە دەنگی بەرزیش سکاڵای کرد و ناچار منیش لەگەڵ ئەودا دەستم بەگریان کرد و داوام لە مامۆستاکەمان کرد کە ڕیّ بە (ئێستەر) بدات بگەڕێتەوە بۆ ناو جێگاکەی. مامۆستاش دەیشیڕاند: دەمتان داخەن! لەبری ئەوەی وەرن یارمەتییەکم بدەن!

(ئێستەر) هەوڵی دا هەڵسێتە سەر پیّ ، بەڵام بەدەم گریانەوە لە جێیەکەی خۆیدا دانیشتەوە، مامۆستاش بەپەلە گەیشتە سەری و شەپازلەیەکی قایمی

تـیٚ سرەوانـد. (ئـێستـەر) کـەوتـە سەر ئـەرزەکە. مـامـۆستـا هـەر لـەسەر ئـەوە بـەردەوام بـوو بـەتـونـدی ڕایـتـەکـێنـێت و مـنـیش بـە مشت کـەوتـبـوومـە سەروگـوێلاکـی و هــاوارم دەکـرد وازی لـیٚ بـهـێنـێت. هــەر لــەو کــاتــەدا شەپـازلـەیـەکی لـە منیش سرەواند و منیش بەدەم زیڕەزیڕو گریـانـەوە ڕامکردە سەرەوە بۆ ئـەوەی سەرپـەرشتکیـارەکـەمـان بهێنم. کـاتێك کـە بینی (ئێستـەر) لـە پـەلوپۆ کـەوتـوو لـەسـەر ئـەرزەکـە کـەوتووە، ڕەنگـی زەرد هـەڵگـەڕا و وتـی: ڕەنگـە هـەر بـەڕاستـی نـەخـۆش بێت! پـاشـان لێـی نـەوین، هـەڵیـانگرت و بـەرەو هـۆڵـی نووستنـەکـە بردیـان و دکتـۆریـان هێنـایـە سـەری. بـەپـەلـە بردیـانـە خـەستـەخـانـە و پـاش دوو هـەفتـە (ئێستـەر) مرد.

ملتـەخت! ملتـەخت! ملتـەخت! لـە دووری دوورەوە دەمبیست، لـە کـاتێکدا لــەسەر جـۆلانــەکــە دانـیشتـبـووم و بــەرەو ئــاسمــان دیـلانـێم دەکـرد. خـۆم دزیبـووەوە، تـا بـەهێمنـی و دوور لـەوانـی تر، بـە جۆلانێکـە شـاد و خـەنـی بم. قـاچـەکـانم دوو سەوڵ بوون لـە هـەواکـەدا دەگـەڕان، بـەرز و بـەرزتر بـەرەو ئـاسمـانیـان دەبردم. کراسـەکـەم چـارۆگـەیـەکی بـەخشوهـوڕ بوو. پرچـەکـانم ڕێك، وەك دوو گوریسی ئـەستوور، لـە هـەواکـەدا وەستـابوون و شـادیش لـەنێومدا گۆرانـی دەچڕی: کـەس لێرە نییـە، کـەس لێرە نییـە. ئـەو بـاڵندەیـەی کـە سێبـەرەکـەی خـۆی بـە هـەوادا پـەخش دەکرد، من بووم! ئـەو پـەپوولـەیـەی کـەوانـەیی لـەم گوڵـەوە بۆ ئـەو گوڵ بـاڵـەفڕێی دەکرد، من بووم! ئـەسپی سپیی هـەوریش کـە لـە دنیـای شین و بیٚ سنووری ئـاسمـاندا دەتـەقییـەوە، من بووم! هـەر شتێك کـە دەیتوانـی بفڕێت، من بووم!

بۆ مـاوەیـەکـی کـەم تـەواو بـەختـەوەر بووم، بـەڵام پـاشـان بـە ڕاکردن و قیژەقیژ بـەنێو بـاخچـەکـەدا هـاتن و هـاواریـان دەکرد: ملتـەخت، ملتـەخت! و یـەکـەوڕاست هـەموو شتێك گۆڕا و بووە مـایـەی ئـازاردان. بـە ئـاستـەمێك پـێڕاگـەیشتـم لـە جـۆلانـەکـە دابـەزم و خـۆم بـدزمـەوە، گـەیشتنـە سەرم و هـەڵـقـەیـەکـیـان بـەدەوردا دروست کـردم و گـۆرانـی: ملـتـەخت! ملـتـەخت!

ملتەخت!یان چڕی. تا دەستم بەگریان نەکرد وازیان لێ نەهێنام و بە ڕاکردن و دەم بە پێکەنین بەرەو جۆلانەکە نەڕۆیشتن. لەنێو باخچەکەدا خۆم لێ ون کردن و لەپاڵ دەوەنێکدا دانیشتم. بەدزییەوە دەستم لە ملم دەدا، لە ڕاستیدا تەخت بوو و، زۆریش گریام.

ملێکی وا تەخت و مێشك، لە هەمان سەردا جێیان نابێتەوە! زۆر جاران وایان پێ وتبووم و بێ لەوەش دەیانوت: هەر بۆیە ئاوا دەبەنگیت و لە هیچ تێناگەیت. چەندیش پشتی سەرمم بەدیوارەکەدا دەدا، یارمەتی نەدەدا، مل هەر هەمان مل بوو هەرگیز نەیدەویست وەك ملی کچەکانی تر خڕ بێت. دڵنیابووم لەوەی، لە هەموویان گەلۆرتر و دەبەنگترم.

لەرزۆتا هات و هەموومانی داگرت و لە ژوورێکی چۆڵ و هۆڵی گەورەدا لەپاڵ یەکدیدا درێژی کردین. شەوانە، تەندروست و ڕوومەت ئاڵ، لێی پاڵ دەکەوتین و بەیانییان لەش بەبار و بێ هێز، بە دوو چاوی کوتوکوێرەوە، لە دنیایەکدا کە پێیەکانی لە لۆکە بوون و بە دەوروپشتماندا دەهات و دەچوو، بە ئاگا دەهاتین. بۆ خانوویەك کە کتوپڕ وەکو خەستەخانەیەك بۆ ئەو مەبەستە، لە دەرەوەی دیوارەکانی قەڵاکەمان، ڕێکخرابوو، گوێزراینەوە و بۆ ماوەیەك؛ دوو هەفتە، سێ هەفتە، مانگێك ماینەوە و ئاگامان لە یەکتر بڕابوو، تا ئەو کاتەی بەیانییەك بە چاوە داگیرساوەکانمان و، بە ئارەزوویەکی زۆرەوە بۆ ئازاردانەوەی یەکتری، لە جێگاکانمان هەڵسااینەوە. وتیان: ئیتر تەندروستن و ڕەوانەی خانەی منداڵان کراینەوە و ئیتر دیسان قەڵاکە ئاوێزانی ژیانی ئەفسانەیی خۆی بووەوە.

بەڵام من تووشی نەخۆشییەکی تر بووم و خرامە خەستەخانەی خانەی منداڵانەکەوە. ماوەیەکی دووردرێژ بە تەنیا لەوێ مامەوە و هەر تەنیا کورسییە چۆڵوهۆڵەکانم هەبوو کە قسەیان بۆ بکەم، یان دەرگای سپی ئەو دۆڵابانەی کە جارنا هەر لەخۆیانەوە و بێ ئەوەی کە کەسێك دەستیان بۆ بەرێت دەکرانەوە، هەندێ جاریش دەمویرا بە چرپە ئەو درەختانە بدوێنم کە هەمیشە لە پەنجەرەکەوە سەرەتاتکێیان لەگەڵدا دەکردم. لەشم هێندە بە بار بوو، کە ماوەیەکی دووردرێژ نەیدەتوانی خۆی لە ژێر بارە قورسەکەی خۆی قوتار بکات. تەنیا مێشك و چاوەکانم بوون کە گەورە دەبوون و دەدوان.

ئەوجا کچەکان هاتن و دیدەنییان کردم. لە سەرەتادا دەبوو یەك یەك بهاتنایە و کەمۆکەیەك بە ترس و شەرمەوە لەسەر جێگاکەم دادەنیشتن. هێدی هێدی لەو هەست و لەش سڕبوونەی تووشی بووبووم بە ئاگایان هێنامەوە و لە دواییشدا دەستە دەستە هاتن و وەکو پۆلەباڵندە بەسەر

جێگاکەمدا دەستیان بە جریوەجریو کرد و پاشان بەتەواوی خەبەرم بووەوە و دەستم کردەوە بە گوێگرتن لە قسەکانیان و تا دەهات کورسی، دەرگای دۆڵابەکان و درەختەکانیش دوورتر و دوورتر دەکەوتنەوە لێم.

ڕۆژێکیان یەکێك لە کچەکان بۆی گێڕامەوە کە زیرەکییان تاقی کراوەتەوە و ئەوانەی لە تاقیکردنەوەکە دەرنەچوون خراونەتە بەشی منداڵە نازیرەکەکان؛ ئەو بەشەی کە منداڵە شێتووێتەکانی لێ بوو. هەر کە تۆش چاك بوویتەوە، تۆش تاقی دەکرێیتەوە. بەتەواوی تۆقیم. دڵنیابووم لەوەی، کە بەو ملە تەختەوە، لە تاقیکردنەوەکەدا دەرناچم و دەمهێنایە پێش چاوی خۆم کە چەند بخرێیتە بەشی منداڵە نازیرەکەکانەوە. پێشتر چەند جارێك بەلای ئەو بەشەدا ڕەت بووبووم و هەر جارێکیش یەکێك لە کچە گەورەکان قۆڵی ڕاوەشاندبووم و وتبووی: ئاگات لە خۆت بێت، لێرە شێتەکان دەژین! ئەگەر بتبینن بەردت تێ دەگرن. ئەی ئێستا، ئێستا لەوە بوو خۆم بخرێمەوە ئەو بەشەوە و تا ڕادەیەکی زۆریش لەوە دڵنیا بووم کە هەر ئەوێ دەبێت بە جێم.

لەپاڵ مێزێکدا کە لە تەنیشت پەنجەرەکەوە دانرابوو دایاننام و چنگێك پارەیان خستە بەردە مم. بەڵام من قەت پێشتر پارەم نەدیبوو و، هەر بۆیە بەپێی گەورە و بچووکییان نرخاندمن. پاشان چەند تەختەیەکی یاریکردنیان دامێ و منیش بەخت یارم بوو قەڵایەکی ڕەشیان لێ دروست بکەم. دەشمزانی کە دوو و دوو دەکەنە چوار، بەڵام کێشانی سێو لەسەر تای زێڕینی تەرازووەکەم بۆ نەچووە سەر و لە دواییشدا کە بێتوانایی خۆمم لە جیاکردنەوەی گورگ لە سەگ پێشان دان، ڕێیان دام بڕۆم. دەستیان بە پشت ملمدا دا و ئەو سێوەیان دامێ، کە نەمتوانیبوو بیکێشم. لە سەرنەکەوتنی خۆم دڵنیابووم. بۆ ئێوارە سستەرەکەمان پێی وتم کە بۆ بەشی منداڵە نازیرەکەکان دەنێردرێم. بەدرێژایی شەو گریام و بۆ سبەینێ بەیانیش لە جێگاکەم ڕاست نەبوومەوە و وەکو چیلکەیەك خۆم ڕەق

کردبوو. نەمدەویست چاو بکەمەوە. پەلیان ڕاوەشاندم، بەڵام من بێ ئەوەی چاو بکەمەوە خۆم توند گرمۆڵە کردبوو. گوێم لە یەکێك بوو وتی: لەو بڕوایەدام شێت بووبێت! بە بیستنی ئەوە بەدەم گریانەوە لە جێگاکەم دەرپەڕیم و بەسەریاندا قیژاندم کە شێت نەبووم و نازیرەکیش نیم و ناشمەوێ بگوێزرێمەوە بۆ ئەوێ. ئەوسا پێم پێکەنین و وتیان کە لەگەڵ کچێکی دیکەدا تێکەڵیان کردووم و قەتیش بۆ بەشی منداڵە نازیرەکەکان ناگوێزرێمەوە.

ئێدیت! ئێدیت! ... کە مەترسییەك لێمان نزیك دەبووەوە، هاوارمان لە ئێدیت دەکرد. (ئێدیت) لە هەموومان ئازاتر بوو. (ئێدیت) بە سەماوە بەناو هەموو نەخۆشییەکاندا دەرباز دەبوو. دەیتوانی هەم ڕەق و بەدکار و هەم چاك و دۆستیش بێت و هەر هەمووشیان بە سەرسوڕمانەوە لە ئازایەتی و ڕەق و بەدکاریی ئەو ورد دەبووینەوە.

(ئێدیت) هاوڕێی من بوو. هەمیشە لە بەرانبەر کچەکانی تردا لەسەر من بە دەنگ دەهات و هەر ئەوەش بوو وایکرد کە جێگاکەم بە تەنیشت جێگاکەیەوە بێت. کە من هێشتا شەش ساڵان بووم، (ئێدیت) سیانزە ساڵانی پڕکردبووەوە. قەت من تەماشای (ئێدیت)م وەکو ئەو کچە گەورانە نەدەکرد کە دەبوو لێیان بترسێیت. ئەو زۆر لەگەڵم نەدەدوا، بەڵام قەتیش بە ملتەخت بانگی نەدەکردم و هەموو شەوێکیش دەهاتە پاڵ جێگاکەم و بەتانییەکەی تێوە دەپێچام.

بەڵام ئەو ڕۆژە هات کە دەبوو هەموومان بچین بۆلای دکتۆر. کە من چوومە ژوورەوە، هێشتا (ئێدیت) پێڕانەگەیشتبوو جلەکانی لەبەر بکاتەوە و لە وێدا گەورەو سپی ڕاوەستابوو و لەنێو ڕووتوقووتی خۆیدا نامۆ دەینواند. نەمتوانی تەماشای نەکەم. نەمتوانی ڕوو لە مەمکە خرتوخۆڵ و پێچوپەنای ڕانە تۆکمە و تۆڵەکانی وەرگێڕم.

بە تووڕەییەوە بەسەریدا قریشکاندم: تەماشای چی دەکەی! و پاشان باوەشی بە جلەکانیدا کرد و دەرپەڕییە دەرەوە.

دکتۆرەکە پێمان پێکەنی: تۆش کە گەورە بوویت وەکو ئەوت لێ دێت و لەگەڵ قسەکانیدا ئاماژەی بۆ دوو ئەستێرە سوورە بچکۆڵەکەی سەر سنگم کرد.

منیش وام لێ دێت! نامەوێت. ناشیرینن، لایان دەبەم. نامەوێت گەورە بم.

کە هاتمە دەرەوە (ئێدیت) لەوێ وەستابوو و چاوەڕێی دەکردم. تووڕە دیار بوو. پڕی کرد بە قژمدا و چەندی توانی تێی سرەواندم و بە منداڵێکی

خۆتێهەڵقورتێن و ڕەزاگرانیش ناوی بردم.

من هیچ لە مەسەلەکە تێ نەگەیشتم، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەستم دەکرد هەم گوناهبار و هەم بێگوناهیشم!

زۆری خایاند تا (ئێدیت) جارێکی تر قسەی لەگەڵدا کردمەوە.

کاتێك بەنێو دارستانەکەدا دەڕۆیشتین، ئەوەندە خۆشمان هەبوو پێکەوە هەرچی ترس و خۆفە لە بیرم کردبوو. بەدرێژایی پیاسەکەمان باسکی لە شانم ئاڵاندبوو و پێی دەوتم کە منی زیاتر لە هەموو کچەکان خۆش دەوێت و قەت دەست لە یەکتر بەرنادەین و منیش دڵم بەقسەکانی دەکرایەوە و هەستم بەشادی و دڵنیایی دەکرد.

بەنێو دارستانەکەدا ڕەت بووبووین، هێندەی نەمابوو بگەینەوە و لە دوورەوە بەشێك لە ڕێگا سەرەکییەکەمان لێوە دیار بوو، کاتێك گوێمان لە دەنگی خەمباری شمشاڵێك بوو، بە ترسەوە ڕوومان لە قووڵایی ئەو لایەی دارستانەکە کرد کە پێمان وا بوو دەنگەکەی لێوە دێت و چاومان بە شمشاڵ لێدەرەکە کەوت. ئەو پیاوای کە زۆرجاران لێی بە ئاگا دەهێنرایینەوە، بەدەم شمشاڵ لێدانەوە لەنێو دارستانەکەوە دەهات و کاتێکیش چاوی بە ئێمە کەوت، وا دەهاتە بەر چاومان کە بەرەو لای ئێمە پێی هەڵگرتووە. پێیان وتبووین: ئەگەر بۆ چاوترووکانێکیش بوەستین و گوێ بۆ ئاوازەکەی ڕادێرین، ئیتر تەواو و لە دەست چوون! و ئێمەش بە پەلە پێمان هڵگرت و بەرەو ڕێگا سەرەکییەکە کەوتینە هەڵەداوان. (ئێدیت) بێ ئەوەی چاوەڕوانی من بکات ڕایدەکرد و هاواری دەکرد: ڕاکە! خێرا ڕاکە! زۆر پێش من کەوتبوو و هێندەی نەمابوو بەتەواوی بکەوێتە سەر ڕێگا سەرەکییەکە و منیش ڕامدەکرد و پێیەکانم تێکەڵ دەبوون و سەرسمم دەدا و بە ئەژنۆی خوێناوی و قورگی پڕ لە گریان و هاوارکردن لە (ئێدیت)ەوە هەڵدەستامەوە، بەڵام ئەو تازە لەو سەرەوخوارکە بچکۆلەیەش، کە بەرەو خانەی منداڵانەکە دەبووەوە، ئاودیو بووبوو. کاتێك منیش گەیشتمە خانەکەمان ئەو بەوەدا گەیشتبوو باسوخواسی بەیەکگەیشتنەکەمان لەگەڵ شمشاڵ لێدەرەکەدا بۆ دەستە

کچێك کە لە دەوری کۆ بووبوونەوە بگێڕێتەوە، کە هیچ کەسێکی تر پێشووتر نەیدیبوو.

من پەلامارم دا و سەرزەنشتی ئەوەم کرد کە زۆر ترسنۆکانە بە جێی هێشتبووم و بە ڕێی خۆیدا ڕایکردووە و ئەویش بەوپەڕی ڕقەوە پاڵێکی پێوە نام و بەدەم لووشکەلووشك و گریانەوە کەوتمە سەر ئەرزەکە. ئەوجا بووین بە دوو دەستەوە و دەستمان کرد بە بەردە فڕکێ بۆ یەکتری و لەو کاتەدا کە خەریك بووم بەردێکی گەورە بگرمە (ئێدیت)، کچەکان دەستیان بە فڕکان فڕکان کرد، هەریەکە و بە لایەکدا کەوتنە ڕاکردن و هاواریان دەکرد: سەگەکە هات! سەگەکە هات!

منیش بە خۆم و بەردەکەمەوە ڕەق بووم بینیم سەگێکی ڕەش و گەورە بە هەڵەداوان بەرەو ڕووم دێت. قۆڵە بەرزکراوەکەم بە ئاسمانەوە ڕەق بوو، هاوارم لە دەمدا خنکا، پێیەکانم لە دووم نەدەهاتن و هەر ئەوەندەم لە دەست هات لە قەپۆزی داچەقاو و هەناسەسواریی سەگەکە بڕوانم و ئەویش خۆی بۆ هەڵدام و خستمی بە ئەرزدا. تەنیا شتێك کە هەستم پێ کرد، بەر لەوەی هەموو شتێك لەبەر چاوم تاریك بێت، بۆگەنی هەناسەی بوو.

کاتێك خەبەرم بووەوە کچەکان هەموویان لە دەورم کۆ بووبوونەوە. کە هەستامە سەر پێش، (ئێدیت)، وەك ئەوەی هەست بە تاوانێك بکات، لێم هاتە پێشەوە و وتی: هیچ نییە! سەگەکەش ویستی یاریت لەگەڵدا بکات، ڕێك وەك ئەوەی کە من ویستم یاریت لەگەڵدا بکەم، کاتێك لە پێش تۆوە لە دارستانەکەوە ڕامکرد! و ئەو خوێنەی سڕییەوە، کە بە چڕنووکەکانی سەگەکە لە نێوچەوانم هاتبوو. پاشان وتی: قەیناکە! کۆلارەکەی خۆمت دەدەمێ و ئەوجا هەموومان بەرەو ئەو داربەڕووە گەورەیە ڕامانکرد، کە لەنێو چڵوپۆپەکانیدا کۆلارەکانمان شاردبووەوە. کۆلارەکەی منیش ئەوەیان بوو کە لە هەموو ئەوانی دیکە زیاتر بە هەوادا بەرز دەبووەوە، تەنانەت هەندێ جار بۆ چەند دەقیقەیەك پشت هەوران دەکەوتن و لە بەر چاومان ون دەبوون.

(ئێدیت) تەنیا کچێك بوو کە دەیوێرا ئاوڕ بداتەوە و سەیری ئەو پیاوە بکات کە بە دەست ئیشارەتی سەیر سەیری بۆ دەکردین و لەسەر ڕێگا سەرەکییەکە دەوەستا و دەستی دەکرد بە میزکردن. تەنیا کچێك بوو دەیوێرا پێی پێ بکەنێت، کاتێك بەرەو دارستانەکە دوامان دەکەوت. تەنیا کچێکیش بوو کە دەیوێرا ئەو شکولاتە وەربگرێت کە دەیداینێ، لە بەرانبەر ئەوەدا کە داوای لێ دەکردین نەختێکی لێ بدەین و کاتێك لە ناوی منیشی پرسی، هەر (ئێدیت) بوو وەڵامی دایەوە. بەڵام وتی: ناوی (کارلا)یە و نەك خوشکێ. ئەویش وتی: ناوێکی چەند خۆشە! و ویستی دەست بە ڕوومەتمدا بهێنێت. کچەکان هاواریان لێ کردم: نەهێڵیت... وریا بە! و ئەوجا بە دەنگی تاساوو تۆقیوەوە بەرەو دارستانەکە هەڵهاتن. منیش بەترس و لەرزەوە بە دوایاندا کەوتمە ڕاکردن، بەڵام بۆ بەدبەختی پێیان نەگەیشتمەوە و هەر ئەوەندەم پێ کرا بە تەنیا و هەڵەداوان دەرباز بم. پیاوەکەش بەدوامدا ڕایدەکرد و هەر نەیدەبڕیەوە و، یەك لە دوای یەك، بانگی دەکردم: کارلا! هەندێ جار پێم وا بوو هێندە لێم نزیك بووەتەوە کە دەتوانم دەنگی چەمانەوەی ئەو دەوەنانە ببیستم کە بە لایاندا تێدەپەڕی و، منیش وەکو شێتێك بەناو دەوەنە تووتڕکەکانی نێو دارستانەکەدا، کە قۆڵ و قاچوقولیان دەڕووشاندم و خوێنیان لێ دەهێنان، ڕامدەکرد و ڕامدەکرد و قیژەقیژ و هاوارم باڵندەکانی دەترساند و زیقەزیقی باڵندەکانیش هێندەی تر منیان دەتۆقاند. تەنانەت ئەو کاتەش کە لەوە تێگەیشتم کە ئیتر دەستی لەوە هەڵگرتووە بە دوامدا ڕابکات، من هەر بەردەوام بووم و تا نەکەوتمە باوەشی پیرەژنێکەوە کە لەو ناوە تووتڕکی دەچنییەوە، لە ڕاکردن نەکەوتم. بەدەم گریانەوە پرم بەجلەکانی کرد. پیرێژنەکە سەبەتەکەی لە دەست کەوتە خوارەوە و دەستی کرد بە شیرەشیر بەسەرمدا. منیش لەتاودا دەستم بە ڕاکردن کردەوە و بێ ئەوەی بزانم چۆن و بە چ شێوەیەك، گەیشتمەوە ماڵەوە. لە ماڵەوەش چەندیان ڕاوەشاندم فایدەی

نەبوو، هیچ لێکدانەوەیەکم بۆ ئەو حاڵەتە بە دەستەوە نەبوو و ئەوانیش ناچار هەڵیان گرتم و خستمیانە جێگاوە.

بۆ سبەی پۆلیس هات و دەیانویست پێیان بڵێم ڕەنگ و ڕووی ئەو پیاوەی لە دارستانەکەدا دیبووم چۆن بوو، بەڵام هیچیان لە قسەکانم هەڵنەکراند و سەریان لێ ڕادەوەشاندم و حاڵی نەدەبوون و ناچار وتیان: با چاوەڕێ بکەین، تا (ئێدیت) لای دکتۆر دێتەوە!

ڕۆژانی دوایی گشت کون و قوژبنێك پڕ بووبوون لە کچان و بە چپەچپ و حیلکەحیلکەوە بۆ یەکتر دەدوان. کە من لێیان نزیك دەبوومەوە، دەمودەست بێ دەنگ دەبوون و بەو جۆرە تێیان دەگەیاندم کە وا باشترە لێیان دوور بکەومەوە و لەبەر چاویان ون بم. بەڵام شەوێك لە شەوان نهێنییەکەیانم هەڵهێنا و ئیتر لەوساوە لەوە تێگەیشتم کە ئیتر نابێت زات بدەمە بەر خۆم و بە تەنیا بەنێو دارستاندا بڕۆم.

بەڵام، تا ماوەیەکی دوورودرێژیش، بووبوو بە چەقی باسوخواسی کچەکان و کاتێکیش لێیان دەپرسی کە ئاخۆ هیچ ترس و بیمێکی بەرانبەر بەو پیاوە تێدا ماوە و ئەویش بە سەروەرییەوە سەری لێ با دەدان و دەیوت: زۆر زۆریش ترسناك نەبوو! لەوەش ناترسم دیسانەوە بە تەنیا بەنێو دارستاندا بڕۆمەوە.

پێیان وتم: تۆ نابێت ئاوها بیت بەرانبەر (ئێدیت)! ئەگەر وا بکەیت، دوو هەفتە لە گریان دەدا و نایبرێتەوە. منیش دەبەنگ و بێشەرمانە لچم لێ با دەدان. بیرم دەکردەوە، بۆ نا! دەتوانم چۆنم بوێت ئاوا بم لە گەڵیدا! بیرم بە لای ئەوادا چوو ئەو دوو بووکۆکەیەی پێشتووتر دابووم پێی، لێی بستێنمەوە. (ئێدیت) تاکە کچێك بوو کە لە خانەی منداڵانەکەدا لە گشت کچان زیاتر خۆشم دەویست. کە دڵتەنگ و خەمبار دەبووم، هەر ئەو بوو پەنای دەدام، دڵی دەدامەوە و دەیهێنامەوە پێکەنین. بەڵام بۆ سبەینێ ئیتر ئەو دەبرا بۆ قبووڵکردن لە کڵێسا و پاشان سەفەری دەکرد و بۆ یەکجارەکی بە تەنیا بە جێی دەهێشتم. بە بڕیاری تەواوەوە و بێ هیچ ئەمسەر و ئەوسەرێك بووکۆکەکانم لە دۆڵابەکەی دەرهێنا و لە باخچەکەدا لە گۆڕم نان.

کە لە کڵێسا گەڕایەوە، بە ڕاکردن بەرەو لای بوومەوە و باسوخواسی لە گۆڕنانی بووکۆکەکانم بۆ گێڕایەوە و هاوکاتیش بە نارەحەتییەوە سەرنجم لە دەموچاوی دەدا تا بزانم ئاخۆ دەست بە گریان دەکات یان نا، بەڵام ئەو بە پێکەنینەوە ڕووی لێ وەرگێڕام و پشتی تێ کردم و بۆ سبەی بەیانیش بەرەو دنیای گەورەکان بە ڕێ کەوتبوو.

ئەوە من بووم کە بۆ ماوەی دوو هەفتان لە گریانم دا و ژێر نەبوومەوە.

تەنیا من بووم کە نەمدەمویرا بەسەر چاڵە گەورەکەدا باز بدەم. لە ئاوە ڕەشە قوڕاوییەکەی دەترسام کە پێدەچوو بیەوێت بەرەو قووڵاییەکەی خۆی ڕاپێچم بکات، قووڵاییەك، کە کچەکانی تر، جار لە دوای جار، بە بازدانێکی پڕ لەپێکەنینەوە، لە کاتێکدا من بە شەرمەزارییەوە و بە پێچەبەدەورێکی فراوان خۆمم لێ دەدزییەوە، بەسەریدا زاڵ دەبوون.

بەڵام ئەمڕۆ بڕیارم دابوو هەوڵێك بدەم و بازم دا. باز کورتی هێنا و کەوتمە قووڵایی چاڵەکەوە، بەدەم هاوار و قیژەقیژەوە خۆم بە پەلکی چەند گژ و گیایەکی قەراغەکەیەوە گرتەوە. کچەکان باسکیان گرتم و دەستیان کرد بە ڕاکێشانم و منیش هێندە ترسابووم کە نەمدەتوانی هیچ هاریکارییەکیان بکەم، پێشم وابوو کە تا بێت زیاتر بەرەو قووڵای ڕۆدەچم. لەپڕێکدا، گوێم لە پێکەنینی یەکێ لە کچەکان بوو. هێندە سەرسام بووم و ئەو پێکەنینە نابەجێیە هێندە کاری تێ کردم کە ترسەکەی خۆمم لە بیر چووەوە، ئیدی بۆ کچەکان ئاسانتر بوو پەلکێشم بکەن و لە چاڵەکە دەرم بهێنن.

لەوساوە چیتر لە چاڵەکە نەدەترسام، بەڵام لەبری ئەوە لە شتێکی تر دەترسام: پێکەنینی بێ مانا.

بە کاوەخۆ دەرگای ژووری سەرپەرشتکیارەکەمانم داخست و بە سەری نەوییەوە بە بەردەم ئەو سەروسیمایانەدا کە چاویان تێ بڕیبووم و لەوەیان دەپرسی کە ئاخۆ بۆچی بۆ ئەوێ بانگ کراوم، تێپەڕیم.

دەمویست تاك و تەنیا و بێ شەریك لەگەڵ حاڵەتە تازەکەمدا بمێنمەوە. بیر بکەرەوە ئەگەر منیش دایکێکم هەبووایە و لە سبەی درەنگتریش نا بهاتایە. بۆ خانەی منداڵانەکە، بۆ دیدەنیم!

ئاخرێکەی خەون و خەیاڵاتەکانم هاتنە دی. ئاخۆ چەند جاران، ئێمە منداڵانی خانەی منداڵان، لەبارەی دایك و باوکمانەوە خەون و خەیاڵاتمان نە دەکردەوە و چیرۆك و داستانی جوان و دڵڕفێنمان لەبارەوە دروست نەدەکرد! پێشتر، دایك و باوکی هەندێك لە کچەکان، هاتبوون بۆ سەردانیان و هەمیشە دوای ڕۆیشتنی ئەوانیش دەستیان بە گێڕانەوەی ئەو باسوخواس

و شته خۆشانه دەکرد کە لەگەڵ دایك و باوکیان بینیبوویانن و دڵ ئارا لەو شیرینییانەیان دەبەخشییەوە کە وەریانگرتبوو و منداڵانی گوێقوڵاغی دەوروبەریشیان تا دەهات زیاتر دەبوون. من هەمیشە لەو کاتانەدا حەسوودیم پێ دەبردن و دڵ پڕ لە دەرد و کۆڤان و دوور لەوان، خۆم لە پەنایەکدا لاتەریك دەکرد و لە هەموو کاتێکیش زیاتر هەستم بەتەنیایی خۆم دەکرد.

بەڵام ئێستا ئیتر ئەستێرەی بەختی منیش داگیرسابوو. سبەینێ دایکم دێت بۆ دیدەنیم، دایکێك تا ئەوکاتەی لە بوونی بێ ئاگا بووم. ئەو شەوە تابەیانی نەمتوانی بنووم. ئاخر زۆر شت هەبوون بیریان لێ بکەمەوە. لە چی دەچوو! ڕەنگ و ڕووی چۆن بوو؟ هیوادار بووم کە زۆر قەڵەو بێت و ڕوومەتەکانیشی سوور ئاڵ بن. کەسێك بۆی گێرامەوە کە دایکێکی ڕاستەقینە دەبێت قەڵەو و ڕوومەت ئاڵ بێت، هیواداریش بووم دەست بنێم بەنێو دەستییەوە و پێی بڵێم: دایە. لەبەر خۆمەوە دەموتەوە: دایە، هەستێکی خۆش، بەڵام هاوکاتیش ترسناك بوو. لە دڵیشەوە بە هیوا بووم، منداڵانی دێیەکە، کە هەمیشە خۆیان لە ئێمەی منداڵانی خانەی منداڵان بەرزتر دەبینی و جوێنیان پێ دەدایین، لەگەڵ دایکمدا بمبینن و دەست بە پرس و ڕا بکەن. بێگومان، دیاری و شیرینیشی لەگەڵ خۆیدا هێناوە تا بتوانم بەسەر کچەکانی تردا دابەشیان بکەم و پرس و ڕاکانیان بورووژێنم.

سبەینێی قەشەنگ و پرشنگدار هات. ئەو کراسەی یەکشەممان لە بەرم دەکرد، شاد و خەنی بەڕوومدا دەدرەوشایەوە. یەکێك لە کچە گەورەکان یارمەتی دام و جلەکانی لەبەر کردم. قژی کردم بە دوو پرچی لاسار، کە ڕەپ و ڕاست لە هەوادا وەستابوون. پاشان بە تەنیا بەرەو ڕێگا سەرەکییەکە بە ڕێ کرام، ئەو ڕێگایەی هەمیشە لێی دەسڵەمیمەوە و لێی دەترسام.

زۆر دوور نەکەوتبوومەوە و نەڕۆیشبووم کە هەستم بە نادڵنیایی و ترس کرد. چۆن بتوانم دایکم بناسمەوە؟ بڵێی لێم نزیك بێتەوە و، لەکاتێکدا بەو جۆرە دەهاتمە پێش چاو، بیەوێت دەستم تێوە بدات؟ بە ڕقەوە چاوم بەرەو

پرچەکانم دەگێڕا و ڕێك لەو کاتەدا کە خەریك بوو بیانکەمەوە، چاوم بە ژنێك کەوت بەرەو ڕووم هات. ناشێت ئەوە دایکم بێت، ئەو ژنە قەشەنگە ڕەنگزەردەی لە پێشمدا ڕاوەستابوو، ناشێت!! بەڵام هاوکات هەستم کرد کە دەبێت ئەو بێت. جلێکی ڕەشی پۆشیبوو، خۆریش لەنێو قژە بۆ سەرەوە هەڵدراوەکەیدا ئاڵتوونی دەرست.

ڕۆژباش، کچە بچکۆلەکەم! پێی وتم و دەستە نەرمە سپییەکەی بە ڕوومەتمدا هێنا. هێندە جوان بوو هەر مەپرسە! کتومت وەك گوڵەباخەکەی نێو باخچەکەی خانەی منداڵانیش بۆنێکی سەیر و قورسی لێ دەهات. بە ڕێزەوە خۆم بۆ چەماندەوە، بەڵام نەمتوانی هیچ بڵێم. بە کەمێك شەرمەوە بیرم لەوە کردەوە: دایك وایە!!

دەستی نەگرتم. لە تەنیشت یەکترەوە ڕێمان دەکرد. لەبارەی خانەی منداڵانەوە لێی پرسیم و منیش تەنیا بە چەند وشەیەك و بە کزییەوە وەڵامم دەدایەوە. دەترسام. بیر و خەیاڵاتم هەر لای ئەوە بوو کە هەرگیزاوهەرگیز نەوێرم بتوانم بە دایك بانگی بکەم. بە دزییەوە سەیری جانتاکەی دەستیم کرد. بچووك بوو، دڵنیا بووم هیچ پاکەت و دیارییەکی تێدا نییە. دوو دڵۆپ کەوتنە سەر جانتا بریسکەدارەکەی. سەیرم کرد، دەگریا.

بەسەزمان! بەسەزمان! ئەمەی وت و منیش یەکسەر دەستم بەگریان کرد و ویستم بەرەو ماڵ ڕابکەمەوە. بەڵام ئەو هاتبووەوە سەر خۆی و بە دەنگێکی کەمێك پشێوەوە وتی: وەرە، بابچین شتێکت بۆ بکڕین، بەڵام من ئارەزووی ئەوەم نەکرد. کەواتە بابچینە باخەکەوە و، بەپێکەنینەوە وتی و بۆ یەکەم جار دەستی گرتم. بەڵام دەستم لەنێو دەستەکانی ناڕەحەت بوو. گێڕامە دواوە. ئاخێکی هەڵکێشا و وتی: چیت لەگەڵدا بکەم، ڕۆڵە؟ دیارە حەز لە چارەم ناکەیت؟ ئاوێنەیەکی دەرهێنا و دەموچاوی بۆدرە کرد. زۆر جوانیت، بەنزمییەکەوە ئەمەم وت و نایەوە نێو دەستی. ئەویش پێکەنی و نێوچەوانی ماچ کردم.

ئێستا ئیتر نێوانمان ئاسایی بووبووەوە. شانازیم پێوە دەکرد. با بچین

لەسەر ئەو کورسییەی ئەولاوە دانیشین و، دەستی بۆ کورسییەك ڕاکێشا کە پیاوێك لەسەری دانیشتبوو. لێم پرسی ئاخۆ ناتوانین لەسەر کورسییەکی چۆڵ کە کەسی تری لێ نەبێت، دابنیشین! دەمویست هەر بە تەنیا بۆ خۆم بێت. سەری ڕاوەشاند و وتی: وەرە باچینە ئەوێ.

پیاوەکە یەکسەر دەستی بەقسەکردن کرد لەگەڵماندا و هەردووکمانی هێنایە پێکەنین. لە باوەشی گرتم و وتی: دڵنیام کە تۆش وەك دایکت جوان دەبیت! بەختیاربووم. بۆ یەکەم جار هەستم بە نزیکی کرد لە کەسێکەوە. بەڵام هەر زوو لە بیریان کردم و منیش بە ڕقەوە چاوم بە پیاوەکەدا گێڕا، پێم وابوو زۆر سەیر لە دایکم دەنوارێت. بە پێداگرتنەوە پێم وتن: دەمەوێت بڕۆم! ڕۆیشتین. دڵشاد و خەنی لەنێوانیاندا هەڵدەقونامەوە. بێگومان، کاتێك دەگەینە سەر ڕێگاکەی خانەی منداڵان، پیاوەکە، بە جێمان دەهێڵێت و ئیتر دایکم بە تەنیا هەر بۆ خۆم دەمێنێتەوە و پیشانی کچەکانی دەدەم. ئەوە گرنگ نەبوو کە هیچ دیارییەکی پێ نەبوو. ئاخر هێندە جوان بوو بەشی هەموو شتێکی دەکرد. بەڵام کاتێك گەیشتینە سەر ئەو لاڕێیەی دەکەوتە سەر ڕێگا سەرەکییەکە، دەستی بۆ درێژ کردم و ماڵئاوایی لێ کردم. بێ ئەوەی لە هیچ تێ بگەم، چاوم تێ بڕیبوو. نەمتوانی دەستی بۆ بەرز بکەمەوە و خواحافیزی لێ بکەم. چیتە! بڕۆ پشتی تێ کردم و ڕۆیشتن. وەك ئیفلیجێك، بۆ ماوەیەکی دوورودرێژ، لە جێی خۆمدا مامەوە و لە پشتەوە سەیرم دەکرد. تەنانەت ئاوڕێکیشی لێ نەدامەوە.

وەك بەنجکراوێك بەرەو ماڵ گەڕامەوە. منداڵەکان بە پرسیارکردن هەڵیانکوتایە سەرم. نائومێدی ڕەنگ و ڕووی پەڕاندبووم و دەستەکانیشم بەتاڵ. کچێکیان دەستی کرد بە گاڵتەپێکردنم. بە ڕاکردن لە دەستیان هەڵهاتم و بەدەم لووشکەلووشك و گریانەوە خۆم لەنێو باخچەکەدا شاردەوە. ڕقم لێتانە، ڕقم لە هەموو گەورەکانە! قیژاندم و پەنجەکانم بە قووڵی لە خۆڵەکەی بەردەمم چەقاند.

دە ساڵ دوای ئەوە، بۆم دەرکەوت کە ئەو پیاوە باوکم بوو.

ڕۆژێکیان سەرپەرشتکیارەکەمان بە خۆشییەکەوە پێی وتم: خوشکێ! ئێستا کە ئیتر بۆ هۆڵی نوستنی کچە گەورەکان دەگوێزییەوە و دەست بە قوتابخانەش دەکەیت، ئیتر بوویت بەکچێکی گەورە و ئێمەش دەبێت دەست لەوە هەڵگرین بە خوشکێ ناوت ببەین و دەبێت بە ناوی ڕاستەقینەی خۆتەوە، بانگت بکەین: کارلا.

بەڵام من نەمدەویست ببم بە کچێکی گەورە! نەمدەویست بۆ هۆڵی کچە گەورەکان بگوێزرێمەوە! نەمدەویست دەست بە قوتابخانە بکەم! نەمدەویست ناوم کارلا بێت! بە کەللەڕەقییەوە خۆم لەو ناوە دەپاراست. دەمویست لە سای نازناوی (خوشکێ)دا بەردەوام بم و خەون ببینم.

یەکەم شتێك کە لە قوتابخانە فێری بووین نووسینی ناوی خۆمان بوو. بێگوێیم کرد و نەمویست بنووسم: کارلا و لەبری ئەوە نووسیم: خوشکێ. وەك سزایەك لە ڕیزی پشتی پشتەوە دایانام. دەفتەرێك خرایە بەر دەمم. دەبوو پێنج لاپەڕە بە ناوی کارلا ڕەش بکەمەوە. لە یەکەم (ك) زیاترم بۆ نەنووسرا. پاشان هەستم بە نارەحەتی کرد و دەستم بە گریان کرد. ئاخرێکەی وازیان لێ هێنام و چ لە ماڵەوە چ لە قوتابخانەش وەکو (خوشکێ) مامەوە و هەر بە خوشکێ بانگیان دەکردم.

هەمیشە، کاتێك کە دەمبیست نەنکم بۆ سەردانم دێت، ترس و خەمینی دایدەگرتم. ئەو تەنیا خزمێکم بوو کە جارجارە و بەڵام بەردەوام سەردانی دەکردم. حەزم لە نزیکبوونەوەی نەدەکرد و هەمیشە هەستێکی وای دەدامێ کە هەست بە نادڵنیایی بکەم، بۆیە هەردەم بە نابەدڵییەوە دەچووم و پێشوازیم لێ دەکرد.

هەمیشە بە دەنگی بەرز هاواری دەکرد: ڕۆژباش، کارلای بچکۆلانە، ڕۆژباش! و لەشە قەبە و نامۆکەشی بەسەردا دەچەماندمەوە بۆ ئەوەی ماچم بکات. بە خۆشییەوە لەگەڵ خۆیدا بۆ پیاسەی دوورودرێژی دەبردم

و تا لە خانەی منداڵانەکەشمان دوورتر بکەوتینایەتەوە زیاتر هەستم بە نادڵنیایی دەکرد. جارێکیان لێم پرسی کە کێ ناوی ناوم کارلا. وەڵامی دایەوە: من و دایکت. لێم پرسی: بەڵام بۆ ئەو ناوە ناشیرینەتان لێ ناوم؟ بۆی باس کردم: باوکت ناوی (کارل)ە ئێمەش تۆمان بە ناوی ئەوەوە ناو ناوە. بە سەرسامییەوە لێم پرسی: باوکم هەیە؟ ئەوە یەکەم جار بوو لە بارەی باوکمەوە ببیستم. ئەی لە کوێیە، بۆ نایەت بۆ ئێرە بۆ لام؟ نەنکم بە کورتی وەڵامی دامەوە: ئاخر کاتی نییە! بەڵام من دەمەوێت بێت بۆ لام، دەمەوێت بێت و ناوێکی ترم لێ بنێت. نەنکم، بەرلەوەی خۆی لە نێو دەوەنەکان ون بکات، وەڵامی دامەوە: باوکت هیچ هەقێکی بەسەر تۆوە نییە.

بە لۆمە و سەرزەنشتەوە چاوم تێ بڕی و بیرم کردەوە: ئاوها! باوکم هیچ هەقی بەسەر منەوە نییە! ڕقم لێی دەبووەوە، چونکە وای وت. بینیم چۆن تەنوورەکەی هەڵکێشا و لەنێو دەوەنەکەدا ڕانە رووتەکانی دەرکەوتن. قێزم لێی دەبووەوە و بەرەو ماڵەوە ڕامکرد. بیرم کردەوە: نابێت قەت جارێکی تر میز بکەم و، توانیشم بە درێژایی ڕۆژێك خۆم بگرم و میز نەکەم. لە ناخی خۆمدا دەمچڕی: قەت نابێت بهێڵم گەورە بم، قەتیش نابێت ناوی کارلا بە هیچ بزانم!

سەگ هاوتوخمی گورگە و، گورگیش سەرسەختترین دوژمنی مرۆڤ، بەڵام بە پێچەوانەی گورگەوە، سەگ چاکترین هاوڕێی مرۆڤە و زۆربەی جاران بە ئاشتی و تەبایی لەگەڵ مرۆڤدا دەژی. سەگ گۆشت دەخوات، بەڵام جارنا دەبینرێت گیاش دەخوات، ئەوکات خەڵکی بەیەکتر دەڵێن قەدەرێکی تر باران دەبارێت.

ئەم دێرانە، چەندانێك بوون لەو دیرانەی لە یەکەم کتێبی قوتابخانەوە فێریان بووم، بەڵام یارمەتییان نەدام بەسەر ئەو ترسەدا زاڵ بم کە بەرانبەر بە سەگم هەبوو. چەند زیاتر ئەم دێرەم لەبەر خۆمەوە دەوتەوە: سەگ چاکترین هاوڕێی مرۆڤە، لەگەڵ ئەوەشدا بە تەواوی دەترسام کاتێك بەو هاوڕێ نزیك و چاکەی مرۆڤ دەگەیشتم. هەندێك جار، کەمێك، بەسەر ترسەکەمدا زاڵ دەبووم و، کاتێك ڕووبەڕووی دەبوومەوە، سیمام وەرنەدەگێڕا و خۆم نەبان نەدەکرد، بەڵام هەمیشە لە نزیکەوە هەستم بە ئامادەیی سەگەکە دەکرد و سەراپام دەکەوتە لەرزین. زۆرجاران ترس ڕەقی دەکردم، لەپڕێکدا دەوەستام و بە چاوی پڕ لە نیگەرانییەوە چاوم تێ دەبڕی. ئەم سەیرکردنە لە ناخەوە سەگەکەی دەجووڵاند و، وا پێدەچوو ترسەکە ئەویش دابگرێت و، بەڕقەوە دەستی لێ دەکردم بە مڕەمڕ، کاتێکیش ڕامدەکرد، بە دوامدا ڕایدەکرد و هەردووکمان هەمان ترس، تا ئەو کاتەی گەورەیەك بانگی لێ دەکرد، ڕاوی دەنام. ئەوسا، بە هێواشی و لووشکەلووشك و شەرمەزارییەوە دەکەوتمە ڕێ، بێ ئەوەی لەوە تێبگەم بۆ بەو جۆرە ترسابووم، چونکە ئەو کاتە سەگەکە تەواو خۆی لێ نەبان کردبووم و کلکەلەقێ لە دەوری خاوەنەکەی دەگەڕا. وا پێدەچێت هەرگیز فێر نەبم لەگەڵ چاکترین هاوڕێی مرۆڤدا بژیم.

ڕەشیلە(*) ڕەشیلە! تا دڵ بیخوازێت تاسەی خواردنی ڕەشیلەم دەکرد. هەموو شەوێك بەر لە خەوتن، دەنك دەنك، لە پێش چاوم قوت دەبوونەوە. ڕەشیلە: ئەو خۆرە ڕەش و خڕیلانەی، کاتێك کە بەلایاندا ڕەت دەبووین، هەمیشە بە نەرمونیانی و شادییەوە بە ڕووماندا دەدرەوشایەوە. ئەوانەی لە بیلبیلەی پڕ لە خەندەی چاوان دەچوون، ئەوانەی وەکو مرواریی نێو ئەو ملوانکە لە گوڵ چنراوە وا بوون کە قەشە لە ملی دەکرد و کاتێك دەتخستە دەمتەوە، وەکو ماچ ـ سوور و گەرم ـ لەنێو دەمدا دەتوانەوە.

بێگومان، بۆ ئێمەی منداڵانی خانەی مامۆستایان، یاساغ بوو لەو ڕەشیلانە بخۆین. ئەمەمان باش دەزانی، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە سێ کچ بووین و بەیانییەکی یەکشەممە خۆمان دزییەوە تا بچین لێیان بکەینەوە. خۆر، وەك ئەوەی بیەوێت ڕازەکەمان ئاشکرا بکات، دنیای تەواو ڕۆشن کردبووەوە. بە ترس و دڵەڕاوکە خۆمان بە دیوارە ڕووتوقووتەکەوە نووساندبوو پێمان وابوو دەموچاوەکان لە گشت پەنجەرەکانەوە تێمان دەڕوانن. بەڵام هەر ئەوەندە بێدەنگی ئەو ناوەی داگرت و ئەو خۆرە ڕەش و گەرمانەش خۆیان بە ڕوودا کردبووینەوە و تێیان دەڕوانین، گوڕمان دایە بەر خۆمان و هێندەی نەبرد هەریەکەمان خۆی لە قووڵایی دەوەنێکدا شاردەوە. کەمێك، بەبێ ئەوەی بوێرین پەنجەیەك چییە بجووڵێین، لەوێدا دانیشتین، بەڵام بۆن و بەرامەی ئەو بەرە قورسانە هێوریان کردینەوە و دەستمان بە چنینەوەی کرد.

سەرەتا، بەوپەڕی وریاییەوە، دوو دەنکم لێکردەوە. لەسەر لەپی دەستم دامنان. ڕامدەژەندن و لە دوو فرمێسکی ڕەش دەچوون کە جۆرە خەندەیەك ڕووناکی کردبنەوە. گەورەترینیانم خستە دەممەوە، بە هێواشی، وەکو ئەو ماچەی دایکم کە هەمیشە شەوانە پێش نوستن، خەونم پێوە دەبینی؛ لەنێو

* ڕەشیلە لە بەرانبەر (black curant) svartvinbar دانراوە. بەری دەوەنێکە، مزر و ڕەشە و لە بەرسیلە دەچێت.

دەممدا توایەوە. دەنکێکی تریشم خستە دەممەوە. پاشانیش دەنکێکی تر و دەنکێکی تر و هێندەی نەبرد ئارەزووی خواردنیان هەموو شتێکی تری لە بیر بردمەوە. هەر لێم دەکردنەوە و دەمچنینەوە تا بەتەواوی بەو خۆرە ڕەشانە سەرمەست بووم.

هەرسێکمان هێندەمان لێ کردەوە، تا دەوەنەکان ڕووت بوونەوە. پاشان، نەختێك شەرمەزار، نەختێك نارەحەت و نەختێکیش بەترس و لەرز، بەرەو ماڵ بووینەوە. بە درێژایی ئەو ڕۆژەش چاوەڕوانی ئەوە بووین ئاشکرا بین و بە سزای خۆمان بگەین. دڵنیا بووین لەوەی کە هەروا بە ئاسانی نەجاتمان نابێت. دڵخۆشیمان بەرانبەر بەو ڕەشیلانە بە تەواوی لە بیر کردبوو. بۆ ئێوارە بانگ کراین و وەکو ئەوەی بارێکمان لە کۆڵ بووبێتەوە وا بوو. کاتێك ئەوانی تر لە ژوورەوە بوون، من لە دەرەوە ڕاوەستابووم و چاوەڕوانی نۆرەی خۆم بووم. لە پڕێکدا گوێم لە گریە و قیژە بوو. لە جێی خۆم ڕەق بووم. ئێستا نا نەختێکی تر منیش بیراز دەکرێم. هەستم کرد لە شەرمەزاریدا سوور هەڵگەڕاوم. بە چرپە و بە دانە جیرەوە وتم: دەستم لێ بدەن، دەیانکوژم! کە هاتن بۆ ئەوەی بمبەن، بەسەریاندا قیژاندم کە من ڕەشیلەم لێ نەکردۆتەوە و ئەوانیش هیچ هەقێکیان نییە دەستم بۆ بەرن. بیراز نەکرام. زۆر سەیریش بوو.

کە دوو دەستە خوشکەکەمم بە چاوی سوور و گریاو و جێی شینەوەبووی لێدانەوە بینییەوە، شەرمەزاری دایگرتم و بە پەلە بەرەو لای مامۆستاکەم خۆم کرد بە ژووردا و پێم وت کە منیش لەو ڕەشیلانەم خواردووە. بەڵام لەوە دەچوو ئەو هەموو شتێکی لە بیر کردبێت. لەبەر ئەوە سزا نەدرام. بەر لەوەی چاوم بچێتە خەو، وەك ئەوەی بە چڵوچێوی دەم ئاوانەوە گیرسابمەوە، حاڵم ناحاڵ و نائارام بوو.

بۆ شەوێ خەونم بە پیرەژنێکی ڕووخۆشەوە بینی، کە سەبەتەیەکی پڕ لە ڕەشیلەی بۆ ڕاگرتبووم. بەڵام تا توانیم بە ترس و لەرزەوە لێی هەڵهاتم.

Herligt, en sommerdag
,tarkrevle lit egard
hvile ved kilden den svale!

لەکاتێکدا بەرەو کەناری دەریاکە بە ڕێ کەوتبووین و بە خۆشییەوە خاولییەکانمان وەك چارۆکەی بچکۆڵە بچکۆڵە لەنێو قۆڵە هەڵبڕاوەکانماندا دابووە بەر با، ئەم گۆرانییەمان دەوت و ڕێگا سەرەکییەکەمان دەگرتە بەر، ئەو ڕێگایەی کە پەلکی گەنم و جۆی نێو کێڵگەکانی ئەمبەر و ئەوبەری کەروێشکەیان دەکرد و پڕ بوون لەو گوڵاڵە سوورە و گوڵانەی کە بە سەرە شین و سوورە بچکۆلەکانیانەوە سەریان بۆ دانواندبووین، پاشان کەوتینە نێو دۆڵی سەوزی دارستانێکەوە کە درەختەکانی بەسەر سەرماندا شۆڕ بووبوونەوە و بەنێویشیاندا پەڵەی سێبەر و هەتاو لەسەر نێوچەوانمان یەکتریان ڕاودەنا، هەر دوا بە دوای ئەوەش لەسەر کەناری بە گرموهوڕی دەریاکە، کە بایەکانی وەکو گیانلەبەری برسی دوابەیتی گۆرانییەکەی هەڵدەلووشین: ماڵئاوا، ماڵئاوا، بەم زووانە یەکتر دەبینینەوە، ماڵئاوا... سەرمان دەرهێنا و هەموو پێکەوە دەم بە پێکەنین، بە سەماکردنەوە بەسەر تەختەی درێژکراوەی سەر کەنارەکەدا کە دەچوو نێو ئارامیی کوختەکانی خۆگۆڕینەوە خۆمان کرد بە کوختێکدا و بە خێرایی جلەکانمان لەبەر خۆمان داکەند و لەگەڵ دەنگی فیکەی مامۆستاکەماندا وەکو باڵندەی تینوو خۆمان بەنێو دەریا فێنککەرەوەکەدا کرد.

من یەکەم جلی مەلەم، کە زۆر دەمێك بوو بە تاسە و ئارەزووی ئەوەوە بووم پیشانی ئەوانی دیکەی بدەم، لەبەردا بوو؛ بەڵام هیچ خۆش نەبوو لە بەرمدا، بە لەشمەوە نووسابوون و هەستیشم بە دەست و پێ بەستراوی دەکرد. لە کاتێکدا کە کچەکانی تر بەوپەڕی خۆشییەوە و، بێ ئەوەی هیچ شتێك ڕێیان پێ بگرێت، خۆیان دابووە دەست مەلەکردن؛ من نابەدڵ و دڵتەنگ هەوڵم دەدا خۆم لەنێو پێستە تەڕەکەمدا بابدەم و کاتێکیش کە

دەبوو لە ئاوەکە بێینەوە دەرەوە بۆ ئەوەی خۆمانی تێ فڕێ بدەینەوە، من هەر لە ئاوەکەدا وەستا بووم و بە جلەکەمەوە خەریك بووم و، هێندەش پێوە خەریك بووم لەوان دواکەوتم.

مامۆستاکەمان لەسەر ئەو تەختەیەی کە بەرەو ئاوەکە بە درێژی دانرابوو ڕاوەستا بوو و چاوەڕێی دەکردم. بەتوندی قۆڵی گرتم و کەوتە لێدانم، زۆر بەتوندی و بە تووڕەییيەوە لێی دام و منیش نەمدەزانی بۆ لێم دەدا.

لەشم بە پەنجە تووڕەکانی وەکو پشکۆ داگیرسابوو و کچەکانیش بەگاڵتەوە پێم پێدەکەنین. هەستم بە شەرم و ڕق دەکرد. هێندە بە چڕوپڕی ڕقم لێ دەبووەوە کە دڵمی تێکەڵ دەهێنا. کاتێك بەرەو ماڵەوە گەڕاینەوە، تۆڵەی خۆم لە گوڵەکان سەندەوە. شەقم تێ هەڵدەدان و پێم پێدا دەنان و مامۆستاش هێندەی تر بێزاری کردم، بەڵام من نەمدەتوانی دەست هەڵگرم و هەر لەسەر شەق تێهەڵدان و پێ پێدانانی گوڵەکان بەردەوام بووم و ئەویش، تا ئەو کاتەی قاقایەکی لەپڕ لە لێوەکانمەوە بەرز بوونەوە، دەستی لە لێدانم هەڵنەگرت. هەر ئەوساش هەردووکمان ترساین و ئیتر ئەو چیتر نەیوێرا لم بدات.

یەکشەممەی جەژنی پینگست(*) و گەرمترین ڕۆژی ئەو هاوینە بوو. دوای گریە و پاڕانەوەیەکی زۆر، ئاخرییەکەی، ڕێم پێ درا کراسە سوورە تازەکەم، ئەوەی لە شارەوە بۆم نێردرابوو، لە بەر بکەم. کە بە ڕێ کەوتین، کچەکان بە حەسوودییەوە تەماشایان دەکردم، چونکە ئەوان جلوبەرگی ئاسایی خانەی منداڵانیان لەبەردا بوو، ئەو جلوبەرگانەی کە هێندە شۆردرابوون ڕەونەقیان لەبەر بڕابوو. بەڵام هەر ئەوەندە گەیشتینە دەرەوەی تخووبی خانەی منداڵانەکە، تۆڵەی خۆیان سەندەوە. سەرەتا لەدەوری یەك کۆبوونەوە و کەوتنە چپەچپ، پاشان زۆر بە پەلە کەوتنە

* پینگست، جەژنێکی ئاینیی گاورانە دەکەوێتە مانگی پێنج یان شەشی ساڵەوە.

ڕێ، بە جۆرێك كە ناچار بووم بە لۆقەلۆق و ڕاكردن بكەومە دوایان. بە دوایاندا هاوارم دەكرد: چاوەڕێم بكەن! بەڵام ئەوان هەر پێدەكەنین و یەكێك لە كچە هەرە گەورەكان وتی: چاوەڕێ بە تا بە لای گاكەدا ڕەت دەبین، ئەوسا دەتوانیت بە دڵنیاییەوە دەتوانیت ڕا بكەیت و هەستیش بەوە دەكەیت كە پۆشینی كراسی سوور چەند خۆشە! بە نیگەرانییەوە لێم پرسی: ئاخر لەبەر چی؟ وەڵامی دامەوە: كەللەپووت، نازانی لەبەر چی؟ نازانیت كە گا ڕقیان لە سوور دەبێتەوە و پەلاماری هەركەسێك دەدەن كە سووری لەبەردا بێت و بە شۆق شڕ و وڕی دەكەن. بە كزییەكەوە لێم پرسی: بە ڕاستیتە؟ وەڵامی دامەوە: دڵنیا بە. ئەی نەتبینیوە هەر هێندەی بەر دەبێت، چۆن دەنیشێتە سەر گوڵاڵەسوورەكان و پان و پلیشیان دەكاتەوە و پاشانیش دەیانخوات؟ چەند ڕۆژێك لەمەوبەر خۆم بینیم كە دەمی پڕ بووبوو لە گوڵاڵە سوورە و ڕۆژێكی تریش بینیم چۆن پەلاماری كچە شیرفرۆشەكەی دا، هەر لەبەر ئەوەی لەچكێكی سووری بەسەرەوە بوو. هەر لەبەر ئەوە لەو بڕوایەدام، هەر هێندەی گەیشتیتە ئاستی گاكە، لە ئاسایی پەلەتر پێی لێ دەكەیتە هەوا و دەكەویتە ڕاكردن، چونكە دڵنیا بە لەوەی كە ئەو خۆی لەبەر بینینی كراسێكی سووردا ناگرێت. یان ئێوە دەڵێن چی؟ بەو پرسەوە ڕووی بەرەو كچەكانی تر وەرگێڕا و ئەوانیش هەموو یەك ڕا سەریان بۆ ڕاوەشاند. قورگ پڕ لە گریان، لێم پرسی: ئەی ناتوانم ڕابكەمە ماڵەوە و كراسەكەم بگۆڕم! وەڵامی دامەوە: كەر بوویت! پێ هەڵگرە و پەلەمانە! با ببینین بزانین گاكە چی دەكات.

یەكێك لەوانی تر هاواری كرد: ئەوەتا! هەر ئەوساش گاكەمان بینی ئارام لەسەر ئەرزەكە پاڵ كەوتبوو و كاوێژی دەكرد. ئەوەیان كە لە هەموویان دەیویست ئەزیەتم بدات، هاواری كرد: تەماشاكە، ئەوەتا گوڵاڵە سوورەیەكی بە دەمەوەیە! ئاگاداریان كردمەوە: تەماشا، تەماشا، ئەوەتا سەیری تۆ دەكات! لەو كاتەدا گاكە سەری بەرز كردەوە و سەیری كردین.

خێراکە با دەرباز بین! سەیرکە، ئەوەتا هەستایە سەر پێ! گاکە هەستایە سەر پێیان و بۆڕاندی. سەراسیمە و سەرگەردان بەر بوومە کراسە سوورەکەم تا لەبەر خۆمی دابکەنم، بەڵام هەر ئەوەندەم توانی یەك دوو تیلماسکی لێ دادڕم و تا ئەو کاتەش هیچ یەکێك لە کچەکان بە هانامەوە نەهات، بەڵام پاشان هەموویان وەك چادرێك خۆیان لە دەورم گرد کردەوە و زۆر دوور لە گاکە پاڵیان دام. کە هاتینەوە ماڵەوە کچەکان گێڕایانەوە کە کراسەکەم لە چڵە تووترکان گیربووە و لەسەر ئەوەش تێهەڵدانێکی چاکم خوارد.

بەیانیان، هەندێ جار، لەش سووك و دەم بەپێکەنین لە خەو هەڵدەستاین، وەکو زەمبەلەك لە جێگاکانمان دەردەپەڕین و بە کەیف و خۆشییەوە، لە کاتێکدا کە سەرگەرمی ئەو شەڕە دەمە بووین کێ زووتر خۆی بگەیەنێتە بەر شوێنی خۆشۆرینەکە، دەستمان دەکرد بە سەرین و خاولی هاویشتن بۆ یەکتری. هەر زووش هەموو خۆمان لەبەر ئاوەکەدا دەبینییەوە: ڕیزێك کچی بچکۆلانەی نیوە ڕووت، سەر و قژ ئاڵۆسکاو قنگ ڕووت و وەکو بەچکەی مەلی تینوو خۆمان لە ئاوە سارد و سازگارەکە هەڵدەکێشا، درزی بـچـکـۆلانـەی دەوری چـاوەکـامـان پـڕ دەبـوون لـە خـەنـدە و پـێکـەنین، گوپەکانمان پڕ لە ئاو دەکرد و ئاومان بەیەکتردا دەپرژاند و لە خۆشییان بەسەر یەکتردا دەمانقریشکاند، تا ئەو کاتەی گەورەیەك چەپڵەیەکی بۆ لێدەداین و ئیتر لەوە بە ئاگا دەهێنراینەوە کە کاتی خۆ ئامادەکردن و جل لەبەرکردن هاتووە. جلەکانمان، بە تۆپەڵ تۆپەڵی بچووك، لەسەر ئەو کورسییانە دانرابوون، کە لە بەردەمی هەر جێگایەکدا قووت کرابوونەوە و بە خێرایی جلوبەرگمان دەپۆشی، گۆرەویمان لە پێ دەکرد و پانتۆڵمان هەڵدەکێشا. پاشان دەبوو قژمان دابهێنین، چونکە پرچەکانمان دوای هاروهاجیی شەو بەتەواوی ئاڵۆسکا بوون. کچە گەورەکان یارمەتیی بچووکەکانیان دەدا و پرچیان بۆ دەکردن، هاوکاتیش فرسەتیان لێ دەهێنان و هێندە پرچیان ڕادەکێشان تا بەدەم ئازار وناڵەوە دەکەوتنە قریشکەقریشك. بەڵام قژی من، چونکە هێندەی کلکی ئەسپێك چڕوپڕ بوو، دەکرا چۆنت بوویێت ڕایبکێشیت، بۆیە لەبری ئەوەی گوێیان ڕادەکێشام. دوای ئەمانە دەبوو پێڵاوەکانمان لە پێ بکەین، بەڵام هەر ئەوەندەی خۆم بـۆ تـوندکردنیـان دەچـەمـاندەوە، ئیـتر بـۆن و بـەرامـەی شۆربـای برنجی سووتـاو دەگـەیشتـە کـونـە لـووتـەکـانم و یـەکسەر کـەیـف و خـۆشی ئـەو بەیانییەم لێ تێك دەچوو و بە سەروسەکوتی مۆن و گرژەوە بەرەو هۆڵی نان خواردنەکە دەبوومەوە.

هیچ ڕێیەك نەبوو كە بتوانیت خۆت لەو شۆربا سووتاوە دەرباز بكەیت، چونكە ئەوەی شۆربای نەخواردایە ڕێشی پێ نەدەدرا ئەو پارووە خۆشە بخوات كە یەكپارچە بە زەردیی كەرە سواخ درابوو و منیش یەك لە دوای یەك و بە قێزوبێزەوە بە شێوەیەك كە پەڕەی كونە لووتەكانم بەدەم قێزكردنەوە دەلەرینەوە، كەوچكە شۆربام دەكرد بە قوڕگمدا و دوای دواكەوچكیش خێرا قومێك شیری خاوم بەسەردا دەكرد و بەپەلە پڕم دەكرد بە پارووە گەرموگوڕەكەدا و نەختێك ڕەگن و ڕووم دەكرایەوە.

هەموو بەیانییەكیش هەریەكە و هاوڕێیەكی تازەمان بۆ خۆمان هەڵدەبژارد، قۆڵمان لە قۆڵی یەكتر دەكرد و هەموو پێكەوە بەرەو قوتابخانە، كە كەوتبووە قەڵایەكی كۆنەوە، دەڕۆیشتین. لە كاتێكدا كە ئەوانی تر خەریكی ئەوە بوون ڕاز و نهێنییەكانی خۆیان بە گوێی یەكتردا بچرپێنن، من دەڕۆیشتم و بە نیگەرانییەوە بیرم لەو ژێرخانە دەكردەوە كە دەبوو، بەر لە گەیشتن بە پۆلەكانمان، بە ناویدا ڕەت ببین. لە ژێرخانەكەدا پێڵاوی دەرەوەمان دادەكەند و پێڵاوی ژوورەوەمان لە پێ دەكرد. هەر كە دەشگەیشتینە سەر پلیكانەی ژێرخانەكە بە هەڵپە و پەلەپەل خۆم پێش ئەوانی تر دەخست و خۆم دەگەیاندە پێڵاوەكانم، ئازا ئەوە بوو پەلە بكات و بە تەنیا بۆ خێوەكانی ئەو قەڵا كۆن و داڕزیوە بە جێ نەمینێت، دەیانوت: دوایی خێوەكان دێن و قاپقاپەكانمان بە شێوەیەكی وا تێكەڵوپێكەڵ دەكەن، كە كاتێك دەگەڕێینەوە بۆ لایان، دۆزینەوەیان زۆر زەحمەت دەبێت.

بەڵام بەیانییەكە هەر بەو ئاڵوگۆڕە ترسناكەی پێڵاوەكانمان كۆتایی نەدەهات، بەڵكو دەبوو دوو دوو بچینە ناو هۆڵێكی گەورەوە، كە لە سووچێكیدا ئۆرگێك دانرابوو و بەسەر دانە ڕەشەكانی ئۆرگەكەشدا مامۆستایەكمان بە خوێ و پرچە ڕەشەكانیەوە خوێ بەسەردا چەماندبووەوە و وا دەهاتە پێش چاو بە دەستوپەنجە درێژكۆلە و

خــەواڵــووەکــانــی ئــاوازێکــمــان بــۆ دەژەنــێت، دەنــگــی ئــێمــەش بــە خـاوخلـیچکیـیـەوە دوای ئـاوازەکـە دەکـەوت و کـاتـێکیش لـە گـۆرانـیـیـەکـە دەبووینـەوە مـامۆستـایـەکی ترمـان، ئـەویش بـە سـەر و پرچی ڕەشەوە، دەهـاتـە پێشەوە و دەستەکانی لەسەر ورگی کردبوو بە یەکدا و بە دەنگێکی زیقن دەپاڕایەوە، ئەوەی دوای پاڕانەوە و نوێژکردنی ئەویش لەسەر ئێمە بوو، ئـەوە بوو هـەموو پێکەوە بڵێین: ئـامین. دوای ئـەوەش کە دوەمـانوت: ئـامین، دوو دەرییـەك بـاڵە زلـەکانی خۆی بە ڕوومـاندا دەکردەوە، ئـاودیوی دەبووین و بــەسەر پــۆلــە جـیــاجـیــاکــانـدا دابــەش دەبــوویــن، لــەسەر ڕەحــلــە ڕەقوتـەقـەکانمـان دادەنیشتین و تـەختـە و تـەبـاشیرمـان بـە دەستـەوە دەگرت و ئـامـادە و تـەیـاری دەرس خوێندن دەبووین. ڕۆژەکەش بە خۆی و حیکمەت و زانستییەوە دەستی پێ دەکرد.

دارێك بەدەستەوە خۆی و چاوە زرپ و زیتەکانییەوە بەناو پۆلەکەدا دەگەڕا و بە دەنگێکی زیقن ڕاز و نهێنی پیتەکانی دەدرکاند. ئێمەش بە دەستـوپـلـی ئـارەقـاوی و بـە شێوەیـەك کـە پـەنجەکـانمان لـە دەوری تـەبـاشیرەکـەی دەستـمـان گـۆت بـووبـوون، یـەك لـە دوای یـەك، وێنـەی پیتەکانمان دەکێشا و، هێندەش بە توندی دەستمان لەسەر تەختەکانی بەردەممان دادەگرت کە زریکەیان لێ هەڵدەستا، ئەویش گوێیەکانی خۆی دەگرت و دارەکەی لەدەست دەکەوتە خوارەوە و داوای لێ دەکردین کە لەبری ئەوە گۆرانی بڵێین، ئێمەش بە کەیف و خۆشییەوە تەباشیرەکانمان فڕێ دەدا و بە دەنگێکی ساختە و بێ سەر و بەر دەستمان بەگۆرانی وتن دەکرد و ئەویش دیسان دەستی لەسەر گوێیەکانی توند دەکرد و داوای لێ دەکردین بیبڕینەوە و بێدەنگ بین. ئەوجا دەستمان بۆ تەباشیرەکانمان درێژ دەکردەوە و، بەڵام ئەو بەسەرماندا دەیقیژاند و هاواری لێ دەکردین کە دەست لە تەباشیرەکانمان هەڵگرین و چاو پڕ لە فرمێسك چەند جارێك بەناو ڕیزەکاندا دەهات و دەچوو و دەموچاویشی لەنێو دەستەکانیدا دەشاردەوە و ئـێمـەش بـێ دەنگ وەکـو مشك لـە جـێیـەکـانـی خـۆمـان دانیشتبووین، پاشان دەچووە چێگاکەی خۆی و لێی دادەنیشت.

ماوەیەك بە پەنجەکانی دەکەوتە لێدانی تەختەی مێزەکەی بەردەمی، پاشان تەماشای سەعاتەکەی دەستی دەکرد، بەڵام تازە دەرس دەستی پێ کردبوو، دەستی بە ناوچەوانیدا دەهێنا و پڕی بە ڕاستەکەیدا دەکرد و بەتوندی دەکەوتە لێدانی مێزەکە و ئەوجا چاوە ڕەشەکانی بە ڕووماندا هەڵدەبڕی و هەر یەکسەر دەیدایە بەر ڕێژنەی مەتەڵی ژمارەی قورس قورس و، هەرجارێك یەکێك بە هەڵە وەڵامی بدایاتەوە، دەبوو بچوایەتە بەردەمی و پشتی دەستی بۆ درێژ بکردایە و ئەویش بە لا تیژەکەی دەکەوتە لێدانی و هەر ئەوەندە و دەنگی نووزە و گریان لە هەموو سووچ و قوژبنێك بەرز دەبووەوە. کە نۆرە هاتە سەر من، دەستم ڕاکێشایەوە و ڕاستەکە بەر

ڕانــی کــەوت، لــە غــەزەب و تــووڕەیــیــدا دەمــوچــاوی سوور هــەڵــگــەڕا و شەپازلەیەکی توندی تیَ سرەواندم و پێی وتم دوای تەواوبوونی دەرس و دەوریش دەبێت هەر لە پۆلدا بمێنمەوە، بەڵام پاشان ڕای گۆڕی و وتی کە دەبێت دوای نیوەڕۆ بچم بۆ ماڵەوە بۆ لای.

بــۆ دوای نــیــوەڕۆ، نــە ئــارەزووی نــانــخــواردن و نــە هــیــچ قسە و قسەڵۆکێکیشم هەبوو. کزۆڵە و لاواز چووم بۆ ماڵەکەی. کە لە دەرگام دا، هـێندەی خـایـاند تـا دەرگاکە کرایـەوە، کـە هـەستـم بـەڕزگـاربـوون کـرد و وەرگەڕام تـا بـەرەو مـاڵ ببمـەو، بـەڵام ڕێك لـەو کـاتـەدا دەرگاکە کرایەوە و لە بەردەممدا قوت بووەوە. لێی سڵەمیمەوە. لەوە بوو نەیناسمەوە. چاوەکانی وەکـو گـوڵاڵـە سوورەی بـرسـی تـێـیـان دەڕوانـیـم، ژێرتـەنـوورەیـەکـی ڕەشی لەیەردا بوو و قژە ڕەشەکشی وەکو شاڵێکی پیس و شڕوپڕ بەسەر شان و ملە ڕووتــووقــووتــەکــەیـدا هــاتـبـووە خـوارەوە. بـە دەست و بـازووە ڕووت و قـەڵـەوەکـانـی بـاوەشی پـێدا کـردم و سەرمـی کـرد بـە ژێر بـن بـاڵـیدا، کـە دنیایەکی هێندە تووکن و بۆگەن بوو کە قەت لەوەوبەر چاوم بەدنیای وا نەکەوتبوو.

کە چووینە ژوورەوە، دەستی لیَ بەردام و بانگی کەسێکی کرد. ئەوسا یەکێکی تر لە مامۆستاکانم هاتنە ژوورەوە، ئەویش هەر ژێر تەنوورەیەکی ڕەشی لەبەردا بوو و قژە ڕەشە دانەهێنراوەکەشی بەردابووەوە. لەوە دەچوو تازە لە گریە و لووشکەلووشك ژیر بووبێتەوە، کەچی چڵێسانە سەیری منیشی دەکرد. ئەوجا ژنی یەکەم لە باوەشی گرتم و لە یەك کاتدا هەم لێی دەدام و هەم بەنازەوە دەستی پێدا دەهێنام و منیش دەگریام ئەوانیش هەردووکیان لەگەڵمدا دەگریان و پێدەکەنین و ئاهوئۆفیان دەکرد و، ئیتر ئەوەی لە باوەشی گرتبووم دەستی لە لێدانم هەڵگرت و هەر تەنیا دەستی بـە لـەشمـدا دەهـێنـا. دەستـی بـەسەیـرتـریـن جێیـەکـانـی لـەشمدا دەگێڕا و دەمـوچـاوی هــەردووکـیشیــان بــەسەرمــەوە وەکـو کـڵـپـەی ئـاگـر سوور

هەڵگەڕابوون، منیش دەگریام و دەمویست خۆم لە دەستیان ڕزگار بکەم و پێم وابوو کە کەوتوومەتە باوەشی گیانلەبەرێکی تووکنی زەبەلاحی دووسەرەوە و بەردەوام بە چوار دەست و باهۆی قەڵەو تێم ئاڵاوە و پەنجە برسی و چڵێسەکانی بە لەشمدا هەڵدەگەڕێن. تا وای لێ هات ئیتر تاقەتی بەرەنگاریم نەما و بێدەنگ لە بەردەستیاندا پاڵ کەوتم. ئەوجا بەریان دام و ناچاریان کردم قومێ چا بخۆمەوە و بسکیت و کێکیش بخۆم بەر لەوەش بڕۆم قژیان بۆ داهێنام و پێیان وتم لە خانەی منداڵانەکە بڵێم کە خولقی بسکیت و چا و کێکیان کردووم، بۆیە وا درەنگ گەڕاومەتەوە بۆ ماڵەوە.

کاتێك گەڕامەوە، خۆر ئاوا بووبوو، بەڵام من زمانم چووبووە کلیلە و هیچ قسە و باسێکم لا نەبوو، هەر نەشمدەزانی چیم بەسەردا هاتووە، تەنانەت لەوەش حاڵی نەدەبووم کە بۆچی تا ماوەیەکیش هەستم بە شەرمەزاری و تەریقی دەکرد.

زۆر بەزەییم بە گوڵ و بەردەکان دەهاتەوە، چونکە هەمیشە لە هەمان جێگادا ڕوابوون و، لە هەمان جێدا ئارامیان گرتبوو، وا بە خەیاڵمدا دەهات، کە بەختەوەرتر بن ئەگەر لە جێگایەکانی خۆیان بیانگوێزمەوە و، دەستەکانم لە دەوری گوڵەکان بە قووڵایی خاکەکەدا ڕۆ دەکرد، تا بە هەموو ڕەگەکانییەوە دەرمدەهێنان و، پاشان لە جێیەکی تردا لە تەنیشت جۆرێکی ترەوە دەمڕواندنەوە، بەردەکانیشم لەسەر ڕێگاکە دەگواستەوە و لەگەڵ خۆمدا بەرەو دارستانم دەبردن، یان لە پاڵ قەڵبەزەیەکدا دامدەنان، یان لە قەڵبەزە و دارستانەکەوە بەرەو باخچەکەی خانەی منداڵان دەمگواستەوە.

هەروەها، بەزەییم بەو بوونەوەرانەدا دەهاتەوە کە زۆر بە هێواشی خۆیان دەخشاند و بە جێیەك نەدەگەیشتن، بە چیلکەیەك هێلکە شیتانۆکەم بەرز دەکردەوە و یارمەتیم دەدا تا زیاتر بەرەو قووڵایی تاریکییە پڕ لە سەوزاییەکە سەر بکەوێت. بێدەنگی و بێجووڵەیی دەوروبەری شارە مێروولە ئازاری دەدام. بەڵام کاتێك دارێکم دەکرد بەناو دیوارە ئاگرینەکەیدا، یەکەوڕاست ژیان لەنێویدا دەگەڕا و مێروولەکانیش بەملاو و ئەولادا دەکەوتنە جووڵە و، بازنەیی لە دەوری کۆشکەکەدا خۆیان دەگەڕان، بەڵام کە لەوە زیاتر ڕووی نەدەدا بۆ شارەکەیان دەگەڕانەوە و هەموو شتێکیش هێمن دەبووەوە و دەگەڕایەوە دۆخی جارانی. هەمان شتیش ڕووی دەدا کاتێك بەردێکم بۆ نێو دەریاچەی دارستانەکە هەڵدەدا، بۆ ماوەیەکی کەم دەریاچەکە ئەڵقە خەمبارەکانی خۆی نیشان دەدا و، پاشان بۆ نێو ئارامییە گرژو مۆنەکەی خۆی دەگەڕایەوە.

بەرگەگرتنی بێدەنگییە سەرسەختەکەی دەمەوئێوارانی هاوین ئاسان نەبوو. دەمویست ئەو دیوارانەی لە هەڵمژینی تیشکی خۆر تێر بووبوون بە ئاگا بهێنمەوە و، یەك لە دوای یەك، تۆپەکانم دەگرتە پانتاییە بێدەنگەکانیان، بەڵام تەنانەت، یادی ئازارێك، یان بچووکترین جێبڕینیان

لە پاش خۆیان جێ نەدەهێشت، ئەو ڕووەکەش کە خۆی بەسەر دیوارەی ماڵەکەدا شۆڕ کردبووەوە، ئارامییەك باڵی بەسەردا کێشا بوو، ئارامتر لە بێدەنگیی نێو گۆڕ، ئەو بەردانەی تێم دەگرت تەنیا، بۆ چاوترووکانێك، سەرسامییەکی کەمی لەنێو ئەو باڵندانەدا، کە لەوێ هەڵنیشتبوون، دەخولقاند و پاشان باڵەکانیان دادەدایەوە و لەنێو خەونەکانی خۆیاندا نقووم دەبوون.

پڕ بە دڵ دەمویست هەڵبکوتمە سەر سروشت و بێدەنگییەکەی بشێوێنم: تێنەدەگەیشتم کە، هەر شتێك، لە بێدەنگیدا گەشەی دەکرد و ژیانی تێ دەگەڕا.

ڕۆژێکیان، گەورەترین بەرد کە دەمتوانی هەڵیگرم، هەڵمگرت و بەرەو دەریام گواستەوە. ئەو جێیەی بەردەکە تێیدا ئارامی گرتبوو، تاریکییەکی شێداری گەورە بوو، لەو جێیەدا جیهانێکی تەواوم لە بوونەوەرە ورد و بچووکەکان دۆزییەوە. بەردەکەم بەردایەوە، دانیشتم و سەرنجم لەو جیهانە دا، کە بەردێك بۆی بووبووە ئاسمان. کرمی جۆراوجۆر لە یەکتر ئاڵا بوون و مێرووی بچووك بچووکی تەنکتر لە قاچی حەشەرەیەك، سەرلێشێواو، بە هێلکە سپییەکانی سەر سەریانەوە، بەدوی تاریکییەکی تردا، ڕێی خۆیان گرتبووە بەر. هەزارپێیەکان و بوونەوەرە وردەکانی تر، بێ ئەوەی بە جێیەکی تر بگەن، قاچەکانی خۆیان دەجووڵاند، خۆیان قووڵتر لە تاریکییەکە هەڵدەچەقاند و کرمەکانیش خۆیان لوول دەدا و لە باوەشی یەکتر دەبوونەوە، بۆ ئەوەی هەر یەکە و بە تەنیا خۆ لەژێر بەردی تازەتر بخزێنێت.

لە کارەکەی خۆم زۆر ڕازی بووم و پێم وابوو، جیهانێکم گۆڕیوە، بە ڕەزامەندییەوە بەردەکەمم هەڵگرت و بەرەو دەریاکە کەوتمە ڕێ و، لەوێ، لەنێو لمەکەدا جێگایەکم بۆ هەڵکەند.

دەریا ددانەکانی خۆی پیشان دا و ماسییە مردووەکانی بەرەو کەنار

هـەڵدا، ئـەو مـاسـیـیـانـەی بـە چـاوە خـوێـنـاویـیـەکـانـیـانـەوە لـە ئـاسـمـانـیـان دەڕوانی. بە شەق چەند ماسییەکم فڕێدایەوە نێو دەریا، بەڵام هەر زوو ڕەوانەی کەناری کردنەوە. ماسییەکانم جێهێشت و لەسەر لمەکە، کە بە تیشکی خۆر گەرم بووبوو، دانیشتم. سەرقاڵ و خەیاڵ ڕۆیشتوو دەستم بەنێو لمەکەدا کرد و پاشان لەنێو پەنجەکانم ڕۆم کردەوە. کاتێك لەولای خۆمەوە گوێم لە دەنگی بەربوونەوەی شتێکی تاریك بوو، سەری دنیام لێ هاتەوە یەك، بەرەو ئەو لایە ڕامکرد و باڵندەیەکی مردارەوەبووم بینی. هەڵمگرتەوە و لەنێو لمەکەدا لە گۆڕم نا. بەرگەی ئەوەم نەگرت سەیری باڵندەی مردوو بکەم.

کاتێك گەڕامەوە جێیەکەی خۆم، لەو جێیەدا کە دانیشتبووم، چاڵێك هەبوو. بیرێکم بە خەیاڵدا هات. یارییەك دەکەم و وا پێشان دەدەم کە مردووم و خۆم لە نێو لمەکەدا نقووم کرد. لە هیکڕا، دەستم بەهەڵکەندنی لمەکە کرد، پاشان ساردتر بوو، ئەنجامیش لمەکە قورس و تاریك بوو، لە بنی تاریکییەکەشدا کرمی سپی و ترسێنەر کەوتنە جووڵەجووڵ. چیتر نەموێرا، لەوە زیاتر، بە پەنجەکانم لمەکە هەڵکەنم. هەستام و لە شتێك گەڕام لە بری پەنجەکانم بە کاری بهێنم. هاوکات، خۆر لە پشت پەڵە هەورێکی گەورە ون بوو، دەریا و لمەکەش بوونە تاریکییەك و، هەر کە چاوەکانم داخست تاریکییەکە پڕ بوو لە کرم و لەپێش چاومدا دەجووڵانەوە. بە ڕاکردن، لەنێو گۆڕە نیوە هەڵکەندراوەکەم دەرپەڕیم و خۆم گەیاندە جێیەکی ڕووناکتر. هەورەکە بەرۆکی خۆری بەرنەدەدا و بەدرێژایی ڕۆژ بەدوایەوە بوو و منیش هەر ڕامدەکرد و چەندان جاریش کەوتمە نێو تاریکییەکەی خۆمەوە.

نە من *خاوەنی* هیچ شتێك بووم نە هیچ کەسیش خاوەنی من بوو. ئەم ڕاستییە، هەندێك جار، هێندە بە قووڵی کاری تێ دەکردم کە بەنێو چاڵێکی گەورەدا ڕۆ دەچووم و چەند ڕۆژێکی پێ دەویست تا لێی دەهاتمە دەرەوە. کچەکانی تر زۆر گرنگییان بە شتەکانی خۆیان دەدا و ئاگاداریان دەبوون، زۆرجار شتێکیان: بووکە شووشەیەك، ئەو خرکە بەردەی بەدیهێنەری هیوا و ئاوات بوو، ئەو سەرینە بچکۆلانەیەی دەرزی تێ هەڵدەچەقێنرێت، بەدەم خەون و خەیاڵاتەکانیانەوە لە ئامێز دەگرت. منیش جاروبار بۆم هەبوو شتێکیان لێ قەرز بکەم، بەڵام هەر کە بۆم دەگێڕاندنەوە، چاڵەکە هێندەی تر گەورە دەبوو.

هەندێ جار یاری ئەوەم دەکرد کە خاوەنی گوڵێکم، لەگەڵ خۆمدا دەمبردەوە بۆ ماڵەوە و بە درێژایی شەو لەپاڵ خۆمەوە لە جێگاکەمدا دمدەنا، بەڵام بۆ سبەی سیس دەبوو و دەژاکا و ئیتر هی ئەوە نەبوو هەتبێت، هەربۆیە بڕیارم دا ببمە خاوەنی شتێك کە نەمر بێت و بۆ گەڕان بە دوای بەردێکدا لە ماڵ دەرکەوتم. چوومە بەر ئەو قەڵبەزە بچکۆلەیەی کە بەردەکان لەبەری پاڵ کەوتبوون و خۆیان فێنك دەکردەوە. بەردێکی بۆری شینباوم هەڵگرتەوە، هێندە گەورە بوو کە لەنێو مشتمدا جێی ببێتەوە. دەماری سووری بچکۆلە، پێچاوپێچ، بەناو بەردەکەدا بڵاو بووبوونەوە و ئەگەر بمدایەتە بەر ڕووناکیش، وەك ئەوەی پڕ بێت لە ئەستێرەی بچکۆلە، دەدرەوشایەوە. لە جێیەکی بەردەکەدا قووڵاییەك هەبوو، ناوم لێ نا چاڵی خەندە و پێکەنین و لە دەوروبەری ئەو چاڵەش تاڵی وردیلەی سەوزایی ڕوابوون کە بە چمکێکی بەرکۆشەکەم وشکم کردنەوە و لامبردن. چونکە ئەو بەردە دەبوو بەهی من، بەجوانی و ڕێکوپێکی پاکم کردووەوە بەکامی دڵ لە مشتم توند کرد و بە خۆم و ئەو شتە تازەیەمەوە بۆ ماڵ گەڕامەوە.

ڕۆژانە هەمیشە بەردەکەم لەگەڵ خۆم هەڵدەگرت. یان لە گیرفانی کراسەکەمدا بوو و هەستم دەکرد چۆن بەر ڕانم دەکەوێت، یان لەنێو دەستم توند دەکرد و لە کاتی وانەکانیشدا ئەم دەست و ئەم دەستم پێ دەکرد و بەوەی کە ئەوم لەلایە هەستم بە دڵنیاییەکی تەواو دەکرد. شەوان لە جێگاکەی خۆمدا دامدەنا و هەندێك جاریش تا خەو دەیبردمەوە لەنێو دەستمدا بوو، جاروباریش دەمخستە ژێر سەرینەکەمەوە یان لە پاڵ ڕوومەتمەوە دامدەنا.

بەڵام ڕۆژێکیان لە کاتی وانەوتنەوەدا بەردەکەمم لەدەست بەر بووەوە و بەسەر ئەرزەکەدا پلۆر بووەوە. بەپەلە دوای کەوتم و بەردەکە و دەستمم لە گیرفانمدا شاردەوە. مامۆستاکەم بە دەنگێکی تازە بێداربووەوە هاواری لێ کردم: بێنە بزانم چیت پێیە؟ وتم: هیچ... و دەستم توند لە بەردەکەم گیر کرد، وتی: وەرە بۆ ئێرە دەستیشت لە گیرفانت دەربهێنە. بە دوودڵییەوە دەستم لە گیرفانم دەرهێنا. ئەو خێرا دەستی لە گیرفانم ڕۆکرد، بەردەکەی دەرهێنا و خستیە سەر مێزەکەی بەردەمی. گریام و داوای بەردەکەمم کردەوە. ڕووی لە کچەکانی تر کرد و وتی: شتی وا سەیرتان بیستووە، بیستووتانە کەس بۆ بەرد بگری! و بەرەو پەنجەرە کراوەکە ڕۆیشت و بەردەکەی بەرەو باخچەکە فڕێ دا. تا دەرسیش لێ بووەوە لە سووچی تەریقبوونەوەدا ڕایوەستاندم و منیش بەسەر لەدەستدانی بەردەکەمدا دەملاواندەوە و دەگریام.

کە دەرس لێ بووەوە بۆ دۆزینەوەی بەردەکەم بە هەڵەداوان خۆم گەیاندە باخچەکە، بەڵام چەند گەڕام و کۆشام نەمدۆزییەوە.

ئێواران کاتێك کە تاریکی ئاسمانە ڕەشەکەی خۆی بەسەر دنیاکەماندا دەدا، ئیتر کاتی ئەوە بوو ڕووداوەکانی ڕۆژ بژێنینەوە. ئیتر ماوەی نێوانی جێگاکانمان هێندە فراوان و قووڵ دەبوو کە بە زەحمەت، وەکو ئەوەی کە هەمــوو بــەیــانــیــیــەك کردبــوومــان بــە عــادەت، دەستمـان بـە دەستـی یـەکتـر دەگەیشتەوە. وەکو ئەستێرەی تاك و تەنیا بەنێو ئاسمانی تاریکدا دەگەڕاین. جاروبار لە دوورگەکانی خۆمانەوە بە گوێی یەکتریدا دەمانچرپاند، بەڵام بە دەنگی خۆمان بە ئاگا دەهاتینەوە و دەترساین. هەندێك جار دەنگی گریانی ئەستێرەیەك لە سووچێك بەرز دەبووەوە، بەڵام نەماندەوێرا بچین بە لایەوە و دڵی بدەینەوە. جاروباریش یەکێك دەوێرا و قاقایەکی لێ دەدا و ئێمەش بە ئاستەمێك ڕووناکیی ڕۆژمان بە بیر خۆمان دەهێنایەوە.

لە کاتێکدا هۆشیاری وەکو چرایەکی نادڵنیا لەنێوان دەروازەی شەو و ڕۆژدا دەهات و دەچوو، بێ جووڵە لە جێگاکانماندا پاڵ دەکەوتین. هێشتا ڕۆژ لە نێوانماندا لەسەر یاریکردنی خۆی بەردەوام بوو: یاری دەکرد و وەکو پشیلەیەك خۆی بۆ تۆپەکەی هەڵدەدا، یان بە تەباشیرە سپییەکەی قیژوهوڕی لە دەموچاوی ڕەشی تەختەکە هەڵدەستاند، یان چنگی بە کۆچی گوێیەکانمدا دەکرد و دەیگرت، یان بە بێدەنگی دادەنیشت و لەگەڵ جۆگەلەکاندا خەوی دەبینی. جاروباریش چاوی لێ مۆڕ دەکردینەوە و هەندێك لە ڕۆژەکانمان پڕ دەبوون لە شتی یاساغ و قەدەغەکراو، کە تەنیا دەمتوانی لە تاریکیدا سەرپێچییان لێ بکەین.

لە تاریکیی شەودا لە دوورگەکانماندا پاڵ دەکەوتین و گەمییەی بچکۆلەی خەون خەیاڵاتەکانی خۆمان بەسەر ئاوێکی یاساغکراودا بۆ یەکتری دەنارد و ژوورە هاوبەشەکەمان پڕ دەبوو لە و گەمییانەی سەرکەوتووانە ئەم جێی یاساغیان داگیر دەکرد و ڕوویان لە و داگیرکردنی جێیەکی قەدەغەکراوی تر دەکرد.

بێ سنوور دڵم بەو گەمییە گەشتانە دەکرایەوە. بەڵام زۆرجار ئەوەش

ڕووی دەدا کە گەمییەکان ژێر ئاو دەکەوتن و، بەر لەوەی خەو لە چاوی من بکەوێت، یەك لە دوای یەك، دەکەوتنە بن قووڵایی خەوەوە و نوقوم دەبوون و منیش بە تەنیا لە جێگاکەمدا دەمامەوە و گوێم بۆ نەرمەبایەکانی خەون ڕادەدێرا، کە تا دەهات گەمییەکانی لێ دوور و دوورتر دەخستمەوە و لە کۆتاییشدا تەنیایی زەفەری لێ دەهێنام و هەستم بەوە دەکرد کە چۆن لەنێو هەرەشەو پاڵەپەستۆی ئاوە سارد و سڕەکەیدا دەپێچامەوە.

ئەوسا دێوەزمەکانی شەو دەهاتن و لەسەر قەراغی قەرەویلەکەم دادەنیشتن و بەردی زل و گەورەیان لەسەر سنگم دادەنا. پاشان جێگاکەمیان بەرز دەکردەوە و بەوپەڕی خێراییەوە بەرەوخوار و سەروژووری پلیکانەکانیان دەکرد، تا ئەو کاتەی ئیتر جێگاکەمیان لە هەورەبانەکەدا دادەنا و لەوێش بایەکان شمشاڵەکانی خۆیان دەردەهێنا و دەستیان دەکرد بە لێدانی ئاوازی سکاڵای خۆیان و پەنجەرە نیوە کراوەکانیش وەکو باڵی شەمشەمەکوێرە بە یەکیاندا دەدا و، ڕێك لەو کاتەدا دەمتوانی سەروسیمای دێوەزمەکان ببینم کە تەنیا وەکو دوو ڕیزە ددانی جیرەجیرِ پێکەوتوو بوون و هێندەش بە توندی بە دەستەکانیان پاڵیان بە سنگمەوە دەنا کە نەمدەتوانی هەناسە بدەم و بە شێوەیەك لە قووڵاییە ترسناکەکەی خۆیانەوە دەیاندا لە قاقای پێکەنین کە قیژە و هاوارەکانی منیان تێدا دەخنکا.

پاشان تەواو کشومات دەبوو و هەستم بەوە دەکرد چۆن ئارەقە وەکو وردە مێرووله بەسەر لەش و ناوچەوانمدا هەڵدەگەڕا، بەڵام کە بۆ گوێگرتن لە جێگاکەم ڕاست دەبوومەوە، تەنیا دەنگی شنەبای خەوم لە سووچەکانەوە دەهاتە بەر گوێ و لەوە تێدەگەیشتم کە دێوەزمەکان جێیان هێشتووم و منیش ئازاد لە دەست ئەوان دەکەوتمە نێو قووڵایی خەوی خۆمەوە.

زۆرجار منیان هەڵدەبژارد و، بە جۆرێك کە تەواو ئازاری دەدام،

چـاویـان تـونـد بـه پـەڕۆیـەك دەبـەستمـەوە، ئـەوجـا دەیـانـخـولانـدمـەوە و، دەیـانـخـولانـدمـەوە تـا بـە تـەواوی گێژ دەبـووم، پـاشـان بـە پێکـەنینـەوە لـە دەورم کـۆ دەبـوونـەوە و هـاواریـان دەکـرد، هـەوڵ بـدەم بـیـانـگـرم. پـەنجـەکـانم بـە هـەوادا بڵاو دەکردەوە و نـادڵنیـا بـەو نێوەدا دەگەڕام. هـەندێ جـار هـەستم بـە پرچێکی ڕەق، یـان گۆنـایـەکی نـەرم دەکـرد، بـەڵام هـەر زوو برووسکە ئـاسـا، گۆنـا و پرچـەکـە، ون دەبوونـەوە. ئـەوانیش دووبـارە دەیـانـخـولانـدمـەوە، بـە پـەلـە و بـە پێکـەنینـەوە هـەڵیـان دەکوتـایـە سـەرم دیسـان بڵاوەیـان لێدەکردەوە. کـە دواتـر پـەڕۆکـەیـان لـە چـاوەکـانم دەکردەوەو ئـاسـان نـەبـوو، یـەکسـەر، پێڵووەکانم لێکتر جیا بکەمەوە، پێم وابوو چاوەکانیان تێك داوم و دەستم بـەگریـان دەکرد.

جارێکیان، لە کاتی یاریکردندا شتێك ڕووی دا، ترساندنی بێ ئەوەی پەڕۆکە لە چاوەکانم بکەنەوە، بە تەنیا و بە ڕاکردن بە جێیان هێشتم. لە وێدا، تەنیا و لەو بۆشاییە کتوپڕەدا، ڕاوەستام و هەستم کرد ترسێك، بێ ئەوەی ببینم لە چ لایەکەوە دێت، لێم نزیك دەبێتەوە. کاتێکی زۆری خایاند تـا پەڕۆکەم دادڕی، چاوەکانم نەدەکرانەوە، مەحاڵ بوو! برژانگەکانم، وەك ئەوەی بەیەکەوە نووسابن، وەبوو. قیژاندم: ناتوانم ببینم! لەوکاتەدا گوێم لە دەنـگـێك بـوو هـاواری دەکـرد:خـۆتـان لادەن! لاچـن! بـەڵام کـە ویستم بڵێم: نـاتـوانم ببـینـم... بـرژانـگـەکـانم لێکـتـرازان و کـوڕێکم بـیـنـی، قـردێلـەیـەك بـە دەستەوە و، لەوسەری جادەکەدا لە چاو ون بوو.

لە خەوندا، زۆر جار ڕوودەدات کە ناتوانم چاوەکانم بکەمەوە. ئەگەر سواری عەرەبانـەیەك بم و ئەسپەکان بکەونە غاردان و هـاوارم لێ بکرێت خۆ هەڵبدەمە خوارەوە، ئەوکات لە پڕێکدا، بەر چاوم تاریك دەبێت، هیچ نابینم و ناچار، دەبێت کەسێك هەڵبداتە خوارەوە. کە ماوەیەکی خۆش بۆ مەلەکردن لە ژێر ئـاودا دەمێنێمەوە و قژم لە ژێر ئـاوەکەدا وەك ئـاڵایـەکی ڕەش دەشەکێتەوە، ماسییەکانیش وەك گوڵی بێدەنگ بە دەوری دەست و

قاچەکانمدا مەلە دەکەن و لق و پۆی درەختەکانی نێو ئاویش دەستم پێدا دەهێنن، لەپڕێکدا دەنگی تیژ و زیقنی فیکفیکەیەك دەبیستم و دەزانم کە دەبێت سەر ئاو بکەوم، مەلە دەکەم، مەلە دەکەم، بەڵام کاتێك دەکەومە سەر ئاوەکە ناتوانم چاوەکانم بکەمەوە، بۆیە دیسان خۆم دەکەمەوە بەژێر ئاوەکەدا و دەتوانم سەرلەنوێ ببینم. هیچ چارە نییە، لەگەڵ ئەم بینینەی نێو قووڵایی دەریا و نابینایی لە ڕۆژی ڕووناکدا، بۆ ماوەیەکی درێژ، دەبێت بجەنگم و ئاکامیش کە چاوەکانم دەکرێنەوە و دەتوانم ببینم ئەوەم بۆ ڕوون دەبێتەوە: کە هیچ شتێك نییە شایانی بینین بێت، هیچ شتێك.

ناچاری بکەم، ناچار کرا، ناچارە!

وتیان: ناچاریان کردم بەوەی کە خۆم ناچاری پێکەنین بکەم، چونکە ناچاربووم پێبکەنم، چونکە مرۆڤ ناتوانێت تەنیا لەسەر باران و هەور بژی! هندەی بە داواکانیان ناچاریان کردم، کە ناچار بووم لە دەست داوا ناچارییەکانیان هەڵبێم، بەڵام دەیانگرتمەوە و بە پێکەنینەوە دەیانوت: مرۆڤ ناتوانێت بە خۆدەربازکردن بژی. ناچاریان کردم سەر جۆلانێیەك بکەوم و بەدەم گۆرانی وتنەوە دیلانێیان پێ کردم و بە دەنگە نەرمونیان و میهرەبانەکانیان هاواریان لێ کردم: هەر هێندەت زانی وەك باڵندەیەك هەستت بە دڵشادی و ئازادیی خۆت کرد.

بەڵام ئەوان هێندە زۆر و هێندە بە بەزەییەوە و بەنێو ئاسمانی شیندا، کە ناویان لێ نابوو ئازادی، دیلانێیان پێ کردم کە من بە نیگەرانی و دڵتەنگییەوە هەستم بەوە کرد کە ئازادی و بڵندی ناخۆشترین شتن.

بێ ئەوەی هیچی ترم لە دەست بێت، دەستم لە گوریسەکانی دیلانێیەکە، کە پرچەکانی خۆمیان بیر دەخستمەوە، توند کردبوو و بەر لەوەی لە دیلانێیەکە بەر ببمەوە، بیرم کردەوە: بەڵام کێ دەتوانێ خۆی لە هەوادا بە پرچەکانی خۆی بگرێتەوە.

دەمم پڕ بوو لە زیخ، ئەژنۆ و لەپی دەستەکانیشم پڕ بوون لە خوێن و زیخ و کە ویستیشم بە پاڵکەوتوویی لە ئەرزەکە بمێنمەوە و ئێش و ئازارەکەم بە گریان دەربڕم، بە دەست و مەچەکە بەهێزەکانیان ناچاریان کردم لە ئەرزەکە بەرزیان کردمەوە و زۆریان لێ کردم کە خۆم ناچار بکەم نەگریم، چونکە ناچار بووم بە پێکەنین و وتیان: مرۆڤ ناتوانێت تەنیا لەسەر باران و هەور بژی! بەڵام بیرم کردەوە: هەمیشە هەر ناچاری بکەم، ناچار کرا و ناچارە! کاتێکیش کە بە داواکانیان کردمەوە سەر جۆلانێیەکە بکەومەوە و بە دەنگە پڕ خۆشی و شادییەکەیان قریشکەقریشکی گۆرانییەکایان بەسەرمدا باراندەوە، وتم: دەبێت جارێك لە جاران ناچاریان بکەم گوێ لە گریان ڕابگرن، چونکە مرۆڤ ناتوانێت تەنیا بە پێکەنینی وەکو ئاسمان شین ژیان بەسەر بەرێت!

(کای)، تەنیا کوڕ بوو لە پۆلەکەماندا و دووزمانی بە دەمەوە کردم، لەبەر ئەوە بۆم نەبوو لە وانەی جمناستیکدا بەشدار بم و لەبری ئەوەی دەبوو لەسەر ئەسپەکە دانیشم. سەعاتێکی تەواو ئەو ئەسپە بوو بە دنیاکەم و ئەسپێکی ڕاستەقینەش نەبوو، بەڵکو ئەسپە دارینە بوو و تا توانیشیان بە بادانی قاچەکانی بەرز و بەرزتریان کردەوە پاشان هەڵیانگرتم و خستمیانە سەر پشتی و پشتیشی هێندە پان و پۆڕ بوو کە تەنانەت نەمدەتوانی ئەمدیو و ئەودیو قاچ لە پشتی توند بکەم و ناچار دەبووم هەردوو قاچم بە لایەکیدا شۆڕ بکەمەوە و لەوێدا دانیشتم. لە خوارەوەش، لەسەر ئەرزەکە، (کای) و کچەکان پێکەوە جومناستیکیان دەکرد و قاچ و باسکیان بەهەوادا ڕادەوەشاند و وەکو پەروانەی ئاش دەهاتنە پێش چاو، ئەژنۆیان دەچەماندەوە و لە کۆمەڵە بۆقێکی بچکۆلە دەچوون و ئەوجا، وەك ئەوەی خۆ بۆ چنینەوەی بەری دەوەنە دوورە دەستەکان درێژ بکەن، لەسەر پەنجەکانی پێیان خۆیان درێژ دەکرد و پێدەکەنین و دەستی یەکتریان دەگرت و ئەڵقەیان دەبەست و بە دەوری خۆیاندا دەکەوتنە سەما و بۆ (کای) دەهاتنە سەر چۆك و یەك لە دوای یەك لەنێو ئەڵقەکەدا لەگەڵ (کای)دا سەمایان دەکرد و منیش بە درێژایی وەخت لەسەر پشتی ئەسپەکە دانیشتبووم و لەوە دەترسام بەر ببمەوە و هیچ شتێکیش نەبوو دەستی لێ توند بکەم و خۆمی پێوە بگرم و چاوم کەوتە ڕێشکەوپێشکە و ئەوجا کچەکان وەکو مەیمونگەلی بچکۆلە بچکۆلە خۆیان بۆ دار و ستوونەکانی هۆڵەکە هەڵدەدا و خۆیان پێیاندا هەڵدەواسی و هەڵدەگەڕانەوە. منیش قنگم بە پشتی ڕەقوتەقی ئەو ئەسپە دارینەیەوە نووسابوو، ئازاری دەدام و نەشمدەوێرا خۆم بجووڵێنم. وردە وردە فرمێسکەکانم داباری‌ن، هەموو شتێك وەکو ئەوەی تەمێکی بەسەردا درابێت لەبەر چاوم تاریك بوو و دڵم کەوتبووە تەپەتەپ: چەندی تر دەبێت لێرەدا بمێنمەوە، چەندی ترم ماوە! هەر ئەوساش کچەکان دەستیان بە

بازبازێن کرد و ئەوەندەش بە بەرزی خۆیان هەڵدەدا کە ئەرزەکە لە ژێر پێیەکانیاندا بە توندی دەجوولایەوە و ئەسپەکەی منیش دەستی بە جووڵەجووڵ کرد و ئیتر هیچم نەبوو دەستی لێ توند بکەم و دەستەکانم لە هەوادا بەرز کردبووەوە و لە لایەکی ئەسپەکەوە خزامە خوارەوە. یەکێك هاواری لێ بەرز بووە: تەماشاکەن، وا کەوتە خوارەوە! و کەوتمە خوارەوە و لەلاوە سەرم شکا و ئەوانیش بە شیرەشیر هەڵیانکوتایە سەرم و منیش دەرشامەوە و هەڵیانگرتم و لەسەر کورسییەکی دارین دایاننام و هەموو شتێك لەبەر چاومدا دەسووڕایەوە و دەسووڕایەوە.

کە لە قوتابخانە بۆ ماڵ گەڕاینەوە، (کای)، قڕوقەپی لێ کردبوو و لە هەموومان بێدەنگتر بوو.

هەندێ ڕۆژ مێشمان دەگرت. دەمانخستەتنە سەر پارووەكانمان و دەماندا بە پشیلەكە. یان لە تەونی جاڵجاڵۆكەیەكمان توند دەكردن و ئەگەر زۆر لنگەفرتێیان بكردایە، یەكسەر جاڵجاڵۆكەكە دەهات و سەرپۆشی مەرگی بەسەردا دەدان و دەیپێچانەوە، یان لەو مشێشگرانەمان توند دەكردن كە بە ڕەنگە هەنگوینییەكانیانەوە لینج و لیقن بە بنمیچەكەدا شۆڕ بووبوونەوە و چەند ڕۆژێكیشی پێ دەویست تا مێشەكان دەمردن. ڕۆژانی واش هەبوون مێشەكانمان ڕزگار دەكرد. لەنێو دۆڵكە شیرەكەوە لە خنكان ڕزگارمان دەكردن، باڵەكانیانمان بە فووكردن وشك دەكردەوە. ئەو پشیلەیەمان دەردەكرد كە لەبەر هەتاوی پەنجەرەكەدا خەریكی ڕاوكردنیان بوو و لە مردنی لیقن و لینجی مێشگرەكانمان دەكردنەوە و بەڵام لەم حاڵەدا زۆربەی جاران یان قاچێك یان باڵێكیان لە دەست دابوو.

هەندێ ڕۆژیش، ڕۆژی باڵندەكان بوو. باڵندە بریندارەكانمان دەگرت و دەمانبردنە ژوورەوە و جێگامان لە پاكەتی بچكۆلانەدا بۆ ڕادەخستن و ئاومان دەدانێ و گژوگیامان بۆ دەڕنین و دەمانخستنە بەردەمیان. بە ڕێز و حورمەتەوە باڵندە مرداربووەكانمان دەناشتن و خاچی دارینەی بچكۆلەمان لەسەر گۆڕەكانیان دادەنا. ڕۆژانی تریش ئازا و گورجوگۆڵ لەباخچە بچكۆلانەكەماندا، كە هەریەكەمان پارچە زەوییەكی بچكۆلانەمان هەبوو، خەریكی كاركردن دەبووین. گوڵمان دەچاند و خڕكە بەردی بچكۆلانەمان لە دەوریان دادەنا. ڕاڕەوەكانمان پاك دەكردەوە و بووكۆكە و یارییەكانی ترمان لەسەر ڕیز دەكردن. ئێواران، بە شێوەیەك كە ئیتر باخچە بچكۆلانەكەمان دەبوو لەنێو تاریكییەكی شێداردا چاو لێك بنێت، تێر و پڕ ئاومان دەدا. جاروباریش ڕۆژ ڕۆژی كۆلارە و بایەكان بوو. دەمانتوانی چەندان سەعات ڕابوەستین و لە شەڕی نێوان با و كۆلارەكانمان بڕوانین و كاتێكیش كە كۆلارەیەك سەردەكەوت لە هەوادا بەرز دەبووەوە لە كەیف و خۆشیان دەستمان بە قریشكەقریشك دەكرد.

جاروبار بۆ جەژنی لەدایكبوونی یەكێك لە كچەكانی گوندەكە بانگ

دەکراین و تا لە دەوری مێزەکە دابنیشتینایە و لە ژێر چاودێریی دایکی ئەو منداڵەدا کە جەژنی لەدایکبوونی هەبوو، خەریکی خواردنی کێك و خواردنەوەی شکۆلاتەکەی بەردەممان بووینایە هەموومان هەر کچان و دەستە خوشکانی یەك بووین، بەڵام هەر ئەوەندەی بۆ گەمەو یاریکردن بچووینایەتە باخچەکەوە ئیتر دەبووینەوە منداڵانی خانەی منداڵان و دەبوو لە سووچێکدا ڕاوەستابایین و هەر تەماشاکردنمان بۆ دەمایەوە.

بەڵام ئێمەی منداڵانی خانەی منداڵانیش کچێکمان دۆزیبووەوە کە پێکەوە هەموومان حەزمان لە چارەی نەدەکرد و بە نزمی سەیرمان دەکرد. ئەو لە قووڵایی دارستانەکەدا دەژیا و دایك و باوکیشی هێندە هەژار بوون کە لەبەر دەستکورتی بۆ قوتابخانەکەی ئێمە، قوتابخانەی خانەی منداڵانیان، دەنارد. ئەو کچە ناوی (کریستینە) بوو و دەیانوت: ئەسپێی هەیە. لەگەڵ ئەوەشدا کە بە نزمی سەیرمان دەکرد و زۆر کەیفمان پێی نەدەهات، بەڵام بۆ جەژنی لە دایکبوونی بانگهێشتنی کردین. پێم وایە (کریستینە)، بە درێژایی ئەو دوو سەعاتەی کە جەژنی لەدایکبوونەکەی تێدا گێڕا، لە هەموومان زیاتر هەستی بە تەنیایی کرد.

چەند ڕۆژ دواتر لە قەراخ دارستانەکەدا بینیمانەوە و لەوەش دەچوو بیەوێت بەرەو لامان بێت، بەڵام ئێمە دەستمان بەم ئاوازە کرد:

کریستینەی ئەسپێون!
جێگاکەی پڕە لە کێچ
کێچی هاروهاجن! ناتوانێت بیانگرێت
چونکە هەموویان باز دەدەن!
هەموو هەڵدەبەزنەوە!

(کریستینە)ش بە هەڵەداوان خۆی کرد بە دارستانەکەدا و لەبەر چاومان ون بوو. من هێشتا چەند وشەیەکم لە دەم نەهاتبووە دەرەوە، کە هەستێکی سەیر دایگرتم و ڕۆژانی دوای ئەوەش پەستی و دڵتەنگی دایگرتبووم و هەر بیرم لە (کریستینە) دەکردەوە.

(**گورلی**) پرسی: دەستی چەپ یان ڕاست؟ و دەستەکانی لە پشتییەوە شاردەوە. ئەگەر هەڵیبێنیت، ئەوەی لە دەستمدایە بۆ تۆ. ماوەیەك لە وەڵامەکەم دوودڵ دەبووم و هەر هێندەی بڕیاری دەست ڕاستم بدایە، یەکدەم پەشیمان دەبوومەوە و، هەمیشەش هەروا بوو، یەکسەر دوای ئەوە دەهەمگۆڕی بۆ چەپ و زۆربەی جارانیش هیچم بە دەست نەدەهێنا. هەر هەمان شێوە بوو کاتێ یاریی دایك و باوك و منداڵمان دەکرد، چونکە زۆری دەخایاند تا دەمتوانی بڕیاری خۆم بدەم و بزانم دەمەوێت کامیان بم.

بەیانییەکی یەکشەممە سەرپەرشتیارەکەمان بە خۆی و دوو سەبەتەی پڕ لە تووترك و ڕەشیلەوە خۆی کرد بە ژووردا. بە کەیف و خۆشییەکەوە وتی: هەڵبژێرن؟ و ئەوەی زوو بڕیاری خۆی نەدایە هیچی پێ نەدەدرا. ئەوەی چاوەڕوانی نەدەکرد ئەوەبوو، کە یەکسەر دەستم درێژ کرد، بەڵام کە لێی پرسیم کامیانم دەوێت وتم: هەردووکیان! و هەر لەبەر ئەوەش هیچیان نەدامێ.

مامۆستاکەمان وتی: وەرە وەکو کچێکی ئازا و بوێریش بە سزای خۆت بگە! بەڵام من لە ئاستانەی دەرگاکە وەستابووم و دوودڵ بووم. ئەو بەردەوام بوو و وتی: سەری خۆت بەوەوە مەئێشێنە، خۆت دوا بخەیت. دەبێت هەر بەسزایی خۆت بگەیت و چەندیش زیاتر خۆت دوا بخەیت، سزاکەت هێندە قورستر دەبێت. بەڵام هەر ئەوسا کە ئەوەندە خۆم خلافاندبوو، کە چیتر نەوێرم زیاتر لێی بچمە پێشەوە. ئیتر ئەو بەوپەڕی هێزەوە پڕی بە پرچەکانمدا کرد و لە خۆشم زیاتری تیسرەواندم.

کچێکیان وتی: ناتوانیت زوو بڕیاری خۆت بدەیت، کام تۆپیانت دەوێت، سوور یان زەردەکە؟ هێندە بە دوودڵییەوە تەماشای هەردووکیانم کرد، تا ئاخرێکەی وتی: ئەگەر هەر ئێستا بڕیاری خۆت نەدەیت، هیچیانت نادەمێ! و منیش سوورەکەیانم هەڵبژارد. هەر زووش پەشیمان بوومەوە و

بە درێژایی ئەو ڕۆژەش بیرم لە لای تۆپە زەردەکە بوو و بیرم لەویان دەکردەوە.

ڕۆژێك سەرپەرشتیارەکەمان بانگی کردمە ژوورەکەی خۆی و وتی: ئێستا ئیتر دەبێت لەنێوان مانەوە لەم خانەی منداڵانە و گواستنەوە بۆ بەشێکی تر و ڕۆیشتن بۆ (کۆپنهاگن) بۆ لای خاڵ و خاڵۆژنت هەڵبژێریت. ئەوان خۆیان منداڵیان نییە و پڕ بەدڵ دەخوازن لای خۆیان بتهێڵنەوە. من ئامۆژگاریت دەکەم کە ئەمەی دواییاین هەڵبژێریت، چونکە تۆ بە کەڵکی ئەوە نایەیت لە خانەی منداڵان بمێنیتەوە. بەڵام، بێگومان دەبێت خۆشت بڕیاری خۆت بدەیت و لە ئێستاوە تا هەفتەیەکیش مۆڵەتت هەیە بۆ بڕیاردان.

ئەو هەفتەیە، چەند جارێك، دوو مرۆڤی نامۆ، هاتن و سەردانیان کردین. هەر یەکسەر دڵم چوو بە ژنەکەدا، بەڵام لە بەرانبەر پیاوەکەدا لە ترس و نامۆیی زیاتر هەستم بە هیچی تر نەدەکرد. لە دوا سەردانیاندا، ژنەکە بەتەنیا هات و منیش بڕیارم دا لەگەڵیدا بڕۆم، بەڵام هەر یەکسەر دوای ئەو بڕیارە دەستم بە لووشکەلووشك کرد و نەمویست لەگەڵیدا بڕۆم. بەڵام ئەو ڕێك لەو کاتەدا هێندە خەمبار دیاربوو کە نەمدەتوانی دەست نەخەمە ناو دەستییەوە و وتم: ئەگەر گفتی ئەوەم دەدەیتێ بە (کارلا) بانگم نەکەیت، لەگەڵتدا دێم. ئەویش بە پێکەنینەوە گفتی دامێ و بە ڕێ کەوتین.

لەگەڵ خەونە سەوزەکانی گیادا، کە هێشتا لە دەوری پێیەکانم گۆرانی دەچڕی، لەگەڵ تاریکیی قووڵی دارستاندا، کە هێشتا لەنێو چاوەکانمدا خەونی دەبینی، بە بیابانی بەردینی شار گەیشتم. هەر ڕۆیشتین و بەرەوژوور لەم پلیکانە بۆ ئەو پلیکانە ڕۆیشتین. بەدەم گازندە و سکاڵاوە: هەر نەگەیشتین؟ وڵامی دامەوە: با گەیشتین، هەر نەختێکی تر دەگەین. هەر دوو نهۆممان ماوە و ئەوجا پلیکانەیەکی تر کە بەرەو هەورەبانەکە دەچێت و ئێمەش لەهەورەبانەکەدا دەژین.

بەلای زۆر دەرگای بێدەنگ و کشوماتدا، کە تابلۆی ناوی خاوەنەکانیان وەکو زێڕ لەسەریان دەدرەوشانەوە و ناوەکانیشیان کە بە پیتی زۆر تەنك لەسەریان هەڵکەنرابوون و مینا گژوگیای ڕەش پێچیان خواردبوو، ڕەت بووین. کە لە دیوارە نیوە هەڵچنراوەکەی لای شانمەوە سەرم بەرەوخوار شۆڕ کردەوە، هێندە قووڵ بوو قاچەکانم ترس و لەرز دایگرتن و خۆم گەیاندە بەری ئەوبەری پلیکانەکان، بەڵام لەوێش پەنجەرەکان هەبوون کە نیگاکانیان بەرەو قووڵایی کۆڵانەکەی پشتماڵەوە هەڵمژیم. بە وریاییەوە خۆم لە ناوەڕاستی پلیکانەکان توند کرد و بەرەوژوور کەوتمە ڕێ.

بە کەیف و خۆشییەوە وتی: وا گەیشتین! و بەسەر پلیکانە بچکۆلانەکەدا بەرەو هەورەبانەکە سەرکەوتین. هەورەبانەکە لە چەند ڕاڕەوێکی تاریك و درێژکۆڵە پێکهاتبوو و ڕێك لەو جێگایەدا کە یەکێك لە ڕاڕەوەکان قۆڵی چەماندبووەوە، لەوێدا دەژیاین. لەسەر دەرگاکەمان نووسرابوو: (ی. پ. یێنسن.) تابلۆی ناوەکەی ئێمە لەوانەی تر نەدەچوو و لە جۆرە شووشەیەکی سپیی تایبەت بوو. ئەو کلیلەکانی لە گیرفانی دەرهێنا و دەرگاکەی کردەوە و چووینە ژوورەوە.

زۆر بەختیار بوو. بە خۆی و بەختییەوە بە ژوورەکەدا باڵەفڕێی دەکرد. بەختیارییە نوێیەکەی ئەو، من بووم. زۆر زۆرم خۆش دەویست، بەڵام

هەرچییەکم دەکرد و چۆنم دەخواست نەمدەتوانی وەڵامی ئەو دڵخۆشییەی بدەمەوە و بەشداریی بکەم. هەر هێندەم پێ کرا لەسەر کورسییەك دابنیشم و لە ناخەوەش بگریم و تاسە و ئارەزووی گەڕانەوە بۆ خانەی منداڵانیش بەرۆکی بەرنەدەدام و بیری ئەویّم دەکرد.

دەرگاکەمان کرایەوە و (ی. پ. یێنسن) خۆی کرد بە ژووردا. کراسێکی سپی و پانتۆڵێکی لە بەردا بوو، کە قۆپچەکانی ناڕێکوپێك داخرابوون. بە ڕووخۆشییەوە دەستێکی بە ڕوومەتمدا هێنا و وتی: بە خێربێیت بۆ ماڵە تازەکەت. لە بەرانبەر ئەوەدا خۆم بەغەریب دەهاتە پێش چاو و لە ئاست دەستیدا نەختێك بەرەودواوە سڵەمیمەوە.

دەستەکانی (ی. پ. یێنسن) زۆر زۆر سپی و کونج کونج بوون، ڕێك وەك شۆربای برنج کە دارچینی بەسەردا کرابێت و، تا لە تواناشمدا بوو خۆم لەو دەستوپلانەی دوور خستەوە. ژنەکەشی بەختیار و دڵخۆش لە تەنیشتیەوە ڕاوەستا بوو. ئەمم زۆر بەدڵدا چوو و زۆرم خۆش دەویست و قەتیش فێری ئەوە نەبووم (ی. پ. یێنسن)م خۆش بوویّت.

بەدەم گۆرانی وتنەوە بەنێو ئەو جلوبەرگانەدا، کە لە خانەی منداڵان وەرمانگرتبوون، دەگەڕا و یەك لە دوای یەك پارچە خراپ و بێ کەڵکەکانی جیا دەکردەوە. هیچ سنوورێکی بۆ ئەو شتە تازانە نەهێشتبووەوە کە بە زووترین کات وەریاندەگرم و وتی: لە سبەینێ درەنگتر نییە، دەچین و دەیانکڕین! دەنگە ڕوون و بەکەیفەکەشی بوێرانە لەگەڵ گریانەکەی نێو ناخی مندا دەستویەخە بووبوو. ئەو ژوورە نوێیەی کە تێیدا دانیشتبووم هیچ کاریگەرییەکی لەسەر من نەبوو. سووك و ئاسان نەمدەبینی و هیچ جێیەکی بۆ پڕ نەکردبوومەوە. تەنیا ژوورێکی خەمبار و کشومات و گەورە لە نێو ناخمدا هەبوو و بۆشاییەك کەتا دەهات گەورەو و گەورەتر دەبوو و تا ئەو جێیەی کە ئیتر خۆم پێ ڕانەگیرا و بە دەنگی بەرز دەنگم بەگریان و ناڵین کرد.

وەك ئەوەی داوای لێبووردن بکات، بە (ی. پ. یێنسن)ی وت، کە لەو کـاتـەدا نـەخـتـێك نـارەحـەت بـووبـوو و هـەڵسا و چووە ژوورێکی ترەوە: بـێگـومـان کـچـەکـەمـان مـانـدووە و بـیـری هـاورێکـانـیشی دەکـات. بـە رووخۆشیشەوە رووی لە من کرد و لەسەر قسەکانی بەردەوام بوو: دڵنیابە کە هەر لە سبەینێوە هەموو شتێکت لا خۆشتر دەبێت و ئەگەر حەزیش لەوە نەکەیت لای ئێمە بمێنیتەوە، ئەوا دەتوانیت بۆ خانەی منداڵان بگەڕێیتەوە و بەڵام، هەر چۆنێك بێت، پێش ئەوە دەبێت جووتێك گۆرەوی سوورت بۆ بکڕین.

هەر بەو دوو گفتەوە، کە وەکو دوو چرای پرتەپرتکەر کە بە کزی لەو تاریکییەدا داگیرسابوون و بە تاسە و ئارەزووی خانەی منداڵان و ئەو ترس و لەرزەی کە لە بەرانبەر ئەو دنیا تازە و نادیاردەدا کە ڕووبەڕووی بووبوومەوە، چاوەکانم چوونە خەووخەوم لێ کەوت.

گەڕان بەنێو فرۆشگاکەدا هیچ خۆش نەبوو! سەرەتا دەبوو لە دەروازەیەك کە چوار باڵی هەبوو و باڵەکانی بەلەز و خێرا، وەکو پەروانەی ئاشێك، دەخولانەوە و ناشزانم چەند جار و چەندێ لە نێویدا مامەوە و بە دەوریدا خولامەوە تا دەستی لێ گیر کردم و بۆ لای خۆی ڕاکێشام، بەڵام ئەوەندەی خایاند کە ترس بەوەدا ڕابگات بە برووسکەکەی خۆی لە پەلوپۆم بخات. ئەو لەگەڵ خۆیدا ڕاپێچی کردم و منیش وەکو بووکەپەڕۆینەیەکی شلومل و بێ ئێسك و پرووسك دوای کەوتبووم. بەنێو کۆڵانی تەنگەبەر و درێژ درێژدا کە بەو مێزانەی شتیان لەسەر دانرابوون دروست بووبوون دەیهێنام و دەیبردم. لە هەموو لایەکیش بێ سەر و بەر شتومەك لەسەر مێزەکان دانرابوون، شتومەکێکی هێندە زۆر و زەبەن کە قەت پێشتر نەدیبوون و منیش بە دەمی داپچڕاوەوە، وەکو ئەوەی چاوەکانم هێندە گەورە نەبن بەشی ئەوە بکەن ئەو شتگەلە بەدی بکەن، تەماشام دەکردن.

لەو کۆڵانەدا، کە ئەمبەر و ئەوبەری لە تۆپە قوماشی لەسەریەك هەڵچنراو پێکهاتبوو، ڕاوەستاین و ئەو دەستی کرد بەقسەکردن لەگەڵ ئەو ژنەدا کە لەو دیوی مێزەکەوە وەستابوو. تەنیا سنگ و بەرۆك و دەموچاوی لە منەوە دیار بوون. چاڵێکی لەنێوەڕاستی سنگیدا هەبوو و بە لایەکیەوە مقەستێکی بریقەدار و، بە لایەکەی دیکەشەوە سەرینۆکەیەك کە دەرزیگەلێکی تێ چەقێنرابوو، هەڵواسرابوو. لووتیشی هێندە چرچورلۆچی گەورە گەورەی تێدا بوو کە پێت وابوو بە دەرزیی سەرخڕ دەرزیئاژن کراوە.

ئەوان بەو بەرزییەوە وەستابوون و دەستیان لە پارچە قوماشەکان دەدا و منیش لەم خوارەوە بۆنم بەقوماشەکانەوە دەکرد و هەرنا و بە پەرۆشەوە بەزمانی مەتر و سەنتیمەتر کەوتنە یەکتر دواندن و ئەو ژنەش کە لەودیو مێزەکەوە ڕاوەستابوو، هاتە دەرەوە و پارچەقوماشێکی لوولکراوی زەردی

کردەوە کە خەت خەتی ڕەشی لەسەر بوو و ئەوجا قۆڵێکی بەرز کردمەوە و سەرێکی پارچە قوماشەکەی کرد بە بن باڵمدا و تا سەر ئەنیشکم درێژی کردەوە، پاشان لە ژێر چەناگەمی توند کرد تا سەر ئەژنۆکانم بەری دایەوە و دوای ئەوانیش پێچێکی بە دەوری کەمەرمدا پێ دا و بەردەوامیش هەر بەزمانی مەتر و سەنتیمەتر لەگەڵ یەکتردا دەدوان و ئەوجا بۆ ئەودیوی مێزەکە گەڕایەوە و تۆپەقوماشێکی لەسەر مێزەکە کردەوە و چیلکەیەکی هێنایە پێشەوە و چوارچار بەسەر قوماشەکە بازی پێ دا و پاشان مقەستەکەی لە بەرۆکی کردەوە و ئەویش وەکو ماسییەکی زیندوو بەخۆشییەوە بەنێو قوماشەکەدا کەوتە جووڵە. پاشان پارچەیەکی لە تۆپە کاغەزەکەی بەودەمی کردەوە و قوماشەکەی تێدا پێچایەوە.

بەرەو مێزێکی تر چووین و جلوبەرگی ژێرەوەمان کڕی. ژێر کراسەکان بە قۆپچەی لە ئێسك دروستکراوی سپی دادەخران، لە خانەی منداڵان بەقۆپچەی لە مێتاڵ دروستکراو دامانەخستن. گۆرەوی تا سەر ئەژنۆ درێژیشی کڕی، گۆرەویی سووریش، بەڵام ئەوەندە جووتە گۆرەوی کڕی کە هیچ جێگایەکی بۆ شادی و خەنیبوون بۆ گۆرەوییە سوورە تا سەر ئەژنۆ درێژەکان نەهێشتەوە.

پاشان چووین بۆ بەشی یاریی منداڵان، بەڵام لەوێ ئەوەندەی شت لێ بوو کە دەمویستن و ئەوەندەش زۆر بوون کە قەت بە چاوی خۆم شتی وام نەدیبوو و بە جۆرێك کە هیچ کامێکیان بەر دڵم نەکەوت و پەنجەم لەسەر هیچیان دانەنا. ئەو میزڵدانێکی شینی بۆ کڕیم وتی: ئاگات لێ بێ لە دەستت بەر نەبێت! منیش هێندە توند و پڕ پەنجەکانم لە دەزووە نادیارەکەی گیر کردبوو کە ئازار و ئێشیان پێ کەوتبوو.

ماندوو بووم، هێندە ماندوو کە دەمویست پێڵووەکانم لێك نێم یەکەوڕاست خەو دایگرت، بەڵام ئەو بەدوای خۆیدا کێشی کردم و بەو کەیف و خۆشییەی خۆیەوە دەیویست چاو بە هەموو شتێکدا بگێڕم و گشت شتێك ببینم. دوای

هەموو ئەمانە چووینە بەشی پێڵاو لەسەر کورسییەك دایاننیشاندم و کارمەندی بەشەکەش یەك لە دوای یەك پێڵاوی لە پاکەتەکان دەردەهێنا و پێڵاوەکانیش لەنێو تەنکە کاغەزی نەرمونیانی پاکەتەکەدا لێی ڕاکێشابوو و زۆر پێڵاوی پێ تاقی کردمەوە و بە دەستی بە بنی پێڵاوەکانیدا دەکێشا. هێندە ماندووبووم کە نەمدوتوانی یارمەتی بدەم و پێیەکانیشم وەکو بەرد لاڵ و قورس بووبوون و بێجگە لەوەش بەتەواوی بە میزڵدانەکەمەوە خەریك بووم و، چونکە چەند جارێك خەریك بوو لە دەستم بەر ببێت و بکەوێتە دەم هەوا، هەوڵم دەدا لەدەستم بەرنەبێت. هەردووکیان وتیان: بزانە دەتوانیت پێیانەوە بڕۆیت! هەستامە سەر پێ و پێڵاوەکانم قاچیان گرتم، بەڵام هێندە ماندوو بووم کە نەتوانم پێیان بڵێم قاچم دەگرن و هەردووکیان، ئەویش و کارمەندەکەش، لە کارەکەیان ڕازی بوون و بە کارمەندەکەی وت: ئەم جووتەمان دەوێت بێگومان منداڵەکەش دەیەوێت جووتە تازەکانی لەپێدا بێت ئەگەر زەحمەت نەبێت کۆنەکەمان بۆ بپێچەرەوە. ئەوجا بەو پیلاوە تەسکانەوە و بە میزڵدانێك و ترسی ئەوەی لە دەستم بەر نەبێت، فرۆشگاکەمان بە جێ هێشت. بەڵام لەدەرەوەی فرۆشگاکە ئەوەندە سەروسیمای خەڵکی نەدیوە نەناسیاو بە لامدا تێپەڕین، کە دەترسام و دەستم لە پەتی میزڵدانەکەم شل بوو و ئەویش هێدی هێدی بەسەر ئەو حەشاماتەدا بەرەو ئاسمان بەرز بووەوە. ئەو هەر ڕایدەکێشام و بە پێکەنینەوە وتی: دە بڕۆ دەی، دەبوایە پەتەکەیت توندتر بگرتایە، بەڵام وەرە بابڕۆینە قاوەخانەیەك و شۆکولادت بۆ بکڕم. بە بێدەنگی دوای کەوتم. دەمێك بوو فێری ئەوە بووبووم کە بە بێدەنگی بۆ شتە لەدەستچووەکانم بگریم.

قاوەخانەکە نیوە تاریك بوو، دووکەڵی ڕەش و شیناوی بەلای دەموچاوماندا ڕەت بوو و پاشان لە ڤالاییدا دەتوایەوە و لە چاو ون دەبوو. ئەو پیاوەش کە ڕۆبێکی سپی لەبەردا بوو، لەم مێزەوە بۆ ئەو مێز دەچوو لەگەڵ ئەوانیش قسەی دەکرد، لە دواییدا هات بۆ لای مێزەکەی ئێمە و لە کووپی وا قووڵ و گەورەدا کە دەموچاومانیشی تێدا دەخنکا شۆکولادی بۆ

هێنـاین و لـەسـەر شۆكولادەكەش وردە قووی سپی و بچكۆلـەی لـە كەفی شیری چەور دروستبوو مەلەیان دەكرد. كێكەكەش بە كەرەی سپی شیری چەور سواخ درابوو و لەنێویشیەوە چەند چاوێكی سووری لە مرەبا سەیریان دەكردین و هەرچەندەش زۆر ماندوو و نارەحەتیش بووم، بەڵام لە كاتێكدا كە بۆی باس دەكردم كە كاتێك چووینەوە بۆ ماڵەوە سوپاسی (ی. پ. یێنسن) بكەم و دەست لە ملی بكەم و ئەملاولای ماچ بكەم بۆ ئەو هەموو شتانەی وەرمگرتبوون، وای لێ كردم كە دوو پارچە لە كێكەكەم بخۆم.

پەرێشان بووبووم لە ناخمەوە ئاوازێك بەرز دەبووە: ناتوانم! ناتوانم! حەزم لە چارەی نییە و قەتیش ناتوانم ماچی بكەم. دوای ماوەیەك بە بێدەنگی بیرم كردەوە، وتم: ناچارم ئەوە بكەم؟ وتی: چی بكەیت؟ وتم: ″سوپاسی (ئەو) بكەم! ″ بەسەرسوڕمانەوە سەیرێكی كردم: بێگومان و ناشبێت ئیتر بەو بڵێیت: (ئەو). لەمەودوا دەبێت خۆت فێر بكەیت پێمان بـڵـێیت: دایـە و بـابـە. وشەی دایك و بـاوك لـە جـێی خـۆم سڕیـان كـردم. بەچپەوە بەخۆم وت: قەت ئەوە ناكەم، قەت قەت! بە لانی كەمەوە بەنبەر بە (ئەو). حەزم لە چارەی نییە و بڕیەوە. بە گشت پاكەتەكانمانەوە سواری ترامەكە بووین و من ناڕەحەت بووم و دڵم تێكەڵ دەهات و بە درێژایی ڕێگاكەش هەر بیرم لە دەست لەملكردنی (ئەو) دەكردەوە. ئەوە ناكەم، نایكەم و بڕایەوە! هەر لەو كاتەشدا هێندەی تر دڵم تێكەڵ هات و ناچار بـووبـن بـەوەی لـە وێستـگـەیـەك دابـەزین و هـەر لـەگـەڵ دابـەزینیشدا دڵم هێندەی تر تێكەڵ هات و ڕشامەوە.

بەڵام (ئەو) لە ماڵەوە نەبوو. ئەم سەیری كاغەزێكی بچكۆلەی كرد و وتی: چووە بۆ ئیش! لەبەر ئەوەی بۆم نەبوو بە (ئەو) بانگی بكەم، بۆشم نەبوو بپرسم: ئەی (ئەو) كەی دێتەوە؟ لەبری ئەوە وتم: بە درێژایی ڕۆژەكە هەر بە تەنیا خۆمان لە ماڵەوە دەبین؟ ئەو لێم تێنەگەیشت و پێی وابوو كە بیر و خەیاڵم لای ئەوە و بیری دەكەم. دڵی دامەوە و وتی: سبەینێ، سبەینێ دێتەوە و بە درێژایی ڕۆژیش هەر لە ماڵەوە دەبێت.

بۆ سبەینێ یەکەم شت کە چاوم پێ کەوت، جلوبەرگە تازەکانم بوو کە لەسەر مێزەکە بڵاو کرابوونەوە و یەکسەر ئەوەم بیر کەوتەوە کە دەبێت سوپاسی بکەم و ئەوەشم بیر کەوتەوە کە ئەو ڕۆژە لە ماڵ دەمینێتەوە و ناچێتە سەر کار. چاوم داختسەوە و خۆم کردەوە بە نووستوو. خاڵۆژنەکەم ئەوکاتە هەڵسابوو و لە موبەقەکەدا تەقەتەقی بەو کووپانە خستبوو کە قاوەمان تێدا دەخواردەوە و هاتە ژوورەکە و سفرەی ڕازاندەوە و بانگی ئەوی کرد. بە خۆی و چاوە سووره نیوه کراوەکانیەوە خۆی بە ژووردا کرد و بەملا و ئەولایدا دەیڕوانی. هەر کە خاڵۆژنەکەم گەڕایەوە بۆ موبەقەکە، بەپەلە لە جێگاکەم هاتمە دەرەوە و چوومە لای ئەوەوە، دەستم گرت خۆم بۆی چەماندەوە و سوپاسم کرد، ئەویش دەستێکی بە ڕوومەتمدا هێنا و وتی: تۆ دەبێت هەر بۆ خەڵکی غەیرە خۆت بچەمێنیتەوە! ئێمە کەسی تۆین و غەیرە نین، من باوکتم و ئەویش دایکتە و هێندەش نابات فێر دەبیت بە دایە و بابە بانگمان بکەیت.

لەگەڵ قاوەکەدا جۆرە نانێکی گەرموگوڕو گەورە گەورەی بۆ دانایین و، بە کەرەکە وەك پەڵەیەکی ڕەش بەناو نانەکاندا داچۆڕابوو سواخ درابوون. ئەو نیوەیەی نانەکە کە لە بێشکەیەك دەچوو ئەوەندە خۆش دیار بوو کە یەکسەر ددانەکانم تێ گیرکردن و یەکسەریش بێدەنگی و کشوماتی مێزەکەمانی داگرت. خاڵۆژنەکەم وتی: قەت نابێت ئەو نانەی کە لە سەری سەرەوە دانراوە بخۆیت، کاتێك باوکت لەگەڵمان دانیشتووە. چونکە ئەو بە تەنیا حەزی لەوەیە و هەر ئەویشە کە پارەمان بۆ پەیدا دەکات، هەربۆیە باشترین شتێك کە لە ماڵماندا هەیە دەبێت بەر ئەو بکەوێت. بە ترسێکەوە نانەکەم لە جێی خۆی دانایەوە، بەڵام ئەو وتی: تازە مادام لێت خواردووە، دەبێت تەواویشی بکەیت! نانەکەی بۆ درێژ کردم و بە نیگایەکی هێندە ڕەش و تاریکیشەوە سەیری کردم کە هیچ حەز و ئارەزوویەکم لێ نەما.

دوای قاوە خواردنەوە، سەرتاپای جلە تازەکانمی لەبەر کردمەوە و،

کاتێك بەتەواوی هەموویانی لەبەر کردم، لە نێوەڕاستی ژوورەکەدا داینام، خۆم وەکو ئەو بووکۆکانە دەهاتە پێش چاو کە لەنێو جامخانان دادەنرێن و ئەوانیش بە خۆشییەوە سەیریان دەکردم. هیچ پارچەیەك لە جلەکانی خانەی منداڵانم لە بەردا نەمابوو. بە لا چاو تەماشای جلوبەرگەکانی خانەی منداڵانم کرد و بە ئاواتی ئەوەوە بووم هەر هیچ نەبێت ڕێیان بدامایە پارچەیەك لەو جلە کۆنانەم لەبەر بکردایە: بۆ نموونە ژێرکراسەکەم. پێم وابوو ئەگەر وا بووایە زیاتر هەستم بەئازایەتی و بوێری دەکرد.

خاڵۆژنەکەم بە خۆشییەوە وتی: دەی بڕۆن و تا خوانی نیوەڕۆ ئامادە دەبێت پیاسەیەکی دوورودرێژ بکەن! و بە کەیف وخۆشییەوە سەیرێکی من و ئەوی کرد. (ی. پ. یێنسن)، چاکەتێکی مۆری ڕەشباوی کرد بەسەر جلەکانیدا و گۆچانێکی کەمەزیوینی کرد بە قۆڵیدا. دەستی گرتم و بە دوای خۆیدا بەنێو جادە دوور و درێژە ناخۆشەکاندا کەوتینە پیاسە و گەڕان، کاتێکیش دەیویست سڵاو لە ناسیاوەکانی بکات، دەستی منی بەر دەدا و بەتەواوی کڵاوەکەی بۆ بەرز دەکردنەوە و هێندەش سەری بۆ دادەنەواندن کە پێم وابوو ئیتر جارێکی تر ئەو کڵاوە و سەرە بە یەکتر ناگەنەوە. دەستم لەناو دەستیدا خۆش نەبوو. وەك ئەوە وابوو کە لە دەستکێشێکی گەورە ئاخنرا بێت و نەزانێت لە چ سووچێکیدا ئارام بگرێت و هەست بە دڵنیایی بکات.

قاچەکانم زۆر لە دوای ئەوەوە، هێندەی درێژیی قۆڵ و باسکی هەردووکمان پێکەوە، ڕێیان دەکرد. ئەو هەستی بەهیچ نەدەکرد. شانازی بەوەوە دەکرد کە لەگەڵ (کچەکەیدا) بە ڕێدا دەڕوات. ئەوجا بە ناسیاوێکی ناساندم کە لێی هاتە پێشەووە و لێی پرسیم.

هەر ئەوەندەی گەیشتینە بەردەم قاوەخانەیەك کە بیرەشی لێ دەفرۆشرا پێی وتم: تینووت نییە؟ و بە چاوەڕوانییەوە بە چاوە شینەکانیشی تەماشای کردم. بە سەر ئاماژەم بۆی کرد کە تینوومە و ئەوجا ڕایکێشامە

ناو قاوەخانەکە و کەوتین بەسەر دووکەڵی جگەرە و دەنگی گڕی ئەوانەدا کە لەوێ دانیشتبوون. لە نێوەڕاستی قاوەخانەکەدا مێزێك دانرابوو و تەختەکەی سەری هێندەی چیمەنێکی تازەبڕدراو سەوز بوو، چەند پیاوێکیش بە خۆیان و قۆڵە هەڵکراوەکانیانەوە لە دەوری ڕاوەستا بوون و بە گۆچانی درێژ درێژ لەو تۆپە سپییانەیان دەدا کە بە بێدەنگی بەسەر فەرشە سەوزەکە گل دەبوونەوە و کاتێکیش بەر یەکتر دەکەوتن هەموو پێکەوە خورتە و بۆڵە و دەنگیان لێ بەرز دەبووەوە.

کە گەیشتینە لایان هاواریان لێ هەڵسا: ئەم کاتەت باش، یێنسن! و پرسییان: ئەی ئەم کچە قژ کاڵە بچکۆلەیە کێیە لەگەڵتدا؟ بۆ لای مێزەکەی بردم و ڕووی لەوان کرد و وتی: کچەکەمە! بە دەنگە گڕەکانیان دایان لە قاقای پێکەنین و وتیان: ماڵت کاول نەبێت، چ زوو! تۆ تا دوێنێش کچت نەبوو. چییە بەرهەمی خەتایەکی گەنجانەیە؟ ئەویش بەسەریاندا قیژاندی: دەمتان داخەن! و هەمان نیگای ڕەش و تاریك، ڕێك وەك ئەو کاتەی کە نانەکەم هەڵگرت، سەروسیمای داگرت. کەمێك دواتر لێم پرسی: خەتای گەنجانە، یانی چی؟ ئەویش وتی: سەری خۆت بەو شتانەوە مەئێشێنە و، هەر ئەوساش مەیگێڕەکە هات و ئاوی لیمۆ بۆ من و شووشەیەکی سەوزی تۆخ کە لەسەری نووسرابوو (توبۆری) لە بەردەمی ئەوی دانا. کە ئاوی لیمۆکەی بۆ من کردە پەرداخەکەمەوە وەکو خۆرێك کە قووڵپ بدات وا بوو و لەو شووشە تەڵخ و تاریکەشەوە خواردنەوەیەکی زەردی قاوەییباوی ڕژایە خوارەوە و تا دەهات لەناو لێوانەکەی ئەودا زیاد و زیاتر دەبوو و تا لە دواییدا وەکو ڕیشێکی سپی دەهاتە بەر چاو. بە گرنگییەکی تەواوەوە چاوم لە ڕیشە سپییەکە بڕیبوو و زۆریش حەزم دەکرد لەبارەیەوە لێی بپرسم و دوای ماوەیەك تێرامان و وردبوونەوە لەوەی کە چۆن بتوانم خۆم لە وشەی مۆڵەت پێدراوی (باوك) و وشەی یاساخکراوی (تۆ) بدزمەوە، وتم: ئەرێ پیاو دەتوانێ ڕیش بخواتەوە؟ ئەو

وتی: مەبەستت چییە کچم! دەستم بۆ شتە سپییەکەی ناو پەرداخەکە درێژ کرد. دەستی بە پێکەنین کرد و وتی: ئەوە! ئەوە کەفی بیرەیە. و دەستی بە خواردنەوەی بیرە و کەفەکە کرد و پاشانیش بە کەفەکەی دەوری دەموپلیەوە ئەوەندە سەیروسەمەرە دیار بووکە نەمتوانی خۆم بگرم و پێ نەکەنم. هەر ئەوساش بە جددییەکەوە سەیری کردم و وتی: پیاو بە باوکی خۆی پێناکەنێت.

لە تەنیشت پەرداخی بیرەکەوە، پەرداخێکی بچووك دانرابوو. قەت لەوەوپێشتر پەرداخی وا بچکۆلەم نەدیبوو، وەك گوڵە جەرەس دەینواند و پڕ بوو لە ئاو. ئاوەکەی کردە ناو بیرەکەیەوە و، لە کاتێکدا کە بە لاچاوێك سەیری میوانەکانی تری دەکرد، وتی: هێندە سەخت و قورسە، کە دەبێت نەختێك بە ئاو ڕوونی بکەممەوە. یەکێك لە پشتی مێزەکەی ئێمە دەستی کرد بە حلیکەحلیك کرد و ئەویش بە تووڕەییەوە ڕووی وەرگێڕا و ڕووی تێکردن و وتی: کەس قسەیەکی هەبوو؟ بەڵام هەر یەکسەو بێدەنگی ئەو ناوەی داگرت و کشومات بوو. دوای ئەوە بەتووڕەییەوە چاوێکی بەناو مەیخانەکەدا گێڕا، وتی: هەستە با بڕۆین.

بڕیار بوو بچین بۆ لای نانەواکە و نانی تایبەت بکڕین تا بە چایی و قاوەوە بیخۆین. نانەواخانەکە کەوتبووە ژێرخانێکەوە و کاتێك دەرگاکەیمان کردەوە بۆن و بەرامەیەکی گەرموگوڕ بەرەو ڕوومان هات و بەرەو ژوورەوە ڕایکێشاین. هێندەش نان و شیرنییش، زەردەزیرەی لێ بوو و هەریەك لە نانەکانیش ناوی تایبەتی خۆیان هەبوو و هەر جارێکیش ئەو ژنەی لەودیوی مێزەکەوە ڕاوەستابوو یەکێکیانی هەڵدەگرت، گەواڵەیەك زەردەزیرە بەو ناوەدا بڵاو دەبووەوە. هەر لەو کاتەشدا لە ژێرخانێکی ترەوە، کە لەوی یەکەمیان قوڵتر بوو، نانەواکە بە خۆی و نانە برژاو و تازەکانییەوە هاتە دەرەوە و دەموچاویشی وەکو سەموونێکی نەبرژاو سپی سپی بووبوو.

دوای دیدەنی نانەوەکەش بڕیار بوو بچین و گوڵ بۆ (دایك)م بکڕین و ئەو وتی: دەبێت تۆ بیدەیتێ. چەند مەندیلانەیەکی کڕی، کەمن حەزم لێ نەدەکرد. کاتێکیش هاتینەماڵەوە و مەندیلانەکانم بۆ ڕاگرت و دامە دەستی، تەنیا سەیرێکی ئەوی کرد و وتی: بەڵام یێنسن، دیسان مەشروبی قورست خواردۆتەوە!؟ منیش وتم نەخێر، (ئەو) مەشروبی قورسی نجەخواردۆتەوە، بەڵکو تەنانەت ئاویشی کردە ناو بیرەکەیەوە. ئەوجا هەردووکیان دەستیان کردە پێکەنین. بەڵام پاشان بە تووڕەییەوە ڕووی تێکردم و وتی: من (ئەو) نیم بۆ تۆ و منداڵیش نابێت خۆی لە قسەوباسی گەورەکان هەڵقورتێنێت. کاتێکیش ویستمان ئەو نانانە بخۆین کە کڕیبوومان، من حەزم لە دانەیەکی تایبەتیان بوو، بەڵام هەرزوو ڕووبەڕووی نیگا تاریك و ڕەشەکەی کردمەوە و هەر زووش لەوە تێگەیشتم کە ئەو حەزی لەو جۆرەیانە. خاڵۆژنم جۆرێکی تری بۆ ڕاگرتم و وتی: سەیرکە ئەمیان خۆرێکی بچکۆلەیش لە ناوەڕاستیدایە. بەڵام من حەزم لەم جۆرەیان نەدەکرد کە خۆرێك لە ناوەڕاستیدا بوو.

زۆر پەلەیان بوو، پەلەیان بوو لەوەدا کە خۆشەویستیم بەدەست بهێنن. ئەوە ڕاستە کەمن ماوەیەکی دووروودرێژ بە ئاواتی ئەوەوە بووم کەسانێك هەبن بە باوك و دایك بانگیان بکەم، کەسانێك هەبن بەهی خۆیانم بزانن، بەڵام ئیستا ئەو وشانە بە ئاسانی بە دەممدا نەدەهاتن. لە بەرانبەر خۆشەویستییە چڵێسەکەی ئەواندا کە هیچ وەختێکی بۆ خۆشەویستییەکەی من نەهێشتبووەوە، بەڵکو لە هەموو لایەکەوە پەلاماری دەدام و هەناسەی لەبەر بڕیبوومو دەسمیمەوە.

هەموو شەوێك بەر لەنووستن خۆم لە هەردوو وشەی: دایك و باوك ڕادەهێنا. ئەو وشانەی کە دەمانێکی دووروودرێژ بە ئارەزووی مانا و ناوەڕۆکیانەوە بووم و ئێستاش هێندە زەحمەت بوون کە نەدەکرا بیانڵێم و بە کاریان بهێنم.

بەڵام ئەوان چییان بکردایە لە کاتێکدا کە نەیاندەتوانی جێی ئەو کەسانە بگرنەوە کە خەونم پێوە دەبینن!؟ ئەی من چیم پێ دەکرا لە بەرانبەر ئەوەدا کە ئەوان دەمێك بوو بە ئاواتی ئەوەوە بوون کەسێکیان خۆش بوویت و منداڵێکیان هەبێت!؟ هەربۆیە لە دەوری یەکتر دەخولاینەوە و، بەبێ ئەوەی شێوەیەکی لەبار و گونجاوی وا بدۆزینەوە تاکو تێیدا بە یەکتر بگەین، تاسە و ئارەزووی هەمان شتمان دەکرد.

ڕۆژێکیان خاڵۆژنەکەم بەوپەڕی شادی و خۆشییەوە بۆ ماڵ هاتەوە و وتی: ئیتر تۆ بوویت بە کچی ڕاستەقینەی ئێمە. تەنانەت پادشاش دانی بەوەدا ناوە و ئەوجا کاغەزێکی ئەستووری سپی پێشان دام کە لە ژێر ناوی من و ناوی ئەودا مۆری پادشایانەی لێ درابوو. ئەوەم هێندە بەلاوە گرنگ بوو کە تەنانەت پادشاش منی دەناسی، کە بۆ ماوەیەکی دووروودرێژ چاوم لە مێوی سووری سەر کاغەزەکە نەترووکاند. ئەویش لە خۆشییاندا هێندە شاگەشکە و دڵشاد بوو کە کاغەزەکەی لە دەست وەرگرتم و وتی: بۆ

ئەوەی کەس دەستی پێڕانەگات، لەو چەکمەجەیەدا کە لە خۆمان نەبێت لە گشت کـەسێك پـەنـهـانـە، دەیشارینـەوە! ئـەوجـا نـاوچـوانـی مـاچ کـردم و دووبـارەی کردەوە: ئێستا ئیتر تۆ کچی منی، کچی ڕاستەقینەی منی! من ئەوم زۆر خۆش دەویست، نەمدەتوانی خۆشم نەوێت و وردە وردەش دڵم بـۆی کـرایـەوە و وەکـو دایـکـی ڕاسـتـەقـیـنـەی خـۆم تـەمـاشـام دەکـرد، بـەڵام نێوانەڕێیەکم هەڵبژارد و بڕیارم دا لەوەودوا بە (موددی) بانگی بکەم.

له شاردا ئاسمان نییه. هەموو شتێك لە بەردە. بەرد بۆ پێیەکان. بەرد بۆ چاو. ئەگەر بکەویت، بەرد بۆ لەش. پێیەکان تووشی ئازار دەبن و چاویش، بۆ ئەوەی بە دوای ئاسمانێکدا بگەڕێن، بێهوودە، دەبێت بەدیواری خانووەکاندا هەڵزنێن.

لەشاردا، باران جیاوازتر لە دەرەوەی شاردا دەبارێت. بەردەکان ناتوانن بخۆنەوە، تەنیا ئەوەندە دەتوانن ڕێ بدەن بارانەکە بێباك بەسەر ڕوومەتە ڕەق و تەقەکانیاندا، بەرەو درزەکانی نێوانیان داچۆڕێت، بەڵان لەدەرەوەی شار، زەوییەکە، بەدەم و لێوە تینووەکانی بارانەکە دەخواتەوە.

ڕۆژەکانی شار، لە ڕۆژەکانی دەرەوەی شار، کورتترن. کاتژمێرەکانی شار، ڕۆژ لەت لەت دەکەن، بەڵام لە دەرەوەی شار، ڕۆژ هێندەی ئەو پردە درێژە کە کازیوەی بەیان بە بووڵێڵەی ئێواران دەگەیەنێت، لەوێ گوڵەکان، دەم پڕ لە ئاوونگە ئەستێرە، لە خەو هەڵدەستن، بەڵام لە شاردا گوڵەکان بە لارەملی لەنێو زیندانی پەنجەرەکاندا گەورە دەبن و ئێواران بە دوای ئەستێرەکاندا دەگرین. لە شاردا، درەختەکان لە ڕیزی نەبوونن و، چەند دانەیەکی پۆشتە و پرداخ نەبێت، کە بەو ژنانە دەچن یەکشەممان خۆیان دەگۆڕن، هیچی ترت بەرچاو ناکەوێت. بەڵام لە دەرەوەی شار، پیاو ناچارە درەختەکان ببڕێتەوە بۆ ئەوەی ڕێ بۆ ژنە بەناز و فیزەکانی یەکشەممان خۆش بکات.

لە شاردا، خانووەکان زۆر بەرزن. شەقامەکان، وەك بناغەی زۆر قووڵ بەنێو خانووەکاندا ڕەت دەبن. لە دەرەوەی شار، مرۆڤ دەتوانێت سواری سەربانی ماڵەکان بێت و، ئەگەر لەسەر پەنجەکانی بوەستێت، دەتوانێت ڕاستەوڕاست لە پەنجەرەکانەوە بنوارێت. لە ماڵەکانی شاردا، پلیکانەکان بێ سنوور بەرەو بەرزایی هەڵکشاون، وا پێدەچێت مرۆڤ لەنێو قاوغی هێلکەشەیتانۆکەیەکی زەبەلاحدا بەردەوام لە هاتوچۆدا بێت. لە شاردا، مرۆڤ بەترسەوە بەلای دەرگا بێشومارەکاندا تێپەڕ دەبێت، ئەو دەرگایانەی

کە بوونەتە مەنزڵی ترسە گەورەکان. لە دەرەوەی شار، مرۆڤ تەنیا دەچێتە ژوورەوە و، یەکسەر، خۆی لەنێو ماڵەکەدا دەبینێتەوە. لەشاردا، کەرەسەکانی هاتوچۆکردن زۆر لە مرۆڤ گرنگترن. ئەسپەکان، هەمیشە بەرەو پێش و بە لا چاوەکانیانەوە، ڕێ دەکەن. زیاتر لە دوو دەقیقەش، کچێکی بچکۆلانەی لادێیی ناتوانێت بێباکانە لەگەڵ خەونەکانیدا ڕێ بکات، بەر لەوەی ئوتۆمبێلەکان بێن و بە دەنگی هۆڕنە ڕەشەکانیان خەونەکانی تێکوپێك بشکێنن. لە شاردا، بایەکان، وەك ئەوەی کە خۆیان خۆیان هەڵلووشیبێت، هەرگیز لە گڤەگڤی خۆیان ناکەون، لە پێچی کۆڵانەکاندا خەونێکی سووك چاوەکانی قورس کردوون و، لەپڕێکدا پەلاماری کەسێك دەدەن و جلوبەرگ و قژی تێك دەدەن، بۆ ئەوەی پاشان بەهەمان کتوپڕی ون ببنەوە. لە دەرەوەی شار، مرۆڤ دەتوانێت بۆ چەندان ڕۆژ پێشبڕکێ لەگەڵ بادا بکات. لە شاردا، مرۆڤ دەبێت پێڵاوی لە پێدا بێت. لە دەرەوەی شار، گژوگیا پێڵاوی پێیەکانن.

هیچ شتێك سەرەتا و کۆتایی نییە لە شاردا. پلیکانەکان بە هەمان شێوە کە بەرەو بەرزایی هەڵکشاون، بەرەو نزماییش داکشاون. ئەگەر مرۆڤێکی هەژار ببینیت، هەر زوو چاوت بە مرۆڤێکی لەو هەژارتر دەکەوێت و، هەمیشە دوای ئەو گالیسکەیەش کە زیوی هەڵگرتووە، ئەو گالیسکەیە دێت کە ئاڵتوونی لێنراوە. درزی نێوان بەردە لە پاڵ یەکدا ڕیزکراوەکانی سەر شەقامەکان، دەماری ئاڵتوونیی شارن. پیاو لەوێدا هەموو شتێك دەدۆزێتەوە: قۆپچەیەکی بریسکەدار، سەرە قەڵەمێك، تۆپێکی نیوە مردووی دەرزیئاژنکراو، وێنەیەکی بەشەوق، بووکە پەڕۆینەیەك یان پارەیەکی سەوزی کەڕوو گرتوو.

لە شاردا خەڵکی سڵاو لە یەکتر ناکەن. تەنیا، وەك بای نەبینراو بەلای یەکتردا ڕەت دەبن. لە شاردا، مردووەکان گوڵەکانیان لە زیندووەکان دزیوە.

لە شاردا ، مرۆڤ لە ژێرخان و لە هەورەبانیشدا دەژی و، ئەوانەی لەوێدا دەژین پەیوەندییەکی توندوتۆڵ لەنێوانیاندا هەیە دژی ئەوانەی لە نهۆمەکانی تردان و، لەوان خۆشتر دەژین. لە ژێرخان و هەورەبانەکاندا زەنگ نییە: لەوێ ناچاریت لە دەرگا بدەیت. ئاودەست نییە: دەبێت بچیتە دەرەوە. هەندێك پێیان وایە خۆشترە لە هەورەبانەکاندا بژیت وەك لە ژێرخانەکاندا، بەڵام من، لەبەر ئەوەی خۆم لە هەورەبانەدا دەژیام، هەمیشە لەو بڕوایەدا بووم: ژیان لە ژێرخانەکاندا خۆشترە.

ئەو هەورەبانەی ئێمەی تێدا دەژیاین، باسکێکی چەماوەی لەنێوان دوو خانووی گەلێك خۆشی نهۆمەکەدا درێژ کردبوو و ئێمەش ڕێك لەو جێیەدا کە بە ئانیشکی ئەو باسکە درێژکراوە دەچوو، دەژیاین. دوو ژوورمان هەبوو و لەگەڵ ئۆدەیەکی لەوان بچووکتر، کە ناومان لێ نابوو: موبەق. هەر سێ ژوورەکەش، ڕۆژێك لە ڕۆژان، هەورەبانی خانووەکانی دیکە بوون.

ئاومان نەبوو، گازمان نەبوو، کارەبامان نەبوو، ماڵەکەمان وەکو ماڵەکانی دیکە گەرم نەدەکرا و ئاودەستیشمان نەبوو. بەڵام هەر نهۆمێك خوار ئێمە گشت ئەو شتانەیان هەبوو، کە ئێمە نەمانبوون! (موددی)ش دەیوت: ئەوانەی لە نهۆمەکانی تردا دەژین، خەڵکی نەجیبزادە و خواپێداون و زۆربەشیان سەر بە خانەوادە ناسراو و بەناوبانگەکانی شارن و جارناجارێکیش گالیسکەی تایبەتی شایانە دێن بە دوایاندا و بۆ قەڵای پادشایان دەبەن.

ئاومان لە سەری ئەوسەری ئەو ڕاڕەوەوە دەهێنا کە هەورەبانەکەمانی کەوتبووە سەر. ئاودەست، پێنج نهۆم لە خوارەوە، کەوتبووە ناو حەوشەی خانووەکە. ڕووناکیمان لە چراوە وەردەگرت. گەرمیشمان لە کوانوویەکەوە وەردەگرت کە دەبوو بەردەوام جۆرێکی تایبەت لە خەڵووزی بەردینی تێ بئاخنین و ئەویشمان لە ژێرخانێکی تاریك و نووتەکەوە دەهێنا کە شەش نهۆم لە خوار خانووەکەمانەوە بوو و بووبووەمە نزڵگەی گشت پشیلەیەکی گەڕەك.

ژیان لە هەورەبانێکدا ڕۆژانە هەر چۆنێك بوو دەچووە سەر، بەڵام هەر کە دەبووە ئێوارە و شەو ئیتر زۆر زەحمەت بوو بەرگەی ئەو ژیانە بگریت. ئای کە دەترسام کاتێك (موددی) بە ڕاڕەوە دووروودرێژ و تاریکەکەدا دەڕۆیشت بۆ ئاوهێنان! ئەگەرچی هەر جارێکیش دەڕۆیی مۆمێکی لەگەڵ خۆیدا هەڵدەگرت، بەڵام پرتەپرتی مۆمەکە هێندەی تر ڕاڕەوەکەی ترسناك دەکرد:

تاریکایی پشت و تاریکایی پێشی ڕووناکیی مۆمەکە هێندەی تر تاریك دەبوو. ئەی ئەوە کێ بوو کە فووی لە گڕی مۆمەکە دەکرد جارێك بەملا و جارێکی دیکە بەولادا بچەمێتەوە و بە کوژانەوەی هەڕەشەمان لێ بکات؟

چونکە (موددی) بە دەستێك مۆمەکەی دەگرت و بە دەستەکەی تریشی ئاگرەکەی دەپاراست تا نەکوژێتەوە، هیچ جێیەکی بۆ دەستە ترساوەکەی من نەمابووەوە تا خۆی تێدا پەنا بدات. لەبەر ئەوە بە دەستێکم پڕم بە تەنوورەکەیدا دەکرد دەستەکەی دیکەشم لە بن باڵمدا دەشاردەوە.

هەموو شتێکم لەدەست دەهات بۆ ئەوەی خۆم بخزێنمەوە ناو (موددی)یەوە، نەمدەزانی لە پێشەوەی دڵنیاترە یان لە تەنیشتەوە، ئەگەرچی هەرجارێکیش کە ئاوڕم بۆ دواوە دەدایەوە خەریك بوو لە ترساندا دەبوورامەوە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ناچار بووم ئاوڕ بدەمەوە تا بزانم: کەس دوامان کەوتووە یان نا!

بەڵام نەمدەوێرا بەتەنیا، کاتێك کە (موددی) دەچووە دەرەوە، لە ژوورەێکەدا بمێنمەوە. ئەگەر ناچار بووایە بچێت بۆ ئاودەست، نیوەی شەویش بووایە، تا حەوشەکە دوای دەکەوتم و تەنیا و ترساو لە حەوشە تاریکەکەدا، لە بەردەم ئاودەستەکەدا، نزیك لە دەرگاکەی ڕادەوەستام و چاوەڕێی (موددی)یم دەکرد.

هەندێ جار حەوشەکە بە ڕووناکیی یەکێك لە پەنجەرەکان ڕۆشن دەبووەوە، بەڵام هەر ئەوەندە ڕووناکییەکە دەکوژایەوە ئیتر حەوشەکە هێندەی تر تاریك دەبوو و منیش ناچار بەدەم سکاڵا و گازندەوە هاوارم لە (موددی) دەکرد و داوام لێ دەکرد پەلە بکات. ئەو کوختەی جلوبەرگمان تێدا دەشوشت کەوتبووە ناو حەوشەکەوە و (موددی) تەنیا ئێواران درەنگانێك دەیتوانی بە کاری بهێنێت، چونکە ڕۆژانە تەرخان بوو بۆ شتن و پاککردنەوەی جلوبەرگی خواپێداو و نەجیبزادەکان. ئەو ئێوارانە لە کوختەکەدا لە لای (موددی) لەسەر کورسییەك دادەنیشتم. لەسەر کورسییەك کە هێندەی قاچی ئاسنینی ئەو تەشتە زەبەلاحانە بەرز بوو کە

جلوبەرگەکانمانی تێدا دەشت و قاچم بۆ سەر پلەیەك، کە دوو پێچکەی پێشەوەی کورسییەکیان ڕاگرتبوو، درێژ دەکرد. دەموچاوم دەخستە نێو هەو دوو لەپی دەستەکانمەوە و بەدەم خەون و خەیاڵاتەوە لەو پشکۆیانە ورد دەبوومەوە کە لە ژێر مەنجەڵی ئاو گەرمکردنەکەدا دەگڕان و جارناجارێك لە کاتێکدا کە وردەی سپی خۆڵەمێشیان لێ بەرز دەبووەوە، ڕەنگیان دەگۆڕا و ڕەش دەبوون، سوور دەبوون، ڕەش دەبوون و سوور دەبوون.

گوێم لە خوڕەی ئاوی بەلوعەکان، لە دەنگی قوڵپەقوڵپی ئەو ئاوە گەرمەی جلەکانی تێدا دەکوڵێنرا و لەو لوورەلوورە دەگرت کە ئاگاداری دەکردینەوە لەوەی کە ئاوەکە خەریکە زیاد لە پێویست دەکوڵێت، هەروەها گوێم لە شڵپەی ئاوی کوڵاو، کە دەڕژایە سەر زەوییە چیمەنتۆکەی کوختەکە، دەگرت. کە (موددی) سەری مەنجەڵەکەی هەڵدەدایەوە، دیمەنی جلوبەرگەکان کە پڕ بووبوون لە بڵقی گەورە گەورەی سپی زۆر ترسناك بوو و کاتێکیش هەوڵی دەدا بە چیلکەیەك بیانکاتەوە بە ئاوە گەرمەکەدا یەکسەر لە تەنیشتەوە بڵقی تازە دەردەکەوتن و لە جێی خۆیان بەرز دەبوونەوە.

دڵم تێکەڵوپێکەڵ دەهات، بەو هاڵاوەی کوختەکەی پڕ دەکرد و بەو بۆنە شیرنەی لە جلوبەرگە شۆردراوەکان دەهات و هەندێك جار دوای ماوەیەکی کەم خەوم لێ دەکەوت، بەڵام بەدەنگی شڵپەی ئاوەکە کە بەر ئەرزی کوختەکە دەکەوت بە ئاگا دەهاتمەوە: دەنگی شڵپەی ئاوی داچۆڕاوی جلوبەرگەکانمان، کاتێك (موددی) لە مەنجەڵە گەرمەکەوە بۆ ناو تەشتی لەئاو هەڵکێشانەکە دەیگواستەوە. بە چاوی بیوەکراوەوە دەمبینی چۆن (موددی) بە دارێکی ئەستوور پارچە جلەکانی بەرز دەکردەوە کە هەڵمیان لێ هەڵدەستا و تا دەکەوتنە ناو تەشتی لەئاوهەڵکێشانەوەی تەنیشت مەنجەڵەکەوە پەردەیەکیان لە ئاو دروست دەکرد.

هەندێ جار ئەو ژنەی لە ژێرخانی تەنیشت کوختی جل شتنەکەوە دەژیا لە ئاستانەی دەرگاکەدا بە خۆی و سینییەك چایەوە پەیدا دەبوو و منیش لەگەڵ

پەیدا بوونی ئەودا چاوەکانم دەکرانەوە و لە جێی خۆم قیت دەبوومەوە. (مـوددی)ش جـلـوبـەرگـەکـانـی بـە جـێ دەهـێشت و دەستـە سوور و هەڵاوساوەکانی بەو بەرکۆشەی کە چەند جاران بە دەوری سکیدا لە خۆیەوە پێچابوو وشك دەکردەوە و بە خۆشییەوە لە ژنەکەی دەروانی و بە سوپاسەوە یەکی کوپێك چایی گەرم و کێکی تازە برژاومان لەسەر سینییەکە هەڵدەگرت.

لە کاتێکدا من کوپە چایەکەم دەبرد، لە لایەکەوە لێ دادەنیشتم هەستم بە دڵنیاییەکی تەواو دەکرد و بە ئاواتەوە بووم تاهەتایە ئەو چاخواردنەوەیە کۆتایی نەیەت، (موددی) و ژنەکە لەنێو دەرگاکەدا ڕووەو حەوشە تاریکەکە دەوەستان و پێکەوە دەکەوتنە قسەکردن.

بـەڵام هـێنـدەی نـەدەبـرد ژنـەکـە بـە جـێی دەهـێشتین و (مـوددی)ش دەگەڕایەوە لای جلوبەرگەکان و دەستی بە شتنیان دەکردەوە و هاوکاتیش لـەبـەر خـەریـکـبـوون بـەوانـەوە لـە من دادەبڕا و دوور دەکـەوتـەوە دەرگـای کراوەش دەگەڕایەوە دۆخی جارانی دەبووەوە بە کونێکی ڕەشی ترسناك.

کـە (مـوددی) لـە شتـنـی جلوبـەرگـەکـانمـان دەبـووەوە، دەبـوو بیـانـبـەیـنـە هەورەبانەکەوە و لە ژووری جل وشککردنەوەکە هەڵیان بخەین. بەڵام لە پـێشدا دەبـوو هـێنـدە بـیـانـگـوشین تـا تـەواو ئـاویـان لـەبـەر دەچۆڕایـەوە. لـە گوشینی پارچە بچکۆلەکاندا هاریکاریم دەکرد. چەند جارێك هەوڵمدەدا لە گوشینی پارچەی قورس و گەورەکانیشدا هاریکاریی بکەم، هەریەکەمان و خۆی لە کونجێکی کوختەکە دەخزاند و من سەری ئەمسەر و ئەو سەری ئـەوسەری چـەرچـەفـێکمـان دەگـرت و بـە پێچـەوانـەی یـەکـتـرەوە بـامـانـدەدا: کاتێکت دەزانی چەرچەف وەکو مارێك لە نێوانمان درێژ دەبووەوە و ئاویش شڵپوهڕی دەڕژایە سەر ئەرزی کوختەکە.

بە لانی کەمەوە پێنج تا شەش جار بە خۆمان و جلوبەرگی تەڕوبڕ و قـورسـەوە بـە پـلـیـکـانـە تـەنگـەبـەرەکـانـی مـوبـەقـەکـەدا بـەرەو هـەورەبـانـەکـە سەردەکەوتین. جلوبـەرگـەکـانمـان دەخستـە نـاو تـەشتـی گـەورەوە و یـەکـی

سەرێکیمان هەڵدەگرت و (موددی) لە پێشەوە من بەدوایدا و بێجگە لەوەش ئەو تەشتێکی لەوی یەکەم بچووکتر پڕ لە جلوبەرگی تەڕی دەنایە بن دەستەکەی تری و تەشتە گەورەکەش کە من نەمدەتوانی بە تەواوی بەرزی بکەمەوە، هەندێك جار، بەر دیواری پلیکانەکە دەکەوت. ڕووناکایی سەر پلیکانەکان زوو زوو دەکوژایەوە و منیش زۆر لەوە دەترسام دەستم بە دیواری تەنیشت پلیکانەکاندا دەگێڕا بۆ ئەوەی سویچەکە بدۆزمەوە و گڵۆپەکە دابگیرسێنمەوە.

لە سەرەتادا لەسەر پلیکانەی هەر نهۆمێك پشوویەکمان دەدا و لە جارەکانی دواتریشدا لەوەش زیاتر پشوومان وەردەگرت و لەو خانووەدا کە بێدەنگیی شەو باڵی بەسەردا کێشا بوو لەسەر پلیکانەکان دادەنیشتین و لە تاو ماندوویێتی دەکەوتینە هەناسەبڕکێ. تەنانەت تاقەتی ئەوەشمان نەدەما یەکتر بدوێنین. ئارەقە بەدەموچاوی سوورهەڵگەڕاوی (موددی)دا دەهاتە خوارەوە، سەری پەنجەکانی چرچولۆچ بووبوون، وەکو ئەوەی دوای ئەو هەموو جلشتنە وەکو دەموچاوێك سەر و ڕوو بگۆڕن. بێجگە لە چکەچکی سویچی ئۆتۆماتیکیی گڵۆپەکان و دەنگی لێدانی دڵمان، هیچی ترمان بەر گوێ نەدەکەوت.

لە ژووری جل وشککردنەوەکەدا کارەبا نەبوو و لە کاتێکدا کە (موددی) دەبوو جلەکان هەڵبخات، دەبوو من مۆمەکەی بۆ ڕابگرم تا ژوورەکە ڕووناك بێت. مۆمەکە، بە شنە بای ئەو شێیەی لە جلەکانەوە هەڵدەستا، دەکوژایەوە و دەبوو زوو زوو دایگیرسێنمەوە. لەو کاتەدا کە یەك لە دوای یەك دەنکە شقارتەم بە قەراغی شقارتەکە دەهێنا، خۆم وەکو ئەو کچە بچکۆلەیە دەهاتە پێش چاو کە لە چیرۆکەکەدا دەنکە شقارتە دوای دەنکە شقارتەی دادەگیرسێنێت.

لەنێوان سەعات یەك و دووی شەودا لە جل شتن دەبووینەوە و ئیتر هەردووکمان بە تەواوی شەکەت و ماندوو دەبووین: من ئەوەندە ماندوو دەبووم کە ئیتر تاقەتی ئەوەم نەدەما بیر لە ترس بکەمەوە و بترسێم.

هیچ جێیەکی تر هەیە کە تێیدا هێندەی گۆڕەپانێکی چۆڵی قوتابخانە هەست بە تەنیایی و بەجێهێڵڕاوی بکەیت، ئەمە لە حاڵێکدا کە هاوکاتیش هەست بەوە بکەیت لە لایەن دەسەڵاتێکی بڕیار لەسەر نەدراوەوە هەڕەشەت لێ دەکرێت؟

ئەمە ئەو ئاوازەیە کە لەنێو دەمی هەزاران منداڵانەوە تەوژم دەدات، ئەو ئاوازەیە کە لە پەنجەرە و دەرگا داخراوەکانی بینایەکەوە دەژێتە دەرەوە، ئەو ئاوازانەیە کە هەورێکی تووڕە بەسەر سەری کەسێکەوە مۆڵ دەبێت و وەکو برغوویەك لەنێو دڵدا دەگەڕێت، ئاخۆ، لەو ئاوازە زیاتر شتێك هەیە کە هەستی تەنیایی و بە تەنیا بەجێهێڵدراویت لا گەورە و گەورەتر بکات.

ئەوە وەکو ئەو ڕووبارە وایە کە بە هێزە لەبن نەهاتووەکەی خۆی تێکوپێك دەشکێنێت، بەڵام هەرگیز، هەرگیزاوهەرگیز، لەگەڵ هاوبەشییە بە دەنگ و ئاوازەکەی خۆیدا ڕاپێچت ناکات.

ڕاڕەوەی دریژ و تەنگەبەرەکانی قوتابخانە پێچەبەدەورە بەنێو پۆلەکاندا درێژ بووبوون، کە لێیانەوە دەریایەك لە دەنگەدەنگ لە هەڵچوون و داچووندا بوو. دەنگی نەرمونیان و نادڵنیای منداڵان دەنگی بێ چەند و چۆنی گەورەکانم لێوەیانەوە بەر گوێ دەکەوت، لە شووشەی پەنجەرەکانەوە ئەو دەستانەم دەبینی کە بە یەکدا دەهاتن و ڕادەوەشێنران و وەك ئەوە وابوو لە ئاوێکدا بخنکێن، لەو ژوورەشدا کە چاکەت و پاڵتۆکانمان تێدا هەڵدەواسی، جلوبەرگەکانمان لە مرۆڤی بێ سەر دەچوون و لە یەکێك لەو ژوورانەدا (موددی)، لە کاتێکدا خۆی چووە پۆلێکی پڕ دەنگ و غەڵبەغەڵبەوە، بە جێی هێشتم.

کاتێك کە دەرگاکەی کردەوە وەك ئەوە بوو کە گشت منداڵەکان پێکەوە دەنگیان لە دەست دابێت، کشوماتی و بێدەنگی هەموو لایەکی گرتەوە و هەر لەو بێدەنگییەشدا دەنگی (موددی)یم بەر گوێ کەوت کە لەگەڵ

مامۆستاکەدا قسەی دەکرد و پاشان هەردووکیان هاتنە دەرەوە بۆ ئەو ژوورەی چاکەت و پاڵتۆکانمان تێدا هەڵدەواسی و مامۆستاکە بە چاکی لێم ورد بووەوە و وتی: دەتوانیت سبەینێ دەست پێ بکەیت و ئەوجا با بزانین بە کەڵکی پۆلەکەی من دێیت یان نا! دوای ئەوەش وتی: هەرچەندە دڵنیا نیم بە کەڵك بێیت و ئەوجا بەدەم سەر ڕاوەشاندنەوە چووەوە پۆل.

ئەگەر شتێکیش هەبووبێت منیش لێی نادڵنیا و بەگومان بم، هەر ئەوە بوو. هەر بە تەنیا دیمەنی مامۆستاکە زمانی لە گۆ خستم. بالووکەیەکی زل لەسەر لووتی بوو، قژی لوول کردبوو و بۆ سەرەوە هەڵیدابووەوە و کۆمەڵێك دەمـاری شین و سووری وردیلـەش تـۆڕێکی تـەنکیـان بـەسەر دەموچاویدا کێشابوو و وای لێ کردبوو کە لە تۆپێکی ڕەنگاوڕەنگ بچێت. لـە سنگ و بـەرۆکـیـیـەوە کـە وەکو تـەختـەیـەکی ئوتووکردن ساف بوو، زنجیرێك پێچاوپێچ وەکو مار تا گیرفانی تەنوورەکەی هاتبوونە خوارەوە. پەنجەکانیشی زۆر خێرا و گورجوگۆڵ بوون و هەر زوویش لەگەڵیاندا ئاشنا بووم، ئەو پەنجانەی بەچڵێسییەوە گازیان دەگرت، هێندەی بەرد سارد بوون، ئەو پەنجانەی هەڕەشەی بێدەنگبوون و کپبوونیان پێ دەکرا، ئەو پەنجانەی کاتێك کە نوقورچیان لە گوێ دەگرت گڕیان تێ بەر دەدا، ئەو پەنجانەی گەڵای سێپەڕەی وەکو پشکۆی داگیرساویان لەسەر گۆنا بە جێ دەهێشت.

لە یەکەم وانەدا بەوە دەستی پێکرد کە بە منداڵەکانی ترم بناسێنێت و بڵێت کە لە خانەیەکی هەژاری منداڵانەوە هاتووم. بە تەواوی جەختی لەسەر هەژاریی خانەی منداڵانەکە کرد و لە منداڵەکانی تریشی پرسی کە کامیان دەیەوێت لەلامەوە دابنیشێت. بەڵام کاتێك کەس ئارەزووی خۆی پیشان نەدا لە تەنیشتمەوە دابنیشێت، بردمییە سەر کورسییەکی ڕیزی دواوە و وتی: دەتوانی لێرە دابنیشیت تا پلەوپایەی نوێ وەردەگریت و ئەو پلەوپایانەش هەر خۆمان و بەپێی زیرەکی دایاندەنێین. پاشان دەستی بە

لێپرسینەوەم کرد و کەمیش نەبوون ئەو پرسیارانەی کە نەمدەتوانی بە ڕاست و دروستی وەڵامیان بدەمەوە. بە قسە ڕەقییەکەوە وتی: دیارە پیاو لە خانەی منداڵان زۆر شت فێر نابێت و ئەوجا چەند دێڕێکی لەسەر پارچە کاغەزێك نووسی و خستیە ناو زەرفێکەوە و بەلێستنەوەیەکی درێژ لەمسەرەوە بۆ ئەوسەر زەرفەکەی داخست و داوای لێ کردم بۆ ماڵەوەی بەرمەوە. چەند ڕۆژێك دوای ئەوە دەستم بە پارچە کاغەزەکە ڕاگەیشت و ئەمەم خوێندەوە: جێی هیچ هیوا و ئومێدێك نییە!

مامۆستاکەم قەت نەیدەتوانی دەست لەوە هەڵگرێت کە زوو خانەی منداڵانەکە بەبیردا بهێنێتەوە و کاتێك لە وانەی جوگرافیادا دەگەیشتینە سەر ئەو شارەی کە خانەی منداڵانەکە لە نزیکییەوە بوو دەیوت: دەی کارلا باسی ئەوەمان بۆ بکە ژیان لە خانەی منداڵە هەژارەکاندا چۆن بوو! و ئیتر منداڵەکانیش ڕوویان بەرەو لای من وەردەگێڕا، بەڵام من نەمدەویست هیچ شتێك بگێڕمەوە و مامۆستاش دەیوت کە من لە ڕوویدا دەوەستمەوە و بۆ ئەوەش چەند دەرەجەیەکی لێ دەشکاندم.

کاتێك کە دەرەجەکانیشمان وەرگرت من لە ڕیزی بیست و پێنج قوتابیدا لە پلەی بیست و دوودا بووم. شانازیم بەوە دەکرد کە سێ قوتابی لە پۆلەکەماندا هەبوون لە من گەلحۆ و دەبەنگتر بوون. (موددی)ش بە پێکەنینەوە وتی: ئەگەر کەسێك لە پلەکەتی پرسی لە پۆلەکەدا، دەڵێین پلەی سێیەمیت لە خوارەوە بۆ سەرەوە.

له نانەواخانەکانەوە بۆنی نانی گەرم و برژاو بە جادەکەدا بڵاو دەبووە و بۆ لای خۆی ڕایدەکێشام. هەر کە دەگەیشتمەوە نێو دەرگاکەش بۆن و بەرامەی شیرین و گەرم شاڵاویان بۆ دەهێنام: بۆن و بەرامەی ڤانیلا، شۆکولاد، دارچینی و مرەبای تووترك. ئەو نانە تازە و گەرمانەی لە نێو زەرفێکی کاغەزدا لەگەڵ خۆشمدا بۆ ماڵەوەم دەبردەوە، یەکسەر پەڵەی ڕەش و تاریکیان دەخستە سەر زەرفەکە و قەتیش نەمدەتوانی دەست لە خواردنی یەکێك لە نانەکان هەڵگرم، بەر لەوەی بگەمەوە بۆ ماڵەوە.

لە جامخانەی هەندێك لە دوکانەکاندا پارچە پەنیری وا هەبوون کە لە پێچکەی گەورە و خڕ و تۆکمەتۆڵ دەچوون، هەندێکیشیان لە پاکەتی قۆنەرە دەچوون و تا ناوەڕاستیان لە کاغەزی زیوینی بریسکەدارەوە پێچرا بوو. پەنیرێکیان وەکو تۆپی بلیارد خڕ بوو و وەکو تووریش سوور، بۆ ئەوەش کە پێشان بدرێت لە ناوەوە چەندێ چەور و سپییە، بە چەقۆ درزێك کرابووە بەشە سوورەکەی. کونیان لە پەنیرێکی تریاندا هەڵکۆڵیبوو و بە ناویدا ڕاڕەوەی قووڵ قووڵی دروست کردبوو و هەمیشەش ئارەزووی ئەوەم دەکرد کە هەر پێنج پەنجەم بکەم بە ناو کونەکاندا، یان وەکو ئامێرێکی مۆسیقا دەست بە لێدانی بکەم. بەڵام بە بینینی ئەو پەنیرەیان کە وا دەهاتە بەر چاو کە ئارەقی سەوزی کردبێتەوە، دڵم تێکەڵ و پێکەڵ دەهات.

هەندێ جار دەمبینی چۆن قەسابەکە لاشەی بەرازێکی بە مشارە تیژەکەی لەتوپەت دەکرد. بە هەمان شێوە کە کەمانجەژەنێك دارەکەی بە سەر ژێیەکاندا دەهێنێت و دەبات، ئەویش مشارەکەی بە لاشەی بەرازەکەدا دەهێنا و دەبرد، کاتێکیش کە دەمی مشارەکە لە نێو گۆشتەکەدا ون دەبوو و دەگەیشتە سەر ئێسقانێك، قریشکەیەکی هێندە تیژ و ناخۆش لە دەمی مشار و ئێسکەکەوە بەرز دەبووە، کە ناچار دەبووم پەنجە لە گوێیەکانم بئاخنم و بە ڕاکردن ئەو ناوە بە جێ بهێڵم.

لە دوکانی پینەچییەکە هەمیشە بوولێڵی ئێوارە بوو. وا پێدەچوو

هەمیشە مەترسییەك لە سووچێك لە سووچەكاندا خۆی مەڵاس دابێت و، پێڵاوەكانیش بە هەموو لایەكدا بڵاو بووبوونەوە و لە هەموو لایەك كەوتبوون، وەكو ئەوەی ئەوانەی لەوێ بە جێیان هێشتبوون، زۆر بە پەلە بووبن بۆ ئەوەی ئەوێ بەجێ بهێڵن. من خۆم تەنیا لە ئاستانەی دەرگاكەدا ڕادەوەستام و پێڵاوەكانم بۆ پینەچییەكە، كە بە چاوی پڕ لە فرتوفێڵەوە سەیری دەكردم، درێژ دەكرد. لە سەر ئەو قۆڵە تووكنەی كە بۆ پێڵاوەكانمی درێژ دەكرد، ژنێكی ڕووتوقووت بە ڕەنگی شین هەڵكۆڵرا بوو، تەنیا گۆی مەمكەكانی وەكو دڵۆپی خۆین سوور بوون.

هەموو جارێك، زرپ و زیندوو، سەربازە لە تەنەكە دروستكراوەكانی (هـ.س. ئەندەشۆیم) لە (ئەمالییەنبۆری) دەبینی، شاریش پڕ پڕ بوو لە ژنە جادووگەر: بە لای كەمەوە هەر ماڵە و یەكێكی تێدا بوو. لەو ماڵەدا كە من تێیدا دەژیام، جادووگەرێك هەبوو كە ئێسكی لووتی شكا بوو و زۆرجار تووڕەم دەكرد و ئەویش بە منگەمنگ و جوێن وەڵامی دەدامەوە: پاشان لەوە تێگەیشتم كە جادووگەرە ڕاستەقینەكە خۆم بووم و ئەو نەبوو.

لە بەر ئەو جامخانانەدا كە پڕ كرا بوون لە یاریی منداڵان، تەنیا هەر ئەوەندم بۆ دەكرا بێدەنگ و بەدەمی داپچڕاوەوە ڕابوەستم: چەندێ جوانن! بە دڵنیاییەوە هەر لە بەردمی یەكێك لەو جامخانانەدا بوو كە دزێكی بچكۆلە لە ناخمدا لە دایك بوو!

لە یەكێك لەو جامخانانەدا بەردێكی هیوا و بەختی لە شووشە دانرا بوو: هەموو ڕەنگەكانی پەلكەزێڕینەی تێدا دەبریسكایەوە. من دەبێت ببم بە خاوەنی ئەو بەردە! نرخی بەردەكە یەك (كرۆن) بوو و منیش تەنیا بیست و پێنج (ئورە)م پێ بوو. سێ ئێوارە لە سەر یەك لە جزدانەكەی (موددی) بیست و پێنج (ئورە)ییم دزی. بەو جۆرە ئەو بەردەم كڕی: بەڵام هەر ئەوەندەی كەوتە دەستمەوە، هیچ خۆشی و شادییەكم تێدا نەما.

تەنیا بیرم لەوە دەكردەوە كە ئیتر بۆ لەمەودوا لە دزێك زیاتر نیم.

ئەوەتا خۆت دەیبینیت، منداڵێکی نائاساییە. تۆ سەیری چاوە ڕەش و تووڕەکانی بکە، نابینیت هەمان چاوی ڕەش و تووڕەی مێردەکەتی هەیە؟ من هەمیشە ئاگادارم کردوویتەوە و وتوومە، هەڵگرتنەوەی منداڵی خەڵکی تر بێ سوودە! دایکی (موددی)، کە ئەوەندە خوا پێداو و خانومان بوو کە بۆم نەبوو بە نەنە بانگی بکەم و هەر ئەوەندەم ڕێ پێ دەدرا بانگی بکەم (مادسن) خان، بەو شێوەیە قسەی دەکرد. نەشمدەتوانی لە سەر ئەوە لێی ببوورم کە پێی وا بوو چاوم لە چاوی (ی. پ. یێنسن) دەچن.

کردبوومان بە خوو، کە لە سەردانی (مادسن) خان دەگەڕاینەوە، لاڕێیەکمان دەگرتە بەر بەناو کارگەیەکدا تێدەپەڕی، بەڵام لە سەر دەروازەکەی تابلۆیەك هەڵواسرابوو و لێی نووسرابوو: ئاگاداری ئەو سەگە بە، کە ئێواران لەم ناوەدا بەرەڵا کراوە! زۆربەی جارانیش ئێواران دەگەڕاینەوە. بە ترس و لەرزەوە بە (موددی)م دەوت: ئاخر خۆ سەگەکە نازانێت کە ئێمە مۆڵەتمان دراوە بەم ڕێگایەدا بڕۆین. ئەویش پێدەکەنی و دەیوت: ئەگەر وەکو مشك بێ دەنگ بڕۆین، بێ گومان، گوێی لێمان نابێت. ئێمەش وەکو مشك، بێ دەنگ، ڕێمان دەکرد و دڵیشمان وەکو تەپڵ لێی دەدا و ئەو جێیەی سەگەکەشی تێدا بوو دەکەوتە دەستە چەپمانەوە و هەموو لای چەپیشمان لە حەژمەتاندا دەئێشا و کاتێکیش کە بە تەواوی دوور دەکەوتینەوە، (موددی) دەیوت: ئەمجارەش پارچەگۆشتێکی خۆشی لە کیس خۆی دا.

کە سەگە بچکۆلەکەی (مادسۆن) خانی خانومانیش، لە کاتی پشوودا، لای ئێمە بە جێ دەهێڵرا، دەبوو من ئاگاداری بم و لەگەڵێدا بچمە دەرەوە و کە دەشمویست یاریی لەگەڵدا بکەم، (گودروون) پێی دەوتم: خۆ تۆ بە ناخێریێ لە سەگ دەترسیت! ڕاستیشی دەکرد، ئای کە ڕاستی دەکرد، و دەیوت: بیدەرە دەستم و منیش پەتەکەم بۆ درێژ دەکرد و (گودروون) و سەگەکە پێکەوە بە ڕێگاکەدا پێچاوپێچ بەرەوخوار دەبوونەوە و ئەو

پێدەکەنی و خۆشی و وەڕەوەڕی سەگەکەش ڕێگاکەی پڕ دەکرد و منیش لە نێو دەروازەکەدا دەوەستام و لە لەشگرانی و تەنیایی زیاتر هەستم بە هیچی تر نەدەکرد.

کە جلوبەرگی کەشافەشم پۆشی، لێیان کردم بە هەلاّ و هاواریان کرد: پشکنەر، تۆ پانتۆڵی کچانەت لە بەردایە! خواستی من نەبوو، خەتای (ی. پ. یێنسن) بوو کە کردمی بە کەشافە. خواستی من نەبوو، خواستی (ی. پ. یێنسن) بوو کە دەبوو پێلاّوی خلیسکێنە لە پێ بکەم و بە سەر مەیدانی خلیسکێنەی پاشایانەدا بە خلێسکێنەوە خەریك بم. تەنیا منداڵی ماڵە گەورە و خواپێداوان بوون، کە دەبوون بە کەشافە و لەو مەیدانەشدا خۆیان بە یاریی خلیسکێنەوە خەریك دەکرد. بەلاّم (ی. پ. یێنسن) بەوپەڕی دڵئاواییەوە خەرجیی ئەو شتانەی دەدا و دەیویست لە ڕێگای منەوە خۆی بۆ ئاستی ئەوان بەرز بکاتەوە، بەلاّم ئەو شتانە منیان هێندەی تر بەرەو نزمی کێش دەکرد. کچەکانیش دەیانپرسی:

ڕاستە دەڵێن کە تۆ لە هەورەبانێکدا دەژیت؟ ڕاستە دەڵێن باوکت مەیگێڕە؟ ڕاستە دەڵێن تۆ لە خانەی مندالاّن بوویت؟ ئەی بە ڕاست دارای ئەوەیت بتوانیت لەگەڵمان بێیت بۆ خێوەتگای کەشافەکان؟ بە سەرڕاوەشاندنەوە کە ئەوانە گشتیان ڕاستن، وەلاّمی پرسیارەکانم دەدایەوە، بەلاّم کاتێك کە (ی. پ. یێنسن) لە ماڵەوە نەدەبوو هەموو کچە هەژار و دەستکورتەکانم لە خۆم کۆ دەکردەوە و بۆ ماڵەوە بانگهێشتنم دەکردن و کەیفیشم لەوە دەهات کە (موددی) ببینم چۆن خواردنیان لە بەر دەستدا دادەنێت و چۆن ئەوانیش بەوپەڕی برسێتییەوە هەڵدەکوتنە سەری.

(ی. پ. یێنسن) زۆر تووڕە و ترۆ دیار بوو و وتی: دەی ئیتر ئێستاکە کە بوویت بە کەشافە، دەشبێت بوێریت بە تەنیا بچیت و خەڵووزمان بۆ بهێنیت؟

منیش بەدەم پاڕانەوەوە سەیری (موددی)م کرد و لەبەر خۆمەوە وتم: هێشتا نەبووم بە کەشافەی تەواو و لە نەوجەوانیش زیاتر نیم.

بەڵام (موددی) نەیوێرا قسەی (ی. پ. یێنسن) ڕەد بکاتەوە، بەڵکو سەتڵی خەڵووزەکەی بۆ درێژ کردم و بەدەم داوای لێبووردنەوە وتی: خۆشت دەزانیت کە هیچ شتێك نییە لێی بترسیت! بەڵام ڕێك ئەوە بوو کە شت هەبوو لێی بترسم: ئاخۆ (موددی) پشیلەکانی لە بیر کردبوو؟

سەتڵەکەم بە دەستەوە گرت و بەدەم دڵەکوتێوە بە هێواشی بە سەر پێنج پلەی پلیکانەی موبەقەدا چوومە خوارەوە. پشیلەکان کردبوویان بە خوو و لە سەر دواپلیکانە کۆ دەبوونەوە و لەو کاتەشدا کە من گەیشتمە خوارەوە لەوێ بوون و لە سەر قەراغی پەنجەرەکەی تەنیشت دانیشتبوون و سەیری حەوشەکەی پشت ماڵیان دەکرد، بەڵام هەر کە دەنگی پێی منیان بیست، بە پەلە، ئاوڕیان دایەوە و چاوی جادووییە بە ئاگاکانیان تێ بڕیم.

یەکسەر سەتڵەکەم لە لاوە دانا و هەموو لەشم کەوتە لەرزین. نە وێرام بەرەو ژێرخانەکە بەردەوام بم و نە بە پلیکانەکانیشدا بەرەودوا بگەڕێمەوە. ترسم لێ نیشتبوو و بۆ ماوەیەك بە دوودڵییەوە لە جێی خۆم ڕاوەستام، ڕەنگ بوو ئەگەر خۆم بجووڵاندایە، پشیلەکان هەڵمەتیان بۆ بهێنامایە. کاتێکیش کە خۆم گورج کردەوە و، دەستم دایەوە سەتڵەکە و لە قەراغی پەنجەرەکە نزیك بوومەوە، پشیلەکان، یەکسەر، بازیان دایە خوارەوە و تەنیا، یەك، دوو، سێ، چوار... دەنگی پێیەکانیانم هاتە بەر گوێ و هیچی تر و هەمووشیان پێکەوە پێش من بەڕاکردن خۆیان بە ژێرخانەکەدا کرد و لە تاریکییەکەیدا ون بوون –

چرام نەبوو و دەبوو بەرەو ژێرخانەکەی خۆمان دەست بگێرم و

بیدۆزمەوە. ئەوەندە بە وردی چاوم لە تاریکییەکە بڕیبوو و چاوەکانم ژانیان کردبوو و هەموو وەختەکەش بیرم هەر لای پشیلەکان بوو و لە خۆم دەپرسی بۆ کوێ چوون. ڕێك لەو کاتەدا هەستم بە شتێکی نەرم کرد بە قاچمدا هەڵگەڕا و دەستم بە لووشکەلووشك کرد، بەڵام ترساو بە لووشکەلووشکەی خۆم یەکسەر خۆم کۆ کردەوە. لە دەستەڕاستمەوە چەند چاوێك دەدرەوشانەوە و نەختێکیش لەوان دوورتر چەند چاوێکی تر خۆیان مەڵاس دابوو، بەڵام بەخت یارم بوو و پێویستم نەبوو بەرەو ئەوێ بڕۆم و گەیشتبوومە بەردەمی دەرگاکەی خۆمان و هەر چۆنێك بوو کلیلەکەم کرد بە قفڵەکەدا.

ڕێك لەو کاتەدا کە دەرگاکەم کردەوە، پێش من، پشیلەیەك خۆی کرد بە ژێرزەمینەکەدا. لە سەر خەڵووزەکە دانیشت و چاوەکانیشی بە ڕوومدا دەدرەوشانەوە و پاسی هەر جووڵەیەکیان دەکرد کە دەمکرد.

بە کاوەخۆ خۆم بۆ خاکەنازەکە چەماندەوە و بە وریاییەوە، بۆ ئەوەی زۆر لە پشیلەکە نزیك نەکەومەوە، لە بەشی هەرە سەرەوەی خەڵووزەکەم گیر کرد. بەڵام – دەنگی خاکەنازەکە کە لە ئەرزە ڕەقەکە دەخشا، منیش و پشیلەکەشی ترساند. مشەیەکی کرد و بە بازێك خۆی لە سەر خەڵووزەکەوە هەڵدایە خوارەوە و خۆی کرد بە ڕاڕەوی ژێرخانەکەدا.

منیش – کە هەستم بە نزیکبوونەوەی مەترسییەکی تر دەکرد– بە ترس و لەرزەوە خاکەنازەکەم بەردا و دەستم دایە سەتڵە نیوە پڕەکە و بەبێ ئەوەی دەرگاکە دابخەمەوە بە ڕاکردن چوومە دەرەوە بە هەناسەبڕکێ بە پلیکانەکاندا خۆم گەیاندەوە بەر دەرگاکەمان و دڵیشم تەپەتەپ لێی دەدا و لێی دەدا.

بێ هیچ لۆمە و سەرزەنشتێك (موددی) سەتڵە نیوە پڕەکەی لە دەست وەرگرتم و لە بەختی منیش(ی. پ. یێنسن) لە ماڵەوە نەبوو و ڕۆیشتبووە دەرەوە.

ویستم و نەمویست: لە ڕاستیشدا لە دڵەوە ویستم بەڵام، سەربارى ئەوەش نەمویست لەگەڵ ئەو گەشتە هاوبەشانەدا بم کە کەشافەکان پێکەوە دەیانکرد، چونکە هەستم دەکرد کە کچەکان ڕقیان لێم دەبێتەوە لە سەر ئەوەی جارێك لە جاران منداڵی خانەی منداڵان بووم و ئێستاش لە هەورەبانێکی هەژاردا دەژیام و باوکێکیشم هەبوو مەیگێڕ بوو—

هێشتا نەبووبووم بە کەشافەیەکی کارامە و تەواو، بەڵکو تەنیا نەوجەوانێك بووم و بەس. فێر بووبووم بە شێوەیەکی تایبەت گرێ لە پەتەکەم بدەم، گۆرەوی بچنم و بدوورمەوە، ئەوەش فێر بووبووم چۆن بەیانییان و ئێواران سڵاو لە ئاڵا بکەم و بێجگە لەوەش گشت ئەو پەیمانانەم لە بەر بوو و دەمتوانی بیانڵێمەوە کە کەشافەکان دابوویان: ئەو پەیمانانەی کە تێگەیشتبووم لەوەی کە قەت ناتوانم بیانبەمە سەر.

کەشافە هەمیشە یارمەتیی خەڵك دەدا: بەڵام بە کاری چی دەهات یارمەتی خەڵك بدەیت، لە کاتێکدا کە تۆ خۆت لێدەدرایت و شەرم و شکۆیان دەشکاندیت؟ بۆ نموونە کە هەوڵم دەدا یارمەتیی (موددی) بدەم کاتێك (ی. پ. یێنسن) دەیویست ئازاری بدات و من بەر لێدان دەکەوتم، یان کاتێك کە دەمویست یارمەتی ژنێك بدەم و لە شەقام بیپەڕێنمەوە و ئەویش بە دەم گاڵتە پێکردنەوە پێدەکەنی و دەیوت: ئەم منداڵە چڵمنە، خۆی بە چی دەزانێت؟ و ئەوجا ئەو، بە ناز و فیزەوە،بە شەقامەکەدا دەپەڕییەوە، لە کاتیکدا کە من بە تەنیا و لەگەڵ ئەو یارمەتییەدا، کە بە کاری هیچ شتێك نەدەهات، لە جێیەکەی خۆمدا دەمامەوە.

نەمدەزانی وشەکانی وەکو گوێڕایەڵیی فەرمان و خۆشەویستیی مرۆڤ، لە ڕاستیدا، چ مانایەکیان هەیە بەڵام، مانای ئازایەتیم بە چاکی دەزانی و دەشمزانی نە قەت ئازا بووم و نە قەتیش ئازا دەبم. هەمیشە ڕاستگۆییش، بە کەڵکی هیچ نەدەهات! زۆرجاران کە ڕاستییەکەیم وتووە یان بەر

شەپازللە دراوم یان بە سەرزەنشتەوە سەیر کراوم. نەخێر، هەرگیز نەدەکرا و نەدەبوو ببمە کەشافەیەکی چاك و تێیدا سەرکەوتن بە دەست بهێنم!

بەڵام ئەو ڕۆژە ئیتر کاتی گەشتەکەمان بوو بۆ (سۆریۆ). دەچووین بۆ سەیر کردن و لێ وردبوونەوەی کلێسا بەناوبانگەکەی و پاشانیش دەچووین بۆ مەلەکردن لە دەریاچەکەیدا.

نەمدەویست لەگەڵیان بچم، حەزم لە چوونە ناو و مانەوە لە ناو کلێسا نەدەکرد و بێجگە لەوەش هێشتا فێری مەلەکردن نەبووبووم و لە گاڵتە و لۆمەی کچەکانی تریش دەترسام، بەڵام (ی. پ. یێنسن) پێی لێ داگرت و وتی: پیاو کەشافە بوو، ئیتر کەشافەیە و ناچاریشە ملکەچی فەرمان بێت!

بە سەروسەکوتێکی گرژ و مۆنەوە جلی کەشافەم لە بەر کرد، بلووزێکی درێژی گەورە و تەنوورەیەکی شینی تۆخ! ئێمەی نەوجەوان، پێش ئەوەی بەڵێنی کەشافەیی بدەین، بۆمان نەبوو ئەو پشتێنەی کە بە لایەکیدا خەنجەرێك هاتبووە خوارەوە ببەستین و، منیش لە هەموو کەلوپەلەکانی تر زیاتر حەزم لەو پشتێنە دەکرد.

(موددی) کڵاوێکی بچکۆلەی لە سەرم نا و قژە کاڵو بێڕەنگەکەمی تێدا شاردەوە و وتی: کوا بتبینم، ئێستا هەر زۆر کەشخە و جوان دیاریت! ئەوجا کۆڵەپشتەکەمی هێنایە پێشەوە و تێشووەکەم، جلی مەلەکردن، کتێبی گۆرانیی کەشافان و قەڵەمبرێکی تێئاخنی. هەمیشە شەرمم لە کۆڵەپشتەکەم دەکرد، لە کاتێکدا کە کۆڵەپشتی کچەکانی تر هێندە سیخناخ بوو کە جێی شتی تریان تێدا نەدەبووەوە، ئەوەی من نیوەپڕ و شلومل بە شانوملمدا دەهاتە خوارەوە.

بە قیتار چووین بۆ (سۆریۆ). لە وێستگەکەی ئەوێوە دڵشاد و بەدەم وردە قسەوە بەرەو کلێسا سەرەکییەکەی ڕۆیشتین. لە دەرەوە هەوا خۆش و گەرم بوو، بەڵام لە ناو کلێساکەدا زۆر ساردبوو و بۆمانیش نەبوو وشەیەکمان لە دەم بێتە دەرەوە و سەیر کردنی گومبەزی سەر کلێساکەش گێژ و وڕی کردم

و لـە بـەرانـبـەر ئـەو تـابلـۆيـانـەشدا كە بـە ڕەنگـە تـاريك تـاريكـەكـانـيـانـەوە هـەڕەشەيـان دەكرد، هـەستم بـە نيگەرانی دەكرد و بيريشم لـەوە كردەوە كە مـەحـاڵە مـەسيحم خۆش بوويّت كە بە خـاچەكەيدا دەستی بۆ هـەردوو لا درێژ كرابوو و هـەڵواسرا بوو، هـەروەهـا خوێن بـە دەموچاوی، لـەپی دەست و تـەختی پیّ بزمـار ڕێژكراوەكـانيدا هـاتبووە خوارەوە و هـەروەهـا نەمدەويست ئـەويش خۆشی بوويّم، بيرم لـەوە دەكردەوە و هـاوكـاتيش لـەو بيركردنـەوەيـەم دەترسام و بـە تـاسە و ئـارەزووی ئـەوەوە بووم بـە زووترين كـات لـە كڵێسـاكە بچينە دەرەوە و خۆمـان بدەينـە بـەر تيشكی هـەتـاوی ئـەو هـاوينە.

هـەر كە لـە كڵێسـاكە هـاتينە دەرەوە، هـەموو پـەلـەپـەلمـان پیّ كـەوت بۆ ئـەوەی بـە زوويی خۆمـان بگـەيـەنينـە دەريـاچـەكە. بـە خێرايی خۆمـان ڕووت كردەوە: كـەشافـە قـەت نـابێت دوودڵ بێت. ئـەوانـەی دەيـانتوانی مـەلـە بكـەن، گورجوگۆڵانـە لـە نـاو ئـاوی بـە سـەوزايی تـەڵخبووی دەريـاچـەكـەدا كـەوتنـە مـەلـەكردن و ئـەوانـەش كە تـازە فێری مـەلـە بووبوون، هـەر جـارە و دوو سیّ كـەڕەت بـە مـەلـەكردن خۆيـان بـە ئـاوەكـەدا دەكرد و ئـەوجـا نـەختێك لـە نـاو دەريـاچـەكـەدا دەوەستـان تـا گوڕ بدەنـەوە بـەر خۆيـان و خۆيـان لـە ئـاوەكـە هـەڵبكێشنـەوە، بـەڵام مـن، كـە نـەمدەتوانـی مـەلـە بكـەم، لـە تـەنكـاييـيـەكـەوە بـەرەو قـووڵايـی ڕۆيشتـم و نـادڵـنـيـا بـووم و هـەستـم بـە قـور و لـيـتـەی دەريـاچـەكـەش كرد.

ئـەوەندە ڕۆيشتم تـا ئـاو گـەيشتە بن بـاڵم و منيش وەكو داوەڵێك كە بـە ڕێوە بێت قۆڵـەكـانم بـە سـەر ئـاوەكـەدا درێژ كردبووەوە ئـەوانـەی مـەلـەيـان دەكرد، دەيـانقيژاند و پێدەكـەنين و ئـاويـان بـە يـەكتردا دەپرژاند و ئـەوانـەش كە تـازە فـێری مـەلـە بـووبـوون گـورجـوگـۆڵـتـر بـووبـوون و هـەرجـارە و زيـاتـر لـە ئـاوەكـەدا دەمـانـەوە و مـەلـەيـان دەكرد و لـە كـەيف و خۆشيدا بـەدەم بوێری و نـەتـرسيـی خـۆيـانـەوە پـێدەكـەنين، بـوێری و كـەيـف و خـۆشيـی ئـەوان بـە ئـاوەكـە، منيشی گرتـەوە و بـە خۆشی و شاديـيـەوە دەستم بـە هـەڵبـەز و دابـەز كرد، خۆم لـە ئـاوەكـەدا نقووم دەكرد، دەهـاتمـە دەرەوە و خۆم نوقووم دەكرد

و... بەڵام لە پڕێکدا هەستم کرد کە تا دێت پێیەکانم لە بنی ئاوەکە دوور دەکەونەوە و لەگەڵ هەر بازێکی تازەدا زیاتر بە قووڵاییدا ڕۆ دەچم و تا دەهات زیاتریش لە ئاوەکەدا نقووم دەبووم و پاش هەر جارێکیش وام هەست دەکرد کە قوڕ و لیتەی بنی دەریاچەکە زیاتر پێیەکانم هەڵدەمژێت و زیاتر بەرەو قووڵایی ڕاپێچم دەکات، تا ئاخرییەکەی وام لێ هات کە چیتر نەوێرم هەڵبەز و دابەز بکەم. ئاوەکە تا ملم هاتبوو و، کە هەوڵیشم دا خۆم بۆ سەر ئاوەکە درێژ بکەم و هاوار بکەم زیاتر بە ناو ئاوەکەدا ڕۆچووم و ئیتر ئەوکاتە ئاو گەیشتبووە دەمم و سەرم کەوتبووە بن ئاو و نەمدەتوانی هەناسە بدەم و چاوەکانم ڕەش داگەڕان و وا پێدەچوو کە ئیتر پێیەکانم لە بنی دەریاچەکە دابڕاون و بەڵام هەر ڕێك لەو کاتەدا یەکێك پڕی کرد بە پرچەکانمدا و بۆ سەر ئاوەکە بەرزی کردمەوە و بەرەو کەنارەکە ڕایکێشام و بە تەنیایی لەوێدا بە جێی هێشتم.

قوڕو لیتە لە دەمویلم هاتە دەرەوە و بەدەم ئاهـ هەڵکێشان و لووشەلووشکەوە نەمتوانی لەوە تێ بگەم کە چۆنە کچەکانی تر لە سەر یاری و گەمەی خۆیان بەردەوامن، لە ناو دەریاچەکەدا پێدەکەنن و ئاو بە یەکتردا دەپرژێنن: کتومت وەکو ئەوەی هیچ ڕووی نەدابێت!

کە بۆ ماڵ گەڕامەوە باسی ئەوەم بۆ (موددی) گێڕایەوە کە چی ڕوویداوە ئەویش بە (ی. پ. یێنسن)ی وت: دووربا دووربا، بەڵکو منداڵەکەمان بخنکایە و بە جێی بهێشتینایە! (ی. پ. یێنسن)یش وتی: هیچ نییە، هەر خۆی دەنوێنێت! یەکشەمەش بوو، بۆیە وتی: بە هەر حاڵ من دەڕۆمە دەرەوە بۆ پیاسەکردن! ئەوجا هەڵسا و بە جێی هێشتین. من و (موددی)یش دەمانزانی کە پیاسەکردنەکەی ڕێك بەرەو نزیکترین مەیخانەی دەبات، تا نەبوو بە سێی شەویش نەهاتەوە و کە هاتیشەوە بەتەواوی سەرخۆش بوو.

(ی. پ. یێنسن) مەیگێڕ بوو. مەیگێڕ لە دەرەوە و سەردار و سەروەری ماڵەوە.(ی. پ. یێنسن) بە ڕێزەوە لە شووشە بیرەکەی دەستی دەڕوانی. سەرەتا، پێش ئەوەی بیگەیەنێتە دەمی، بە لە خۆبایبوونەوە، کەوانەیی بەرزی دەکردەوە و ئەوجا قوڕگی پڕ دەکرد لەو شلەمەنییە زەردە ئاڵتوونییە خەواڵووە. (ی. پ. یێنسن) زۆربەی کات سەرخۆش بوو. مگێزی ئەو لە نێوان هەست ناسکییەکی تەڕوبڕ و زاڵمییەکی بێ سەروبەردا لە هاتن و چووندا بوو. هەندێ جار، کاتێك کە هەستت بەوە دەکرد کە چەند چاك و دڵنەرمە، چاوەکانی پڕ دەبوون لە فرمێسك و هەندێك جاریش چاوەکانی وەکو دوو کوڵەوەیبابی ڕەش وا بوون. (ی. پ. یێنسن) تاقمی ددانی لە دەمدا بوو کە جار جارە وەکو بۆقی سپی لە ناو دەمیدا هەڵدەبەزینەوە. (ی. پ. یێنسن) سمێڵێکی سووری زەردباوی هەبوو کە قەت فریا نەدەکەوت وشك بێتەوە و دەشیویست نەك پێڵاوەکانی، بەڵکو چالاّیی بنی پێڵاوەکانیشی بۆ بۆیاخ بکرێت و بە شەوق و ڕەونەق بن.

(ی. پ. یێنسن) بە دڵخۆشییەوە و بەبێ ئەوەی من بمەوێت، بەرزی دەکردمەوە و دەیخستمە سەر جۆلانە و هەر خۆشی بوو کەیفی بەو کارەی دەهات. زۆر حەزی دەکرد ، بەبێ ئەوەی پرس بە دەستەکانم بکات، دەستم بگرێت. حەزی دەکرد هەمیشە درەنگ بەدەم خەڵکەوە بچێت بۆ ئەوەی سەرنجیان بۆ لای خۆی ڕابکێشێت و کاتێك کە خۆشی میوان بوو هەمیشە بە گرژ مەیگێڕەکانی تردا دەچووەوە. ئەگەر (کرۆن)ێکی ببەخشییایە، دەیویست، هێندەی ئەوەی کە سەد (کرۆن)ییەك ببەخشیت، سوپاسی بکرێت. (ی. پ. یێنسن) زۆر شانازی بە ناوەکەی خۆیەوە دەکرد.

کاتێك کە زۆر توورە دەبوو، پەلی (موددی) ڕادەکێشا و دەیبردە ئەودیوی دەرگاکەوە و دەستی بۆ تابلۆی سەر دەرگاکە درێژ دەکرد و دەیوت: ئەوەتا دەیبینیت کە لە سەر دەرگاکە نووسراوە (ی. پ. یێنسن) و ئەمەش بەو مانایە کە منم لێرە دەژیم و هەر منیشم کە فەرمان دەدەم و کەسی تر نا.

ڕۆژێکیان (ی. پ. یێنسن) هاتەوە بۆ ماڵەوە، ڕۆژنامەیەکی فڕێدایە سەر مێزەکە و بە لە خۆبایبوونێکەوە وتی: منتان لە ڕۆژنامەدا بینیوە؟ خوێندمانەوە: (ی.پ.یێنسن)ی مەیگێڕ لە لایەن دادگاوە بە سی (کرۆن) سزا دراوە، چونکە خواردنەوەی داوە بە کەسێکی زۆر زۆر سەر خۆش.

(ی. پ. یێنسن) ئەو بەشەی لە ڕۆژنامەکە دادڕی و لە جزدانەکەیدا شاردییەوە.

کە (ی. پ. یێنسن) بە زۆری بێ کەیف و تاڵ و تاریك بوو، زۆربەی کات (موددی) ڕوو خۆش و دڵشاد بوو. وا پێدەچوو هەمیشە لە جموجووڵدا بێت. بە ئاستەمیش بە بیرمدا نایەتەوە کە (موددی)یم بینیبێت بە همێنی و بۆ پشوودان لە سەر کورسییەك دانیشتبێت: یان هەر کەمێك لەوەوبەر لە سەر کورسییەك پاڵی دابووەوە و لەشی بەو پاڵدانەوەیە گرژ بووبوو و وا دەهاتە پێش چاو کە ئێستا نا نەختێکی تر لە سەر کورسییەکە هەڵدەستێت و دەکەوێتەوە جموجووڵ، یان لەوەدا بوو کە بەڕێوەیە بێت لە سەر کورسییەك هەڵبسێت و بەرەو دەرەوە بکەوێتە ڕێ.

(موددی) بە دەم یاریکردن و دڵخۆشییەوە ماڵەکەمانی پاك دەکردەوە: کاتێك کە پارچە پەڕۆکەی دەگرت بە دەستیەوە بۆ ئەوەی تەپوتۆزی ماڵەکە پاك بکاتەوە وەکو ئەوە وابوو جۆرێك لە سەمای بالێت بکات! گاهـ لە سەر پەنجە دەوەستا تا تەپوتۆزی سەر دۆڵابەکە بماڵێت و گاهـ بە تەواوی خۆی دەچەماندەوە بۆ ئەوەی پێچکەی کورسییەك پاك بکاتەوە، جاروبار دەکەوتە سەر پەل بۆ ئەوەی دەستی بگاتە تەپوتۆزی ژێر قەنەفەیەك یان نیوەی لەشی لە پەنجەرەیەکەوە دەردەهێناو دەکەوتە تەکاندنی ئەو پەڕوپاتاڵەی دەستی کە تەپوتۆزی ماڵەکەی پێ ڕادەماڵی: جاروباریش بەدەم تەماشاکردنی شتێکی خۆشەوە کە لە جادەکەدا بەدی دەکرد لە پەنجەرەکەدا دەمایەوە و هاواری لە منیش دەکرد کە بچم و تەماشا بکەم.

بۆ ئەوەی دەستی بە تەونی جاڵجاڵۆکەی بنمیچەکەشدا ڕابگات دەچووە

سەر پێتەتەیەکی بچکۆلە و خۆی بۆ درێژ دەکرد: لەوێدا وەکو سەماکەرێك لە سەر یەك قاچ بەملا و ئەولادا دەهات و بە هەموو لایەکدا دەستوپلی بەرەو تەونەکە ڕادەوەشاند و تا لە ئەنجامدا بەدەم ئاوازی سەرکەوتنەوە هاواری دەکرد: ئەوە تەونەکەشم ڕامالّی.

هەر کە تەپوتۆزی سەر پیانۆکەشی ڕادەمالّی، بەوە کۆتایی پێ دەهێنا کە لەمسەر تا ئەوسەر دەست بە سەر دانەکانیدا دەهێنا و لەگەلّیشیدا گۆرانی دەوتەوە.

کە ئەرزەکەی دەشت، هێندە ئاوی بە سەردا دەکرد کە دەمانتوانی خۆمان لە ئاوەکەدا ببینین و زۆربەی کاتیش لەگەلّ گوشینی پەڕۆکەی دەستیدا پێڕادەگەیشت شتێکی خۆش بگێڕێتەوە. (موددی) لە دلّەوە قسەی بۆ کەلوپەلەکانی نێو مالّ دەکرد: دەیتوانی بە کورسییەکی کۆن بلّێت: بێگومان دەبینم کە کۆن بوویت، بەلاّم هیچ ترست نەبێت، هێشتا کاتی ئەوە نەهاتووە فرێت بدەمە سەر سەرەنوێلکەکە، لە جیاتی ئەوە قوماشێکی تازەت بۆ دەکڕم! یان دەیتوانی بەرەو لای سەعاتە چالّمە زلەکەمان بڕوات و بەدەم پەنجەدان لە پاندۆلەکەیەوە بلّێت: گویّ بگرە، ئەمڕۆ دەبێت بە زۆر شتدا ڕابگەم و بۆیە نابێت وەکو ئەوەی کردووتە بە خوو ئەمڕۆش پەلەم لیّ بکەیت! ناتوانیت نەختێك هێواشتر بیت؟ یان بۆ ئەوەی کوپی قاوەیەك کە تازە دەسکەکەی شکابوو هێور بکاتەوە دەیوت: ئەوەندە خۆت سەغلّەت مەکە، باشتر کە ئیتر گوێت لە قسەوقسەلّۆکی کوپەکانی تر نابێت، و بێجگە لەوەش لە پلە و پایەت بەرز دەکەمەوە و دەتکەم بە شەکردان! ئەوجا (موددی) کوپە بیّ دەسکەکەی پڕ دەکرد لە شەکری سپی کە لە ناویدا دەدرەوشایەوە.

ئەگەر لە خۆڕاش پەست و دلّتەنگ بوومایە، (موددی) کاغەزی یاریکردنەکەی دەهێنایە پێشەوە و دەیوت: وەرە با دەستت بۆ بگرمەوە! هیچ سنوورێك بۆ ئەو شتە خۆش و قەشەنگانە نەبوو کە گفتی دەدا لە

پاشەڕۆژدا پێیان بگەم! دوای ئەوەش قاوەمان دەخواردەوە.

(موودی) زۆر جاران پێی دەوتم: کە پیاو دڵتەنگ و پەست بوو دەبێت قاوە بخواتەوە و کە دڵشاد و دڵخۆشیش بوو هۆکاری زیاتری بە دەستەوەیە بۆ قاوەخواردنەوە. ئای چەند جار پێکەوە بەدەم قاوە خواردنەوەوە خۆمان لە خەم و پەژارە ڕزگار کرد و چەند جاریش هەر بەدەم قاوەخواردنەوە زیاتر و زیاتر بەناو خۆشی و دڵشادیدا ڕۆچووین.

هەر سێ هەفتە جارێك، یەكشەممان،(ی. پ. یێنسن) دەستبەتاڵ دەبوو و هاوینان هەمیشە دەبوو بە سەیران و گەشتێك ئەو ڕۆژەمان پیرۆز بكردایە و هەمیشە دەچووین بۆ (دیورەهاڤسباكێن).

من ڕقم لەم گەشت و سەیرانەی یەكشەممان دەبووەوە كە هەمیشە بە ناخۆشی دەبڕایەوە، بەڵام لەوە دەچوو (موددی) نەیەوێت ئەو هیوایە لە دەست بدات كە هەر نەبێت جارێك لە جاران سەیرانێكی سەركەوتوو بە سەر بەرێت و هەموو جارێك بە هەمان چاوەڕوانی و پەرۆشەوە تێشووی دەپێچایەوە و كەرەسەكانی ئامادە دەكرد.

بەیانیی یەكشەممەیەك لەو یەكشەممانە وەكو هەر جارێك سەعات یانزدە دەستمان پێ كرد و سەبەتەیەكی گەورەی پڕ لە خواردەمەنی و تۆپێكمان لەگەڵ خۆماندا برد. تۆپەكە بۆ ئەوەی من یاری پێ بكەم. –ئەوە خواستی (ی. پ. یێنسن)بوو، نەك هی من. سەرەتا بە گەشتێكی دوورو درێژ و ناخۆش بە ترام دەستی پێ كرد. ترامەكە پڕ بوو لەو كەسانەی كە یەكشەممان دەچوونە سەیران و هەمووشیان دڵ پڕ لە هیوا سەبەتەی پڕ لە خواردنیان لە بن دەست نابوو.

كە گەیشتینە جێی مەبەست، سەرەتا هەموو ژنەكان و بەدوایاندا منداڵەكانیان و پاشانیش باوكە فەخورەكانیان دابەزین. من هەر هەستم بە ناڕەحەتی دەكرد و هیچی تر، نا بەدڵ و لەش بەبار دوایان كەوتبووم. بەڵام وا پێدەچوو كە كەس، ئەگەر چیش بە ئاشكرا پیشانم دەدا و نەمدەشاردەوە، هەست بەو ناڕەحەتییەی من نەكات. (موددی) و (ی. پ. یێنسن) سەر حاڵ و بەدەم قسەوە كەوتبوونە ناو ئەو ڕیزە درێژەوە كە سەیرانكەران پێكیان هێنابوو و زۆریش بە كەیف بوون.

وردە وردە گەیشتینە جێیەكی بەرفراوانی پڕ لە سەوزەگیا كە لەوێدا خەڵكەكە هەر یەك و بەلایەكدا بڵاوەیان لێ كرد و هەندێكیان بەردەوام دەبوون و هەندێكیش هەر كە جێیەكیان دەدۆزییەوە و لێی دادەنیشتن.

ئێمەش جێیەکمان بۆ خۆمان دۆزییەوە و دانیشتین.

ئەوجا دەست بە خواردن کرا، یان برسی بووین و یان برسی نەبووین و بەڵام، دەبوو بخۆین. هەر زووش سەوزە گیاکە پڕ بوو لەو دایکانەی دەهاتنە سەر چۆك و خەریکی ئامادەکردنی خواردن و سفرە ڕاخستن بوون، وای لەو منداڵە پێ یەتییە قاوقیژکەرانەی کە بە تاسووق و حەسوودییەوە لە یارییەکانی یەکتریان دەنواڕی، لەو باوکە دڵخۆشە مشەمشکەرانەی کە بە قۆڵی هەڵکراوەوە بەو ناوەدا دەهاتن و ڕۆژەکەیان بە یاریکردن بە سەر دەبرد. لەو کاتەدا کە (موددی) خەریکی سفرە ڕاخستن و خواردن ئامادەکردن بوو، ئێمە خەریکی ئەوە بووین یاری لەگەڵ یەکتردا بکەین. یارییەکە بریتی بوو لەوەی کە تۆپەکە لە دەستی من ڕاپسکێنێت و دوور دوور هەڵی بدات، ئەوجا لە جێی خۆی بوەستێت و بە فەخرەوە چاوەڕێی ئەوە بێت کە من بە ڕاکردن تۆپەکەی بۆ بهێنمەوە. کتومت وەکو سەگێك، کە بە کەیف و خۆشییەوە دەکەوێتە کلکەلەقێ. بەڵام من وام پێشان دا کە دۆزینەوەی تۆپەکە زۆر زەحمەتە و تا کاتێك نانیش ئامادە نەکرا بە تۆپەکەوە نەگەڕامەوە بۆ لای.

(ی. پ. یێنسن)، بێگومان، خۆی بە خەمی کەرەسەکانی خواردنەوەوە بوو و بتڵە گرانبەهاکەی بەوپەڕی وریاییەوە هێنایەوە پێشەوە. با لە دەست ئەو پارچە کاغەزانەی کە پاروەکانمان تێوە پێچابوون ڕزگاری کردین کە بە شنەشنەوە کەوتنە دەم با و بەسەر سەوزەگیاکە بە سەماکردنەوە بەرز بوونەوە، تا بە چڵوچێوی داروەوەنەکانی دەوروبەرەوە گیرسانەوە. زۆری نەدەخایاند تا چاوی (ی. پ. یێنسن) ئەو نیگا شووشەیییە دایگرت، کە هەمیشە باوبۆرانی بەسەرماندا دەقڕاند. (موددی)، وەك خۆی دەیوت، هەر بۆ ئەوەی دڵی ئەو خۆش بکات، یەك دوو پێکی لەگەڵدا هەڵدەدا، بەڵام من دڵنیا بووم لەوەی کە ئەو بۆ خۆشی حەزی لێ دەکرد. هەموو بیرەیان دەخواردەوە و پاشان نیوە بەتاڵ بە کەشخەیییەوە فڕێیان دەدانە سەر

سەوزە گیاکە و گەنجەکانیش بە خۆشی و گەشکەوە نیوەکەی تریان دەخواردەوە.

(موددی) و (ی. پ. یێنسن) ئەوەندە سەر حاڵ و بە کەیف بوون، کە لەوە بوو بتوانن لە ڕێگای ئەو هەموو شیرینییەوە کە دەیانکرد بە دەمدا بمکوژن، ئەگەر خۆم ڕێم لێیان نەگرتایە. پێم پێدەکەنین و داوایان لێ دەکردم بڕۆم بۆ لای منداڵەکانی تر. لەوان دوور کەوتمەوە، بەڵام نەك بۆ ئەوەی بچم بۆ لای منداڵەکاتی تر. جێیەکی تەنیا و لاتەریکم دۆزییەوە و لێی دانیشتم و پاڵم دا بە سپیدارێکەوە. سەیری دەوروبەری خۆمم کرد. سەوزە گیایەکە خراپی بە سەر هێنرا بوو. درەختەکان لە کوێ بوون؟ ئەی گوڵەکان؟ سروشت لە نێو دەریای ئەو خەڵکەدا خنکا بوو. هەموو بە قاووقریشکەوە لە نێو بێدەنگییەکەیدا تەپاوتلیان بوو، چڵوپۆپی درەختەکانیان دەشکاند، گوڵەکانیان لە ژێر پێ دەنا و منداڵەکانیش بە کەیف و خۆشییەوە لە هەموو شوێنێك و بە هەموو شتێکدا دەمیزان. بەر لەوەی خەو بمباتەوە، وام هێنایە بەر خەیاڵی خۆم کە درەختەکان بە تاسە و ئارەزووی هاتنی دووشەممەوەن، تا بتوانن بگەڕێنەوە بۆ ناو ژیانە کشومات و بێدەنگەکەی خۆیان.

بەدەم ئەوەوە کە کچێکی بچکۆلە لە لامەوە وەستا بوو و پرچەکانی ڕادەکێشام، خەبەرم بووەوە. گەڕامەوە بۆ لای (موددی). ئەو و (ی. پ. یێنسن)یش بۆ ماوەیەك خەویان لێ کەوتبوو. سەروسیمایان هەڵاوساو و سوور هەڵگەڕاو بوون. شەرمم کرد سەیریان بکەم و وەکوئەوە وا بوو کە نوستنی بەر خۆرەتاو تەواو ڕووتوقووتی کردبنەوە. (موددی) بە کەیف و خۆشییەوە وتی: بەر لەوەی بچین بۆ (باکن) سەر و قاوەی تر دەخۆینەوە و تەرمۆسەکەی هێنایە پێشەوە. بەڵام (ی. پ. یێنسن) قاوەی نەویست. ئەو گەیشتبووە ئەو جێیەی کە ئیتر بێجگە لە (برێنڤین)(*)و بیرە هیچی تر

(*) برێنڤین جۆرە مەشروبێکی قورسە.

نەخواتەوە. (موددی)یش بە خۆشییەکەوە وتی: کەیفی خۆتە و خۆشی وا پێشان دا کە هیچ دەربەستی ئەوە نییە، ها ئێستا نا نەختێکی تر شەڕ و هەرامان بە سەردا قڵپ دەبێتەوە. من بە تەماشاکردن ویستم ئاگاداری بکەمەوە و بەڵام ئەو نەیویست لە ئاگادارکردنەوەی نێو چاوەکانی من تێ بگات.

کە ڕۆیشتین بە خواستی دڵی خۆی دەستی دایە سەبەتەکە و هەڵیگرت، کە بێگومان زۆر سووکتر بووبوو لەوەی ماڵەوە. دەی خۆ دەتوانیت سەبەتەکە بۆ باوکت هەڵبگریت، (موددی) بە دەنگێکەوە وەکو ئەوەی هانم بدات وتی و منیش بە سەروسەکوتێکی مۆن و گرژەوە وتم: ماندووم و با (ئەو) خۆی هەڵیبگرێت. یەکسەر (ی. پ. یێنسن) دەستی لە سەبەتەکەی بەر دا و داینا و ئیتر باووبۆرانیش بە سەرماندا قڵپ بووەوە.

بە جۆرێك کە هەموو ئەوانەی دەوروبەرمان بتوانن بیبیستن، نەڕاندی بە سەرمدا: (ئەو)! بە کێ دەڵێت: (ئەو)! هەندێکیشیان ڕاوەستان و گوێقولاغ بوون. (موددی) وتی: بێ دەنگ بە! پێویست ناکات بەو شێوەیە بقیژێنیت! ئەویش بەسەریدا نەڕاندی: تۆ دەمت داخە! و ئەوجا بە تووڕەیی و گڕژییەوە ڕووی کردەوە من. دەبێت فێری شەرم و حەیا بیت و دووبارەی کردەوە بە کێ دەڵێیت: (ئەو)! چاوەکانیشی بە خواردنەوە و بەدکاری سوور و شووشەیی بووبوون. ڕقم لێی دەبووەوە، بەڵام لەوە بچووکتر بووم ڕق و کینەی خۆمی پێشان بدەم. لە بری ئەوە سەرلێشواو و بە شەرمەوە سەیری ئەرزەکەم کرد.

(موددی) وتی: داوای لێبووردن لە باوکت بکە! ناچار بووم داوای لێبووردنی لێ بکەم و پێنج جاریش لە سەر یەك بڵێم: بابە. دوای ئەوە دڵم تێکەڵ و پێکەڵ هات و ناچار لە ڕێگاکە لام دا و دەستم کرد بە ڕشانەوە. ناخم دەیچریکاند: ڕقم لێتە، ڕقم لێت دەبێتەوە. (موددی) زاتی نایە بەر خۆی و پێی وت: نایبینیت کە دەرشێتەوە و دڵی تێکەڵ دێت؟ ئەویش هات

بە لامەوە و وتی: وەوە! با هەمووی لە بیر خۆمان ببەینەوە و بچین بۆ (باکن) نەختێ بای باڵی خۆمان بدەین. بوشت هەیە هەموو یارییەکان بکەیت و سەیری (میستەر یاکل)یش بکەیت.

کە گەیشتینە (باکن)، یەکسەر بەرەو شانۆی بووکە شووشەکانی (میستەر یاکل) ڕامکرد و کەچی ئەو لەو کاتەدا گفتەکەی خۆی لە بیر چووبووەوە و لە بری ئەوە بەرەو یارییەکانی تر، کە خۆی زۆر کەیفی پێیان دەهات، پەلکێشی کردم. هێندەشی نەبرد دەستەکانم پڕ بوون لە شتی هیچ و بێ کەڵك. ئەو خۆی بە شانازییەوە لە تەنیشتەوە ڕێی دەکرد و پاسی هەموو شتەکانی دەکرد. یەك لە سەر یەکیش دەیپرسی: حەزت لێیان نییە؟ بە هەناسە بۆن ناخۆشەکەی سەروچاوی دەپێچامەوە. سەراسیمە و ماندوو بە چرپە دەموت: با! ئەو وتی: ئێستا شەربەتت بۆ دەکڕم و ئەوەندەش کولیچەی پێوە بخۆ تا دەتوانیت. دەموچاوی (موددی) گەشابووەوە. دەمتوانی لە دەموچاویدا ببینم کە بیری دەکردەوە: ئێستا ئیتر هیچ خەمێکم نەما.

(ی. پ. یێنسن) دڵ پڕ لە چاوەڕوانی سەیری منی کرد و بە خۆنازینێکەوە تەماشای مەیگێڕەکەی کرد: دوو بیرە و پەرداخێك شەربەتمان بۆ بێنە و ئەوەندەش کولیچە و کێك کە ئەم منداڵە بتوانێت بیخوات. بەڵام هێندە ماندوو بووم کە دڵم لەو هەموو کێك و کولیچەیە تێکەڵ دەهات کە بۆم داوا کرا. مەیگێڕەکە بە هەڵە شتی تری لە بەردەمدا دانایین و ڕێك ئەوەش بوو کە (ی. پ. یێنسن) چاوەڕوانی بوو بۆ ئەوەی بیانوویەك بدۆزێتەوە و پێیدا هەڵشاخێت. حەزی لەوە بوو بە گژ مەیگێڕاندا بچێتەوە و بەرۆکیان پێ بگرێت و بۆ ئەو گرنگیش نەبوو مەیگێڕەکە چی دەکرد و نەدەکرد، هەر چییەکی بکردایە هەر بە خراپە بە سەریدا دەشکایەوە. (موددی)هەوڵی دا بێدەنگی بکات، بەڵام بێهوودە بوو. گڕکانێك بوو و نەتدەتوانی بەری پێ بگریت. داوای لێ کرد: ئەوەندە مەخۆرەوە. ئەو نەڕاندی بە سەریدا: من بڕیار دەدەم نەك تۆ! و بە مشت کێشای بە مێزەکەی بەردەمیدا و هەرچی شووشە

و پەرداخ بوو بەربوونەوە. هەوڵمان دا لەگەڵ خۆمان بیبەین بۆ جێیەکی تر، بەڵام بۆمان نەچووە سەر. قیژاندی بە سەرماندا: بە کەیفی خۆمە و هەموو ئێوارەکە لێرە دادەنیشم و ئەگەر تۆ و ئەویش نارازین جا بە جەهەنەم و دەتوانن ملی خۆتان بشکێنن و بڕۆن! چاوی (موددی) پڕ بوون لە فرمێسك. ڕێك لەو کاتەشدا چاوی بە مەیگێڕەکە کەوتەوە و ڕووی لە پاسەوانی بارەکەش کرد و بە تووڕەیییەوە وتی: ئەمە چ خزمەت و بەدەنگەوە هاتنێکە! هەر ئێستا بیرە و پێکەکەم بخەنە بەر دەست! (موددی) وتی: ئەریٚ ناتوانیت نەختێك لەگەڵ ئەو مەیگێڕە بەستەزمانەدا لە سەر خۆتر بیت. هەستایە سەر پێی و بە لاچاو و پڕ کینەوە سەیری کرد و قیژاندی: ون بە لەبەر چاوم و ئەو منداڵە سپڵە و پێنەزانەش لەگەڵ خۆت بەرە!

بە پەلە چووینە دەرەوە.

کە هاتینەوە ماڵەوە دەستی کرد بە گریان و قسەی ناشیرین پێوتنی و وتی کە دەیەوێت لێی جیا بێتەوە. منیش هەر سەیرم دەکرد و لێی ورد دەبوومەوە. ئەوجا عەقڵ و هۆشم لە بەر هەڵگیرا و وتم: ئاخۆ بەبیٚ ئەو چەند باشتری بەسەر بەرین، ئاه ئەگەر بمردایە و نەجاتمان بووایە لە دەستی! (موددی) یش ڕێك لەو کاتەدا ڕووی لیٚ وەرگێڕام و وەك شێت و هار بە سەرمدا قیژاندی: ئاوا! دەتەوێت بمرێت! ڕاوەستە بزانە چۆن بۆی دەگێڕمەوە! و بە هەموو توانای خۆی کەوتە سەروگوێلاکم. لە هیچ شتێك تێنەدەگەیشتم. بەڵام پێش ئەوەی خەو بچێتە چاوم ئەوەم دەژمارد کە سیٚ هەفتەی تری ماوە بۆ یەکشەممەی داهاتوو، یەکشەممەی دەستەبەتاڵیی (ی. پ. یێنسن).

لە پێشدا گوێم لێ بوو کە لە دەرگا دەدرا، پاشان گوێم لە دەنگە زیت و وریاکەی خۆم بوو:(موددی)، لە دەرگا دەدرێت. دوای ئەوەش گوێم لە دەنگە ناسکەکەی ئەو بوو: لە دەرگا دەدرێت؟ ئاخۆ کێ بێت بەم ناوەختە لە دەرگا بدات؟ و بە کەیف و چاوەڕوانییەوە دەرگاکەی کردەوە.

هەم ترسام و هەمیش، کاتێك لە دەرگا درا، گوێقولاغ بووم و زیت و وریا بوومەوە. چەند شتی سەیر و سەمەرە، لەگەڵ لێدانی دەرگادا، خۆی نەکردووە بە ماڵماندا! خۆم فێر کردبوو کە کاتێك لە دەرگا دەدرا، دەبوو بڕۆم و بیکەمەوە، بەڵام کاتێك لە دیوارەکەمان دەدرا، لە ئەرزەکە و لە ژێر کورسییەکەم دەدرا، نەمدەزانی پەنا بۆ چی بەرم و بە چی وەڵام بدەمەوە. بەڵام (موددی) هەمیشە دەیزانی چی بکات و چۆن وەڵام بداتەوە.

هەندێك جار ئەوەش ڕووی دەدا، بەبێ ئەوەی کەس لەودیو دەرگاکەوە هەبوو بێت، لە دەرگا دەدرا. لە کاتی ئاوهادا من و موددی هەر ئەوەندەمان پێ دەکرا، چاو لە ڕاڕەوە دوور و درێژ و تاریکەکەی بەر دەرگاکە ببڕین و ئەوجا ئەو بەوپەڕی خۆشییەوە دەیوت: کەسی لێ نییە! هەبێت و نەبێت، دەبێت ئەوە دەستی یەزدان بووبێت و بە دەرگاکەی ئێمە گەیشتبێت، بەڵام نابینم کە هیچ خاچێکی لە سەر دەرگاکە کێشا بێت، کەواتە هێشتا وەختی مردنی کەسمان نەهاتووە.

ئەگەر لە دیوارەکەمان بدرایە، دەیوت: ئێستا سیسرکەکان یەکێك لە مردووەکانی خۆیان دەنێژن. ئەگەر لە ئەرزەکەمان بدرایە، لێی دەدایەوە و دەیوت: هەر ئەوەندە وەڵامیان بدەیتەوە، ئیتر دەست هەڵدەگرن و پێیدا ناکێشن. بە ترسەوە لێم دەپرسی و زۆر چاکیش دەمزانی وەڵامی چییە: کامانە؟

دەیوت: بێگومان، ڕۆحی مردووەکان. ئەگەر لە ژێر کورسییەکەشم بدرایە، بە پێکەنینەوە دەیوت: دەی ئێستا دەبێت بگوێزیتەوە بۆ کورسییەکەی تر،

چونکە لەوە دەچێت کەسێك بیەوێت کورسییەکەت لێ قەرز بکات! منیش بۆ کورسییەکی دیکە دەمگواستەوە.

ئێوارەیەکیان بە خەبەر هاتم و گوێم لە (موددی) بوو بە هاوڕێیەکی خۆی دەوت: بیهێنەرە پێش چاوی خۆت، شەوێکیان دەوروبەری سەعات دووی شەو لە دەرگا درا و کە کردمەوە؛ خوشکی مێردەکەم، لە نێو دەرگاکەدا ڕاوەستا بوو و تاڵە خوێنێکیش بە لاملیدا هاتبووە خوارەوە –

تا توانیم خۆم بە ژێر لێفەکەدا کردەوە و نەمویست زیاتر لە بارەی (خوشکی مێردەکەم)ەوە ببیستم، چونکە ئەو دایکی ڕاستەقینەی خۆم بوو و زۆریش لە دنیا سەیر و سەمەرەکەی دەترسام.

هەندێك جار بە کاغەزەکان یارییەکیان دەکرد و بەدەم ڕاز و نهێنییەکەوە بە مێزەکەیاندا دەکێشا، ئەوەی لە کاتی خۆشیدا بە مێزەکەیدا نەکێشایە، دەیدۆڕاند و لە یارییەکە دەکرایە دەرەوە. ئەوجا ئەو مێزە پڕ لە ڕاز و نهێنییە هەبوو کە زمانی لێدان و پێداکێشانی دەزانی، بەڵام دەبووایە خڕ بووایە. هاوڕێیەکانی موددی دەیانوت: مێزی خڕتان زۆرە و بۆ ئەو کارەش یەکاویەکن، بەڵام من لە (موددی) دەپاڕامەوە و داوام لێ دەکرد کە کارێك نەکەن هیچ مێزێك لە ماڵی ئیمەدا لێ بدات. لە بری ئەوە (موددی) چوو بۆ لای ئەوان و گوێی بۆ لێدانی مێزەکانی ئەوان دەگرت.

پێیان دەوتم: کە گەیشتیتە ئەوێ دەبێت بە نەرم و نیانییەوە لە دەرگات بدەیت و چاوەڕێ بیت تا بە دەنگتەوە دێن.

منیش بە نەرمی و هێواشی لە دەرگاکەم دەدا و لە لێدانەکەی خۆم، لەو بێدەنگییەی، ئەگەر کەس لە ماڵ نەبووایە، پشتی دەرگاکەی داگرتبوو دەترسام، لەو وەڵامە دەترسام کە دەدرامەوە، ئەگەر کەسێك لە ماڵەوە بووایە. هەندێك جار لەگەڵ کردنەوەی دەرگاکەدا، ناو دەرگا پڕ دەبوو لەو مندااڵنەی پێم پێ دەکەنین. هەندێك جاریش کە دەرگا دەکرایەوە،

گەورەیەك پەلكێشی دەكردم و چنگی پڕ دەكردم لە شیرینی. هەندێك جار بەلای منداڵێكی ساواوە دایاندەنام بۆ ئەوەی ئاگام لێی بێت، ئەویش ئەوەندی دەقیژاند كە پێم وا بوو ها ئێستا نا نەختێكی تر دەمرێت. هەندێك جار دەیانبردمە ژوورێكی تاریك و گەورە و بە تەنیا لە نێو ئەو كورسی و وێنە جۆراوجۆرانەدا بە جێیان دەهێشتم، كە پێیان نائاشنا بووم. جارێك لە جاران ئەوەندە لە ژوورێكی وادا چاوەڕێم كرد كە پێم وابوو لە بیریان كردووم و بە چەپۆك بەربوومە گشت دەرگاكانی ژوورەكە. كاتێكیش كە كەس وەڵامی نەدامەوە، یەكێك لە دەرگاكانی ژوورەكەم كردەوە و بەڵام، بە پەلە دامخستەوە: ئاخر نەمدەزانی كە گەورەكان بە ڕووتوقووتی لە تەنیشت یەكترەوە دەنوون!

ئێوارەیەکی زستان من و (موددی)، لە دەوری مێزە خڕەکە و لە ژێر چرای بنمیچەکەدا دانیشتبووین.(موددی) خەریکی گۆرەویچنین بوو، سەبەتەیەکی پڕ لە شلیلە و خوریی گۆرەویی تازە شۆردراوی لە پێش خۆی دانابوو. چرای بنمیچەکە، وەك ئەوەی بایەکی نادیار دیلانێی پێ بکات، کەمێك بەملاو ئەولادا دەهات و تارماییەکانیشی وەکو تەنکە دووکەڵ بە سەر دیوارەکاندا هەڵدەگەڕان. (موددی) دەستی چەپی کردبوو بە ناو گۆرەوییەکەدا و دەستی تێدا تۆپەڵ کردبوو و وەکو تۆپەوانەیەك بۆ ڕێکخستنی بەشی لای پاژنەی گۆرەوییەکە بە کاری دەهێنا و هەرجارێکیش کە شیشەکەی بە خۆی و دەزووە درێژکۆلەکەی دوایەوە لە گۆرەوییەکەوە بەرز دەکردەوە، قۆڵی سێبەری بە سەر دیوارەکەدا دەکێشا و مارئاسا پێچاوپێچ بە دیوارەکەدا هەڵدەکشا و وەکو تەورێکی دەسك درێژیش بەرەوخوار بە سەر دیوارەکەدا دادەکشایەوە خوارەوە.

ماوەیەك بوو بێدەنگ، هەریەکە و سەرقاڵ بە خەون و خەیالاتەکانی خۆیەوە، دانیشتبووین، کە یەکسەر یەکێك، سێ جار لە سەر یەك بە کورتی و بەلام بە دڵنیاییەوە، لە دەرگاکەی دا.

بە خۆشییەوە وتم: (موددی) لە دەرگا دەدرێت! و دڵ پڕ لە چاوەڕوانیش تەماشام کرد.

(موددی)یش، بە دەنگێکی پڕ لە خۆشی و چاوەڕوانییەوە، وتی: ئاخۆ کێ بێت لە دەرگا بدات! و کەرەسەکانی خستە لاوە و لە کورسییەکەی بەرز بووەوە و لە سەر نووکی پێ و بە چەند هەنگاوێك، لە کاتێکدا کە دووبارەی دەکردەوە: ئاخۆ کێ بێت؟ بەرەو دەرگاکە ڕۆیشت.

دڵ پڕ لە چاوەڕوانی لە دوای (موددی)م دەڕوانی و بە تاسە و ئارەزووی ئەو شتە خۆشانەشەوە بووم کە ئەو، کاتێك میوانێك ڕووی تێ دەکردین، لە بەردەمی دادەنایین.

بەڵام کە (موددی) دەرگاکەی کردەوە، کەس لە بەر دەرگاکە نەبوو. سەیری چەپ و ڕاستی ئەویوی دەرگاکەی کرد، چاوی لە تاریکایی ڕاڕەوی هەورەبانەکە بڕی، سەری لار کردەوە بۆ ئەوەی گوێ بگرێت، بەڵام نە هیچی بینی و نە هیچیشی بیست. (موددی) وتی: شتێکی سەیرە، تەنانەت پشیلەیەکیشی لێ نییە! ئەوجا دەرگاکەی داخستەوە و وتی: دەبێت بە هەڵە بیستبێتمان!

بە کەمێك دوودڵییەوە دەستی دایەوە کەرەسەکانی و دەستی بە چنینی گۆرەوییەکانی کردەوە، ئاواتی منیش نەهاتە دی، بەڵام کەمێکیش دوودڵی دایگرتم و خۆم لە (موددی) نزیکتر کردەوە.

ڕێك لەو کاتەدا کە بێدەنگی ژوورەکەی داگرتبووەوە، لە دەرگا درایەوە: سێ جار بە توندی. ئەمجارەیان لە نێوان هەر لێدانێکدا نەختێك ڕادەوەستا: لەوە نەدەچوو دەنگەکە لە بوونەوەرێکی ساغ و ڕووخۆشەوە بێت.

بە دڵەڕاوەکەوە تەماشای (موددی)م کرد.

وەك ئەوەی بیەوێت نەختێك خۆی بێ ترس و ئارخەیان پێشان بدات، (موددی) وتی: تۆ بیکەرەوە! ئەگەر خێویش بێت، هیچ خراپەیەك لەگەڵ منداڵێکی بێ گوناهـ ناکات!

سەری نارەزاییم ڕاوەشاند. (موددی) پەلی گرتم و پێکەوە بەرەو دەرگاکە ڕۆیشتین و کردمانەوە.

ئەمجارەش کەس لەودیو دەوگاکەوە نەبوو، بەڵام من پێم وابوو کە شتێکی سارد نیشانەیەکی لە سەر نێوچەوانم کێشا و بە ترس و لەرزەوە خۆم بە (موددی)ەوە، کە یەکسەر دەرگاکەی دایەوە بەیەکدا، نووساند. ئەمجارەیان هیچ خەمی ئەوەشی نەبوو سەیری ڕاست و چەپ بکات. لە بری ئەوە بە خێرایی چەند جارێك کلیلەکەی بادا و دەرگاکەی لەمدیوەوە توند کرد.

پاشان پێکەوە و لە سەر نووکی پێ خۆمان گەیاندەوە مێزە خڕەکە و لێی دانیشتین. زۆر ترسام لەوەی کە ئەوەی لەودیو دەرگاکەوە نەبوو، ئەگەر چی دەبوو لەوێ بووایە، گوێی لێمان بێت و ڕەنگ بێت ڕێمان نەدات لە دەرگاکە دوور بکەوینەوە.

کە گەیشتینەوە لای مێزەکە (موددی) چرپاندی بە گوێمدا: ئەگەر لێش بدرێتەوە، نایکەینەوە! من تەنانەت زاتی ئەوەم نەبوو دەمیش بکەمەوە، بەڵکو هەر بە سەر ڕاوەشاندنێك ڕەزامەندیی خۆم پێشان دا.

(موددی) لە شوێنی خۆی دانیشتەوە، بەڵام دەستی بۆ کارەکەی نەبردەوە و هەر بە واق وڕماوییەوە بە ژوورەکەیدا دەڕوانی و منیش بەدەم لەرزەوە لە نێوان هەردوو قاچیدا ڕاوەستابووم و هەر دووکیشمان بەدەم چاوەڕوانیی لێدانەوەی دەرگاکەوە دڵمان لە خورپەدا بوو.

لە پڕێکدا موددی بە دەنگێکی بەرز کە منی لە جێی خۆم ڕاچڵەکاند وتی: ئا لاچۆ! با بڕۆم بۆ موبەق و شتێکی خۆش بۆ خۆمان دروست بکەم!

ئەوجا بە پەلە لە ژوورەکە چووە دەرەوە. لە ترسی ئەوەی بە تەنیا بە جێ بهێڵرێم، بەپەلە دوای کەوتم و ڕێك لەو کاتەشدا کە خەریك بوو دەگەیشتمە موبەقەکە، پێم وابوو کە یەکێك لە پشتەوە دەمگرێت و چرپاندم بە گوێی(موددی)یدا: ڕەنگە (ئەو) هاتبێتە ژوورەوە!

(موددی) بە دەم پێکەنینێکی ساختەوە پرسی: کام ئەو؟ خۆ خۆت بینینت کە کەس لەو دیو دەرگاکەوە نەبوو!

زمانم کەوتە تەتەڵە و وتم: بەڵام خۆ ئەگەر خێو بێت، ناتوانیت بیبینیت!

(موددی) بە دڵنیاییەکەوە وتی: نا، با لە بیر خۆمانی بەرینەوە، ڕەنگە کەسێك بووبێت و ویستبێتی نەختێك گاڵتەمان لەگەڵدا بکات، بەڵام ڕێك لەو کاتەدا کە ویستی دەرگای ژوورەکە دابخات، بۆ جاری سێیەم لە دەرگا درایەوە.

ئەمجارەیان لە نێوان هەر لێدانێکدا، زیاتر ڕادەوەستا و وەك ئەوە وابوو ئەوەی کە لە دەرگاکە دەدات بیەوێت بەو ڕاوەستانانەی نێوان لێدانەکان شتێکی گرنگتر لە لێدانەکان بڵێت و بەو شێوەیەش زیاتر بمانترسێنێت.

بەدەم لووشکە لووشکەوە زیاتر خۆم بە (موددی)یەوە نووساند. ئەو گرتمیە باوەش و لێوەکانی بە شێوەیەك لێ کرد وەك ئەوەی پێم بڵێت: بێ دەنگ بە! منیش بێ دەنگ بووم و تەنیا شتێك کە گوێمان لێ بوو دەنگی هەناسەبڕکێی پڕ لە ترس و لەرزی خۆمان بوو.

چاوم لە قووڵایی ژوورەکە بڕیبوو. لە ژوورەوە تارماییەکان بە گورج و گۆڵی و لەش سووکییەوە لە سەر ئەرزەکە و دیوارەکان سەمایان دەکرد و وەك ئەوە وابوو کە تارماییەکان لەو کاتەدا هەست بە ئازادییەکی زیاتر بکەن کاتێك کە ژوورەکەیان بۆ چۆڵ کرابوو و لەوان زیاتر کەسی دیکەی تێدا نەبوو. چراکەش، وەك ئەوەی کە کەسێك لەو کاتەدا دەستی لێ دابێت، زیاتر بەملا و ئەولادا دەهات و جارجاریش شیشی گۆڕەوچنینەکەش لە نێو ئەو گۆڕەوییەدا کە لەولاوە دانرابوو بە تەواوی دەدرەشایەوە.

نا، نەمدەوێرا بچمەوە ناو ژوورەکە و هەر چۆنێك بێت لە موبەقەکەدا دڵنیاتر بووم، جار لە دوای جار چاوم لە ئاستی یاریی ترسناك و تۆقینەری تارماییەکاندا دادەخست، بەڵام هەر جارێك بە پەلە دەمکردنەوە و نەشمدەزانی کامیان ترسناکترە: سەیرکردن یان سەیرکردن.

ئاه، چەند بە ئاواتەوە بووم (موددی) دەرگای ژوورەکە دابخات و هەر بە تەنیا موبەقەکەمان بۆ بمێنێتەوە تا پاسی بکەین و بێجگە لەوەش بە ئاواتەوە بووم کە موبەقەکە ژوورێکی بچکۆلەی هەبووایە کە بمانتوانیایە خۆمانی تێدا بئاخنین و ئەو ژوورە بچکۆلەیەش ژوورێکی بچکۆلەتری تایبەت بۆ ئێمەی هەبووایە؛ ئا، بە ئاواتەوە بووم ئەو ژوورە هێندە بچکۆلە بووایە کە تەنیا جێی من و (موددی) تێدا ببووایەتەوە، بەڵام لە هەموو

شتێکیش دڵنیاتر ئەوە بوو کە من بۆ خۆم لە نێو لەشی (موددی)یدا بوومایە!

وا توندیش خۆم بە (موددی)ەوە نووساندبوو، وەکو ئەوەی لە ڕاستیشدا بمەوێت خۆم بە ناو لەشیدا بکەم. ماوەیەکی درێژ پێکەوە بە بێدەنگی دانیشتین: ترساین و لەگەڵ ئەوەشدا کەمێك بە ئامادەبوونی یەکتری هەستمان بە دڵنیایی کرد.

لە پڕێکدا دەنگی هەناسەبڕکێیەك لە ژوورەکەوە، وەکو ئەوەی کەسێکی نامۆ لە ژوورەکەدا بێت، هاتە بەر گوێمان؛ بە ترس و لەرزەوە تەماشای ژوورەکەمان کرد بینیمان کە تارماییەکان وەکو ئەوەی کەسێك دوایان کەوتبێت و ڕاویان بنێت کەوتبوونە ترپەترپ، بەڵام هاوکاتیش تا دەهات کاڵتر دەبوونەوە و کاتێکیش بە لاچاوێك سەیری چرای بنمیچەکەمان کرد، بینیمان کە ڕووناکییەك خەریکە دەکوژێتەوە: چراکە زمانێکی لە دووکەڵی ڕەشی درێژی قەترانی درێژ کردبووەوە. لە خۆشییاندا ئاهێکمان بە بەردا هاتەوە: هەناسەبڕکێ و ترپەترپەکە لە ڕووناکایی چراکەوە، کە بەرەو کوژانەوە دەچوو، دەهات!

(موددی) وەکو ئەوەی لە دەست شتێك ڕزگاری بووبێت، هەستا؛ بەڵام کاتێك ویستی بچێتە ژوورەکەوە تا نەوت بکاتە چراکەوە، توند توند خۆم پێوە نووساند: بۆی نەبوو بچێتە ژوورەوە!

لە کاتێکدا کە (موددی) دەیویست ڕازیم بکات بەوە کە لەگەڵیدا بچمە ژوورەوە، گوێمان لە دەنگێکی تر بوو، دەنگێك وەکو ئەوەی لە جادەکەوە بێت! ئەوە دەنگی غار کردنی ئەسپێك بوو کە سمە ناڵکراوەکانی دەکێشا بە بەردەڕێژی شەقامەکەدا و زایەڵەی دەهات و وەکو ئەوەش وا بوو کە ئەسپەکە لە ماڵەکەی ئێمە نزیك بێتەوە، چونکە تا دەهات دەنگەکە زیاتر بەر گوێمان دەکەوت. ئەوجا لەوە بوو ئەسپەکە لە بەر ماڵەکەماندا ڕاوەستابێت، چونکە لە پڕێکدا دەنگ نەما و کشومات بوو.

پاش نەختێك ئەسپەكە بە غار غارێن دوور كەوتەوە و دەنگەكەش تا دەهات دوورتر دەكەوتەوە، منیش ئەوەندە گوێم بۆ غارغارێنی ئەسپە شل كردبوو، كە لە خەیاڵی خۆمدا هەر دووكمان فریای ئەوە كەوتبووین خۆ هەڵدەینە سەر پشتی و خۆ دەرباز بكەین.

ڕێك لەو كاتەدا كە دەنگی ئەسپەكە خامۆش بوو، لە ژوورەكەوە گوێم لە ئاهـ هەڵكێشانێكی قووڵ بوو و ڕووناكاییەكەش بە تەواوی كوژایەوە.

(موددی) بە تەواوی بە سەر ترسەكەیدا زاڵ بووبوو و بە دەنگێكی كراوەوە وتی: دەزانیت چی، پێم وایە ئەسپەكە هاتبوو بۆ ئەوەی ئەو خێوە لەگەڵ خۆیدا ببات كە لە دەرگاكەی داین، چونكە بێگومان خێوەكە ڕێی هەڵە كردبوو و ڕێی كەوتبووەوە ئەم دەوروبەرانە. پاشانیش وتی: وەرە با بچین چراكە هەڵكەینەوە!

بە نابەدڵییەوە دوای كەوتم: (موددی) بۆ دڵنیایی، ئەو شەوە چراكەی نەكوژاندەوە. چیتریش دەنگی لدانی دەرگاكەمان بەر گوێ نەكەوتەوە.

دوانزده ساڵان بووم، بە سەر جادە بەردە ڕێژکراوەکەدا دەڕۆیشتم و تیشکی هەتاو لە تەختی نێوچەوانمی دەدا، لە لایەکمەوە، دەریاچەکە، ڕەنگ پــۆڵایین، وەکــو دەمــەچــەقــۆیــەك دەدرەوشایــەوە و لــە لایــەکــەی دیکەشمەوە، دیواری تاریکی دەرەوەی ماڵەکان و (ئێرنا)ی زۆربڵێ بوو، بە خۆی و کراسە کونج کونجەکەیەوە.

هەموو شتێك ئاسایی دەینواند. دوانیوەڕۆیەکی ئارام و هێمن و دوو کچی دوانزدە ساڵانیش هەریەکە و بە خۆیان و خەونە بەربڵاوەکانیانەوە. تا ئەو کاتەی ڕووم بە لای دیواری تاریکی دەرەوەی ماڵەکاندا وەرنەگێڕا، هــیــچ شتــێك، بــە هــیــچ جــۆرێك، سەرنجڕاکــێش نــەبــوو، ئــەوەی لــەوێشدا ڕووبەڕووی بوومەوە هەموو لەشی پڕ کردم لە ژان و کوڵ.

لە (ئێرنا)م پرسی: ئەوە کێیە؟ و ئاماژەم بۆ ئەو کوڕە سیانزە ساڵانەیە کرد کە سەری بەرەو دەروازەیەك لار کردبووەوە و بە چاوی پڕ لە خەون و خولیاوە لە دەریاچەکەی دەڕوانی. وەك ئەوەی لە مەڕمەڕ هەڵکەنرابێت و بێ ئەوەی بە هیچ جۆرێك لە قەشەنگیی خۆی بە ئاگا بێت، ئەو قەشەنگییە باڵایەی کە ئازاری منی دەدا، لە جێیەکەی خۆیدا ڕاوەستابوو. دەمویست دەستی تێوە بدەم. بەڵام (ئێرنا) هەر ئەوەندەی وەڵام دامەوە: ئێێش، ئەو تەنیا (فرانك)ە و هیچی تر، هەقت نەبێت بە سەرییەوە، ئەوەندە گرنگ نییە! و پاشان بەرەو پێش لەگەڵ خۆیدا بە کێشی کردم.

قەت بەخت نەبووە یارم تا قسەیەك لەگەڵ (فرانك)دا بکەم، بەڵام زۆر جاران لەوێدا ڕاوەستام و بە دزییەوە تەماشام کرد و هەمیشەش دوای ئەوە خەمینی دایدەگرتم و دڵپەست دەبووم.

کێ دەیەوێت یاریم لەگەڵ بکات؟ کێ دەیەوێت یاریم لەگەڵ بکات؟ قیژاندیان و وەك باگێژەی شاد و خەنی بە سەماوە ڕێیان کرد، منیش پڕ بە دڵ دەمویست هاوار بکەم: من دەمەوێت! من دەمەوێت! بەڵام لێوەکانم نەیاندەخواست قسە بکەن، قاچەکانم نەیاندەخواست ڕا بکەن. ئەگەرچی پڕ بە دڵ دەمویست یاری بکەم، بەڵام تەنیا ئەوەندەم پێ کرا لەوێدا بە دەم داپچڕاوییەوە، وەك ئەوەی پێیەکانم لە شەقامە بەردینەکە ڕوابن، ڕاوەستم و هەست بکەم: چەندێ حەزم بە یاریکردن دەکرد.

بەڵام زۆربەی یارییەکان هەر هێندەیان لە دەست دێت ئازار بدەن! نەمدەتوانی بەشداریی پێکەنینی هەندێك، گریانی هەندێکی تر؛ خەمباری هەندێك، شادی هەندێکی تر؛ بکەم.

ئەو یارییە تەنیا ئازار دەبەخشێت و هیچی تر. کێ دەتوانێت، کاتێك هەورەبانەکە پڕە لە خێو، پێبکەنێت! کێ دەتوانێت بەو گۆرانییە پێبکەنێت کە پڕە لە گریان! کێ دەتوانێت، پایزان، بە کەشتیی چارۆکەداری ڕووو لەمەرگی (قوو)ەکان پێبکەنێت! بە گوڵە پێشێلکراوەکانی باخچە و، بە چاوی پلیشێنراوەی کەستانییەکان پێ بکەنێت! کێ دەتوانێت بەو سەگانە پێبکەنێت کە دەلوورێنن، بەو هێلکە شەیتانۆکانە پێبکەنێت کە هەرگیز ناوێرن ماڵەکانیان بە جێ بهێڵن! کێ دەتوانێت بە برووسکە پێ بکەنێت، ئەو برووسکەیەی زمانی ئاگر دەپەیڤێت، کێ دەتوانێت پێ بکەنێت، کێ!

بەڵام من دەمەوێت، بە کامی دڵ پێ بکەنم. لە سەرم بکە. یارمەتیم بدە تا بتوانم گوڕ بدەمە بەر خۆم و بەشداری یارییەکەت بم! لە سەرم بکە!

تەنانەت لەگەڵ هاوڕێکانیشمدا، کاتێك لە جەژنی لەدایکبوونمدا دەهاتن بۆ ماڵمان، نەمدەوێرا یاری بکەم، هەر ئەوەندەم پێدەکرا بێدەنگ لە پەنایەکدا دانیشم و بە هیوای ئەوە بم بە زوویی بڕۆن و وازم لێ بهێنن. نەمدەویست دواکەس بم و لە دوای هەمووانەوە لە سەر کورسییەکەم

هەڵبستم و بە جێی بهێڵم. نەمدەویست ئەوە بم کە چاوی دەبەسترایەوە و دەبوو بە دوای ئەوانی تردا بگەڕێت.

نەمدەویست دوای یاسا و ڕێسای یارییەکان بکەوم، ئەوسا، وازیان لێ دەهێنام و دەڕۆیشتن، ئەمەش لە کاتێکدا بوو کە هەرگیز نەمدەویست وازم لێ بهێنن!

بە هیچ جۆرێك لەوە تێنەگەیشتم کە بۆ چی بۆمان نەبوو لەگەڵ ئەو پیاوە ڕووخۆشەدا بڕۆین و ئەو شۆکولادە بخۆینەوە کە پڕ بە دڵ حەزی دەکرد لەگەڵ ئێمەدا بیخواتەوە.

من و (کارین)، دوو سەعات بوو، لەگەڵ یاریی خلیسکێنەدا خەریك بووین و کاتێکیش کە لەشمان گەرم داهات، ماندوو بووین و خۆمان چەماندەوە بۆ پێڵاوی خلیسکێنەکانمان لە پێمان دابکەنین، کتوپڕ، بۆ ئەوەی یارمەتیمان بدات، لە بەردەمماندا قوت بووەوە و دەستی یارمەتی بۆ درێژ کردین.

پاشان لەگەڵماندا هاتە دەرەوە و هەر ئەوساش لێی پرسین ئەگەر بمانەوێت بچین و شۆکولادی لەگەڵدا بخۆینەوە. من دەمویست، بەڵام (کارین) وتی نا و ئیتر دەمی دا بەیەکدا و قڕوقەپی لێکرد. بە تەنیا لە سووچێکی جادەکەدا بە جێمان هێشت و بە ناو جادە چۆڵ و بێدەنگەکانی ئەو یەکشەممەیەدا ڕێی خۆمان گرتە بەر، بەڵام کاتێك گەیشتینە بەر دەرگای ماڵی (کارین) لۆمەی ئەوەم کرد کە نەیویست شۆکولادەکەی لێ وەربگرێت. ئەویش بە تووڕەیییەوە وتی: ئای کە گەوجی! خۆ دەزانیت کە نەدەبوو بۆ ئەوە –ڕەنگە خۆشت بزانیت مەبەستم چییە– لەگەڵیدا بچووینایە! و ئیتر خۆی کرد بە دەرگاکەدا و لە بەر چاوم ون بوو.

من تێنەگەیشتم مانای " ڕەنگە خۆشت بزانیت مەبەستم چییە" چییە و بەدەم ڕاڕایی و پرسەوە بەرەو ماڵ بوومەوە. بەڵام هەر ئەوەندەی پێم نایە ئەودیوی دەرگاکەوە، یەکسەر باسی ئەو پیاوەم بۆ (موددی) گێڕایەوە کە داوەتی شۆکولادی کردبووین و باسی (کارین)یش کە نەیویست لە بەر "ڕەنگە خۆشت بزانیت مەبەستم چییە" لەگەڵیدا بچین و لێشم پرسی: مانای " ڕەنگە خۆشت بزانیت مەبەستم چییە" بەڵام (موددی) هەر ئەوەندەی وەڵام دامەوە کە (کارین) باشی کردووە کە نەیهێشتووە لەگەڵیدا بچین و

ئەوەشی وت کە کەس نابێت لە خۆوە و لەگەڵ پیاوێکی نامۆ و نەناسدا شۆکولاد بخواتەوە و هەروەها وتی: ڕۆژگارێکیش دێت کە خۆت لە ″ ڕەنگە خۆش بزانیت مەبەستم چییە″ تێدەگەیت.

هەروەها نەمتوانی لەوەش تێبگەم ئەو پیاوەی لە سەر جادەیەك لێم هاتە پێشەوە و لێی پرسیم کە ئاخۆ دەتوانیت نیگارێکم بکێشێت، بۆ ڕێی پێ نەدرا؛ لە کاتێکدا پڕ بە دڵ حەزی دەکرد. کە لێی پرسیم من یەکسەر وتم ئا دەمەوێت و کەچی (موددی) و (ی. پ. یێنسن) وتیان نا نایەوێت و بە شێوەیەکی وا ناشیرینیش وەڵامیان دایەوە کە من لە جیاتی ئەوان هەستم بە تەریقبوونەوە کرد.

من پڕ بە دڵ حەزم دەکرد ڕێ بەو پیاوە بدەم نیگارێکم بکێشێت، لە بری ئەوەی بەرەو دەریاچەکە دوای ئەوان بکەوم، بەڵام دڵیشم ختورەی ئەوەی کرد کە ڕەنگە پەیوەندی بە ″ ڕەنگە خۆشت بزانیت مەبەستم چییە″وە هەبێت. بەڵام کاتێکیش کە هیچ کەسێك نەیدەویست ماناکەیم بۆ لێك بداتەوە، بۆ ماوەیەکی دوورو درێژ لێم بوو بە مەتەڵێك کە پیاوی یەکەم بۆ بۆی نەبوو شۆکولادمان بداتێ و بۆ پیاوی دووەمیش بۆی نەبوو نیگارێکم بکێشێت، هەرچەندە پڕ بە دڵ حەزیشیان دەکرد!

جەژنی کریستمس نزیك بووەوە و لەگەڵ ئەویشدا سەماکردنی ساڵانەی قوتابخانەکەمان. تا ئەو کاتە توانیبووم خۆ لەم جۆرە بەزم و ڕەزمانە دەرباز بکەم. بەڵام، ئەمساڵ، (موددی) پێی وا بوو کە دەبێت بچم و بەشداری بکەم.

وتم: ئارەزووم لێی نییە، بێجگە لەوەش نازانم سەما بکەم. (موددی) پێی داگرت و وتی: پێویستە خۆت فێری ئەوە بکەیت سڵ لەوە نەکەیتەوە بەشداریی خۆشیی خەڵکانی دیکە بیت و بترسیت. ئەوەندەی پێوەندی بە سەما کردنیشەوە هەبێت، هەر هێندە لە لایەن کەسێکەوە بۆ سەما داوا بکرێیت، ئیتر خۆی دێت.

بە گرژو مۆنییەوە وتم: بەڵام لەماڵەوە و لەگەڵ تۆدا خۆشترە. بەم سەر و فەساڵەشەوە کەس داوام لێ ناکات سەمای لەگەڵدا بکەم!

(موددی) وەڵامی دایەوە: ئەوەیان پێوەندی بە خۆتەوە هەیە. بە هەر حاڵ، کراسێکی جوانیشت بۆ ئامادە دەکەم.

کە ئێوارەی ئاهەنگ هات، خۆم لە کراسێکی ڕەقوتەقی خۆڵەمێشی، کە چەند خەتێکی سووری جەرگی تێدا بوو و هیچ بریقوباقێکی نەبوو، هەڵکێشا. وام هەست دەکرد کە لە نێو ماڵێکی لە کاغەزی ڕەقوتەق دروستکراودا دەجووڵێمەوە. (موددی) پرچەکانمی کردەوە و تا ئەوەی قژم وەکو شاڵێکی ئاڵتوونیی ئاماڵ سپیی بریسکەدار بە سەر شان و ملمدا هاتە خوارەوە، بۆی شانە کردم.

ئەوجا بە لە خۆڕازیبوونێکەوە وتی: ئاوها، دەی لە ئاوێنەکەدا تەماشای خۆت بکە! دەبینیت کە وەکو فریشتەیەکی بچکۆلانە دەنوێنیت؟

بە لاچاوێك تەماشای ئاوێنەکەم کرد و شتێکی بێ شێوەی بە ئاستەم دیارم بەر چاو کەوت.

(موددی)، بۆ قوتابخانە، لەگەڵمدا هات و بە درێژایی ڕێگاش بە

خـۆشیـیـەوە هــەر خـەریـکـی قسەکـردن بـوو و مـنـیش تـاڵ و گرژ و بێدەنگ لەگەڵیدا ڕێم دەکرد. گفتم بە خۆم دا، هەر ئەوەندەی بگەینە جێ و بە جێم بهێڵێت، خۆم بدزمەوە. بەڵام وەك ئەوەی (موددی) بیرەکانمی خوێندبێتەوە، چونکە ئەو تا ئەو جێیەی کە جلی دەرەوەمان لێ دادەکەند لەگەڵمدا هات و یـارمـەتـیشی دام پـاڵـتـۆکـەم لـە بـەرم دابـکـەنم. تـا بـە هـەڵـقـەیـەکیش لـە هاوپۆلەکانم دەورە نەدرام، بۆ ماڵ نەگەڕایەوە.

کـاتـێکـیش چـوویـنـە نـاو هـۆڵـی ئـاهـەنـگـەکـەوە، کـە وەکـو تـر هـۆڵـی وەرزشکردن بوو، ئورکێستراکە لەگەڵ تاقیکردنەوەی ژێی کەمانەکانیدا خەریك بوون و ئەوەی پیانۆکەشی لێ دەدا، جار ناجارێك، دەستی بە دانەکانیدا دەهێنا و ئاوازێکی لێ هەڵدەستاند.

ئیمە، کچەکان، لە بەرێکی هۆڵەکەدا و کوڕانیش لە بەرەکەی تردا کۆ بووینەوە و لە نێوانیشماندا ئەرزی هۆڵەکە ئاوێنە ئاسا، وەکو دەریایەکی خاڵی، شەوقی دەدایەوە و بیرم کردەوە: خوایە کێ بێت بوێرێت بە سەریدا بڕوات! و، خۆم لە پشتی کچە گەورەکانەوە شاردەوە.

لە حەشارگەکەمەوە دەمبینی کە هەردوولا، کچان و کوڕان، بە شێوەیەکی جیاواز تر لەوەی هەن هەڵسوکەوت دەکەن. کچەکان بەدەم نیگەرانییەوە سەریان بەملا و ئەولا با دەدا و بەنازونووزەوە لە سەر نووکی پەنجەکانیان خۆیان بە دەوری خۆیاندا دەسووڕاندەوە و کوڕەکانیش لە دەوری یەکتر کۆ بـووبـوونـەوە، بـە گوێی یـەکـتـریـانـدا دەچـرپـانـد و بـە مـانـاوە تـەمـاشای لای کچەکانیان دەکرد.

تـەنـانـەت مـامـۆسـتـاکـانـیشمـان بـە شێوەیـەکـی نـائـاسـایـی، وەك ئـەوەی ئەوانیش چەند دانەیەکی وەکو ئێمە بن، هەڵسوکەوتیان دەکرد و من لە بری ئەوان شەرم دایدەگرتم و پێم وا بوو کە فریویان داوین.

لە پڕێکدا چاوم لە سەر کوڕێك، کە لە (فرانك) دەچوو، گیرسایەوە؛ ئەو

کوڕەی هەمیشە سەرنجی ڕادەکێشام و قەتیش بۆم هەڵنەکەوتبوو قسەی لەگەڵدا بکەم. خورپەیەك بە دڵمدا هات و بیرم کردەوە: ئەو چی دەکات لێرە، ئەو بۆ ئەوە نابێت لێرە بێت.

کوڕەکە، لەگەڵ کوڕگەلێکدا کە بە پەرۆشەوە سەرقاڵی گفتوگۆ بوون، ڕاوەستابوو؛ بەڵام خۆی قسەی نەدەکرد و بە وردی لە هۆڵەکەی دەڕوانی و منیش بیرم کردەوە: ئەویش، ئەگەر چی زۆریش قۆزە، بەڵام ئێرەی پێ خۆش نییە.

کە مۆسیقای سەما دەستی پێکرد، پشێوی کەوتە نێو کوڕەکانەوە. ئێمەی کچانیش هێندەی بۆمان کراو لە کاتێکدا کوڕەکان هەموو پێکەوە و بە شالاوێکی هاوبەش لێمان هاتنە پێشەوە بۆ ئەوەی داوای سەماکردنمان لێ بکەن، کەمێك بەرەو دیوارەکەی پشتمان، پاشەوپاش، گەڕاینە دواوە. هێندەی نەبرد هۆڵەکە بە سەماکەران پڕ بووەوە. هەندێك هەر زۆر جوان سەمایان دەکرد، هەندێك لە قاچوقولی یەکتر هەڵدەنووتاندن و هەندێکی تریش بە شەرمەوە و لە جێی خۆیاندا چەقی بوون و نەیاندەزانی چۆنچۆنی هەڵسوکەت بکەن.

من تەنیا هەر ئەوەندەم لا گرنگ بوو، بزانم ئەو کوڕە قۆزە کێ بۆ سەما کردن بانگ دەکات. بەڵام ئەو، لێ گەڕا سەما لە دوای سەما تەواو بێت، بەبێ ئەوەی لە جێی خۆی بجووڵێت. ئیتر منیش بێ هیوا بووم. تۆ بڵێیت نەوێرێت داوا لە کەس بکات؟ پڕ بە دڵ حەزیشم دەکرد پەلی جوانترین کچی ئاهەنگەکە بگریت و لەگەڵیدا بکەوێتە سەما کردن!

هێندەی نەبرد یەکێك لە مامۆستاکان لە کوڕەکە چووە پێشەوە، شتێکی پێ وت، دەستی گرت و وەکو ئەوەی ڕێی لە سەماکەرەکان گرتبێت دووری خستەوە. بە نابەدڵییەوە بیرم لەوە کردوە کە بۆ چی بەو شێوەیە مامەڵەی لەگەڵدا کرد.

هـێنـده بـه بـیـر کـردنـهوه لـهو کـوڕهوه سهرقـاڵ بـووم کـه بـۆ یـهك چاوتروکاندنیش، تا ئهو کاتهی کچێکی قهڵهو له بهردهممدا قوت بووهوه و وتی: دهتهوێت سهمام لهگهڵدا بکهیت؟ بیرم به لای ئهوهدا نهچووبوو که چ ئازارێکم به دهست ئهوهوه چهشتبوو که کهس داوای سهماکردنی لێ نهکردبووم، ئهوجا لهو حاڵهته سووکایهتیهێنهرهی که تێی کهوتبووم تێگهیشتم. من ئهوهنده ناحهز و ناشیرین بووم، که کوڕهکان شهرمیان دهکرد لهوهی بۆ سهما کردن بانگم بکهن!

ڕازی نـهبـووم بـهوهی لـهگـهڵ کـچـهکـهدا سهمـا بـکـهم، نـهمـویست سووکایهتییهکهی خۆمی لهگهڵدا بهش بکهم و ئهویش به دهم بۆڵه و خورتهوه وتی: مامۆستاکهمان خۆی وتبووی ئهگهر کهس له کوڕهکان بۆ سهماکردن بانگیان نهکردین، دهتوانین لهگهڵ یهکتردا سهما بکهین! به گرژ و مۆنییهکهوه به کچهکهدا هه‌ڵشاخام: بهڵام من نا! ئهوجا ڕووم لێ وهرگێڕا و پشتم تێ کرد.

بهردهوام بووم له سهر سهرنجدانی کوڕهکه، هێشتا هیچ کچێکی بۆ سهما بانگ نهکردبوو و هێشتاش هیچ کوڕێك منی بۆ سهما داوا نهکردبوو.

بهڵام له پڕێکدا دهنگ بهرز بووهوه که ئیتر وهختی ئهوهیه کچهکان کوڕهکان بۆ سهماکردن داوا بکهن. منیش کتوپڕ بیرم کردهوه: بێگومان زۆرن ئهوانهی دهیانهوێت لهگهڵ ئهودا سهما بکهن. بهڵام هیچ کام له کچهکان داوایان لێ نهکرد. تێنهگهیشتم بۆ، ئاخر ئهو له گشت کوڕهکانی تر جوانتر بوو! کهمێك ڕاوهستام و کهوتمه بیرهبیرهی ئهوهوه که ئاخۆ بوێرم داوای لێ بکهم سهمام لهگهڵدا بکات. بهڵام ئهی ئهگهر بیوتایه نا! ڕێك لهو کاتهدا مامۆستایهك به سووکییهوه پاڵێکی پێوه نام و وتی: دهی، چیته... ناوێریت کهس بانگ بکهیت!

له کوڕهکه چوومه پێشهوه، نهموێرا تهماشای بکهم، که داوام لێکرد و

وت: دەتەوێت لەگەڵ مندا سەما بکەیت؟ و دەستەکانم بۆ درێژ کرد، بەڵام کاتێك سەرم هەڵ بڕی و تەماشای دەموچاویم کرد، ژان هەموو گیانی داگرتم. کوڕەکە نەختێك بۆ دواوە گەڕایەوە، بێ ئەوەی بزانێت چۆن دەستیم بداتێ، بێ ئەوەی دەستی بگاتە دەستم، دەستەکانی بۆ درێژ کردم. چاوی لە پێش خۆی بڕیبوو و لەوە دەچوو نەمبینێت. هەستێکی سەیر دایگرتم و نادڵنیا کەوتمە تەماشاکردنی دەوروبەری خۆم. ئەوجا مامۆستایەك لێم هاتە پێشەوە، بە توندی قۆڵی گرتم و بە نزمییەکەوە وتی: چیت لێی دەوێت؟ نابینیت کوێرە؟

لەشم سارد داهات و بەپەلە بەرەو ئەو ژوورەی کە جلی دەرەوەمان لێ دادەکەند ڕامکرد، دەستم دایە پاڵتۆکەم و لە تەریقی و نەزانیی خۆمدا، بە ڕاکردن خۆم بە تاریکییەکەی دەرەوەدا کرد.

كه سووریژه وەکو هەزاران دەنکەی بچکۆلەی سوور هەموو لەشمی داگرت، لە سەرەتادا (موددی) ترساند، بەڵام دوایی هەر ئەوەندەی بۆ مایەوە کە دڵخۆش بێت بەوەی بۆ ماوەی دوو هەفتە لە ماڵەوە لەگەڵیدا بمێنمەوە و نەچمەوە بۆ قوتابخانە و کە (ی. پ. یێنسن)یش هاتەوە ماڵەوە، بە شانازییەوە، کراسەکەی هەڵدامەوە بۆ ئەوەی گوڵە سوورەکانمی پێشان بدات، بەڵام ئەو بە تەنیا هەر سەیری ئەستێرەی مەمکۆڵە بچکۆلەکانی کردم کە وەکو سەرتۆپەی دوو گردۆڵکەی بچکۆلەی سپی دەرپۆقیبوون و وتی: خۆ، کچەکەمان، هێندەی نەماوە ببێتە خانمێکی تەواو. بە شەرمەوە خۆم کردەوە بە ژێر کراسەکەمدا و نیگایەکی توورەی پڕ لە ڕق و کینەشم بۆ (موددی) ڕەوانە کرد. پێم وابوو کە لە خشتەی بردووم و بێجگە لەوەش نەمویست ئەوە ببیستم کە هێندەم نەماوە ببم بە خانمێکی تەواو. نەمویست گەورە بم. پێموابوو کە گەورەکان ناشیرینن و نازانن بە شێوەیەکی دروست و بەجێ هەڵسوکەوت بکەن، کاتێك کە (موددی) مەتەڵی بێنوێژی بۆ لێك دامەوە و بەم وتەیە کۆتایی پێ هێنا: هێندە نابات تووش دەبیت و ئیتر تۆش گەورە دەبیت! دەستم بە گریان کرد. ئەو دڵنەوایی کردم: پێویست ناکات بگریت، چونکە هیچ ئێش و ئازارێکی نییە. من وتم: ئەوەم بە لاوە گرنگ نییە کە ئێش و ئازاری هەیە یان نە، بەڵام ناچارم کە گەورە ببم! ناچارم کە منیش وەك گشت گەورەکانی ترم لێ بێت؟ ئەو پێکەنی و وتی: دڵنیا بە کە گەورە بوویت، تۆش حەز لەوە دەکەیت کە گەورە بوویت، وەکو وتیشم بە هیچ جۆرێك ئێش و ئازاری نییە.

بۆ ڕۆژی دوایی، لە قوتابخانە، تەنیا هەر بەوەوە سەرقاڵ بووم کە هێندە ناخایەنێت منیش گەورە دەبم و هیچ هۆش و خەیاڵێکیشم لای وانەکان نەبوو. بەڵام لە پڕێکدا بە دەنگی مامۆستاکەم کە هاواری لێ کردم: کارلا! لەو خەون و خەیاڵاتانە بە ئاگا هێنرامەوە و پێشم وا بوو تا (کار)ی لە دەم هاتە دەرەوە زۆری خایاند و پاشان وەك ئەوەی قامچییەك لە (لا)

بسرەوێنیت بە خێرایی لە دەمی هاتە دەرەوە. ناوەکەم بە نێو ژوورەکەماندا گەڕا، بەر دیوارەکان کەوت و زرمەی لە پەڕەی گوێیەکانم هەڵساند. یەکەوڕاست هەڵسامە سەر پێ و ئەویش وتی: کارلا، دەتوانیت بەردەوام بیت، بەڵام من هیچم نەبوو لەسەری بەردەوام بم، هەر ئەوەندەم پێ کرا، گێژ و وێژ، لە جێیەکەی خۆم دابنیشمەوە. جارێکی تر هاواری لێ هەڵسا: کارلا! وەکو چەقۆیەکم تێدا ڕابکەن وا بوو. دەستم بە گریان کرد و ڕەوانەی ماڵ کرامەوە. ئەمجارەش دیسان ناوی کارلا کاری خۆی لێ کردمەوە و لە کاتێکدا کە لەشم خەریك بوو بە خۆوە و گەورە دەبوو، بە تەواوی هەستم بە شۆینەونی و سەرگەردانی خۆم کرد و نەمدەزانی زیاتر ڕقم لە کامیان دەبێتەوە: ناوەکەم یان لەشم.

(موددی) وتی: ئیتر وەختە، گەورە بوویت و هەقە ئیتر پرچەکانت بکەیتەوە و پرچەکانمان وەکو زەمبەلەکی سەعات لە سەر هەردوو گوێیەکانم پێچاوپێچ لوول دا و مەمکۆڵەکانیشمم، کە زۆر قووت و پڕچنگ بوون، لە نێو کراسەکەمدا توندمان کردن و (موددی)یش توندوتۆڵ پارچە قۆماشێکی بە دەوری کەمەرمدا گێڕا ، پاشان بەدەم پێکەنینەوە وتی: ئاوها، ئێستا لە ئینجانەیەکی ڕێك و زراڤ دەچیت! بەڵام من، بە هیچ جۆرێك، لە ئینجانەیەکی ڕێك و زراڤ نەدەچووم، بە پێچەوانەوە زۆر قەبە و زل بووم و هیچ جێیەکیش لە لەشمدا نەبوو، بەبێ ئەوەی هەست بە تەریقی و شەرم بکەم، چاوەکانم بتوانن لە سەری پشوویەك بگرن. لەشی کوڕەکان وا زل نەدەبوون و سەرنجیان بۆ لای خۆیان ڕانەدەکێشا و ئێرەییم بە سنگە تەخت و پان و کەمەرە باریکەکانیان دەبرد، بەڵام دەنگیان گڕ و قووڵ دەبوو و هەندێك جاریش وەکو ئەوەی بشکێن و وردوخاش بن وا بوون. هەروەها ئیتر کوڕەکان نەیان دەویست لەگەڵ ئێمەدا یاری بکەن و کۆمەڵ کۆمەڵ لە نێو گۆڕەپانی قوتابخانەدا دەوەستان و قاچیان لێ بڵاو دەکردەوە، ئێمەیان بە هێند نەدەگرت و هێندەش ترسناك دیار بوون کە نەمدەوێرا بە لایاندا

تێپەڕم. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا مامۆستا پیاوەکانمان لە هەمووان ترسناکتر بوون، چونکە هەندێ جار وەك ئەوەی لە پڕێکدا چاویان بە مەمکەکانم کەوتبێت هەورێکی سەیر و سەمەرە سەروسیمای دادەپۆشین و ئیتر بۆ من مەحاڵ بوو وەڵامی هیچ پرسیارێکیان بدەمەوە.

زۆر جاران، بە چاوی هەڵاوساوی شین و مۆرەوە بووەوە و ئەو دەوەنە دووکەڵە بۆگەنەی کە لەدەمییەوە دەهات، وەکو بووکە سەماکەرەیەك قاچی تێکوپێك دەهاڵان و قیژەی دنیای پڕ دەکرد و، خۆی دەکردەوە بە ماڵدا. لە نێو دەرگای ئاوەڵای شەودا ڕادەوەستا، چاکەتی شل و شێواو و، بە پانتۆڵەکەیدا ڕشابووەوە، ڕشانەوەیەك کە وا دەهاتە پێش چاو هەم لە ناوەوە و هەمیش لە دەرەوە ڕشێنرابێتەوە و دەستەکانیشی وەکو باڵندەی گۆشتخۆری چاوچنۆك بە دوای نێچیرێکدا دەگەڕان تا شاڵاوی بۆ بەرن و بیگرن. لەو کاتانەدا خۆم بە قەدەر(هیچ) لە ژێر سەرچەفەکەمدا بچووك دەکردەوە و خۆم وا پیشان دەدا کە هێندە بە قووڵی نوستووم کە هەرگیز وا نەنووستووم، بەڵام بە دەم ئاگاییەکی وەهاوە دەنووستم کە گوێیەکانی قووت دەکردمەوە و چاوەکانیشمی بە دەم ترس و لەرزەوە هەڵدەدایە سەر قەراغی سەرچەفەکە. بەڵام نیگای ئەو لەسەر (موددی) دەنیشتەوە، کە چەندین سەعات لە جێی خۆیدا دانیشتبوو و خەریکی چنینی گۆرەوییەکانی بوو و چرای ئێوارەش بە دەوری سەرە چەماوەکەیدا تیشکەکانی بڵاوکردبووەوە و هەر کە هەستیشی بە بۆگەنەکەی دەکرد هێندەی تر سەری بەرەو کونی گۆرەوییەکە دەچەماندەوە و سەعاتیش وەکو گیانەوەرێکی قرتەقرتکەری کەللەڕەق لەسەر چرکەچرك و لێدانی خۆی بەردەوام بوو. ئەو لە جێیەکەی خۆی ڕاوەستا وەك ئەوەی سەرکەوتنێکی بەدەست هێنابێت، چاوی لە جێگاکەی منەوە بۆ سەر پشتە چەماوەکەی ئەو دەگواستەوە و دەیبینی کە چۆن ترس و لەرز تا دێت سەری پێ نەوی و نەویتر دەکات، دەیبینی کە چۆن منیش لەو دیو سەرچەفەکەمەوە خۆم حەشاردەدا و تا دەهات نا دیارتر دەبووم، ئەوسا خۆی دەکرد بە ژوورەکەمدا و بە دەنگەگڕەکەی هەورە گرمە ئاسا دەیشیڕاند بەسەرماندا: خواردن! تۆش تەمەڵ و تەوەزەڵ وەرە پێڵاوەکانم لە پێ داکەنە! (موددی) بە پەلە خۆی بەموبەقەکە دادەکرد و منیش بە خێرایی تیرێك لە جێگاکەم دەردەپەڕیم و لە کاتێکدا لە ناو لانکە

کورسیەکەیدا پان بووبووەوە، لە بەردەمیدا دەهاتمە سەر چۆك و پانتۆڵە نیوە کراوەکەیەوە هەستم بە بۆنی میز، هالاّوی بۆگەنی دەمی و بۆنی ئارەقەی نێو جزمە ترشاوەکانی دەکرد. ئەو دەینەڕاند: دەی خێراکە! وکاتێکیش دەمویست مەمکۆڵە قووت بچکۆڵەکانم، کە لە کراسەکەمەوە سەریان دەردەهێنا، بشارمەوە پێکەنینێکی ناخۆش سەروسەکورتی دادەگرت و قەڵەمێکی بەرەو درزی نێوانیان بەر دەدایەوە. کاتێکیش کە جزمەکانیم لە پێی دادەکەند و نەعلەکانم بۆ دەهێنایە پێشەوە، ئیتر دەمویست خۆم بۆ ناو جێگاکەم بدزمەوە، کەچی ئەو نەڕەی لێ هەڵدەستایەوە: نارۆیت، تا خواردنەکەم لێ نەبێتەوە دەبێت لەگەڵما بمێنیتەوە! ئەگەر (مودی) لەو کاتەدا بەدەنگە ترساوەکەی بەرپەرچی بدایەتەوە: بەلاّم درەنگە، سەعات یەکی شەوە و ئەو منالّە دەبێت بنووێت! بە سەریدا دەیقیژاند: تۆ دەمت داخە! و ئیتر، بەدەم بێدەنگی و قرقەپ لێکردنەوە، دەکەوتەوە هەڵقوراندنی خواردنەکەی.

بەدەم لەرزەوە لەسەر کورسییەك دادەنیشتم و لە چاوە سوورەکانی ئەو و دەمی (مودی)م دەڕوانی، کە لەوە بوو ئێستا نا دەمێکی تر بەدەم گرییەو زارییەوە وردوخاش بێت، بەلاّم لە پڕێکدا ئەو سەروسیمای دەگۆڕا و دەستی دەکرد بە دەستهێنان بە دەست و ڕوومەتی (مودی)دا دەیوت: ئەوەندەش ترسناك نیم! هەموو پێداویستییەکتان بۆ ئامادە ناکەم؟ و ئەوجا ڕووی لە من دەکرد و دەنگی دەگۆڕدرا و پێی دەوتم: چەند ڕۆژێك لەمەوبەر کتێبێکم بۆ نەکڕیت، هیچ سوپاست کردم؟ بەلەرزەلەرزەوە بەرەو لای ڕۆیشتم و بەلاّم کاتێك دەستم بۆ درێژ کرد تا سوپاسی بکەم، کێشای بە دەستمداو وتی: یەڵلا، برۆ پاڵ کەوە! وەك ئەوەی لە دەستی ڕزگار بووبم، بەرەو جگاکەم ڕامکرد، بەلاّم لەنێو ئارامی جێگاکەشمەوە دەمبیست کە هاواری لە (مودی) دەکرد: کاغەزەکان بهێنە پێشەوە! دەشمزانی ئەگەر (مودی) زاتی ئەوەی بکردایە لێی بباتەوە، ئیتر باقیی شەوەکەمان لێ

دەبوو بە دۆزەخ و منیش بە دەستی گرمۆڵەکراوەوە لە (موددی) دەپاڕامەوە یارییەکەی پێ بدۆڕێنێت.

پاش دەمێکی دوورودرێژی بێدەنگی، گوێم لە هەڵسانی دەبوو و بە دەنگێکی لە خۆڕازییەوە دەیوت: با ئێمەش بڕۆین بنووین. هەر ئەوساش دەمزانی کە (موددی) یارییەکەی پێ دۆڕاندووە، بەڵام ئاسایش شەوەکەی بۆ بردووینەتەوە.

نیوە گریاو و بەدەم پێکەنینەوە، لە کاتێکدا کە لەسەر ڕنوە بەفرەکە پاڵ کەوتبووم و (هێنری)ش لەسەرم پاڵ کەوتبوو، قیژاندم بەسەریدا: دە، وازم لێ بێنە! وازبێنە! بەڵام ئەو دەموچاوی لە بەفر هەڵسووم و کەوتە شتنی سەروچاوم. وازم لێ بێنە! بەڵام ئەو بە نووکەشەقێك جانتای قوتابخانەکەی فڕێ دایە ئەولاوە و هەردوو ئەژنۆی لەسەر سنگم گیرکرد و بە بەفر دەموچاوی شتم و پێکەوە دەستمان بە پێکەنین کرد و بەدەم پەلەقاژێی خۆ لە دەستی یەکتر دەربازکردنەوە، ئەو قژی ڕاکێشام پرچەکانم کرانەوە، بەڵام کە (مۆنا) هات، دەمودەست، هەستایە سەر پێ و(مۆنا)ش لێم هاتە پێشەوە و وتی: ئەوە پێت دەڵێم، ئەگەر لەگەڵ (هێنری)دا دەست پێ بکەیت، هەردوو چاوت دەردەهێنم. منیش بە سەرسوڕمانەوە وتم: ئێمە هەرشەڕە تۆپەڵ دەکەین و هیچی تر. بەدەم هەڵگرتنەوەی جانتاکەیەوە، وتی: خۆت بێگونا پیشان مەدەو، بەفرەکەش، لەو جێیەدا من و (هێنری) پاڵ کەوتبووین قوڵ بووبوو.

(مۆنا) جارێك بەدەم پێکەنینەوە وتی: چیم دەدەیتێ ئەگەر پێت بڵێم کوڕان چی لەگەڵ کچاندا دەکەن؟ پێم وت: بیست گوڵەباخی باخچەکەمت دەدەمێ، ئەگەر پێم بڵێیت کوڕان چی لەگەڵ کچاندا دەکەن. بەڵام (مۆنا) گوڵەباخی نەویست. ئەو شۆکولاتەی دەویست و منیش پارەم نەبوو شۆکولاتەی پێ بکڕم. ئەوجا بەدەم سەماکردنەوە بە جێی هێشتم وتی: کەواتە پێت ناڵێم کوڕان چی لەگەڵ کچاندا دەکەن.

زۆر جاران کە بەدەم خەیاڵاتەوە (ئـ)ێیەك دەكێشم و كاتێكیش لەسەر كاغەزی بەردەمم دیار دەبێت، بیر لە (ئێللی) دەكەمەوە و كاتێكیش كە بیر لە (ئێللی) دەكەمەوە گوێم لە دەنگی پێكەنینە خۆشەكەی دەبێت. پێم وایە كە ئێرەیی بە پێكەنینەكەی ئەو دەبەم، چونكە خۆم هیچ پێكەنینێكم نییە. من، كەمێك دەم لار دەكەمەوە و نووزەیەكم لێ دەبێتەوە و هەموو مرۆڤێكی ئاقڵیش دەزانێت كە ئەوە پێكەنین نییە. پێكەنینی (ئێللی) دووروودرێژە، وەكو مرواری دەبریسكێتەوە و بێ شمار بە دەوروبەری خۆیدا بڵاوی دەكاتەوە، وەكو كانیاوێكی ڕوون وایە و دڵۆپە سازگارەكانی زوو سەروچاوت دەگرنەوە.

بەڵام جارێك لە جاران هەبوو كە تەنانەت منیش توانیم تێیدا پێ بكەنم و ئەو جارە لەگەڵ دەستە خوشكەكانمدا چەندیت جار لە قاقای پێكەنینمان دا و، بە جۆرێك پێ دەكەنین كە چاومان لەنێو چرچولۆچیی دەموچاوماندا ون دەبوو، وەكو ئەوەی تووشی سكئێشە بووبین، بەدەم قاقای پێكەنینەوە خۆمان گرمۆڵە دەكرد، ڕانمان لە یەكتر گیركردبوو و بە قۆڵە شاد و خەنییەكانمان بە بەرزی بە هەوادا هەڵدەدا. ڕۆژان هەبوون كە هەر لە دەمەو بەیانەوە دەستمان بە پێكەنین دەكرد، بە بلووزە تازەكەی مامۆستاكەما پێدەكەنین، بە پرچەكەی كە بەدەم تووڕەبوونەوە دەكرایەوە، پێ دەكەنین كاتێك یەكێك بەردەبوویەوە، یان كە یەكێك شووشەیەك مەرەكەب بەسەر كراسە خاوێنەكەیدا دەڕژا. وەكو مەیموون خۆم بە دێلانێیەكانەوە هەڵدەواسی و پێدەكەنین و بەدەم گەڕانەوەشەوە بۆ ماڵەوە لەسەر سووچی جادەكەدا كۆ دەبووینەوە و لە نێو دەنگی جەڕەسی تووڕە و تڕۆی پایسكیلەكان و هۆڕنی ئۆتۆمۆبیل و سەروچاوی گرژ و مۆنی ئەو خەڵكەوە لە بیر دەكرد و پێدەكەنین و خۆمان دەچەماندەوە. هەندێك جار گەورەكانیشمان فریو دەدا و لە گەڵماندا دەكەوتنە پێكەنین، بەڵام زۆربەی جاران هەر ئەوەندە بوو لچێكیان لێ هەڵدەقورتانین، سەریان لێ بادەداین

و بەدەم بۆڵەبۆڵ و خورتەخورتەوە لەسەر منداڵی باش پەروەردەنەکراو لێمان دووردەکەوتنەوە.

هەندێکمان دەیوێرا لەوانی تر زیاتر بەدەم پێکەنینەوە پێی لێ هەڵبرێت و وا بە تەنیا لە پێکەنیان دەدا کە دەنگی پێکەنینیان ،ڕووت و قووت، لە هەوادا گیر دەبوو و دەکەوتە مەترسییەوە. من، لە کاتی گۆرانی وتنی ئایینیدا، بە تەنیا دەستم بە پێکەنین کرد و کردیانمە دەرەوە، لە کاتی ناولێنان و قبووڵکردنم لە کڵێسادا دامە قاقای پێکەنین و خۆم بە دەستی (نەرم)ی قەشەکە بەلێدان دا و تەنانەت لەو کاتەشدا نەمتوانی ڕێ لە پێکەنینەکەم بگرم. تا مامۆستاکەمان بە تەواوی شێتگیر بوو و دەستی بە گریان نەکرد، لە پێکەنینی خۆم نە کەوتم. ڕۆژێکیان کە لە قوتابخانە دەگەڕامەوە، هێندە زۆر پڕ بە دڵ پێکەنیم هێندەی نەمابوو بەدەم پێکەنینی خۆمەوە نەخۆش بکەوم و ئاخریەکەی چیتر خۆم بۆ نەگیرا و هەر بەدەم پێکەنینەوە میزم بە خۆمدا کرد و پانتۆڵەکەم تەڕبوو، بەڵام لەو کات تەریق بوومەوە و بەدەم پێکەنینی گاڵتەئامێزانەی ئەوانی دیکە لە گوێمدا بە دزییەوە خۆم بە ماڵدا کرد.

ئیتر لەوساوە لە پێکەنیندا هێندە ئازا و بوێر نەبووم، بەڵام پێم وایە کە ئاخرییەکەی لەو کاتەوە پێکەنینم لە دەست دا کە بەدەم ڕێوڕەسمی ناولێنان و وەرگرتنەوە لە کڵێساوە، دەم بە خەندە، ڕووم بۆ لای هاوڕێ هەرە خۆشەویستەکەم وەرگێڕا بۆ ئەوەی بۆی بسەلمێنم کە منیش ڕێك وەکو ئەو خۆم لەو ڕێوڕەسمە هچ و بێ مانایە بەرزتر ڕادەگرم، کەچی لە بری ڕووبەڕووی خەندە و گاڵتەی ئەو ببمەوە، دەموچاوێکی لە فرمێسکدا نقووم بووم بینی کە ئەو ڕێوڕەسمە بەتەواوی دەگیری کردبوو. ئیتر لەو ساوە بوێریی خۆم بەئاگای هێنامەوە و ترساندمی و پێم وابوو لە شتێکدا بە هەڵەداچووم.

هاوڕێیەکانم، هاوڕێیانی یاری و ئازاردان، بەهەڵپە و بە ڕاکردن بەرەو ڕووم هاتن و هاواریان لێ کردم: ″لەگەڵمان دێیت بچین سەیری مەسعەدەکە بکەین؟″ مەسعەدەکە لەو خانووە تازەیەدایە کە تایبەت بۆ کاروباری کارگێڕیی هەندێك لە دامەزراوەکان دروست کراوە. بۆ ئەوەی سەرنجم ڕابکێشن و هاوکاتیش فەرمانێکم بەسەردا بدەن، وتیان: ″لەگەڵمان وەرە تا پێشانت بدەین مەسعەد چییە!

لێم پرسین: مەسعەد چییە؟

(کارڵ) سنگی دەرپەڕاند و وتی: تەنانەت نازانیت مەسعەدیش چییە؟ و ئەوجا هەموویان، ئەگەرچی خۆشیان سەعاتێك لەوبەر، بۆ یەکەم جار، چاویان بە مەسعەد کەوتبوو، بە خۆهەڵکێشانەوە دەستیان بە پێکەنین کرد.

(کارین)یش، بە خۆی و زانیارییە تازەکەیەوە و نازونووزێکەوە، دەستی پێکرد: مەسعەد بۆ سەرەوەی خانووکە بەرزت دەکاتەوە، بەناو کونێکی گەورەدا دەچێتە سەرەوە و دێتە خوارەوە و چەندان ژووری بچکۆڵە و لەسەریەك هەڵچنراوی هەیە. ژوورەکان لە پێشەوە ئاوەڵان و بەبێ وەستان بەرەو سەرو خوار دەبنەوە. ئەگەر بتەوێت سوار ببیت، دەبێت بە خێرایی خۆتی تێ فڕێ بدەیت و لە چوونە دەرەوەشدا بەهەمان شێوە! منیش پرسیم: ئێ باشە پیاو بۆ دەبێت سواری مەسعەد بێت؟ پلیکانەی لێ نییە؟

یەکێکیان وتی: گەلحۆ! بێگومان پلیکانەی لێیە، بەڵام مەسعەد بۆ ئەوەیە لەبری پلیکانە بە کار بهێنرێت. ئەوانەش کە وەکو تۆن و ناوێرن هیچ شتێك تاقی بکەنەوە، دەبێت پلیکانەکان بەکار بهێنن. بەڵام ئەوە قسەی تێدا نییە کە ئێمە مەسعەدەکە بە کار دەهێنین.

بەگومانێکەوە لێم پرسین: ″قەت سواری بوون″ ؟

کارڵ وتی: نەء! بەڵام لە خەیاڵ و بیری ئەوەدا بووین چاوەڕێ بین تا

تۆش دێیت. ئێستاش کاتە، با ڕاکەین!

بەدوودڵییەوە لێم پرسی: بەڵام چی دەبێت ئەگەر پیاو فریا نەکەوێت لە وەختدا باز بداتە دەرەوە؟

(لاش)، کە هەمیشە لە من زیاتر دەترسا، وتی: ئەوسا دەکەویتە بەری و دەفلیقێیتەوە! و لەسەر قسەکانی بەردەوام بوو وتی: مەسعەدەکە تا سەربان هەڵدەکشێت و ئەگەر لە وەختدا فریا نەکەویت بێیتە دەرەوە دەکەویتە بەینەوە و دەتفلیقێنێتەوە!

بەڵام-ئیتر دەستم لە پرس و ڕاکانی خۆم بەردا و هیچیش لە مەسعەد تێنەگەیشتم، تەنیا شتێك کە لێی حاڵی بووم ئەوە بوو کە لێی بترسێم و نەمەوێت سواری ببم.

ئەوسا بەرەو مەسعەدەکە ڕاپێچیان کردم.

قسە هەر قسەی ئەوانیش دەرچوو: مەسعەدەکە بەناو کونێك لە خانووەکەدا بەرەو سەرەوە هەڵدەکشا وچەندان ژووری بچکۆڵەش لەسەر یەکتر کەڵەکە کرابوون و بە تەواویش کرابوونەوە، واپێدەچوو مەسعەدەکە دیواری لە دیواری خانووەکە قەرز کردبێت و بەردەوامیش ئەم کون خۆی دەدایە دەست ئەو کونی دیکە و بەو شێوەیە بەردەوام دەبوو.

یەکێکی لە خۆمان بەتەمەنترم بینی کە چووە ناو مەسعەدەکەوە و بەرە سەرەوە لە ناویدا ون بوو و منیش بەترس و لەرزەوە بەوانی ترم وت: بەڵام بۆ کوێ دەچێت؟ چی بەسەر دێت؟ بێگومان فریای ئەوە ناکەوێت لێی بێتە دەرەوە!

بیرم کردەوە کە قەت ناوێرم بچمە ناویەوە و هاوکاتیش کە بینیم لەسەر پارچە تەختەیەك نووسرابوو قەدەغەیە منداڵان سواری مەسعەدەکە ببن، هەستم بە لەشسووکی و دڵنەوایی کرد. بەتەواوی لە بەرانبەریدا هەڵسڵەمیمەوە و وتم: نابینیت نووسراوە بۆ منداڵان قەدەغەیە سواری ببن؟

هەر ئەوساش هەموو پێکەوە دەستیان بە پێکەنین کرد و وتیان: ئێ خۆ تۆ لەوانە نیت گوێ بە قەدەغە و قەدەغەکراو بدەیت. ئەی نایەتەوە بیرت کە بەسەر سەهۆڵەکەدا، ئەگەر چی قەدەغەش بوو بەسەریدا بڕۆیت، ڕۆیشتیت؟

ئای لە من! هەر ئەوەندە بەس بوو بیرم بکەوتایەتەوە! تەنانەت بە بیر لێکردنەوەشی لە جێی خۆمدا ڕەق دەبووم. پێشتر کە بەسەر سەهۆڵدا ڕۆشتبووین، لەسەر پارچە سەهۆڵێك بەربووبوومەوە بۆ ناو ئاوەکە و لە دوا چرکە ڕزگار کرابووم و کاتێکیش هاتبوومەوە ماڵەوە لەبری ئەوەی بە ڕزگاربوونم شاد و خەنی بن، تێروپڕ دارکارییان کردبووم. لە پڕێکدا وتم: من ئیتر دەڕۆمەوە! خۆ هەر نەبێت چاوم بە مەسعەدەکە کەوت!

(کارڵ) وتی: شتی وا نییە! کە پێکەوە هاتووین، هەر پێکەوەش دەگەڕێینەوە! و ئەوجا، بۆ ئەوەی لە دەستیان دەرباز نەبم، بە هەموویان ئەڵقەیەکیان لە دەور بەستم.

(کارین)، کە زۆر لە من جوانتر و ژیکەڵەتر بوو و هەموویان خۆشیان دەویست، بە پەرۆشەوە وتی: ئێستا دەزانم چی دەکەین، گرەو دەکەین بزانین کێ یەکەم کەس دەبێت سوار بێت! یەکسەر دڵم خەبەری دا. هەستم کرد کە لە گرەوەکەدا گزی دەکەن و من بەیەکەم کەس هەڵدەبژێردرێم. هەرواش بوو، بەتەنیا من، بە خۆم و درێژترین دەنکە شقارتەوە لە نێو دەستمدا، مامەوە.

وتم: نامەوێت! بەڵام بەوپەڕی سووکایەتی پێکردنەوە پێم پێکەنین. بەدەم لووشکەلووشکەوە وتم: ئاخر ناوێرم! و لە هەمان کاتیشدابینیم چۆن پیاوێك بە هێمنی خۆی بە مەسعەدەکە داکرد. ڕووی لە (کارڵ) وەرگێڕا و پێی وت: تۆش سوار دەبیت؟ و لە دوا چرکەشدا (کارڵ)ی لەگەڵ خۆیدا پەلکێش کرد و هەردووکیان بۆ سەرەوە بەرز بوونەوە.

پێڕاگەیشتم (کارڵ) ببینم چۆن زەرد هەڵگەڕابوو و لەو کاتەدا بیرم

دەکردەوە: ڕەنگە چیتر نەیبینینەوە! بەڵام هێندەی نەبرد بە پلیکانەکاندا بەرەوخوار بووەوە و بە کەشخەیەکەوە وتی: خۆ بینیتان! هیی ئەوە نییە لێی بترسیت!

بۆ تاقیکردنەوەی منیش ڕووی تێ کردم وتی: سوار بە، ترسنۆك!

بەڵام بە پەلە فریای وەڵامدانەوەی کەوتم: بۆ تۆ ئاسانە وا بڵێیت، بەڵام خۆ تۆ ئەو پیاوە یارمەتی دایت و ئازایەتی خۆت نەبوو!

(کارڵ)یش وتی: تۆ لەسەر یارمەتی پەکت نەکەوتووە! و ئەوجا پاڵێکی پێوە نام و کەوتمە ناو مەسعەدەکەوەو، لە کاتێکدا کە ئەوانی دیکە تا توانایان تێدا بوو پێدەکەنین و هاواریان دەکرد: خۆت هەڵدە! بازدە! و لەو ژوورە بچکۆلەیەدا بەرەو سەرەوە بەرزی کردمەوە.

بەڵام من ئەوە نەبووم بوێرم باز بدەمە دەرەوە و هەر ئەوەندەم پێ کرا لە پەلوپۆکەوتوو لە جێی خۆمدا ڕاوەستام و ئەویش بەرز و بەرزتری دەکردمەوە، ڕێك لەو کاتەشدا گوێم لێیان بوو بە دەنگێکی پڕ لە ترس و لەرزەوە هاواریان دەکرد: خۆت هەڵدە تا بەتەواوی نەگەیشتوویتەتە سەری سەرەوە!

گوێم لە دەنگی گەورەیەکیش بوو هاواری دەکرد: بازدە بە ملی شکاو و ئەستۆ و ڕانی وردت! بەڵام من نەمتوانی باز بدەمە دەرەوە و هەر ئەوەندەم پێ کرا خۆم دا بەسەر ئەرزەکەیدا و بەدەم ترس و لەرزەوە لێی پاڵ کەوتم و هاوکاتیش گوێم لێیان بوو بە پلیکانەکاندا ڕایاندەکرد و یەکێك قیژاندی: مەسعەدەکە بوەستێنن!

لە ڕاستیشدا مەسعەدەکە ڕاوەستا. دەستێکی تۆکمە و پتەویش پەلاماری دام و ڕایکێشامە دەرەوە و بەدەم ڕاوەشاندنمەوە وتی: سەلکەسەگ! لەناو ئەو مەسعەدەدا چیت دەکرد؟ نازانیت قەدەغەیە منداڵ سواری بێت؟

منیش هەر ئەوەندەم پێ کرا دەست بە لووشکەلووشك و گریان بکەم و

ئیتر ئەویش بەزەیی پێمدا هاتەوە و بە ڕووخۆشییەوە لێی پرسیم لە کوێ دەژیم و ماڵمان لە کوێیە. زمانم چووبووە کلیلە، بەڵام هەرچۆنێك بوو ناونیشانەکەمانم پێ وت. ئەویش وتی: دەی لێرە بەند نەبیت و ڕاکە بۆ ماڵەوە. بەڵام من سەری ناڕەزاییم بۆ ڕاوەشاند و ئەویش لێی پرسیم: دەتەوێت لەگەڵتدا بێم؟ بەپەرۆشەوە سەری ڕەزامەندییم بۆ ڕاوەشاند و ئەویش دەستی گرتم و دەیویست بەرەو مەسعەدەکە، کە بەرەو خوارەوە دەڕۆیشت پەلکێشم بکات. بەڵام من تا لە توانامدا بوو بەرەنگاریم کرد، ئەو دەستی بە پێکەنین کرد ، وتی: دە کەواتە با بە پلیکانەکاندا بچینە خوارەوە!

ئەوجا پێکەوە بە پلیکانەکاندا چووینە خوارەوە و کاتێکیش گەیشتینە نهۆمی خواری خوارەوە، بینیم هاوڕێکانم لەو ناوە نەمابوون و بە جێیان هێشتبووم.

بەڵام، بەتەریقی و شەرمەوە، هەموو لەسەر سووچێکی ئەو جادەیەی لێی دەژیاین کۆبووبوونەوە.

پیاوەکە تا بەر دەروازەی خانووەکەی بردم و منیش تا لە توانامدا بوو بە ڕاکردن بە هەر پێنج پلیکانەی خانووەکەدا خۆم گەیاندە بەر دەرگای ماڵی خۆمان و خۆم بەژووردا کرد. پاشان چەند سەعاتێك لە ترساندا، لە جێی خۆم، ڕەق و گرمۆڵە بووبووم و دوای ئەوەش، جار لە دوای جار، لەگەڵ هەر سواربوونێکدا، ئەو یادەوەرییەم لەنێو خۆمدا دەژیانەوە.

شانزە ساڵ و شانزە گوڵی سوور!

بەدەم ئەوەوە کە چاوە شینەکانم پڕ بوون لە شانزە ساڵ و گشت ئەندامەکانی لەشیشم بە شانزە جار سێ سەد و شەست و پێنج ڕۆژ گران بووبوون لە خەو هەڵسام. (موددی) وتی: بیری لێ بکەرەوە، وا شانزە ساڵی تەمەنیشت پڕ کردەوە! و ئەوجا دەموچاوە شاد و سوورهەڵگەڕاوەکەی بەسەر جێگاکەمدا چەماندەوە و زەرفێکی بۆ درێژکردم کە دەستی تەواو قورس کردم.

ئەو شانزە گوڵە سوورە بە دەمولێوی ئاونگاویی نیوە کراوەوە لەنێو گوڵدانێکی کەمەر باریکدا ڕووبەڕووم وەستان و شانزە ماچی سووریان بەڕوودا هەڵدان.

کە زەرفەکەشم کردەوە شانزە کرۆنی بە بریقوباق بەسەر سەرچەفەکەمدا تل بوونەوە. (موددی)دەستی بە پێکەنین کرد و وتی: دەتوانیت بە کەیفی خۆت، چۆنت بوێت ئەو شانزە کرۆنە بە کار بهێنیت. خۆت ئیتر گەورەیت و دەزانیت چی دەکەیت.

بەدەم حەز و ئارەزوویەکی زۆرەوە دەستم بە لەشە شانزە ساڵییەکەمدا هێنا، کە بەو دەمودەستە مۆڵەتی گەورەبوون و ئەوەی پێدرابوو کە چۆن بیەوێت وا بکات و لە کاتێکدا کە بەدەم تاسە و ئارەزووەوە لە پەنجەرەی کراوەی ئەو بەیانییەم دەڕوانی، ئەو پەنجەرەیەی بە باڵە شووشەییەکانییەوە ئیشارەتی بۆ دەکردم، بیرم کردەوە: دەمەوێت بفڕمە دەرەوە و بە شادی و خەنیبوونێکی هەمیشەییەوە بگەڕێمەوە.

بەڵام هەر لەو کاتەدا (ی .پ.یێنسن) بە خۆی و پاکەتێکەوە خۆی بە ژووردا کرد. بە سەرسوڕمانەوە تەماشایەکی ئەو شانزە کرۆنەی کرد و وتی: دەی با وابێت! ئاخۆ ئەو پارانە لە کوێوە هاتبن؟ و ئەوجا بە تەوسێکەوە سەیرێکی (موددی) کرد. چەند کتێبێك لەناو پاکەتەکە دابوون. (موددی) بە

ترسەوە سەیری کتێبەکانی کرد و پاشان بە لۆمە و سەرزەنشتێکەوە ڕووی بەلای ئەودا وەرگێڕا. ئەویش بە هێمنییەوە وتی: هیچ ترسی ناوێت! پیاو شانزە ساڵان بێت، بەرگەی ئەوەش دەگرێت (هاڵ کەین) بخوێنێتەوە، بێجگە لەوەش ئیتر وەختە بۆ ئەو لەوە تێبگات گەورەبوون چییە. پاشان بەدەم پێکەنینەوە ژوورەکەی بەجێ هێشت و جارێکی تریش بە لاچاوێك تەماشای کرۆنەکانی کردەوە.

کەوتبوومە ناو بیر و خەیاڵای خۆمەوە. بۆ خۆمم دووبارە دەکردەوە: دەبزانە گەورەبوون مانای چییە! بەڵام نامەوێت گەورە بم! نامەوێت وەك دەستە خوشکەکانی (موددی)م لێ بێت!

(موددی) لە پرس و خەیاڵاتی دابڕیم: دەبێت هەمیشە هەوڵ بدەیت لەوە شادتر خۆت پیشان بدەیت، کە هەیت! پیاو کە بوو بە شانزە ساڵان، ئیتر هەموو ژیان لە بەردەمیدایە. هەر ئەوە بۆ خۆی دڵخۆشییەکی گەورەیە. ئەوجا وتی: هەستە و جلەکانت لە بەر بکە، تا میوانەکانت نەهاتوون! و لە خۆشییاندا وەکو ئەوەی ئەو شانزە ساڵانی پڕ کردبێتەوە، بەدەم قنگ بادانەوە، خۆی بە مۆبەقەکەدا کرد.

بەڵام هەموو میوانەکان دەستە خوشکانی (موددی) بوون، نەك هی من. هەندێکیان هێندە قەڵەو و زل بوون کە بە خۆیان و پیرۆزباییەکانیانەوە خۆیان بەسەردا دەدام و بەتەواوی لە ژێر لەشیاندا ون دەبووم و، منیش مەجبوور نارازی و خەمبار خۆم لێ دەکێشانەوە دواوە، تەنانەت بۆ چرکەیەکیش دەستبەرداری ئەوە نەبووم بە بیرمدا بهێننەوە، کە ئەو ڕۆژە، لەو کاتەدا و لە هەموو چرکەیەکدا، شانزە ساڵانم پڕ کردۆتەوە! شانزە مۆم لە کێکەکە چەقێنرابوون، (شانزە ساڵان)ێکیش بە پیتی گەورە لەسەر ئالایەك نووسرابوو و بەسەر کێکەکەوە بوو، وەکو ئەوەی مژدەهێنی سەرکەوتنێك بێت، دەشەکایەوە. شانزە ساڵ، بەدەم هەمووانەوە بوو و نەدەبڕایەوە. بیر بکەرەوە، شانزە ساڵان بیت! ژنەکان بە خۆیان و سنگ و

بەرۆکە توند جەڕێنراوەکانیانەوە هەناسەیان هەڵدەکێشا و چاویان پڕ بوو بوو لەو خەونانەی مەلەیان دەکرد و دەمیشیان، وەکو بەڕوو تێیاندا تەقیبێت، لە قسەکردن نەدەکەوت.

ژنێکیان، بەدەم هێنانی دەنکە شقارتەیەکەوە بە قەراخی شقارتەکەدا، دەنگی لێ بەرز کردەوە و وتی: ئەگەر ئێستا شانزە ساڵان دەبووم! ئەوسا هەر خۆم دەمزانی چیم دەکرد! و بەدەم حیلکەحیلکیشەوە شانێکی لە شانی ئەوەی تەنیشتی دا. ئەمە لە چاوی مندا هەر زۆر سەیر و سەمەرە دیار بوو. بەڵام ئیتر (موددی) بە خۆی و قاوەکەی دەستیەوە خۆی بە ژووردا کرد و ئەو قسە و باسەش ژیانێکی تری تێ کەوتەوە و بەدەم قسە و قاوە خواردنەوە کێکەکەشیان خوارد.

من بچووکترین پارچەیم بەرکەوت و ئەمەش نابەدڵی کردم. یەکێك لە ژنەکان کە چاوی بە کتێبەکان کەوت، هەڵیدایەوە و وتی: دەی دەی ئەمانەشت وەرگرتووە! و قسەڕەقانە ئەم پرسیارەی لێ کردم: بەڵام ئەی جارێ، نەختێك، زوو نییە بۆ ئەم شتانە! دەنگ لە (موددی)یەوە نەهات و منیش لەو بێدەنگتر و ئیتر ئەو بە پەلەپەل کەوتەوە سەر ئەوەی قاوەیان بۆ تێ بکاتەوە. کەسیش چیتر باسی کتێبەکانی نەهێنایەوە پێشەوە. لە نێوەڕاستی ئەو داوەتی قاوە خواردنەوەیەدا، (ی. پ. یێنسن) خۆی بە ماڵدا کرد. من لە جێیەکەی خۆمدا ڕەق بووم. بەڵا ژنەکان گورجتر و وەکو ئەوەی هیچ شتێك نەبوویێت، لەسەر قسەوباسەکانیان بەردەوام بوون.

ئاوها! لێرە دانیشتوون و جە ژنی شانزە ساڵەی لەدایکبوونی پیرۆز دەکەن! ئەمەی وت و بە شووشە بیرە سەوزەکەی دەستی زرمەیەکی لە مێزەکە هەڵسان و کووپە سپییەکانی لە جێی خۆیان بەرز کردەوە. بینیوتانە چەند دەوڵەمەند بووە! شانزە کرۆن! شانزە کرۆنی وەرگرتووە و هی واش هەیە هەرچی پێی بڵێیت پارە لە گیرفانیدا نییە! و هەر بەدەم ئەو قسەیەشەوە، کەوتە هەڵگێڕانەوە و پیشاندانی گیرفانە بەتاڵەکانی.

ژنەکان لەنێو خۆیاندا دەستیان کرد بە حیلکەحیلك. (موددی)ش پشێو و خەمبار دیار بوو. من بیرم کردەوە: پارەکان دەشارمەوە، تا دەستی پێیاندا ڕانەگات. ئەوەم بیرکەوتەوە کە چۆن ئەو سەعات و بازنە زێڕینەمی کە لە کاتی بە تەواوی قبوڵکردنم لە کڵێسادا بە دیاری وەرمگرتبوون، بە بارمتە دابوو و تا ئەو کاتەش لەبەر دەستکورتی و بێ پارەیی توانای وەرگرتنەوەیانی نەبوو.

بۆ ئێوارەکەی کە چووم و ڕاکشام، ئەو زەرفەی کە شانزە کرۆنەکەی تێدا بوو، لەژێر سەرینەکەمدا شاردمەوە.

بەدەم شە ڕە دەمی (موددی) و (ی. پ. یێنسن)ەوە خەبەرم بووەوە.

(موددی) جەختی لەسەر ئەوە دەکرد: هیچ هەقێکت نییە، وا بکەیت! ئەوە دیاری جەژنی لە دایکبوونی ئەوە و ئاخر پاشان ئەو چی دەڵێت و چۆن بیرت لێ دەکاتەوە!

ئەو وەلامی دایەوە: ئەو هەموو قسەیەی بۆ چییە! هەر دەمەوێت لێی قەرز بکەم و هیچی تر. من ئێستا پێویستم بە قومێکی ترە.

(موددی) وتی: هیچ هەقێکت نییە. من ماوەیەکی دوورودرێژ خەریکی کۆکردنەوەیان بووم و ئەویش هەقی خۆیەتی دەیەوێ چی پێیان بکڕێت، بیکڕێت.

ئەوجا ئەو تووڕە بوو قیژاندی: هەرچۆنێك بێت، پارە پارەی منە! لە گیرفانم دەرتهێناون و دزیوتن! هەرچییەك لەم ماڵەدایە هی منە! تێگەیشتیت! و بە توندی دەرگاکەی لە دوای خۆیەوە بەیەك دادا.

زەرفەکەم لە ژێر سەرینەکەم دەرهێنا و خستمە سەر مێزەکەی تەنیشت جێگاکەم.

بۆ سبەینێ کە لە خەو هەڵسام، زەرفەکە لە جێی خۆی نەمابوو و شانزە گوڵە سوورەکەش بە خەمینییەوە لارەمل بووبوون و هیچ کەسێکیش چیتر گوێی بەوە نەدەدا کە من شانزە ساڵانم پڕ کردبووەوە.

هاوینە و هەتاوە!

بەیانی ئەو یەکشەممەیە دەمە شینە ئاسمانییەکەی کردبووەوە و تیشکی خۆریش بێ پەروا و وەکو ئەوەی بیەوێ بەر شەوارەم بخات، خۆی بە ژوورەکـەمـدا کـرد و بـە ڕوونـاکـیـیـەکـەی درزێکـی لـە چـاوە هـێشتـا خەوالّووەکانمدا، کە هێشتا تاریکیی شەو بەری نەدابوون، هەڵکەند.

سەعاتی دیوارەکە شەش جاران، بە نەرمییەکەوە، لێی دا. زیاتر حەزم بـەوە دەکـرد لـە ژێر لـێفـەکـەمـدا بمێنـمـەوە و ئـەو ڕۆژە هـاویـنـیـیـەم بـە خەونەکانم بهۆنمەوە.

بەڵام وا پێدەچوو ڕووناکی خۆر هاوارم لێ بکات: ئاخر هاوینە، هەتاوە و یەکشەممەشە! و ناچاری کردم لە جێگاکەم هەڵسم.

بەرەو پەنجەرەکە ڕۆیشتم و لە وێوە بەرەو خوار چاوم لە دۆڵی جادەکە بڕی. هەرچییەك دەیتوانی بڕوات و بجووڵێت، بەرەو هەمان ئاراستە، بە ئامانجی گەیشتن بە دەریا، تەوژمی بۆ دەرەوەی شار دەبرد.

وا پێدەچوو، ترامە بە خەڵك ئاخنراوەکان، بە دەنگە گڕەکانیانەوە، زەنگی "بەرەو دەریا! بەرەو دەریا!" لێ بدەن و ئەو پاسکیلسوارانەش کە بە خۆشیی هاوینەوە خۆیان ڕووت کردبووەوە، بەرەو پێش جووت جووت و لە ڕیزی درێژ درێژدا، شنەیان بوو. سێبەری خۆریش لەسەر ڕانە ڕووتوقووتەکانیان سەمای دەکرد و وا پێدەچوو هەر لەو کاتەشدا خۆر لەنێو چاوەکانیاندا پێ بکەنێت. ئۆتۆمۆبیلەکان دەیاندا بەلای پاسکیل سوار و ترامەکاندا و هەندێکیان، وەکو ئەو کاتانەی کە شەبقەکەت فڕێ دەدەیتە پشت ملت، سەریان هەڵدابووەوە. دەمتوانی ڕێك بەرەوخوار تەماشایان بکەم و بە خێراییش تیشکێك لە بەختەوەریی ئەو گەشتیارانەی کە بۆ چوونە سەیران پەلەیان بوو و لە خۆشییاندا لە قسەوباس نەدەکەوت، لێی دام.

کە گەڕامەوە ژوورەکەشم، بیرم کردەوە، هاوینە، خۆرەتاو و یەکشەممە و سەعاتیش هێشتا حەوتی بەیانییە و هەموو ڕۆژەکەش، وەکو ئەبەدییەتێکی

درێژ درێژ، لە بەردەممدا ڕاکشاوە. هاوکاتیش کەوتمە پرس و ڕروە: بەڵام چی لەم ئەبەدییەتەوە بکەم!

هەر لەبەر ئەوەی کەسێکم نییە لەگەڵیدا بە پاسکیل و بە جووتە بەرەو دەریا ببینەوە، یان کەسێك نییە یاریی هاوین و خۆر و یەکشەممەی لەگەڵدا بکەم، دەبێت یەکشەممەکەم لەو باخچە بچکۆڵەیەدا کە شتمان تێدا دەچاند، بە سەر بەرم. ماندوو و لەشبەبار ئاوها بیرم کردەوە و بە نابەدڵیش ڕووم لەوێ نا.

باخچە بچکۆڵەکەی ئێمە، هاوبەش، لەنێو کۆمەڵێك باخچەی تردا بوو و هەموو ئەوانەی لەوێ کۆ بووبوونەوە، نیوەڕووت و نزیك لە یەکتر خۆیان دابووە بەر تیشکی هەتاوی هاوین و ژنانیش، بێ باك، ڕووتوقوتیی خۆریان، کە ڕکەبەرکێی هەموو یاساکانی جوانی و قەشەنگی دەکرد، پۆشیبوو و دەیقیژاند و بە دەنگە گڕ و یەکتر و یەکتر هاندەر و هاوینییەکەیانەوە، هاواریان لە یەکتر دەکرد.

من، وەکو هەمیشە، نەختێك بە شەرمەوە خۆم بەنێو دەروازەکەدا کرد و خۆم گەیاندە باخچە بچکۆلەکەمان. لەوێ هیچ جێگایەك بۆ خەونێکی تێکنەدراو و دوور لەوان نەمابووەوە، چونکە ئەو پەرژینەی لە چاوی دراوسێکەیان بە دووری دەگرتین، وەکو هەموو پەرژینەکانی دیکەی دەوروبەری باخچە بچکۆلەکان، هەر تا ناوقەدم بەرز بوو. هەموو هەر چاویان لە یەکتر بوو و دەروازەی هیچ کام لە باخچەکانیش دانەدەخران و هەموو دەمانتوانی، یەکسەر و بێ هیچ ڕێگرێکیش، بۆ لای یەکتر بچین. گرامۆفۆنەکان، لە شاباشی هاوین و خۆر و ئەڤیندا، ئەو ناوەیان پڕ کردبوو لە هاوار و دەنگەدەنگ و، لە گشت لایەکەوە، بەسەر پەرژینەکانیشدا لەگەڵ یەکتردا شەڕەدەم و قسە دەکرا و خەڵکی ڕۆژنامەیان لەگەڵ یەکتردا دەگۆڕییەوە و شووشە بیرەیان بۆ یەکتر درێژ دەکرد و بە خۆشی یەکترەوە نۆشیان دەکرد و، تا جارێکی تریش شەڕ و بە گژ یەکتردا چوون دەستی پێ دەکردەوە، بۆ ماوەیەك، تا دڵ حەز بکات، دۆست و هاوڕێی یەکتر بوون و

بە خۆشییەوە بە شان و قۆڵی یەکتریاندا دەکێشا.

تا ڕۆژیش بەرەو ئێوارە هەڵدەکشا، شان و قۆڵی ڕووتی ژنانیش بە تیشکی هەتاو سوورتر هەڵدەگەڕان و چاوی پیاوانیش بەبیرە خواردنەوە قورستر دەبوون و بەرامەی گۆشت و ماسیی برژاویش لە کۆلیتی کراوەی باخچەکانەوە بەسەر گوڵ و دەوەنەکاندا، کە مرۆڤ بێ مەبەست بە خۆشی هاوینەوە پێی پێیاندا دەنا، دەهاتە دەر. لەو گڕەی نیوەڕۆی هاویندا، دەوروبەری سەعات دوو، ڕۆژنامەکانی ئێواران دەگەیەنرانە جێ و بۆ ماوەیەك بێدەنگی و خامۆشی ئەو ناوەی دادەگرت و تەنیا دەنگی خشەخشی هەڵدانەوەی ڕۆژنامەکان و دەنگی بەریەکترکەوتنی شووشە و پەرداخی بیرە بەر گوێ دەکەوت، بەڵام پاشان هەموو هەروەك ئەوەی ئیشارەتێکیان بۆ کرابێت، بە بۆن و بەرامەی قاوە کە ئاسمانی باخچەکانی دادەگرت و بە ئاگا دەهاتنەوە و لەگەڵ یەکتردا دەکەوتنە قسە و شەڕەدەم.

من حەزم لەو ئێوارە هاوینانەی نێو ئەو کۆمەڵە باخچەیە نەبوو، کە تێیاندا خواردنەوەی خۆر و بیرە خوادرنەوە خەڵکی دەخستە نێو دنیای غەڵبەغەڵب و هاوار و دەنگەدەنگەوە، کە تێیاندا پێکەوە بوون و شادی و خەنیبوون بە ژیان بە دەم قیژە و هاوارەوە بە یەکتریدا هەڵدەشاخان بۆ ئەوەی ئەمیان باوەڕ بەڕاستیی ئەوی دیکەیان بهێنێت. هەمیشە خەمینییەکی قووڵ دایدەگرتم و، لە چاوەنواڕیی نەرم و نیانی بێدەنگیی ئێوارەدا، خۆم بۆ تاریکترین سووچی باخچەکەمان پەلکێش دەکرد.

تا ئەو کاتەش کە ڕووناکیی شینی ئاماڵ بۆری ئێوارە، وەك تەمێك ئاسمانی باخچەکەی دادەگرت و دەنگی ئەو مرۆڤانەش، کە هاوین و خۆر و یەکشەممەیان دەپەرست، کپ و خەفە دەبوو و تیشکەکانی ئاویش لە سۆندەکانی ئەو ئێوارەیەوە بە هەوادا دەپرژێنران و ئاوڕشێنی باخچەی میوە و گوڵەکانیان دەکرد و بەدەم ئاوڕشێنەوە خەونێکی تاریك دەکەوتە بن قەدەکانیان، تا ئەو کاتە نەمدەتوانی بەبێ ئەوەی لێم تێك بدرێت خەونی ڕۆژی یەکشەممانی هاوینەی خۆم ببینم.

هێشتا هەر بەبلیتی منداڵان سوار دەبیت؟ پشکنەری ترامەکە، بە گومانێکەوە، لێی پرسیم و چاوی بەرەو مەمکەکانم، کە پرچەکان وەك دوو گوریسی کاڵ تێیان ئاڵا بوون، شۆڕ کردەوە.

بەشەرمەوە تەماشای ئەرزەکەم کرد، بەڵام پشکنەرەکە هەر زوو بڕیاڕی خۆی دا و لە بلیتی گەورەکانی بۆ لێکردمەوە.

بلیتەکەم وەرگرت و نێگەران و خەمگین بیرم کردەوە: هەر لەبەر ئەوەی بلیتی گەورەم بۆ بڕدراوە، ئیتر کاتی ئەوە هاتووە پرچەکانم ببڕم قژم بە تەواوەتی بەر بدەمەوە.

چووم بۆ لای سەرتاش و ئەویش خۆشحاڵ دیار بوو کاتێك پرچەکانمی کردەوە. بە دەربڕینێکی خەونئامێز و پڕ لە ڕێز و حورمەتەوە، قورسایی قژمی، لەنێو دەستەکانیدا کێشا. پاشان هەر زوو گەڕایەوە سەر حاڵی خۆی و وتی: لە پێشدا دەبێت تەواو کورتی بکەینەوە و مقەستێکی گەورە و زبری هێنا پێشەوە.

منیش چاوم نووقاند.

مقەستەکە بە نێو قژە پڕ و چڕەکەمدا کەوتە خرمەخرم و کارکردن و قژم بە بێدەنگی، چنگ لە دوای چنگ، دەکەتە سەر ئەرزەکە.

نەموێرا تەماشای ئاوێنەکە بکەم، بەڵام سەرتاشەکەم، بە خۆشحاڵییەوە، بە دەورمدا هەڵدەبەزییەوە و لە قسەوباسی خۆی نەدەکەوت. هەر لە خۆت دێت! ئەمەی وت و پاشان: هەر نەختێك چاککردنی ئەملا و ئەولای ماوە! و ئەوجا مقەستێکی بچکۆلەتری هێنایە پێشەوە و خێرا خێرا و بە پەلە لەسەر بڕینەکەی بەردەوام بوو. پاشان چەند هەنگاوێك چووە دواوە و مقەستەکەش لە هەوادا، بەبێ ئەوەی بەر قژم بکەوێت، لەسەر بڕینی خۆی بەردەوام بوو. هەر بەو شێوەیەش بەخۆشییەوە لەسەر کارەکەی خۆی بەردەوام بوو، بەڵام من پێم وابوو کە لە جریوەی خەمباری مەلێك دەچێت.

ناچار بووم پرسیاری لێ بکەم کە ئاخۆ بەو زووانە لێ دەبێتەوە. ئەویش وتی: هەر ئێستا تەواو دەبم! و هەر لەگەڵ ئەو قسەیەشیدا دوا جریوەی بە هەواکەدا بەرەڵا کرد.

تەماشای ئاوێنەکە بکە!

تەماشایەکم کرد و یەکسەر ڕووم وەرگێڕا. سەری ڕەزامەندیم بە ڕووی شاد و خەنیبووی سەرتاشەکەدا ڕاوەشاند و بە هەنگاوی درێژ بەسەر قژە کەوتووەکەمدا کە وەکو فەرشێك کاڵ، لەسەر ئەرزەکە کەوتبوو، هەنگاوم هەڵهێنا. بەپەلە بەرەو ماڵ بوومەوە، بۆ ئەوەی بە زووترین کات دەموچاوە ڕووتەکەم، قژە کورتبڕاوەکەم بشارمەوە.

زۆری خایاند تا دەستەکانم وازیان لە گەڕان بە دوای پرچەکانمدا، خەونە لە دەست چووەکانمدا، هێنا.

دوای ئەوە و هەر لەگەڵ بڕینی پرچەکانمدا، دنیای گەورەکان، لە هەرجێیەك، بە ڕوومدا ئاوەڵا بوو، بەڵا بە هێچ جۆرێکیش، کە نائاسایی ساردی و سەرما لە پشت ملمی دەدام، هەستم بە زیاتر گەورەبوونی خۆم نەکرد.

دەستە خوشکەکانم پێیان وا بوو کە ئیتر دەتوانن، بێ ئەوەی ناچار بن لە بەرانبەر سەروسیما منداڵانەکەمدا هەست بە شەرم بکەن، لەگەڵ خۆیاندا بمبەن بۆ جێی سەما و هەڵپەڕکێ.

بەڵام بێجگە لە مۆسیقاکە، هیچ کەسێك داوای لێ نەکردم سەمای لەگەڵدا بکەم.

ئاه، چەندێ بە ئاواتی ئەوە بووم بە تەنیا، لەگەڵ مۆسیقاکەدا، سەما بکەم و لەشم بخەمە بەر دەستی تا لەگەڵ خۆیدا بەرزی بکاتەوە، داگیری بکات!

بەڵام نەمدەوێرا لە جێی خۆمدا بجووڵێم. هەر تەنیا ئەوەندەم لە دەست دەهات بە دەموچاوێکی وەك مانگ ڕەنگ زەردەوە و، لەگەڵ باس و

خواسەکانی ناخی خۆمدا، لە جێی خۆمدا بوەستم، ئەمەش لە کاتێکدا کە ئاوازی مۆسیقاکە بەوپەڕی گورجوگۆڵییەوە تیرەکانی خۆی دەگرتە لەشم، ئەو لەشەی لە سەما ترسا بوو سڵی لێ دەکردەوە.

من دەمبینی کە کچەکانی دیکە، بەوەی کە دەیانوێرا شاد و خۆشیی خۆیان پێشان بدەن و شانازی بە لەشە جوان و گەنجەکەیانەوە بکەن، لەوە دەچوو خۆیان داوای سەما لە خۆیان بکەن.

لە کوێوە ئەو ئازایەتییەیان بە دەست هێنا بوو؟

مـن سەمـاکـارەکـانم بـە چـاو هـەڵـدەلـووشی. بـە چـاوی ڕێزەوە لـەو کـچـە گورجوگۆلانە ورد دەبوومەوە و هاوکاتیش ئێرەییم پێ دەبردن کە دەیانوێرا هێندە بە بەرزی پێبکەنن و بێ سڵکردنەوە پشتملە کورتبڕاوەکانیان بەملا و ئەولا با بدەن و بجووڵێنن، سەریان هێندە بە شانازییەوە بە بەرزییەوە ڕابگرن، لـەشیـان کـەوانـەیی و بـەو گورجوگۆڵییەوە ببزوێنن و دڵنیا و بەشانازییەوە وەکو کەشتیی چارۆکەدار لە باوەشی ئەوانەی سەمایان لە گەڵدا دەکردن بێن و بچن، هەموو ئەمانەش لە کاتێکدا کە جارێك بەلای ڕاستدا و جارێکی تر بەلای چەپدا دەیاننڕوانی.

چۆن دەیانوێرا؟

ئـەی چۆن زاتیـان دەکرد، تـەنـانـەت لـە قـوولایـی ئـەو تـاریکییـەشدا کـە دەوری سەماگاکەی تەنیبوو، لەسەر پێکەنینی خۆیان بەردەوام بن؟

باران! باران! باران!

باران كه وەكو كۆمەڵە تەلێكی بریسكەداری لە تەنیشت یەكەوە ڕیزكراو دەڕژایە خوارەوە. باران بەسەر دەموچاودا، كەمێك سارد. سەر و قژی ئالۆسكاو، كە بەسەر لاملدا لار دەبووەوە وەكو چەپكە گەڵایەكی ڕەش بە شان و ملدا دەهاتە خوارەوە.

بە سواری پاسكیلەوە، بەنێو لێزمەی بارانەكەدا، دەخلیسكام و پایسكیلەكەم وەكو پێڵاوی خلیسكێنە بەسەر ئەو جادە قیرتاوكراوانەدا دەخلیسكا، بە نێو تاریكیی ئەو ڕێگایەدا كە درەختەكانی ئەمبەر و ئەوبەری سەریان لە یەكتری گیركردبوو و ئاسمانێكیان لە چڵوچێو بۆ دروست كردبوو دەخلیسكا.

درەختەكان بە زمانە باران بە گوێی یەكتریدا دەیانچرپاند، ماچی ڕوومەتە گەڵای یەكتریان دەكرد و بارانە زەنگی قورس قورسیان دەچۆڕاندە خوارەوە.

باران لە دەمدا، تامێكی شیرین و نەرم. گوڵە باران لەسەر كراسەكەم، كە هێندەی نەبرد كراسی لە تاریكی هەڵدەكێشا و وەكو پارچە پەڕۆیێكی لینج و تەڕ بە هەموو لەشدا دەنووسا.

بەڵام من ئیتر ئەوەندە م باران بەسەردا باریبوو، بەس بێت. چاوم لە دەروازەیەك دەگێڕا. بەڵام دەبوو لە پێشدا بەسەر پایسكیلەكەمەوە ئەو ڕێگا دوور و درێژە ببڕم كە بە درەختەكانی ئەمبەر و ئەوبەری تەنرابوو، پاشان دەبوو بەسەر پردێك و مەیدانێكی گەورەدا بەردەوام بم، بەر لەوەی بەو جادەیە بگەم كە چەندان دەروازەی تێدا بوو.

ئەو ڕێگایەی درەختەكان ئەمبەر و ئەوبەریان گرتبوو، درێژ و پانوپۆڕ بوو، لە هێچ لایەكیەوە خانوو نەبوو و دوو چەم لە هەردوولاوە، وەكو دوو پشتێنەی زیوین، دەوریان دابوو و دڵۆپەی بارانەكەش، بێ بڕانەوە،

تەختاییەکەی دەرزی ئاژن دەکرد.

هێشتا هەر بەسەر پاسکیلەکەمەوە بووم و بارانەکەش لەشی ساردتر دەکردمەوە. گوڵەکانی چاوم ڕەق بووبوون. ئۆتۆمۆبیلەکان بەلامدا گیڤەیان دەکرد و تێدەپەڕین.

هێندەی نەمابوو بگەمە سەر پردەکە. زەنگی کەشتییەك بەرز بووەوە کە دەیویست بە ژێر پردەکەدا بپەڕێتەوە، بەڵام نەیدەتوانی ئەو ستوونە لە خۆباییەی کە چارۆکەکانی پێوە بەسترابوو لە ئاست تاقی پردەکەدا بچەمێنێتەوە. دەبوو پردەکە کەوانەیی بە ڕووی ئاسماندا خۆی بکاتەوە و ڕێی دەربازبوونی بۆ خۆش بکات.

هاتوچۆ لە جێی خۆیدا وەستا، ڕاوەستا و کەوتە نێو دنیای بیرکردنەوە.

پردەکە دەمی، بەتەواوی، داچەقاند. بارانیش بە هەڵپە و لێزمە دارژایە ناو ئەو بۆشاییەوە و پڕی دەکردەوە.

کەشتییەکە بە شانازییەوە بەنێو دەمی کراوەی پردەکەدا ڕەت بوو، وەك ئەوەی سەرکەوتنێکی بەدەست هێنابێت، زەنگێکی دیکەی لێ بەرز بووەوە. پردەکەش دەمە داچەقاوەکەی خۆی داخستەوە.

هاتوچۆ لەبیرکردنەوەی خۆی کەوت.

جەڕەسی پایسکیل و هۆڕنی ئۆتۆمۆبیلەکان دەستیان بە بەگژاچوونەوەی یەکتر کرد تا هەریەکە و بۆ جارێکی دیکەش بەتەواوی جێ و ڕێی خۆی لەسەر ڕێگای لە جووڵە نەکەوتووی هاتوچۆدا دۆزییەوە.

هەر بەسواری پایسکیلەکەمەوە گەیشتمە مەیدانە گەورەکە و باران بەتەواوی ئەوێشی شۆردبووەوە و بڵاوەی بە خەڵك کردبوو. تەنیا چەند کۆترێك نەبێت، کە تا بەرسنگیان لەنێو بارانەکە تەڕ بووبوو و، لێرە و لەوێ، نادڵنیا بەنێو بارانەکەدا دەگەڕان ولەپڕێکدا لە شەقەی باڵیان دەدا، دەفڕین و، وەکو ئەو دەستانەی بۆ ماڵئاوایی ڕادەوەشێنرێن. لە هەڵبەز و

دابەزی خۆیان نەدەکەوتن.

دەستم بۆ لای ڕاستی شەقامەکە درێژ کرد و پێچم کردەوە. بارانەکە، دەمودەست، دەریاچەیەکی بچکۆڵەی لەسەر لەپی دەستم دروست کرد. لە پایسکیلەکەم دابەزیم و خۆم کرد بە دەروازەیەکدا.

چیتر دەنگی بارانەکە لە گوێمدا نەزرنگایەوە.

نێو دەرگاکە تاریك و خامۆش بوو، بەڵام بینیم تارماییییەکان دەجووڵانەوە. جگەرەکان دادەگیرسان و دەموچاوەکانیش دەگەشانەوە. جگەرە و دەموچاوی گەشاوەی پیاوان بوون، تەنیا هەر پیاوانی لێ بوو، کە بە خۆیان و گوڵە ئاگرینەکانی نێو دەمیانەوە، لامسەلایی، تەماشاین دەکردم.

هەستم بەترس و لەرزێك کرد و خۆم گەیاندە سووچێك و دانیشتم. دەمویست بۆ بارانەکە بگەڕێمەوە! نێو ساردی و سەرمای بارانەکەم لەو بێدەنگییە ئاگرینەی پیاوەکان پێ خۆشتر بوو!

لەوەدا بووم بەرەو دەروازەکە هەنگاو هەڵێنمەوە، بەڵام دەنگێکی نووساو بەر گوێم کەوت: سەیری ئەو بووکە بەبارانە بچکۆلەیە بکەن، خوا بۆی ناردووین! و دەستی بە پێکەنین کرد! پیاوێك لێم هاتە پێشەوە و منیش بەدوای یارمەتیدا سەیرێکی دەوروبەرەکەی خۆمم کرد. بەڵام ئەوانی دیکە لەوە زیاتر کە لەسەر تەماشاکردنی خۆیان بەردەوام بوون، هیچ گوێیان پێ نەدا. ئێستا ئیتر پیاوەکە هێندە لێم هاتبووە پێشەوە، کە دەمتوانی هەست بە بۆنی بیرەکەی بکەم. دووبارەی کردەوە: بووکە بەبارانێ بچکۆلەکەم! و یەکسەریش دەستی بۆ درێژ کردم.

دەنگێکی گڕ هەڵی دایەوە: واز لەو منداڵە بهێنە!

ئەوەی لێم هاتبووە پێشەوە، خۆی بۆ چەماندمەوە و وتی: منداڵ! منداڵی چیتە! تەماشاکە هێندەی ژنێك دەبێت! و لەگەڵ قسەکەیدا دەستی بۆ درێژ

کردمەوە و، منیش، ڕێك لەو کاتەدا کە بە پەلە لە دەروازەکەوە چوومە دەرەوە، هەستم بە زبری دەستی کرد لەسەر ڕوومەتم.

خۆم هەڵدایە سەر پایسکیلەکەم و دەنگی بارانیش گەڕایەوە نێو گوێیەکانم.

باران! باران! باران!

ئەو بارانەی وەکو تەلبەندێکی بریسکەداری بە لێزمە دەهاتە خوارەوە. ئەو بارانەی بە فێنکی بەسەر دەمموچاومدا دەڕژا و سەروقژی دەئالۆسکاندم، بەسەر لا ملمدا لار دەبووەوە و وەکو چەپکە گەلایەکی ڕەش بە شانوملدا دەهاتە خوارەوە.

دڵیش زیاتر بە ئاواتی دڵنیایی ساردوسڕی نێو بارانەکەوە بوو، نەك گەرموگوڕی نێو دەروازەیەك!

زۆرجاران، بەبێ هیچ مەبەستێك، بەنێو ئەو مەیدانەدا کە ماسییان تێدا دەفرۆشت، بە سواری پایسکیلەوە ڕۆیشتبووم. بەلام بەیانییەك سەرسامییەك کسپەی لە دڵم هەڵساند: خۆ ژنە ماسیفرۆشەکەش، بێ بەزەییانە وەکو ئەو ژنەی کە قوماش دەبڕێت، سەری ماسییە زیندووەکان لێ دەکاتەوە. لەگەڵ بەربوونەوەی سەری هەر ماسییەکیشدا، زیاتر دڵم تێکەڵ دەهات و نارەحەتتر دەبووم.

لە پایسکیلەکەم دابەزیم و بەدەم بیر کردنەوە و خەیالاتەوە لەگەڵ خۆمدا بەسەر مەیدانەکە کە بۆنی خوێنی لێ بەرز دەبووەوە ڕۆیشتم.

ماسی، مقەست، چەقۆ و پوولەکەی ماسی، لە دەوروبەرمدا، وەکو بریسکەی زیوین، هەڵدەبەزینەوە.

ماسییەکان، لەنێو حەوزە بچکۆلەکانیاندا، لە یەکتر ئالا بوون و مەلەیان دەکرد.

پەنجەی دەستەکان وەکو ناو سکی هەڵواسراو کە خوێنیان لێوە دەتکایە خوارەوە، ڕادەوەشێنران.

مقەستە بە پەڵەخوێن سووربووەکان دەمیان کردبووەوە: سەری مردووی ماسییەکانیش بەدەم ئازارێکەوە کە تەنانەت نەشیاندەتوانی بقیژێنن بەر دەبوونەوە.

لە هەموو لایەکمەوە، لە پشتمەوە، لە پێشمەوە، هەر هەمان دیمەنم دەبینی: پەنجەکان لە نێو حەوزەکاندا بەدوای ماسییەکدا دەگەڕان، ماسییەکە بۆ ماوەیەك لەنێو پەنجەکاندا خۆی ڕادەپسکاند، مقەستەکە دەیبڕی و سەری ماسییەکەش بەو دڵۆپە خوێنە قەتیسماوانەی نێو چاو و ئەملاولای دەمیەوە دەکەوتە سەر ئەرزەکە، چەقۆکە پوولەکەکانی لەشی زیوین و بێ سەری ماسییەکەی دادەهێنا، پوولەکەکان وەکو ئاوی سەرچاوەیەك بە هەوادا پەرش و بلاو دەبوونەوە. پاشان ماسییەکی تر و دوای ئەویش

یەکێکی دیکە دەگیرا: درامایەك بوو کە لەژێر کاریگەری ماسیگرە زیقاوڵەکاندا، لەنێو ژنە ماسیفرۆشە دەمهەراشەکاندا و لەنێو زرینگەی بەربوونەوەی پارە زیوینەکاندا بۆ نێو ئەو قاپە کاشییانەی لە بەردەم ژنە ماسیفرۆشەکان دانرابوون، خوێنی لێ دەتکایە خوارەوە. لەسەر ئەرزە بەرد ڕێژکراوەکەش فەرشێك لەسەری خوێناویی ماسییەکان، ناو سکە هەڵدڕاوەکانیان و پەڕەکە بڕدراوەکانیان، کە لە باوەشێنی بچکۆلە بچکۆلە دەچوون، ڕاخرابوو.

پەست و خەمگین سواری پایسکیلەکەم بوومەوە، مەیدانەکەم بە جێ هێشت و پرس و ڕایەکانیشم لە ئاست دۆزینەوەی کتوپڕی ئەو دراما پڕ لە زەبروزەنگە و نابیانیی درێژخایەنی خۆمدا، لە بڕانەوە نەدەهاتن.

تاقیکردنەوە بە هەرەشە و پێ وەکو پشکۆ داگیرساوەکانییەوە نزیك بووەوە. خۆم لە دۆزەخی گەرمای باخچەکەماندا بەند کرد و بێ وچان لەگەڵ خوێندنەوەی وانەکانمدا خەریك بووم و تا دەهات زیاتریش بۆم دەردەکەوت کە هیچ، بە هیچ جۆرێك هیچ شتێك، نازانم. ئەو ڕۆژانە، گەرم، پڕووکێنەر و پڕ لە نیگەرانی بوون. هەر لەبەر ئەوەش کە دەبوو لە دەرگای باخچەکەمانەوە هەنگاو بەرەو دنیای گەورەکان هەڵبهێنمەوە، ناوچەوانم دەئێشا، شان وملی و لەشم وەکو ئاگر دەسووتان و دەستەکانیشم وەکو قارچکی شێداریان لی هاتبوو، دڵڕەقانە ڕووبەڕووی (موددی) دەبوومەوە و پێیدا هەڵدەشاخام و ئەویش دەگریا، هەردووکمان دەگریاین و لەشیشم گوڵە ئاگرینەی گەورە و سپی دایگرتبووەوە و تیشکی هەتاو سەراپای سووتاندبووم و منیش لە تاواندا بە نینۆکەکانم هەموو قۆڵ و باسکی خۆمم پڕ کردبوو لە خوێن، چونکە دەبوو لە تاقیکردنەوەدا سەرکەوتن بە دەست بهێنم و دەبوو پیشانی دایکی(موددی) بدەم کە هەڵگرتنەوەی مندالانی خانەی مندالان بێ سەمەر نییە و ساڵەکان، هاوکێشەکان، ناوی پەپوولە و ناوی ڕووبارەکان لە مێشکمدا سەمایان دەکرد و گوڵە باخەکانیش پڕ بووبوون لە هەنگ و بە دەوریاندا دەسووڕانەوە و شووشە بیرەی نیوە خوراوی (ی. پ. یێنسن)یش بە خۆیان و دەمە بۆگەنکراوەکانیانەوە لەسەر مێزەکە دانرابوون و (موددی)ش هەر خەریکی دڵدانەوەی من بوو و یەك لە دوای یەك شۆکۆلادی بۆ دەکولاندم، بەلام خۆ پیاو لە ڕێی خواردنی شکولادەوە، سەرکەوتنی لە تاقیکردنەوەکانیدا بە دەست نەدەهێنا! (موددی) لەگەڵمدا بۆ قوتابخانە هات و تفی بەختیاری بەدوادا ڕۆ کردم و گۆڕەپانی قوتابخانەش گۆڕدرابوو، گشت کونج و قوژبنێکی بەو قوتابییە ترساو و بێدەنگانە گیرابوو، کە وەختی تاقیکردنەوەیان هاتبوو. مامۆستاکانیش، یەك یەك و، وەکو گورگی تەنیا بەسەر گۆڕەپانە زیخەلانەکەدا دەهاتن و دەچوون و لە قوژبنێکدا (کارین) ڕاوەستابوو و دەگریا، لە کونجێکی تردا

(دۆریس) ڕاوەستابوو و شانی پێدا کردبوو و خەریکی خۆهەڵکێشان بوو، بەڵام من نە دەمویست نیگەرانی و نە هیچ شادی و خۆشییەکیش لە چاوی ئەوانی دیکەدا بەدی بکەم، بە بێدەنگی بەسەر گۆڕەپانەکەدا هەنگاوم هەڵهێنا و پۆلەکەشمان هەمان پۆلە کەوناراکەی جاران نەبوو، کە مرۆڤ دەیتوانی بە قاقای پکەنینێك داگیری بکات، کپ و خامۆشی باڵی بەسەر گشت رەحلەکاندا کێشابوو و بۆ ماوەی دوو هەفتەی ڕەبەقیش، هەموو ڕۆژێك، لە لای مێزە سەوزەکەوە لەگەڵ سێ دادوەرەکەمدا، کە بەردەوام پرسیاریان بەسەرمدا دەباراند، دانیشتم و کاتێك وەکو کەسێك بەدەم خەونەوە قسان دەکات، وەڵامی پرسیارەکانیانم دەدایەوە، زۆر باش بۆم دەچووە سەر و کە وەکو بەچکە مەلێکیش بە دەنووك بەر دەبوومە پرسیارەکان خراپترین وەڵامم لە دەم بەر دەبووەوە. بیرم لەوەش دەکردەوە: بەڵام هەر ئەوەندە لە تاقیکردنەوەدا سەرکەوتن بە دەست نەهێنم، هەر ئەوەندە دەرنەچم، خۆم هەڵدەدەم و خۆم لە ئاوی دەریاچەی (ستۆرتەدام)دا دەخنکێنم!

بەڵام هێندەی نەبرد بە سەرکەوتوویی بە خۆم و پسووڵەی تاقیکردنەوە لە بەردەمی (موددی)دا قووت بوومەوە و (موددی)یش کەوتە دنیای بەختەوەریی خۆیەوە و هەست بە شانازیکردن هەموو گیانی داگرتبوو و بەڵام من، من تەنیا ماندبووم هیچی دیکە، سەرسامیش بووم بەوەی کە هێندە هەستم بە خۆشیی ئەوە نەدەکرد کە سەرکەوتنم بەدەست هێنابوو.

کە داد و سکاڵام لە دەست شەوە ترسناکەکانم کرد، بەوە هێمنیان کردمەوە، کە بەتەنیا خەونی ناخۆشن کە شەوەکانم لێ تێك دەدەن و هیچی تر و دەیانوت: کە شووت کرد، شەوە ترسناکەکانیشت کۆتاییان دێت!

بە سەرسامییەوە تەماشای ئەو کەسەم کرد کە ئەو قسانەی لە دەم دەرچوون و لە خۆمم پرسی: شووکردن چ پێوەندییەکی بە خەونی ناخۆشەوە هەیە!

شەوەکانم کە جاری جاران هەوارێکی هێمن و ئارام بوون بۆ من، ئێستا ئیتر پڕ بووبوون لەو ترسانەی ئازاریان دەدام. تەنانەت بەر لەوەی بڕۆمە نێو جێگاکەشمەوە، دەترسام. بە وردی تەماشای ژێر جێگاکەمم و ژێر کورسییەکانم دەکرد، دۆڵاب و پشت پەردەکان دەگەڕام، لەبەر ئەوەی نەبا کەسێك، یان شتێك خۆی لەنێویاندا شاردبێتەوە. پاشان ڕادەکشام و بێ جووڵە چاوەڕوانی خەونەکانم دەکرد. زۆریشی نەدەخایاند، تا ترس دەهات و هەموو لەشی دادەگرتم و لە پەلوپۆی دەخستم.

لە سەرەتادا وا هەستم کرد کە بوویم بە دوو کەس: یەکەمیان ترساوەکە و دووەمیشیان ئەوەی کە هەوڵی ئارامکردنەوەی ترساوەکەی دەدا، بەڵام هەمیشە هەر ترساوەکە دەیبردەوە و بەتەواوی دەگیری دەکردم. هەر ئەوەندەت دەزانی ئەو دەموچاوانەم لێ دەردەکەوتن کە چاویان وەکو کونی ڕەشی کڵپە سەندوو وا بوون و بە هەڕشەوە بەرەو ڕووم دەهاتن، پاشان بۆ چاوترووکانێك لە بەر چاو ون دەبوون و نەدەمان و دیسان لە لایەکی ترەوە دەردەکەوتنەوە. تارماییە نەبینراوەکانیش سەر ئەرزەکەیان پڕ کردبوو. قۆڵم بۆ درێژ دەکران و دەیانویست دەستم تێوە بدەن.

بەو هیوایەی کە لە ترسی قورستر بکەم و زەحمەتتر بێت بۆی تا بتوانێت بمگرێت، خۆم لە ژێر سەرچەفەکەمدا گرمۆڵە دەکرد. ئەژنۆکانم لە سەرچەفەکەم توند دەکرد و سەر و ئەژنۆکانم بە دەستەکانم دەشاردەوە،

بەڵام ترس هەر خۆی پێ دەگەیاندم. ئەندامەکانی لەشمی لە یەکتر جوێ دەکردنەوە، نینۆکەکانی لە پێستەکەم هەڵدەچەقاند، خۆی لەسەر سنگم توند دەکرد، بە شێوەیەك کە بە زەحمەت هەناسەم پێ دەدرا، نیگا دێوئاساکەی خۆی بە سەر نیگامدا دەدا و بەدەم پێکەنینەوە شەوە زەنگەکەی خۆی بە سەر و ڕوومدا دەدا. بە درێژایی شەو، بەو شێوەیە، بەردەوام دەبوو، ڕاوی دەنام، پێم پێدەکەنی، بەوپەڕی هێزەوە دەیبردم بە ناخدا و دیسان هەڵیدەگرتمەوە و بەرەو نەبوون فڕێی دەدام. قیژاندم و بەڵام قیژەم لە دەم نەهاتە دەرەوە. لە جێگاکەم دەرپەڕیمە دەرەوە، بەڵام بەهیچ کوێیەك نەگەیشتم. چونکە کە ترس بۆ چاوترووکانێك دەستی لێ بەردەدام، ئەوەم بۆ دەردەکەوت کە هێشتا هەر لە جێگەکەمدا ڕاکشاوم و کەسیش گوێی لە هاوار و قیژەم نەبووە. هەموو لەشم دەنیشتە سەر ئارەقە، بەر لەوەش ترس پەلامارم بدات و داگیرم بکاتەوە، دەنگی سکاڵا کز و بێهێزەکەی خۆمم دەبیست. بەو شێوەیە ئەمشەوم بەو شەویان سپارد و بەرەنگاریان بوومەوە، کە بەیانیش دادەکەوت بە تەواوی بێهێز و سەراسیمە دەبووم.

پێیان وتم: باشترە بچیتە لای دۆکتۆر، ئەو دەتوانێت دەرمانێکی هێمنکەرەوەت بداتێ!

چوومە لای دۆکتۆر و باسی شەوەکانی خۆمم بۆ گێڕایەوە. دۆکتۆرەکەش زەردەخەنەیەکی ئارام و هێمن نیوەی ڕوومەتی داگرت و وتی: ئاوها...شەوەکانت هێندە ناخۆشن!

دەستە گەورە و گەرمەکانی دۆکتۆرەکە، کاتێك دەستی خستبووە سەر شانەکانم و بە چاوە وەك دەریا شینەکانیەوە لێی دەڕوانیم، تەزوویەکی خۆشیان بەلەشمدا دەهێنا. شاردنەوەی ترسی شەوانم لەنێو ڕۆبە سپییەکەی ئەودا و هەستکردن بە قورسایی دڵنیاییکەرەوەی تەمەنی ئەو کە وەکو لێفەیەکی نەرمونیان بەسەر خەون و خەیاڵاتە نادنیا

کچانەکەمدا درابوو، ئارامی و هێمنی بە لەشم دەگەیاند.

زەردەخەنەی دۆکتۆرەکە ئەو ئەڵقانەی بە بیر دەهێنامەوە کە لەسەر ئاوی ئارامی دەریاچەیەك، دوای ئەوەی بەردێکت تێ فڕێ دابوو، دروست دەبوون. بە پانتایی دەستە سپییەکانی هەردێکی پڕ لە دەماری شین و سەوز ڕاکشابوو. ڕەنگی قژ و سمێڵی، لە ڕەنگی قاوەیی تۆخی پایز دەچوو. بلووزەکەم داکەند. دوکتۆرەکەش ئاسقییەی ژێرکراسەکەی ترازاندم و نیگا دەریاییەکەی بەسەر پرژاندم و، بۆ ئەوەی گوێ لە ترپەی دڵم بگرێت، ڕوومەتە زبرەکەی نا بە سنگمەوە. مەمکم وەکو بەچکە پشیلەیەکی بچکۆلە بەسەر گوێیدا کەوتبوو و ئەویش بە دەمە سوورەکەی گوێی دەگرت. دەوەنێك لە گەندەموو لەنێو گوێی دوکتۆرەکەدا ڕوابوو.

وتی: بە قووڵی هەناسە هەڵکێشە! منیش هێندە بە قووڵی هەموو ئەوم بە هەناسەیەك هەڵکێشا، پشێووی دایگرت و بە پەلە وتی: هەناسە بدەرەوە! هەناسە بدەرەوە!

پاشان ژێرکراسەکەی تا سەر ناوکم داکێشا و هەردوو دەستی لەسەر سەرینەکەی سکم دانا و پاڵی نا بە سکمەوە، هەستم کرد قورساییەکی گەرم هەموو ئەندامەکانی لەشی داگرتم. لێوەکانم قورس بووبوون و دەیانویست لە یەکتر جیا ببنەوە. بێدەنگییەك لە نێو ڕانەکانمدا کەوتە زەنگلێدان. بەڵام دۆکتۆرەکە لەسەر پاڵپێوەنانی خۆی بەردەوام بوو، بێ ئەوەی کەمۆکەیەکیش پێشانی بدات، کە لەشم لەو کاتەدا چ هەستێکی هەیە. لەشم دەگۆڕدرا، جارنا گەرم دادەهات و جارجارێکیش سارد دەبووەوە، جارنا وەکو ئەوەی کلووە بەفری سارد دایپۆشیبێت و جاروباریش وەك ئەوەی هەزاران پشکۆی کڵپەسەندووی لەسەر بێت گەرم دادەهات.

دۆکتۆرەکە وتی: لەوە زیاتر کە گەورە بوویت، هیچ کەموکووڕییەکی

ترت نییە! دەبێت ئیتر خۆت لەسەر ئەوە ڕابهێنیت کە وەك ژنێك بژیت! بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا دەرمانێکی هێورکەرەوەت بۆ دەنووسم. ئەوجا ڕووی لەودیو کرد و ڕووی لێ وەرگێڕام.

نەمویرا لێی بپرسم مەبەستی لەوە چی بوو کە ئیتر لەمەودوا دەبێت وەکو ژنێك بژیم. سەیری پشتە پانوپۆڕەکەیم کرد و بینیم چۆن نووسینێکی شین لە پاندانەکەوە ڕژایە سەر ڕەچەتەکەی بەردەمی. بە کاوەخۆ خۆم لەبەر کردەوە، لەپڕێکدا، بەبێ ئەوەی بزانم بۆ، خەمینی دایگرتم.

دۆکتۆرەکە، بەر لەوەی بڕۆم، وەکو ئەوەی داوای شتێکم لێ بکات، خۆی بەسەردا چەماندەوە. هەستم بە تەزوویەکی گەرم کرد کە هەموو لەشی داگرتم و، بەدەمی کراوەوە، سەیرم کرد. بەڵام لەو کاتەدا تەنیا زەردەخەنەیەك گرتی و پاشان وەك ئەوەی پەشیمان بووبێتەوە، ڕووی لێ وەرگێڕام و منیش لەگەڵ قورسایی دەستەکانیدا لەسەر لەشم ڕووم لێ وەرگێڕا و بەجێم هێشت.

خۆم لە دەستەخوشکەکانم و نهێنییەکانیان جیا کردەوە و وا بە بیرمدا هات کە: نا، کەواتە دەڕۆم و بە تەنیا خلیسکێنە دەکەم! بە پەلە خۆم گەیاندەوە ماڵەوە، پێڵاوی خلیسکێنەکانم کە وەکو پۆڵا دەبریسکانەوە هەڵگرت و بەسەر شانی چەپمدا دا و لەگەڵ نهێنییە قەشەنگەکەی خۆمدا بەرەو ئەو جێیەی خلیسکێنەی لێ دەکرا ڕۆیشتم. هەر لە دوورەوە شنەی مۆسیقاکە بەرەو ڕووم هات و هەر ئەوەندە نەبوو دەست بداتە باڵم و، بەنێو ئەو ڕێگای ئێوارەیەدا کە ئەمبەر و ئەوبەری بە درەخت تەنرا بوو و، لە گشت لایەکیشەوە ڕووناکی و تاریکی بەسەردا دەباری، هەڵمبگرێت.

هێندەی نەبرد بەخۆشییەوە بەسەر ئەو ئەرزە سەهۆڵینەدا کە وەکو ئاوێنە دەدرەوشایەوە کەوتمە سەماکردن. مۆسیقایەك یەك لە دوای یەك ئەو (ڤالس)انەی لێ دەدا کە سەماکارانی دەهێنایە جۆش و خرۆش و منیش چەند جارێك، بەوپەڕی شادی و خۆشییەوە، بە دەوری ئەرزە سەهۆڵینەکەدا خولامەوە.

پاشان لەگەڵ ئاوازەکەدا، جارێك لەسەرخۆ و جارێك خێراتر، کەوتمە سەماکردن. جارێك هەنگاوی کورت و جارنا هەنگاوی درێژم هەڵدەهێنایەوە، جارێك لەسەر ئەم قاچ و جارێکی دیکەش لەسەر ئەوی تریان خۆم بەرز دەکردەوە، بۆ پشتەوە و بەرەو پێشەوە دەڕۆیشتم و خۆم لەسەر نووکی پێ بەرز دەکردەوە و وەکو زەمبەلێکێك بە دەوری خۆمدا دەسوڕامەوە.

ئاهـ، چ خۆشییەکم لەو سەما ئازاد و کێوییە نەدەبینی! سەماکەرانی تر بە دەوەمدا تیژڕۆ وەکو با دەهاتن و دەچوون. هەندێکیان تەنیا بوون و بە لای یەکتر و بەدەوری یەکتردا تێدەپەڕین. هەندێکیش بەدەم قسەکردنەوە لە تەنیشت یەکەوە خۆیان لەسەر سەهۆڵەکە دەخلیسکاند. بەڵام دڵدارەکان، دەستیان لە دەستی یەکتری ئالاندبوو، دەستی یەکتریان گرتبوو و ڕوومەتیان لە یەکتر دەخشاند و، خەونەکانی دواڕۆژیان

کردبووه چارۆکه و بێدەنگ بەرەو پێشەوە خۆیان دەخلیسکاند، بە ڕووی یەکتردا دەتریقانەوە، نیگایان دەگۆڕییەوە و لە پڕێکدا لە قاقای پێکەنینیان دەدا و بۆ ئەوەی زیاتر سەرنجی یەکتر ڕابکێشن سەریان بە ڕووی یەکتر دەچەماندەوە و پێکەوە خۆیان فڕێ دەدایە نێو گێژەنی سەمایەکی هاوبەشەوە. بەڵام دیسان بۆ باوەشی خەونەکانیان بەردەبوونەوە و لەوێدا گیریان دەخوارد، هێواشیان دەکردەوە و بەدەم باوەشکردنەوە بە یەکتردا بە هەنگاوی درێژ دەستیان بە خۆخلیسکاندن دەکردەوە، ڕوومەتیان لە یەکتر هەڵدەسوو و بە ڕووی یەکترەوە پێدەکەنین و نیگایان دەگۆڕییەوە.

بەڵام من! من ئەو یارییەم دەکرد کە لەنێو هەموو بایەکاندا تیژڕۆترین بام!

یەك لە دوای یەك بە بایەکانی تر: با تەنیاکان، ئەو بایانەی لەگەڵ یەکتردا گفتوگۆیان بوو، با دڵدارەکان، دەگەیشتمەوە، پێشم دەدان و دەمگرتن.

جارێك دوو جار پێیان گەیشتمەوە و گرتمنەوە و بۆ جاری سێیەمیش کە ئاوازە تایبەتەکەی (ڤاڵتیۆفێلس) بەرز بووەوە بە لای دوو دڵداردا تێپەڕ بووم، کە پێکەوە لەگەڵ ئاوازەکەدا دەیانوتەوە: ″خۆشم دەوێیت، خۆشت دەوێم! ″ و ئیتر لەبەردەوامیی ئەواندا منیش ئەم ئاوازەم بۆ خۆم دەوتەوە: ″بەڵام من کەسم خۆش ناوێت، من ئازادم و کەسم خۆش ناوێت! ″ و هەر بەدەم ئەوەشەوە لە سەر نووکی پێ نووشتامەوە و چەند جارێك، هەروەکو ئەوەی بمەوێت جەخت لەسەر ئازادییە پڕ لەخۆشییەکەی خۆم بکەمەوە، بە دەوری خۆمدا خولامەوە.

هەر بەڕاستیش هەستم بەوە دەکرد کە چۆن پەنجە گەورەکانم لەسەر کەمەرە بچکۆلە ئازادەکانی خۆیان ڕاکشابوون.

ئەوجا بە نەرمییەوە خۆم بۆ ڤالسەکە چەماندەوە و هەر لەگەڵ ڤالسەکەشدا بە خێرایی بەرزم کردەوە، هەنگاوی درێژم نا، هەنگاوی بە پەلەم نا، لە جێی خۆمدا ڕاوەستام، بە دەوری خۆمدا سوڕامەوە، ئەو دوو دڵدارەش کە ″خۆشم دەوێیت و خۆشت دەوێم!″یان وت بە ڕوو ڕاوەستان و یەکتریان ماچ کرد، بەڵام من هەر ئەوەندەم لە دەست هات بەدەم گۆرانی وتنەوە: ″من کەسم خۆش ناوێت، من ئازادم و کەسم خۆش ناوێت!″ بە لایاندا ڕەت بووم و هەر بەدەم ئەمەشەوە بە تەواوی باسکەکانم کردەوە و باوەشم بە هەوا فێنکەکەدا کرد.

بەڵام لە پڕێکدا بایەکی تاریك لە تەنیشتمەوە ڕوەستا. شەبقەکەی داگرت و لێی پرسیم کە ئاخۆ دەتوانێ یاریی بام لەگەڵدا بکات.

سەرم لێ ڕاوەشاند و وتم: نا... نا... بەڵام هاوکاتیش چەند نیگایەکی فریودەرم تێ گرت و بەدەم خۆخولاندنەوە و وتنەوەی گۆرانییە ئازادەکەمەوە: ″بەڵام من کەسم خۆش ناوێت!″ بەڕێ کەوتمەوە. بەڵام ئەو با تاریکە هەروا بە ئاسانی دەستی لێ هەڵنەگرتم، دوام کەوت و جارێکی دیکەش شەبقەکەی بەرز کردەوە و هەمان پرسیاری لێ کردمەوە.

دیسان وەڵامم دایەوە: نەخێر... نەخێر... و بەڵام دەستکێشە سوورەکەمم لێ بەربووەوە وبەپەلە خۆم بۆ چەماندەوە و هەڵمگرتەوە و لە شەرماندا دەموچاوم سوور هەڵگەڕا و من لەسەر خلیسکێنەی خۆم بەردەوام بووم و با تاریکەکەش هەر بە دوامەوە بوو. چەند جارێك بەدەوری ئەرزە سەهۆڵینەکەدا لە شەقەی باڵم دایەوە و دوو دڵدارەکەش ئێستا ئیتر لەسەر کورسییەك دانیشتبوون و یەکتریان لە ئامێز گرتبوو: ″خۆشم دەوێیت، خۆشت دەوێم!″یان دەچڕی. بەڵام دیار بوو شتێك لەو خۆ لە دەست دەربازکردنە فریودەرەمدا لە من ڕووی دابوو، چونکە پێم وابوو چیتر ئەوەندە خۆش و شادیهێنەر نەبوو بە ″کەسم خۆش ناوێت!″ وەڵام بدەمەوە.

– لەشیشم چیتر هەستی بە ئازادی و شادی نەدەکرد و کاتێکیش کە با تاریکەکە، سەرلەنوێ، شەبقەکەی بەرز کردەوە و بە چاوەکانی لێی پرسیم، هەر ئەوەندەم پێ کرا بە نەرمییەکەوە بە سەر وەڵامی بدەمەوە و ئەوجا ڕووم لێ وەرگێڕا. ئەویش ئیتر ناچار دەستی لێ هەڵگرتم و چیتر دوام نەکەوتەوە.

کاتێکیش کە دوو دڵدارەکە بۆ جارێکی دیکەش بە خۆیان و بە گۆرانییەکەیانەوە: ″خۆشم دەوێیت، خۆشت دەوێم!″ بە لامدا تێپەڕینەوە، هەستم بە خەمگینی و لەش بەباریی خۆم کرد و ئیتر ئەرزە سەهۆڵینەکەم بە جێ هێشت.

بەڵام بەر لەوەی بڕۆم، بینیم با تاریکەکە دەستی کردبوو بە ڕاونانی تازە و منیش لە خۆمم پرسی: بۆ نەمدەتوانی کەسێکم خۆش بووێت!

یەك-دوو-سێ، یەك- دوو-سێ، تۆنەکانی ڤاڵسەکە لە پیانۆ کۆن و شکستۆکەکەوە دادەبارین. مامۆستای سەماکردنیش، بەدەم بەدەوری خۆدا سوڕانەوەوە، هاواری دەکرد: "یەك-دوو-سێ و یەك-دوو-سێ." پیانۆ لێدەرەکەش سەری بەرز دەکردەوە، دایدەنەواندەوە و بەرزی دەکردەوە، دایدەنەواندەوە و دەستە سپییەکانی وەکو باڵندە بەسەر ددانەکانی پیانۆکەوە بازیان دەدا، دەهاتن و دەچوون. مامۆستاکە فەرمانی پێ داین: یەك-دوو-سێ و یەك-دوو-سێ. با پیاوەکان داوای سەماکردن لە ژنەکان بکەن و پیانۆ لێدەریش "یەك-دوو-سێ و یەك-دوو-سێ." دەستی بە ددانەکانی پیانۆکەدا کێشایەوە.

لە خۆم پرسی: ئاخۆ کەس داوا دەکات سەمای لەگەڵدا بکەم؟ و کە کۆڕی تاریکی کوڕەکانیش بڵاوەی لێ کرد و یەکە یەکە وەکو سێبەری سامناك بڵاوبوونەوە، خۆم بۆ ناو گەرمە دڵنیاکەی کۆڕی کچان دەکێشایەوە. یەك - دوو - سێ، یەك - دوو - سێ و دەنگە قووڵ و گڕەکان داوایان کرد: دەتوانین سەما بکەین! دەتوانین پێکەوە سەما بکەین! یەك - دوو - سێ، یەك - دوو - سێ و دەنگی هەندێ لە کچەکان بە ساردییەوە وەڵامیان دایەوە: بۆ نا! و هەندێکیش بە شەرمەوە: ئا، سوپاس! و هەندێکی دیکەش هەبوون وەڵامیان نەدەدایەوە. بیرم کردەوە: منیش وەکو ئەوان، وەڵام نادەمەوە و بەڵام، یەك-دوو-سێ، یەك-دوو-سێ و مامۆستاکەمان ئارامی لەبەر هەڵگیرا بوو و بە پەنجەکانی ئاماژی بۆ دەکردین: خێراکەن! خێراکەن! با دەست پێ بکەین! بۆ ماوەیەك دەورووبەرم، ساردوسڕو چۆڵوهۆڵ بوو. ئەی ئەگەر کەس داوام لێ نەکات سەمای لەگەڵدا بکەم؟ دەمویست بە ناخی ئەرزەکەدا ڕۆبچم و جووڵەیەکی منداڵانەم کرد و پەنجەم خستە دەممەوە، بەڵام یەك-دوو-سێ، یەك-دوو-سێ و سێبەرێکی ڕەش بەسەرمدا چەمایەوە و وتی: دەتوانین سەما بکەین؟ بەبێ ئەوەی بوێرم تەماشای بکەم، سەری ڕەزامەندیم بۆ لەقاند و ئەویش لەگەڵ

خۆیدا بۆ سەر ئەرزەکە بەکێشی کردم و هەموو گیانیشی بۆنی ئارەق و دووکەڵی جگەرەی لێ دەهات.

یەك – دوو– سێ، یەك – دوو – سێ و بیرم کردەوە: ئێستا ئیتر، هەر چۆنێك بوو، منیش یەکێکم لە بەشدارانی سەماکە و مامۆستاکەشمان ئیتر دڵنیا بوو کە سەما دەستی پێکردوەە و پیانۆ لێدەرەکەش بەتەواوی کەوتە ئاواز لێدان و لەشی جارێك بەلای ڕاستدا و جارێك بەلای بە چەپدا دەهات و دەچوو و پێچکەکانی پیانۆکەش یەك – دوو – سێ، یەك – دوو – سێ ئەو ناوەی هێنابووە لەرزین و سەماکەرانیش، جووت جووت و بە دوودڵییەوە، کەوتبوونە سەما و هەڵپەڕکێ.

من قەت پێشتر سەمام نەکردبوو، قەتیش کوڕێك دەستی لە کەمەرم گیر نەکردبوو، من شەرمم دەکرد، بەڵام ئەوەی کە سەمای لەگەڵ دەکردم هەر بە دوای خۆیدا کێشی دەکردم و یەك – دوو – سێ، یەك – دوو – سێ، هەستم کرد وەکو بەردێك قورس و سەنگین ناتوانم لە جێی خۆم ببزوێم و پێم وا بوو کە ئەو بەر پێی گرتووم. ئایا قاچم بخەمە نێو قاچییەوە، یان نا؟ بەڵام نەموێرا ئەم پرسیارەی لێ بکەم و ڕانەکانیشم لەوە دەترسان بەر ڕانی بکەون. یەك – دوو – سێ، یەك – دوو – سێ و ئەو هەر سەمای دەکرد و بەبێ موبالاتەوە سەیری سەرەوەی دەکرد و منیش هەستم کرد وەکو بووکە دارینەیەك بە دەستییەوە و لەنێو باوەشیدا دێم و دەچم. ئاوازەیەك لە مامۆستاکەمان بەرز بووەوە: یەك – دوو – سێ، یەك – دوو – سێ! و دەستی یەکێك لە سەماکەرەکانی گرت و بۆ ماوەیەك پێکەوە کەوتنە سەماکردن و سووڕانەوە بە دەوری یەکتردا. ئاهـ، خۆزگە بەوەی کە دەیتوانی ئاوا بسووڕێتەوە و سەما بکات!

یەکێك لە دەستەخوشکەکانم پێی وتبووم: بوێریت سەما بکەیت، دەوێریت ئەوەی تریش بکەیت و بینیبووشم چۆنچۆنی بەدەوری خۆی سەمای دەکرد و سەمایدەکرد و پیاوانیش لە دەوری کۆ بووبوونەوە و

چەپڵەیان بۆ لێ دەدا و یەك–دوو–سێ و یەك–دوو–سێ و ڕوومەتەکانی وەکو پشکۆ داگیرسابوون و کراسەکەشی وەکو چەترێك لە دەوری قاچە ڕێك و جوانەکانی کرابووەوە، یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و ئا بەو جۆرەی ئەو خۆت فێری سەما بکە و دڵنیاش بە لەوەی کە دەوێریت ئەوەی تریان بکەیت. منیش ئەوی تریان بوو کە حەزم دەکرد، بوێرم بیکەم. یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و مامۆستاکەمان هاواری کرد: پێ بە پـێیـدا مـەنـێ! تـونـد دەسـتـی بـگـرە و وامـەزانـە دەتسووتێت! و ئەو کوڕەی لەگەڵمدا سەمای دەکرد وا بەرەو خۆی ڕاپێچی کردم، سەرسمێکم دا و شەرمم لە سوور هەڵگەڕانی دەموچاوی خۆم کردەوە و دەستەکانیشم تەڕ بووبوون و ئارەقەیەکی تەنکیش لەسەر لێومەوە خوێی تکانە نێو دەممەوە و یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و پیانۆ لێدەر و ئەوەش کە لەگەڵ مندا سەمای دەکرد، ماندووبوونیان لە بیر چووبووەوە.

بوێرە بژیت، پێ بکەنە، سەما بکە و یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ! پێ بکەنە، سەما بکە و بوێرە بژیت و مامۆستاکەمان دەنگی بەرز کردەوە: ئێستاش بە پێچەوانەوە سەما بکەن، بەڵام قاچمان تێکەڵوپێکەڵ بوو و منیش پارسەنگم تێك چوو. مامۆستاکەشمان وتی: بتوانیت بە لای ڕاستدا سەما بکەیت، دەشتوانیت بەلای چەپدا سەما بکەیت و دەموچاویشی بە تەواوی سوور هەڵگەڕابوو.

بوێریت سەما بکەیت، دەشوێریت بژیت و یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و ئیتر ترسم شکا و کەتمە سەیرکردنی ئەو کوڕەی سەمام لەگەڵدا دەکرد، دەموچاوی پڕ بوو لەزیبکە و بەو پەڕی گوێ پێنەدانیشەوە تەماشای دەکرد و ئیتر وا پێی بە پەنجەکانمدا دا، کە لە تاواندا چاوم پڕ بوون لە فرمێسك و یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و بوێریت سەما بکەیت، دەشوێریت بژیت. مامۆستاکەمان پێی ڕاگەیاندین: دەست بەر مەدەن، تا خۆم پێتان دەڵێم! هـێشتـا کـاتمـان مـاوە فـریـای چـەنـد سووڕێکـی تـریش دەکـەویـن و

یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ! من بە تەواوی لە پەلوپۆ کەوتبووم، بەڵام بوێریت سەما بکەیت دەشوێریت بژیت و خوێن لە لەشمدا کەوتبووە گەڕ و قاچەکانیشم وەکو داری تەپڵ لێدان دەهاتن و دەچوون یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ و بوێریت سەما بکەیت، دەشوێر...–مامۆستاکەمان هاواری لێ کردین: بوەستن! وانەکەمان تەواو بوو! پیانۆکەش لە لێدان کەوت.

بۆ ماڵەوە ڕۆیشتمەوە و یەك–دوو–سێ، یەك–دوو–سێ! و بوێریت سەما بکەیت، دەشوێریت بژیت! لەناخمدا دەنگی دەدایەوە، بەڵام لەسەر سووچێکدا چەند دانەیەك لە سەماکەرەکان وەستابوون و پێ دەکەنین و وتیان: تەماشاکەن! و دڵنیابن لەوەی کە تا ئێستا تامی ئەوی تریانی نەچێشتووە–

نەمویست گوێم لە بەردەوامیی قسەکانیان بێت، چونکە بوێریت سەما بکەیت، دەشوێریت بژیت!

هێندە خۆم بە ئازاد و دڵشکاو دەزانی، نەبێتەوە. جادەکە تا حەز بکەیت، درێژ و پانوبەرین بوو.دڵشادییەکەم تا دڵ پێی خۆش بێت گەورە و سەربەست. لە لای چەپمەوە، شیشەبەندێکی بەرز هەبوو و سەوزاییەکی ڕەشباو باسکەکانی لێوە درێژ کردبوو و لەو بەریشەوە ئۆتۆمۆبیلەکان تێدەپەڕین.

بەڵام سواری ئۆتۆمۆبیل نەدەبووم! پێویستیشم بەوە نەبوو لە باسکە ڕەشەکانی سەوزاییەکە بترسێم! هێندە هەستم بە تیژڕۆیی و ئازایەتیی خۆم دەکرد، نەبێتەوە. شەقام کەوتبووە بەر پێم و ئەوسەری نادیار و نەبڕاوەی لە هیچ کوێیەکەوە دیار نەبوو. لە پشتیشمەوە هەروەها. دەمتوانی بفڕم و لەنێو ئەو دوو جەمسەرە نادیار و نەبڕاوەیەی شەقامەکەدا سەما بکەم. دەمتوانی ئەو قالونچە ڕەشەی بە ژێر دڵخۆشییە بێ سنوورەکەمدا دەڕۆیشت، بە پێیەکانم پانوپلیش بکەمەوە، بەڵام پڕ بە دڵ حەزم بەوە دەکرد هەموو شتێك بژی و بە وریاییەوە بە لایدا تێپەڕیم.

بەڵام ڕێك لەو کاتەدا لە سووچێکەوە کە سێبەر دایگرتبوو، هاوارێك هات: سەیرکە، چ مەمکێکی پێوەیە! ئۆهـ! خوای بێ خوایان، خۆ مەمکەکانم لە بیر کردبوو! و ئیتر شەقام هێندە تەنگەبەر بووەوە، هێندە تەنگەبەر بووەوە، کە ئاواتم بەوە دەخواست ئۆتۆمۆبیلەکان چۆنیان بووێت لەگەڵ خۆیاندا بمبەن، لەشم هێندە گەورە و هێندە قورس بوو، مەمکەکانیشم هێندە گەورە و هێندە ڕووت و بەرەڵا و شەرمەندە، کە دەمتوانی قالۆنچەی جوانی و قەشەنگی لە ژێر پێیەکانمدا بفلیقێنمەوە. دەبوو بە هەموو قورسایی خۆمەوە، بڕۆمەوە بۆ ماڵەوە و لەشە زۆر قورس و گرانەکەم قورتار بکەم، ڕز گاری بکەم، بیشارمەوە و چاری مەمکە بێشەرمەکانم بکەم.

(ئێلین) لێی پرسیم: بەڵام بۆ مەمکەکانت وا پان دەکەیتەوە؟ و بە سەرسوڕمانەوە سەیری ئەو پارچە قوماشەی کرد کە بە توندی لە دەوری

سنگم، بە جۆرێك كە بەحاڵ هەناسەم بۆ دەدرا، گرێم دا. ئەو وتی: تۆ كە مەمكەكانت هێندە خرت و قوتن. بە ڕاستی ئێرەییت پێ دەبەم. نابێت خراپیان بكەیت. ئەگەرنا پیاوان حەزیان لێ ناكەن.

بە تووڕەیییەوە لێم پرسی: ئاخر بۆ خاتری خوا! پیاوان هەقی مەمكی منیان چییە؟ ئەو پێكەنی: ئەو ڕۆژە دێت پیاوان مەمكەكانت ماچ دەكەن و تۆش حەزی لێ دەكەیت.

پیاوان مەمكەكانم ماچ دەكەن؟ نەمتوانی پرسیارەكەم بێنمە سەر زمان و هەر ئەوەندەم پێكرا بە سەرسوڕمانەوە سەیری (ئێلین) بكەم. زۆریش حەزم دەكرد لێی بپرسم كە ئاخۆ پیاوان مەمكەكانی ئەویان ماچ كردووە و ئەویش حەزی لێی بووە، بەڵام لەبری ئەوە بە هێواشی دەرگاكەم پێوەدا و ڕۆیشتمە ژوورەكەی خۆمەوە.

باوەشی پێداکردم وتی: ئاهـ، کە نایابیت! و هێندە لە باوەشیدا هێشتمیەوە، کە لە ڕاستیدا خەریك بوو باوەڕ بەوە بکەم، کە زۆر نایابم.

بەڵام چی لەو نایابییە بکەم؟ لە خۆم پرسی و دەستم بە گریان کرد بەسەر نایابییەکەمدا کە نەمدەزانی چی لێ بکەم و کەڵکی چی دەگرێت.

نا، دەستیان لێ مەدە! دەستیان لێ مەدە! بێدەنگ دەستەکانیم لابرد و لەبرییان لێوەکانم پێشکەش کرد، کە پڕ بە دڵ دەمویست ماچیان بکات. بەڵام نەیدەویست لێوەکانم ماچ بکات، تەنیا دەیویست مەمکە ترساوەکانم بگرێت و لەنێو دەستەکانیدا بەندیان بکات، خۆم لە دەستەکانی ڕاپسکاند، دیسانــەوە بــەنــدی کــردمــەوە و سەری زمــانــی ئــاخــنــیــە نــاو گــوێ سەرسامەکانمەوە، دەستە برسییەکانیشی لە دەوری مەمکە ترساوەکانم خۆیان گرمۆڵە کرد، بەڵام نەیویست لە لێوە ئازاکانم بخواتەوە.

بە خاوخلیچکییەکی تاریکەوە هەموو لەشمی خستە ژێر ئارەزوویەکی قووڵەوە. هەر کە پڕیشکێکی بە جێیەکی لەشمەوە دەنا، بەجێی دەهێشت و، ترسناکتر، دەکەوتە داگیرسانی پڕیشکێکی تر و، زۆر گران بوو خۆ لەو هەموو پڕیشکە ترسنۆکانە بپارێزیت، کە نەیاندەوێدا گڕ بگرن. تەنیا دەمم، ئەو جێیەی لەشم کە بێباکانە دەیوێرا، ئەو نەیویست و دەستم بە گریان کرد. ئەوسا، بە توندی خۆی بەسەر ملمدا چەماندەوە و تا هاوارم لێ هەڵسا هەر گازی گرت، پاشان پێکەنی وتی: وەرە با پێکەوە ئاوازێك لێ بدەین! لە تەنیشت پیانۆکەوە دانیشت و دەستی کرد بە لێدانی ئاوازێکی پیکادۆر و پەنجە درێژە باریکەکانیشی لەنێوان ددانە ڕەش و سپییەکانی پــیــانــۆکــەدا وەك ئــاگــری سپــی سەمــایــان دەکــرد، پــاشــان دەستــەکــانمی بەرزکردەوە وتی: دەی نۆرەی تۆیە! منیش بەردەوام بووم و ئەویش وتی: خێراتر، خێراتر! و چەند جارێك ئاوازەکەمان پێکەوە لێدا، تا تەواو ماندوو بووین و هێز و بڕستمان پێ نەما. ئەوسا ئەو بە پێکەنینەوە هەستا و دەرگای پیانۆکەی بەیەکدا داو وتی: ئاوازی پیکادۆر ئاوها لێ دەدرێت، دڵنیاشم کە قەت بیرت ناچێتەوە.

دەبێت هەر ئێستا ڕوودات. دەبێت ڕوودات. هەموو ئەوانی تر ئەوەیان بەسەر هاتبوو. ئێستا ئیتر دەبوو بەسەر منیشدا بێت. دەمێك بوو شەقامەکان وەکو ئێوارە ڕووبـاری قـووڵ و درێژیـان لـێ هـاتبوو، ئەو ڕووبـارانـەی کـە چـاوەکـانـی مـن وەکو گوڵـە زەنبـەقی ڕەش لـەناویـاندا مەلەیان دەکرد، مەلەیان دەکرد و پێیاندا دەگەڕان و هەر کاتێکیش کەسێك دەیویست دەست بەرێت بیانچنێتەوە لە ترساندا نقووم دەبوون. هەنگاوی نـێوان دارتـەلـی سەر شەقـامـەکـانیش، کـە چـەندان جـار ژمـاردبـوومـن و هەمیشە ژمارەیان لە جارێکەوە بۆ جارێکی تر دەگۆڕدرا، بەڵام خۆ دەبوو جارێك لە جاران ڕاست دەربچن. ئا، دەبوو ئێستاکە لە منیش ڕوودات، یەك دوو ئێوارەش لەمەوبەر خۆم بە خۆمم وت، دەبێت ئیتر ڕوو بدات. یەکەم جار لە چێشتخانەیەك یەکترمان بینی و ئیتر لەوساوە چەند جارێك یـەکـترمـان بـینـیبـوو. بـەڵام ئێوارەی پێشووتر پێی وتم، کـە ئـیتـر دەبێت ڕووبـدات. ئـازاریشی نـایـەت، بـەڵام پـاشان نـەختـێك خـوێنـی لـێ دێت.—بەڕاست! خوێنی لێ دێت! دە کەواتە، هەر چۆنێك بێت، ئازاری هەر دەبێت. هەندێك دەڵێن وەك جزوویەك هەستیشی پێ دەکەیت و پاشان خوێنی لێ دێت، دە مادام وایە ناوێرم خۆم لە قەرەی بدەم، بەڵام ئاخر خۆ چاوەکانیشم ناتوانن تا هەتاهەتایە وەکو گوڵە زەنبەقی ڕەش بەو ناوەدا لەنێو ئێوارە ڕووبارەکاندا مەلە بکەن و دەبێت جارێك لە جاران ژمارەی هـەنگـاوەکـانیش ڕاست دەربـچن. هـەموویـان، هـەموویـان پێیـان وایـە کە دەتوانن دەست بەرن و چاوەکانم بچننەوە و دەڵێن: هێندە جوانن، هێندە گەییوون، هەر مەپرسە! بەڵام ئێستا هەر چۆنێك بوو دەبوو ڕوویدات و ئەویش پێی وتبووم و منیش هیچ نکۆڵییەکم لێی نەبوو.

ئەم ئێوارەیە، ڕوودەدات! ئەو پێی وتبووم: لە پێشدا نان دەخۆین و هەروەها شەرابیش دەخۆینەوە، ڕەنگە ئەوساش ئاسانتر بۆمان بچێتە سەر. ئەگەر دوای شەراب خواردنەوە، ئاسانتر بێت، ئەوا ئەم ئێوارەیە

شەراب زۆر دەخۆمەوە، ئاخر هەر ئەم ئێوارەیەشە کە دەبێت ڕوویدات. ئەو مەیگێڕەی خزمەتی دەکردین، وتی: کچێکی زۆر جوانە، زۆر جوانە و تۆ بڵێیت ئەویش بەسەریدا هاتبێت. چی بەسەردا هاتبێت؟ ئاوها! بێگومان! بێگومان! پێوەی دیارە! هەر بە ڕاستیش، کەواتە دوای ئەوە پێتەوە دیارە و لە خۆشم دەپرسی کە ئاخۆ دوای ئەوە چۆن دەردەکەوێت. پێدا دەچێت و پاشان خوێنی لێ دێت، تێی دەچەقێت و پاشان خوێنی لێ دێت، بەڵام ئەو وتبووی، ئەگەر شەراب بخۆیتەوە، هێندە هەستی پێ ناکەیت. بەڵام خۆ شەرابی سووریش وەکو خوێن سوورە. ئەو میوانانەی لەم ژوورەدا لەگەڵماندان، دەتوانن بە دڵنیاییەوە ئەوە لە مندا ببینن، کە هەر ئەم ئێوارەیە لێم ڕوو دەدات، لە شەرماندا سوور هەڵگەڕان لەنێو جلەکانمەوە دەدرەوشێتەوە، پێدا دەچێت و پاشان خوێنی لێ دێت، تێی دەچەقێت و پاشان خوێنی لێ دێت، بەڵام ئێستا ئیتر چاوەکانم بوونەتەوە بە گوڵە زەنبەقی ڕەش، بەنێو ژوورەکەدا دەگەڕێن، لە بەردەم وێنەی ژنێکی ڕووتدا، کە قژی دادەهێنێت، دەوەستن و بە گەڵاکانی خۆیان سنگی دادەپۆشن و ئەوجا دەگەڕێن و دەچن بەسەر ئۆرکێستراکەوە، کە سوور دەچێتەوە، دەنیشنەوە، هەموو شتێك لەم ژوورەدا سوور دەچێتەوە، بەڵام لە هەمووان سوورتر کەمانەکەیە، کە چاوەکانم لەناویدا ون دەبن.

زەحمەت نەبێت، هەقەکەمان؟ هەر وا زوو؟ بە ئاگا دێمەوە و چاوەکانم بە خێرایی دەگەڕێنەوە بۆلای ترسەکەی خۆیان، پێدا دەچێت پاشان خوێنی لێ دێت. تەکسی بگرین؟ ئەی لەوە، سواری ئۆتۆمۆبیل دەبین، نەك ترام! کەواتە هێندە ناخایانێت ڕوو دەدات، چونکە بە ئۆتۆموبیل زۆر خێرا دەگەیتەوە ماڵەوە.

ئۆتۆموبیلەکە بەنێو ئێوارە ڕووبارەکاندا: چزوو، خوێن، خوێن، چزوو، بەڵام هێندە نابات و هەموو شتێك کۆتایی دێت. ئەو زۆر جاران لێی دەپرسیم بۆچی مەمکەکانم دەشاردەوە، بەڵام من هەمیشە ڕقم لە خرتی و دەرپەڕینیان دەبووەوە. ئەو پێی وتبووم کە ئازاری نایەت و دوای ئەوەش هەست بە خۆشییەکی زۆر دەکەیت و ئاساییشە کە ئەوە هەر دەبێت ڕووبدات، ئەگەر نا پیاوان پێت پێ دەکەنن. بەڵام ئێستا ئەوە لێی ڕوو دەدام و هەر لەم ئێوارەیەش درەنگتر نەبوو، کە ڕووی دەدا. وا ئۆتۆموبیلەکە وەستا. پلیکانەکان نابڕێنەوە: چزوو، خوێن، خوێن، چزوو، کلیلی ناو قفڵەکە، دەرگاکە لە دوامانەوە دادەخرێتەوە، چاوەڕوانیی بێدەنگی ژوورەکە.

پێیدا دەچێت و پاشان خوێنی لێ دێت، پێیدا دەچێت و پاشان خوێنی لێ دێت. ڕووتوقووت لە تەنیشت یەکترەوە پاڵ دەکەوین، دەستەکانی، دەستە ساردە تەڕەکانی، بەلەشمدا دەگەڕێن، دەمەوێت ماچی بکەم، بەڵام ئەو ڕوو وەردەگێڕێت، خۆی دەخاتە سەرم، سەیری دەموچاوە ئارەقاوییەکەی دەکەم، سەیری لێوەکانی دەکەم کە دەمەوێت گازیان لێ بگرن، چزوو، خوێن، ئێستا شتێکی نامۆ بە لەشمدا دەچێت، بەڵام خۆ دەبێت لە پێشدا وەکو چزوویەك تێی هەڵچەقێت و ئەوجا– ئەو دەڵێت: نەختێك زیاتر قاچت بڵاو بکەرەوە! بەڵام من ناوێرم، پەنا بۆ پارێزی گوڵە زەنبەقەکان دەبەنەوە. ئەو دووبارەی دەکاتەوە: نەختێك زیاتر قاچت بڵاو بکەرەوە!

شتێك لە ناومدا بەرهەڵستی دەكات، پڕ بووم لە ترس، چزوو، خوێن، ئەو هەوڵ دەدات منیش بەرهەڵستی دەكەم. ئەو دەڵێت با پشوویەك بدەین! ئەوجا هەوڵ دەدەینەوە! ئاوها! جارێكی تریش هەوڵ دەدەین، چزوو، خوێن، ئەو دەیچرپێنێت بە گوێمدا: هەر نەختێكی ماوە! لێی دەپرسم: ئەوانی تر قیژاندیان؟ كامانەی تر؟ ـ ئەو ژنانەی كە وات لەگەڵدا كردوون. ـ ئەو ژنانەی تر كە وام لەگەڵدا كردوون! ئا... هەندێكیان قیژاندیان. ئاها، ئەوان لە پاشاندا قیژاندیان، چزوو، خوێن و پاشان قیژاندن. ئەو دەڵێت: دەی با خەریك بینەوە!، بەڵام من لە ترسان داخراوم و ناكرێمەوە. ـ چزوو، خوێن، قیژە، چۆن ئەوانی تر زاتیان كردووە و ئەمەیان كردووە، ماندووم، لە پەلوپۆ كەوتووم و دەمەوێت بە خەوێك هەموو شتێك لە بیر خۆم بەرمەوە.

گەڕامدەکرد بۆ ئەوەی بیبینم، هەم نیگەرانی و هەم بەختەوەریش لە هەنگاوەکانمدا هەبوون. چاوەکانم، بەسەر بەردە زەرد و بۆزەکانی شەقامەکەدا، وەکو پەپوولە باڵەفڕەیان بوو، ئۆتۆموبیلەکان بە لامدا گیڤەیان دەکرد و تێدەپەڕین و تەنوورەکەمیان پڕ دەکرد لە با. مەمکەکانم وەکو دوو چیای بەر خۆرەتاو دەگڕان، ڕانەکانم وەکو قاقڵەی لمین قورس و گران بوون، بەڵام وەکو شارە مێرووڵەی بەر گەرمای هاوینانیش پڕ لە ژیان و جموجۆڵ بوون، نێوڕانیشم وەکو کاڵەکێکی گەییو، تەڕوبڕ بوو.

کە چاوم بە ئۆتۆموبیلەکەی کەوت، هەزاران زەنگوڵەی بچووك بچووك لەنێو ئەندامانی لەشمدا کەوتنە چکەچك، لێوەکانم لە یەکتری جیابوونەوە، هەستم کرد کە لێوی ژێرەوەم، وەکو دڵۆپە ئاوێکی پڕ لە هەنگوین قورس بووە، لەپی دەستەکانم پڕ بوون لە ئاونگە ئەستێرەی بچووك بچووك و کوونە لووتەکانیشم وەکو باڵی پەپوولە دەلەرینەوە.

بەڵام کاتێك کە ئۆتۆموبیلەکەی لە بەردەممدا ڕاوەستا، نیگەرانی بەسەرمدا زاڵ بوو و گشت زەنگۆڵەکانیش لە چکەچك و لێدانی خۆیان کەوتن، پەپوولەی ناو چاوەکانیشم باڵیان لێك نا و خۆی کرد بەنێو گوڵەکانی نێو تەنوورەکەمدا، لێوەکانم بە یەکتر گەیشتنەوە و بە وریاییەوە بە دەوری حەز و تاسەی ددانەکانمدا داخران و ڕەنگ زەرد وەکو پەیکەرێك لە مەڕمەڕ خۆم بە ئۆتۆموبیلەکەیدا کرد. لەوێدا، لە ترسی دەستەکانی، لە پەلوپۆکەوتوو، دانیشتم؛ بەڵام هاوکاتیش پڕ بووم لە حەز و تاسەی ئەوەی کە ئاگرەکەی ناخمی بەسەردا بپرژێنم.

دەمهێنایە پێش چاوی خۆشم کە چاوەکانی، دەموچاوی و هەموو ئەندامەکانی لەشی، کاتێك کە بۆ بینینی من سواری ئۆتۆموبیلەکەی بووبوون، پڕ بوون لە پێکەنین. ئۆتۆموبیلەکەی: لەیستۆکە تازەکەی! بە

خۆشییەوە پێدەکەنی، پێکەنینی نەرمونیان، پێکەنینی گەرم، پێکەنین هەر بۆ پێکەنین و بیری لە بەژن و باڵا شلومل و نەگەییووەکەم دەکردەوە کە هێشتا شێوەی لەشی ئافرەتێکی قەیرە و پێگەییووی نەگرتبوو، بیری لە بەرهەڵستکارییە منداڵکارانەکەم، لە ترس و سڵەمینەوەم، لە حەزوتاسەم کە لەپڕێکدا دەیتوانی دەریاچە ڕەشەکەی خۆی بکاتەوە و بە قووڵاییەکەی بێترسێنێت، بیری لە تووڕەبوونم دەکردەوە کاتێك دەستی دەبرد و بۆ ماوەیەکی دوورودرێژ بەنێو شوێنە نهێنییەکانی لەشمدا دەگەڕا و کە بیریشی لە دەستە بچکۆلە داخراوەکانم دەکردەوە کە وەك داری تەپڵ دەیانکێشا بەشانوملیدا، پێدەکەنی، بە گریان و شەڕی بێمانای خۆم لەگەڵ خۆمدا، پێدەکەنی.

بەوپەڕی کەیف و خۆشییەوە، کاتیك کە لەشولارە کاڵکەمی بینی وەکو ڕووناکییەك لەنێو زەردە پڕی ئێوارەدا پرتەپرتێتی، پێکەنی. کە دەستیشی بە هوڕنەکەدا نا، داچە ڵەکیم و لە جێی خۆم سڕ بووم و وەکو کاراسکێکی ڕاونراو گوێم ڕادێرا، ئای! ئەو دەیزانی، بەتەواویش هەستی بەوە کردبوو کە چی لە ناخ و دەروونمدا دەگەڕێت. من ئیتر وەکو بەچکە مەلێك بووم کە زاتی ئەوەی کردبوو بەرەو بەرزایی ئاسمان بفڕێت و ئێستاش لە ترسی بەربوونەوە هەموو گیانی کەوتبووە حەشۆکە و لەرزین. من لە زەبر و بەهێزیی ژیان دەترسام. ئێستاش ئیتر ئەو ئۆتۆموبیلەکەی ڕاگرت و بە تیلەی چاوە شینە پێکەنیناوییەکانی سەیری کردم.

بۆ ماوەیەك دەستی بۆ نەبردم. دانیشتبووین و پێدەکەنین و بە زایەڵەی وشەکانیش بەرانبەرێنمان لەگەڵ یەکتردا دەکرد. دەستی لە ڕامووسانم هەڵگرتبوو و چاوەڕێی ئەوە بوو لەشم بە بێ ئاگاییەوە، وەکو ئەوەی داوای ڕامووسان بکات، بەرەو لای ئەو بچەمێتەوە. ئەوسا دەستی کرد بە ماچکردنم، خۆ شلکردن و خۆبەدەستدانە شینەکەی لە ئامێز گرتم، تاسەو حەزە نەرمونیانەکەی هەڵمژیم. بەڵام هەر ئەوەندەی زمانی خستە ناو

دەممەوە، بە ترسەوە خۆم ڕاپسکاند و وەکو گوڵێکی تەزییو لە جێی خۆم ڕەق بووم.

هەر ئەو گوڵە تەزیوەش بوو ئەوی گەرم کرد و زریانەکەی، زریانە ناوەختەکەی خۆی، بەسەردا ڕژاندم. هێشتا فریای ئەوە نەکەوتبووم کە لەگەڵ دەستلێدانی شوێنێکی لەشمدا ڕابێم، دەستی بۆ شوێنێکی تری لەشم دەبرد و منیش دەبوو لەگەڵ ئەوەدا کە هێشتا پێی ئاشنا نەبووبووم بکەومە بەرهەڵستی بەگژداچوونەوە. ئەو بە قووڵی زمانی لە تەنگەبەریی ددانەکانم هەڵدەچەقاند و دەستە پەرۆشەکانیشی لەنێو مەمکەکانمدا، لەنێو ڕانەکانمدا، دەگێڕا؛ بەڵام هیچ شوێنێکی لەشم وەڵامی حەز و ئارەزووەکانی ئەوی نەدایەوە، ئەو تەنیا پەشیمانی لەناخمدا بەئاگا هێنابووەوە و ترسە کاڵەکەی قژیشم وەکو لمە زریانێك دەوری سەری دابووم. ئەوجا وازی لێ هێنام و بەدەم زەردە و پێکەنینەوە ئۆتۆمۆبیلەکەی خستەوە ئیش.

بەدەم گریان و لەرزەوە لە تەنیشتیەوە دانیشتم و ئەویش هیچ گوێی نەدەدا بە دڵدانەوە و ئارامکردنەوەم. حەزی لەوە بوو لەنێو زریانەکەی خۆمدا بە بەندکراوی بمبینێت، بمبینێت چۆن وەك شێتێکی بچکۆلە بەرهەڵستی دەکەم، ئاه! ئەو دەیتوانی هەموو شتێك لە چاوەکانمدا ببینێت: دیمەنی دەرودەشت، باڵندە ڕێ هەڵەکردووەکان، ئەو شادییەی تێکوپێك شکێنرابوو و بوویوو بە سەراسیمەبوون، ئەو گوڵاڵە سوورانەی لەنێو کێڵگەیەکدا کەروێشەکەیان دەکرد، دەریاچە ساردەکانی چیا، ئەو ڕۆژە باراناوییانەی لە بڕانەوەی نایەن، کەشتییە سەهۆڵینەکان، ئەو ژنانەی لە زەردەپەڕدا خۆیان خنکاندبوو، ژنە گریاوەکان، ئەو ژنانەی پێ دەکەنین، هەموو ئەم شتانە لە چاوەکانمدا ببینێت و ئەمانەش من بووم.

پێچی بە ئۆتۆمۆبیلەکەی کردەوە و بەرەو ماڵی ئەوان گەڕاینەوە.

بە بێدەنگی لە ماڵەکەیدا ڕاوەستام. گوێ و چاوەکانیشم بە نەرمە

گژوگیای ماندووبوون داپۆشرابوون، هیچم نەدەبینی، هیچم نەدەبیست، بە بێدەنگی چوومە ژوورێکەوە، کە دیوارەکانی بە گژوگیا داپۆشرابوون. لەسەر قەنەفەیەك دانیشتم و بە دەوروبەری خۆمدا دەمڕوانی و پڕ بوو لە ئەڵقەی ڕەش ڕەش. ئەو کتێبێکی دامێ، بەڵام من لەوە ماندووتر بووم بتوانم بخوێنمەوە و بۆ ئەوەی بحەسێمەوە لەسەر قووڵایی ژوورەکەدا لێی ڕاکشام. چاوەکانم داخستن و خوێنیش لە گوێمدا دەستی کرد بە شنەشن، بەڵام ئەوە خوێنی من نەبوو خوێنی هەزاران ئەسپ بوو کە غاریان دەدا و سمکۆڵانیان بوو، خوێنی هەرگیز ڕانەوەستاوی بایەکان بوو کە دەیکێشا بە گوێمدا. تەماشای دەستەکانم کرد، وەکو ئاسنی داگیرساو وا بوون، سەیری تەنوورە چرچولۆچەکەمم کرد و بە دزییەوە دەستم خستە سەر ناو گەڵم و ئەویش وەکو ئەستێرەیەکی تازە بەربووەوە دەگڕا و دەموچاوم لەنێو دەستەکانمدا شاردەوە و ئاوێکی هێمن و ئارامم بینی کە لە بنیدا هەزاران ئەستێرە نووستبوون، پیاوێکی سپیپۆشم بینی کە لەبن دارسێوێکی پڕ لە گوڵدا خەریکی پشوودان بوو، خۆمم بینی لەبەر دەرگای کایەنێکدا دانیشتبووم و گوڵەبەیبوونێکم هەڵدەمژی.

بەدەم ئەو پرسیارەوە کە ئایا هیچ تەماشای کتێبەکەم کردووە، بێدار بوومەوە. پاشان ئەو ڕۆیشت و منیش هەڵسام و دەستم کرد بە هەڵدانەوەی لاپەڕەکانی کتێبەکە. چەند وێنەیەك لە کتێبەکە بەربوونەوە، هەڵمگرتنەوە و تەماشام کردن. بە پەلە خستمە لایەکەوە و بەڵام هیچم نەوت، ئاه! بیرم کردەوە، دەبێت ئەو ئێستا لە ژوورەکەدا بێت و بەدەم جووڵەی بەپەلەی پەشیمانییەوە ڕووی خۆم وەرگێڕا و ئەو لە پشتی پەردەیەکەوە ڕاوەستابوو و پێدەکەنی. وا پێدەچوو پیکەنینەکەی بڵێت: هەها! حەزت لە وێنەکان نەبوو! تووڕەیی لە ناخمدا دەستی کرد بە کەفوکوڵ، دەستم دایە کتێبەکە و گرتمە سەروچاوی، هەموو وێنەکان بەر بوونەوە، بەڵام ئەو تەنیا هەر پێدەکەنی و پێکەنینی بەسەردا دەباراندم. بە هەموو هێز و توانامەوە

بەرهەڵستیم کرد، دەموچاویم بەنوقرچ ڕووشاند، ئەویش لێی دام، من گریام، ئەو پێدەکەنی، من دەپاڕامەوە و ئەویش تەنوورەکەی خوێناوی کردم. خۆم لە دەستی ڕاپسکاند و بەرەو دەرگاکە ڕامکرد، بەڵام ئەو پێمگەیشتەوە و پڕی کرد بە قژمدا، من بەتەواوی تۆقیبووم و بە هەموو توانامەوە هەوڵم دەدا خۆم لە دەستی ڕزگار بکەم. کاتێك لە پشتمەوە دەرگاکە بە یەکدا درایەوە، ئەو بەدەم پێکەنینەوە ڕاوەستابوو و چنگیشی پڕ بووبوو لە قژم. لەشم پڕ بووبوو لە بەرد، بەردی قورس و بێدەنگ و بە شەلەشەل بە پلیکانەکاندا هاتمە خوارەوە.

کە دەرگای ماڵکەی کردەوە پێی وتم: شەممە، یەکشەممە، دووشەممە! و دووشەممە تۆ ئیتر ژنیت!

منیش سەری ڕەزامەندیم بۆ لەقاند: دەبێت، منیش، جارێك لە جاران، سەرکەوتن بەسەر ئەو شتەدا کە لێی دەترسێم بە دەست بهێنم، ئەو شتەی کە دەمێکە لێی ڕادەکەم، ئەو شتەی زۆر بە تاسە و ئارەزوویەوە بووم.

شەممە درێژترین ڕۆژی هەفتەیە، چونکە یەکشەممەی بەدوادا دێت، یەکشەممەی بێهۆشیش کە بە هیچ کاروبارێکەوە سەرگەرم نییە، کورتترین ڕۆژی هەفتەیە، چونکە باری گرانی دووشەممەی بەدوادا دێت. بەدەم ئەم قسانەوە، لەکاتێکدا کە هێشتا ڕۆژی ڕووناك بوو، پەردەی بەڕووی شەممەدا دادایەوە و ژوورەکە بوو بە شەوەزەنگ. بەڵام کاتێك کە من ئیتر ئەوەم بەسەرهاتبوو کە هێندە لێی دەترسام، ئەوەی کە بۆ ماوەیەکی دووروودرێژ لە دەستی هەڵاتبووم، ئەوەی کە بۆ ماوەیەکی دووروودرێژە بە تاسە و ئارەزوویەوە بووم و هەر بۆشاییەکی گەورە لە دەوروبەرم مابووەوە، ئیتر هەر بێدەنگییەکی لە پەلوپۆکەوتوو لە ناخمدا شنەشنی بوو.

نەمدەتوانی خەون و ڕاستی لە یەکتر جیا بکەمەوە.

پێم وابوو کەوتوومەتە نێو بیابانێکەوە و باڵندە بێدەنگەکانیش لە دەورووپشتم کۆ بوونەتەوە و بە چاوە سوورەکانیان سەیرم دەکەن و بارانیش بەسەر باڵە وەکو مێتاڵە شینەکانیانەوە دەبریسکێتەوە.

لە تەنیشت بیرەکانیشەوە ژنەکان ڕاوەستاون و لەبەرخۆیانەوە گۆرانییە خەمهێنەرەکانیان دەچڕن و بە گۆزەی گەورە ئاو هەڵدەکێشن و دەیکەنەوە بیرەکانەوە و گۆرانییەکانیشیان لە دووری دوورەوە، لەنێو نادیاریدا، پێچ دەخۆن و دەکشێن.

دەریاش بووبوو بە ملیۆنان شەپۆلی گورجوگۆڵ و بەدەم یاریکردنەوە وەکو بەچکە پشیلە بە دەوری یەکتردا دەهاتن و دەچوون.

بیرم کردەوە، دەریا هەر دەتوانێت خۆی خۆش بووێت، بەڵام لە هەمان کاتیشدا لە خۆم دەپرسی ئەو منداڵە بچکۆلەیەی کە بەر لە هەزاران ساڵ لەنێو قامیشەڵانە سەوزەکەدا دۆزیانەوە و هەمیشەش هەزاران ساڵ دوای ئەمڕۆش هەر لەنێو هەمان قامیشەڵانی سەوزدا دەدۆزرێتەوە، چ هەستێکی هەبووە کە لە بێشکەی سەوزی قامیشەڵانیان دابڕیوە و بەرەو ڕووناکیی تیژی ژیان هەڵیانگرتووە. خەون یان ڕاستی، هەموو یەکشەممەکان کۆتاییان دێت، تەنانەت یەکشەممە سوورەکانیش!

کەواتە ئەمە بوو لێی ترسابووم، لێی هەڵاتبووم و هاوکاتیش بە حەز و تاسەوە بووم بۆی! پێکەنینی باڵندەکان بێ کۆتایی بوو.

خەون نەی دەویست بە جێم بهێڵێت.

پیاوەکان بەنێو ئەو خاکە تازە کێڵراوەدا دەڕۆیشتن و تۆ پرژێنیان دەکرد، ئەو تۆوەی ئەوانیش دەیانپرژاند، نەوڕەسە برسییەکان دەیانچنینەوە.

یەکێك لە پیاوەکان دەستێکی هەبوو کە پەنجەکانی وەکو دەمەچەقۆ تیژ بوون و هەر بەو دەستەش سەری هەموو گوڵاڵە سوورەکانی بڕی.

کەواتە چیتر من خۆم نیم، بیرم کردەوە، بەڵام من ژنم!

پڕ بە دڵ تاسە و ئارەزووی ئەوەم دەکرد، کەسێك دەمم دابخات، ئەو دەمەی دەیویست بقیژێنێت و بقیژێنێت.

نا، ئەوە من نەبووم کە ئەو بەیانیی دووشەممە خەبەری بووەوە.

ئەوە کاراسکێك بوو، کە لە باخێکی هەڵەدا بەندکرابوو. ئەوە گوڵاڵە سوورەیەك بوو، کە ملی پەرێنرابوو.

ئەوە ئەو منداڵە بوو کە هەزاران ساڵ لەمەوبەر لە بێشکەی قامیشەڵانە سەوزەکەوە بەرەو ڕووناکیی بەشەوارەخەری ژیان هەڵگیرا.

کە بە خۆم و بە تاڵیی دووشەممەکەمەوە بە پلیکانەکاندا هاتمە خوارەوە، زانیم زۆر دەخایەنێت تا بەشداریی شەممە، یەکشەممە، دووشەممەیەکی

دیکە دەبمەوە.

ئاهـ! ئەگەر ئێوەش بەشداری ئەو بەیانییە ناخۆشانە دەبوون!

من تەنیا یەك مانگ بەرگەم گرت!

دەبوو ئێوەش لەگەڵ مندا بەنێو ئەو شارە پڕ ڕەشەبا و سارد و سڕەدا، پاشانیش بەنێو هۆڵی ئەو کارگانەدا کە گۆشتیان لێ کوت کوت دەکرا و بۆنی خوێنیان لێ دەهات، بگەڕانایە، تا ئاخرییەکەی بە دۆزەخی پڕ لە دەنگەدەنگی ئەو نووسینگەیە بگەیشتنایە کە بە ژماردنەوە سەرگەرم بوون. چ بەیانییەك بوون، ئەو بەیانییانە!

شەقامەکان تاکە تاکە نەبێت کەسێکیان پێوە نەبوو. بەفر لە سەرماندا شین و سپی دەچووەوە. چاوی هەموو پەنجەرەکان بە گوڵی سەهۆڵین کوێر بووبوونەوە. بەڵام ڕمی هەرەشەکەری چلوورەکان، زۆر چڵێسانە و بە هەڕەشە و تووڕەییەوە، بە گوێسوانەکانەوە شۆڕ بووبوونەوە. بایەکانیش! ئەوانیش دەژیان و بەدەم سەرکەوتنەوە بەنێو بیابانی شەقامەکاندا سەمایان دەکرد، لەوحەی ژەنگاویی هەڵواسراوی سەر دەرگای دووکانەکانیان ڕادەوەشاند و ژیانێکی پڕ لە زرنگەزرنگیان بەو ناوە دەبەخشی. بە دەمیان گازیان دەگرت و سارد و سەرمای تیژ وەکو چەقۆ خۆیان دەکرد بە سەری لووت و نەرمەی گوێ و ڕوومەتەکانمدا و لەسەر هەر سووچێکیش خۆیان بۆ چەند بایەك دابەش دەکرد و جلەکانیان لەبەردا ڕادەکێشام و دەیاندراندن و بە پەرۆشەوە پڕیان بە چمکی بەدەم باوە شەکاوەی پاڵتۆکەمدا دەکرد، وەك ئەوەی بیانەوێ یاری لەگەڵ چارۆکەیەکدا بکەن. منیش بەدەم وردە لەرزەوە پاڵتۆکەم لەخۆم دەپێچا، بۆ ئەوەی چیتر تەنانەت بایەکی بچووکیش نەتوانێت پڕ بە چمکێکیدا بکات.

ئای چەند سەرمام بوو و چۆنیش هەوڵم دەدا لەبەر هەڵمەتی بایەکاندا خۆ ڕابگرم! چاوەکان فرمێسکی سەهۆڵینیان دەگریاند، دەمم داخراو و گرژ

و مـۆن و دەسـتـەکـانـیشم بـەدەم سووکـایـەتـی پـێکردنـەوە خـۆیـان بـەنـێو دەستکێشەکانمدا گرمۆڵە کردبوو.

ئەوجا نۆرەی ئەو ڕاڕەوە دەهات کە لە پڕێکدا لەبەر دەممدا قوت دەبووەوە و شەقامە ڕەنگ مردوو لێ نشتبوەکانی بەو هۆڵانە دەگەیاند کە گۆشتیان لێ چاك دەکرا و بڵێسەیەکی سووریان لێوە بەرز دەبووەوە.

ئای لەو بەیانییانە!

بۆنێکی گەرم و شیرینی گۆشت خۆی دەدا بە ڕوومدا و بەنجی دەکردم.

یەك لە دوای یەك عەرەبانە پڕ لە گۆشتەکان کە هێشتا هەڵاویان لێ هەڵدەستا بە دوای یەکتردا ڕاپێچ دەکران. دەنگی گڕی پیاوانیش فەرمانی دابەشکردنی گۆشتیان دەقیژاند و دەنگی زیقاوڵەی ژنانیش وەڵامیان دەدانەوە. لاشە تازە سەربڕاوەکان دادەگیران، لەتوپەت دەکران، بار دەکران و دەبردران. پارچە گۆشتی کڵپە کردوو و هەڵواسراو لە هەموو لایەکەوە بە قولاپە ئاسنینەکانەوە، لاشەی سپی، چڵکنی بەرازەکان هەڵواسرابوون و دەسووڕانەوە و تاڵ تاڵ خوێنی ڕەقهەڵاتووشیان پێدا دەهاتە خوارەوە: بینیم کە چۆن چاوەکانیان لە هەموو بینینێك پاك بووبوونەوە.

سەری بڕاوی گوێرەکەکان لە نێو تەشتی گەورە گەورەدا خۆین دەگریان: چاوەکانیان هێشتا خەونی نێو مێرگەکانیان تێدا مابوو.

ئەو ورگ و ڕیخۆڵانەی تازە دەرهێنرابوون، هالاویان لێ هەڵدەستا و تەپۆڵکەیەکیان لە ماری سەوز، ڕەش، زەرد و شینی سووربـاوی پڕ لە بریقوباق دروست کردبوو. پیاوەکان قۆڵە تووکنەکانیان لە تەشتی پڕ لە خـوێـن دەردەهـێنـا و لـەگـەڵ ڕوەشانـدنـی دەستـیـانـدا گوڵـە خـوێـنـیـان بـە دەوروبەری خۆیدا بڵاو دەکردەوە، پێدەکەنین، دەستەکانیان بەو خاولییانە وشك دەکردەوە کە لە خوێن هەڵکێشرا بوون.

تەنانەت فەرشی بێدەنگی ئاردەدار پێوەکراوی ئەرزەکەش پڕ بوو لە

خوێن. بۆنی گۆشت و خوێن! هاتوهاوار بە دوای گۆشتی زیاتر و خوێنی زیاتردا! هەموو ئەمانە دڵیان تێکەڵ دەهێنام و بەڵام ناچاریش بووم، بۆ ئەوەی بگەمە نووسینگەکە، دەبوو بە نێو ئەم ڕاستەڕێیەدا بڕۆم کە بە پارچە گۆشتی کڵپەکردوو و لاشەی گیانلەبەرە هەڵواسراوەکان دەورە درا بوو، دەبوو بە نێو ئەو پیاوانەدا بڕۆم کە پێدەکەنین و دەستە خوێناوییەکانی خۆیان هەڵدەگلۆفت.

ئەوجا دەشمبینی کە ئەوانیش ئەوە دەبینن کە چۆن بێزم لەو هەموو شتە دەبێتەوە و لێی دەترسێم. بینیشم کە چۆن کەیفیان بە حاڵی من دەهات، چونکە کاتێك کە زاتم دەنایە بەر خۆم و بەنێو ڕاڕەوەکەدا دەڕۆیشتم، پاڵیان بە کەلاشەکانەوە دەنا بۆ ئەوەی بە هەڕەشەوە بەرەو لای من بسووڕێنەوە. منیش دەبوو بە تەواوی خۆم بچەمێنمەوە، نەبا کەلاشی بەرازێك بەر ڕوومەتم بکەوێت و،تا قووڵایی نووسینگەکە و دۆزەخی تەقەتەقی ژمارەکانیش پێکەنینە ناقۆڵاکەیان هەر بە دوامەوە بوو.

ئای لەو بەیانییانە!

مەکینە و مەکینە لە هەموو جێیەك!

مەکینەی ژماردن، گەورە و بچووك. مەکینەی نووسین بە ڕێز دانراو. مەکینەی کونکردن. مەکینە بۆ دادانی قەڵەمەکان. ئەو هەموو مەکینانەی چکەچکیان بوو و پێشبڕکێیان لەگەڵ ئەو تەلەفۆن و دەنگانەدا دەکرد کە نەدەبڕانەوە و هاواریان دەکرد: دە کیلۆ گۆشت! دە لیتر خوێن! و تەلەفۆنەکان بە یەکدا دەدران و دادەخرانەوە و زەنگ لە دوای زەنگ بە دوای یەکتر دەهاتن.

دەستە چوست و چالاکەکان بە سەر مەکینەی نووسینەکاندا دەهاتن و دەچوون. دەستە چوست و چالاکەکان بە مەکینەی ژماردنەکانیاندا دەکێشا و مارە کاغەزینەی سپیش کە بە ژمارەکان داپۆشرا بوون بە سەر ئەرزەکەدا

لـوول دەبـوون و پـێچـیـان دەخوارد. کـە دەسکی مـەکیـنـەی ژمـاردنـەکـان و مـەکینەی قـەڵـەم دادانـەکـانیـان بـا دەدا دەنگێکی زیقنیـان لـێ بـەرز دەبـووەوە کە بۆ مـاوەیەك لـە گوێدا دەزرنگانـەوە، بـەڵام دەنگی ئـەو مـەکینـانـەی کونیـان دەکرد هێندە نەدەزرنگانـەوە و هـەر چکەچکێکیـان دەکرد و دوایی دوو کونی ڕەش سـەیریـان دەکردن.

ئێمە سی و پێنج کـەس بووین کە بـە مـەکینـەکـانمـاندا دەکێشا و لـە ڕیزێکی دوورو درێژدا، وەکو ڕەحـلـەکـانـی قـوتـابـخـانـەیـەك، دانـیشتـبـووین و هـەموو ڕوومـان لـە بـەڕێوەبـەرەکە بوو، کە وەکو دیکتـاتۆرێك فـەرمـانڕەوایی دەکرد و بـە سـەرمـانـدا دەینـەڕاند و دەیقریشکاند و جوێنی وای پـێ دەداین کە بـە بـاشی لێیـان تـێ نـەدەگـەیشتین، بـەڵام بـەشی ئـەوەیـان دەکرد کە سـەروڕوومـان سوور هـەڵبگـەڕێن. دەرگـاکـان دەکرانـەوە، دەدران بـە یـەکدا و بۆنی گۆشت و خوێنیش وەکو بـایـەکی شیرین بـە پێدزکە خۆی بـە ژووردا دەکرد و کرێکـارەکـانیش بـە بـەرکۆشی خوێنـاوی و نیگا نـاقۆڵاکـانیـانـەوە خۆیـان بـە ژووردا دەکرد.

مـنـیش بـە درێژایـی کـات لـە نـێو دەفـتـەرێکـی گـەورەدا، بـە دەم لـێدانـی تـەلـەفۆنـەکـان و لاپـەڕە لـە دوای لاپـەڕە، دەمنووسی: دە کیلۆ گۆشت، دە لیتر خـوێن و چکـەچکـی مـەکیـنـەکـانیش هـەر لـە کـاردا بـوون و کـاغـەزەکـانـیش ئـەرزەکـەیـان داپۆشیبوو و بـەڕێوەبـەرەکـەشمـان دەینـەڕاند: ئـاژاوە و هـەرایـەکی بـێ بڕانـەوە و کۆتـایی بوو.

ئـای لـەو بـەیـانییـانـە!

بینیشم کە چۆن ئـەو کچە خـەونی دەبینی، ئـەو کچـەی زۆر جـاران بـاسی ئـەو درەختە سـەوزانـەی بۆ دەکردم کە بـە دەم خـەم و ئـازارەکـانیـەوە پـاڵی پـێوە دەدان، ئــەو کـچــەی کــە بــاسـی ئــەو ئــەسـپــانــەی بــۆ دەکــردم کــە لــە سمکۆڵاندا بوون و ئـەمیش بـە سـەر پشتیـانـەوە بوو بۆ ئـەوەی لـە دەست هـەموو شتێك هـەڵبێت، بـەند کرا و لـە جێی خۆمدا مـایـەوە.

بـەڵام من، من لـە دەست ئـەم شتـانـە هـەڵهـاتم و ڕامکرد!

(**هودەی**) بە هەڵەدا چووبوو کە وتی گەورەبوون هیچ ئێش و ئازارێکی نییە. ئێش و ئازاری گەورە بوون زۆر بوون.

ئای لەو هەموو چاوانەی هەڵیاندەمژیت و جێسووتانی هەڵمژینی خۆیان لە دوای خۆیان بە جێ دەهێشت. ئەو هەموو پێکەنینانەی ڕووتوقووتیان دەکردیتەوە، ئەو پێکەنینانەی لە دەموچاوە تووکن و دەمە پڕ لە لیکەکانەوە دەهاتن. ئەو هەموو دەستانەی پڕیان پێدا دەکردیت، بەندیان دەکردیت و جێیان دەهێشتیت. ئەو هەمووماڵە بچکۆلە ئارامانەی گەورە دەبوون و دەبوون بەو خانووە پڕ لە هەڕەشانەی سەریان لە هەوران دەسوو. ئەو هەموو ئێوارە سوورانەی دەژیانەوە و مەحاڵ بوو تینوویێتییان بشکێنرێت. ئەو هەموو فرمێسك و دەستانەی ئاسمانەکانی خۆیان لە یەکترەوە ئاڵاند و بە دەوری یەکتردا لوولیان خوارد. ئەو هەموو ڕێگا ئاوەڵانەی کە لە پڕێکدا و بێ هیچ ڕاڤەکردنێك دەبوون بە ڕێگا هەرە ترسناکەکان. ئەو هەموو ڕۆژە ڕووتوقووتانەی بەرەو ئاسمان هەڵدەکشان و درێژ دەبوون، بەبێ ئەوەی ئاسمانێکیان هەبێت لە خۆیانەوەی بپێچن.

ئەو هەموو سەوزە و سوورییە، بەڵام لە پشتەوەیانەوە هەمیشە ئاوێنەیەکی ڕەش. ئەو هەموو پرس و ڕایە و بەڵام هەمیشەش نوختەی ڕەشی " نەکەیت! " بە دوایاندا. ئەو هەموو هاوارە، ئەو هەموو باڵندەیە، ئەو هەموو گوللەیە و ئەو هەموو باڵندە کوژراوانە! ئەو هەموو تەونەجاڵجاڵۆکە ناسکانەی بە دەستی سپیی ژنان دەهۆنرانەوە، بەڵام چ قریشك و هوڕێکی ترسناکیان پێوە نەنووسا!

ئای، لەو هەموو دەموچاوانەی لە پشت پەردەی درەختەکانەوە شاردرابوونەوە، ئەو هەموو ماسییە خوێناوییانەی بە دەزووە زیوینەکانەوە خۆیان پێشان دەدا و ئەو هەموو کەسانەی بووبوون بە ژێر قورسایی ئەو پرسیارانەوە کە وەڵام نەدەدرانەوە.

ئــەگــەر گــەورە بــوون بــۆ مــن هــێنــدە ئــێش و ئــازاری هــەبــووبــێت، بــۆ (موددی)ش هـەروا بوو. ئەو زۆر لەوە دەترسا خۆشەویستیی منی لە کیس بچێت. خۆیشی و منیشی بەدەم غیرەیەکەوە دەتلاندەوە، کە تا دەهات خۆی لە دەربڕینێکی ترسناکدا پێشان دەدا و وای لێ کردم کە لە هەموو کاتێك زیاتر لە ماڵەوە ناڕەحەت بم.

بەیانییەکیان بەدەم ورتە ورتی (موددی)یەوە، کە لە بەردەمی پەنجەرەی بـەیـانـیـی زوودا ڕاوەسـتـابـوو و خـەریـکـی ئـاودانـی گـوڵـەکـان بـوو، خـەبـەرم بووەوە و گۆرانی دەوت: قەحبە، قەحبە، تۆ قەحبەیەکی ڕاستەقینەی! کە بەدەم ناڕەزایی دەربڕینەوە لە جێگاکەمدا ڕووم لێ وەرگێڕا، بە هەڵەداوان خۆی بە ژوورەکەمدا کرد و زرم پەردەکەی هەڵدایەوە و کتێب و شتی دیکەی تێ گرتم و هاواری کرد: قەحبە! قەحبە! تۆ قەحبەیەکی ڕاستەقینەی، کتومت وەکو دایکە قەحبەکەت! منیش تا توانیم بە دەستەکانم خۆم پاراست و کاتێك کە ئاخرییەکەی هێندە ماندوو بوو و لەپاڵ جێگاکەمەوە کەوتە سەر چۆك و دەستی بە گریان کرد، دڵم دایەوە و گفتی ئەوەشم پێ دا کە چیتر ئەو پیاوە نەبینم کە ماوەیەك لەوەپێش بە تەواوی بە خۆیەوە خەریکی کردبووم. ئەو بیستبووی کە ئەو پیاوە ناو و ناوبانگێکی خراپی هەیە. پاشان بەدەم پێکەنینەوە کتێبەکانمان هەڵگرتەوە و ئەویش قاوەی بەیانی کولاند و هێندەی نەبرد وەکو دوو دەستە خوشك لە دەوری یەکتر دانیشتین و دڵمان چووە سەر یەك.

بەڵام ئێستا (موددی) بە تەواوی خستبوومیە ژێر چاودێرییەوە و هەمیشە چـاو لـەدوی ئـەوە بـوو لـە کێم و خـەریـکـی چـیـم. کـاتـێك کـە بـەرەو مـاڵ دەگـەڕامـەوە، لـە پـڕێکدا لـەسەر سووچـی شەقـامـەکـەت قـووت دەبـووەوە و پرسیاری سەیر و لەپڕی لێ دەکردم و لە وەڵامەکانیشمی دەکۆڵییەوە. ئەگەر بۆم بگێڕایەتەوە کێم بینیوە و هەموو شتێکم بە وردی بۆ بگێڕایەتەوە، ئەوسا سوونـایـیـم دادەهـات. بـەڵام ئـەگـەر هـەستی بـەوە بکردایە کە شتێکی لێ

دەشارمەوە، زۆر بە خراپی غیرە دەیگرت و بە جۆرێك شێتگیر دەبوو کە دەیتوانی هەموو شانوقۆڵم بڕووشێنێت، تا خوێنیان پێدا دەهاتە خوارەوە. هەمیشەش بەوە کۆتایی پێ دەهێنا کە لە دایکمم ئاگادار بکاتەوە، کە زۆر لەوە دەترسا بە دوایدا بگەڕێم و زۆریش لەوە دەترسا وەکو ئەوم لێ بێت.

لەسەر بینینی ئەو پیاوەی کەجێ پاوەڕی ئەو نەبوو، ئەگەر چی نکۆڵیشم لێ دەکرد، بەردەوام بووم و ئەویش، ئەگەر چی بە گەرمی چاودێری دەکردم، وا خۆی پێشان دەدا کە باوەڕم پێ دەکات. ئا بەو جۆرە بۆ ماوەیەکی دوورودرێژ یەکترمان خستە ژێر یەکترەوە، جاسووسیمان بەسەر سەروسیمای یەکترەوە کرد و چاوەڕێی شێتگیری و تووڕەییەکەی ئەو بووین، کە هەردووکمان دەمانزانی دەبێت بقەومێت. کاتێکیش کە قەوما، لە هەموو کاتێك خراپتر قەوما: وەکو فیشەکە شێتەیەك بە ڕوومدا هەڵشاخا و پەنجەکانی لێ بڵاو کردمەوە و قیژاندی: دەتکوژم! دەتخنکێنم! و منیش پڕم بە جانتاکەی دەستمدا کرد و بە هەڵەداوان بە پلیکانەکەدا بەرەو شەقامەکە ڕامکردە خوارەوە و ئەویش بە دوامدا بە ڕاکردن و قریشك و هۆڕ و من دەستم لە تەکسییەك ڕاگرت کە لە پەنجە چەماوەکانی و هاتوهاوارە شێتانەکەی دووری خستمەوە. ئەوە یەکەم شەو بوو، کە بۆ ماڵەوە نەگەڕامەوە.

بۆ سبەینێ کە بەڕێوە بووم بۆ نووسینگەکە، لەوە ترسام لە سووچی شەقامێکدا ڕووبەڕووی ببمەوە و لە نووسینگەکەش پێم وتن کە ڕێی نەدرێت بێتە ژوورەوە. بەڵام لە پڕێکدا لەبەر دەرگاکەدا قووت بووەوە و کە بینیمی باوەشی پێداکردم و بەدەم لووشکەلووشك و گریانەوە لە بەردەممدا کەوتە سەر چۆك و دەپاڕایەوە کە لەگەڵیدا بچمەوە بۆ ماڵەوە. بەڵام من نە دەمویرا بۆ ماڵەوە بڕۆمەوە نە دەشمویرا نەڕۆمەوە. بۆیە گفتم پێ دا بگەڕێمەوە. ئەوسا (موددی) خۆشترین خواردن کە حەزم لێی دەکرد بۆی ئامادە کردبووم و سفرەی ڕازاندبووەوە و نەیدەزانی چەندە چاکەی منی دەویێت، بەڵام هەردووکیشمان خۆمان لەو باسە لادا کە بیرمان لێ

دەکردەوە. (موددی) لە باسکردنی ئەم شتی پڕووپووچەوە دەیگواستەوە بۆ باسی ئەوی دیکە و دەنگیشی تا دەهات زیقن و زیقنتر دەبوو. بەو دەنگەی بە ئاگا هاتمەوە و لە پڕێکدا چاوم تێ بڕی و سەیرم کرد و ئەو بە شێوەیەکی نائاسایی دەموچاوی سوور هەڵگەڕابوو و کاتێکیش کە کەوتە ناو نیگا بێدارەکانی منەوە، ئیتر دەستی لە باسکردنی شتە پڕوپووچەکانی خۆی هەڵگرت و بە تووڕەییەوە تەماشای کردم. پاشان بە تووڕەییەوە دەموچاوی بەسەردا شۆڕ کردمەوە و ددانی لێ جیڕ کرمەوە: یەك دوو شەو لەمەوبەربە چەقۆی نان قاشکردنەکەوە لەسەر سەرت وەستابووم و بیرم لەوە دەکردەوە کە بیکەم بە قوڕقوڕاگەتدا یان نا!

نەمویرا هیچ شتێك بڵێم، نەمویرا ئەوە پیشان بدەم کە چەندە دەترسام. بەڵام پاشان (موددی) ون بوو و بەدەم خۆبادان و سەماکردنەوە خۆی بە موبەقەکەدا کرد و وەکو ئەوەی هیچ شتێك ڕووی نەدابێت، بە قاوەوە خۆی کردەوە بە ژووردا. بۆ ماوەیەکی دوورودرێژیش دوای ئەوە، هەموو ئێوارەیەك ملپێچێکی ئەستوورم لە ملمەوە دەپێچا.

(**موددی**) دنیایەك خۆشەویستی پێ دام، بەڵام (ی. پ. یێنسن) دڵنیایی دەوروبەری ئەو خۆشەویستییەی تێك شكاند. چەند زۆریش (موددی) خۆشەویستی پێ دام، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا نەیتوانی قەرەبووی ساڵانی بێ خۆشەویستیی سەرەتای ژیانم بكاتەوە. هەمیشە وەكو پەپوولەیەكی كوێر بە دوای گوڵی تازەدا باڵەفرێم بوو. دەبوو خۆشەویستم هەبێت، لەم شێوە یان لەو شێوەدا. یان لە ڕێگای نەرمونیانییەوە، یان لە ڕێگای توندوتیژییەوە. تەنیا منیش بووم كە هەستم دەكرد لە دنیای یەكێكی تردا هەم یان نیم. ڕۆژانی وا هەبوون كە بە تەواوی بە ڕاكێشانی سەرنجی ئەوانی ترەوە خەریك بووم. گەورەكانم ناچار دەكرد، كە بە منەوە خەریك بن. دەست بۆ خەوشەكانم ڕاكێشران، لێدانم خوارد و زۆر بە دەگمەنیش ئافەرین كرام، بەڵام ئەمیان گرنگ نەبوو و سەرنجڕاكێشانی ئەوانی تر گرنگ بوو. هەمیشەش گەورەیەكم دەدۆزییەوە و وا بە خەیاڵی خۆمدا دەهێنا، كە باوكم یان دایكمە و خۆشەویستیی خۆمم بەسەردا دەباراند و لەگەڵ ئەوەشدا كە (موددی)م زۆر خۆش دەویست، دەمتوانی بە سەعاتان لەبەر پەنجەرەی ماڵی ئەوانی تردا بوەستم و چاوەڕێ بم تا دێنە خوارەوە و وشەیەكی خۆشم پێ دەڵێن.

ئا بەو شێوەیە لە ڕێی تافی منداڵیمەوە نەختێك خۆشەویستی لێرە و نەختێك لەوێم قەرز كردبوو و هەمیشەش كەسێك هەبوو كە دەیویست نەختێك خۆشەویستیم بە قەرز بداتێ. هەموو بەهارێكیش سەوزایی دڕكەكانی خۆی لە دڵم دەچەقاند و هەموو پایزێكیش تاریكایی لە خۆیەوە دەیپێچام و چاكی دەكردمەوە و وەكو هێلكە شەیتانۆكەیەك خۆم لە ماڵەكەمدا گرمۆڵە دەكرد و تاریكاییم بە تیشكی خەونە خۆشەویستییە داگیرساوەكانم ڕووناك دەكردەوە.

چ **قەڵەمبازێك** بوون ئەوانەی نەمدەتوانی بیاندەم، کام قەڵەمبازانە بوون! ئەگەر– هەوڵی کام قەڵەمبازانەشم نەدا! بەڵام دەستەکە، پێکەنینەکە، گوللەکە، برووسکەکە و تاریکییەکە هەمیشە ڕێیان لێ دەگرتم و منیش قەت گوڕم نەبەستەوە و ڕام نەکرد. چ ئاوێك هەبوون نەتوانم دەسەڵاتیان بەسەردا بگرم! کامانە بوون ئەو ئەسپانەی کە نەمتوانی بەرەو زەردەپەڕە داگیرساوەکان سواریان بم! کامانە بوون ئەو باخچانەی کە نەمتوانی بیانڕوێنم! ئەگەر ئەو تەلدڕکانە نەبوونایە! ئەگەر ئەو ماسییانەی کە گوڵە خوێنیان بە دەمەوە بوو لەپاڵ کەنارەکەوە ڕێزیان نەبەستایە! ئەگەر ئەو بەژنانەی پاڵتۆی ڕەشیان پۆشیبوو، بە جموجووڵە پیەکەرئاساکەیان ڕێیان پێ نەگرتمایە! ئەوسا دەمتوانی ئەسپەکانماڵی بکەم، دەست بەسەر ئاوەکاندا بگرم، بەری ئەو زەوییانەی بە گژوگیا داپۆشرابوون، لە ژێر شادیی بێ پا یانی ئاسمادنا، فراوانتر بکەم!

کام باسکە نەرمونۆڵانە بوون کە نەمتوانی لە ملی ئەو کەسەی بئاڵێنم کە بە تەنیایی جێهێڵرابوو! بە چ ڕیزە ماڵێکی ئاگرین بوو کە نەمتوانی ئەو تاریکییە ڕاوبنێم کە لە خۆشەویستەکەمەوە ئاڵابوو! ئەگەر من زووتر و لە ژیانی پێشووترمدا بەو قووڵییە بۆ ناو بیرە بێ بنەکە بەر نەبوومایەتەوە!

چەند پەیژەی لە گوریس دروستکرداوم نەچنیبوو!؟ بەڵام قەت هێندەی پێویست درێژ نەدەبوون. چەند دەستی یارمەتیدەر پەیژەی لە گوریس دروستکراوی بۆ نەچنیبووم!؟ بەڵام قەدتیش هێندەی پێویست بەرەو قووڵایی بۆیان شۆڕ نەکردمەوە.

کێیە ئەوەی هەردوو دەستی لە دەوری نەمامەکەم دەچەقێنێت و ڕەگەکەم بە خشتوخۆڵەوە هەڵدەکێشێت؟ ئاخۆ دەبێت بتوانم بە قووڵی خۆم بچەمێنمەوە، هێندە قووڵ کە بگەمە تاریکایی لەدایکبوون و لەوێشەوە خۆم بە جامولکەی دەستەکانم، کە لێیان دەتکێتە خوارەوە؛ بەرز بکەمەوە، ڕەگەکەشم بە خشتوخۆڵی دەوروبەریەوە هەڵکێشم و لە جێیەکی تردا بیرڕوێنمەوە، تا لەنۆژەنڕا بڕوێتەوە!؟